

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Τελευταία ανανέωση:

20/5/2021

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επιστημών Υγείας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου καταρτίσθηκε αρχικά από τριμελή επιτροπή και συζητήθηκε διεξοδικά με όλα τα μέλη του Τμήματος, και εγκρίθηκε από την Προσωρινή Γ.Σ στις 10/6/2019. Το Πρόγραμμα Σπουδών συζητήθηκε και αναμορφώθηκε ως προς ορισμένα επιλογής υποχρεωτικά μαθήματα στη Προσωρινή Γ.Σ. του Τμήματος στις 20/5/2021.

Μέσω του παρόντος προγράμματος σπουδών εκσυγχρονίζεται το περιεχόμενο της εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία, ώστε να ανταποκρίνεται αποτελεσματικότερα στις συνεχώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές συνθήκες, στα νέα ατομικά και κοινωνικά προβλήματα που δημιουργούνται, και τις μεταβαλλόμενες πολιτικές κοινωνικής φροντίδας.

Για την δημιουργία του προγράμματος σπουδών λήφθηκαν υπόψη:

1. Οι οδηγίες της Αρχής Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Α.ΔΙ.Π.) αλλά και η ανάγκη ανταπόκρισης του στα κριτήρια του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (επίπεδο 6).
2. Το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS) (Υπουργική απόφαση Φ5/89656/Β3 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1466/13-8-2007).
3. Οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (EASSW), η οποία αποτελείται από άνω των 350 Πανεπιστημιακές Σχολές και Τμήματα Κοινωνικής Εργασίας από όλες τις χώρες της Ευρώπης. (<https://www.eassw.org/about/constitution-and-strategic-plan/>).
4. Οι κατευθύνσεις για την εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κοινωνικών Λειτουργιών (IFSW), όπως αυτές περιγράφονται ειδικότερα στα «Παγκόσμια Πρότυπα για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση του Επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας» (IFSW, 2012) (<http://ifsw.org/policies/global-standards/>).
5. Το Πρόγραμμα Σπουδών εκπαίδευσης του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (<http://www.socadm.duth.gr/undergraduate/programm/Πρόγραμμα%20σπουδών%20κατεύθυνσης%20Κοινωνικής%20Εργασίας.pdf4>).
6. Οι σύγχρονες τάσεις στην εκπαίδευση της κοινωνικής εργασίας. Μελετήθηκαν Προγράμματα Σπουδών εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία Πανεπιστημιακών Τμημάτων άλλων Ευρωπαϊκών χωρών.
7. Οι σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες.
8. Οι παρατηρήσεις μελών ΔΕΠ αλλά και φοιτητών/ φοιτητριών που αφορούσαν στην αξιολόγηση του ισχύοντος προγράμματος σπουδών.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα παρέχει στους φοιτητές-φοιτήτριες την απαραίτητη θεωρητική και εφαρμοσμένη γνώση, ώστε να αποκτήσουν τις κατάλληλες επαγγελματικές δεξιότητες, δεοντολογία και κριτική σκέψη για την άσκηση της Διαμεθοδικής

Κοινωνικής Εργασίας ανταποκρινόμενοι/νες στις μεταβαλλόμενες κοινωνικές ανάγκες.

Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών καλύπτει τη γνώση για κοινωνικές παρεμβάσεις που αφορούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων, στο σχεδιασμό και αξιολόγηση προγραμμάτων κοινωνικού χαρακτήρα και στην υλοποίηση εφαρμοσμένης κοινωνικής έρευνας.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αναμενόμενες Γνώσεις

Οι απόφοιτοι αναμένεται να:

- Διαθέτουν ευρύ φάσμα σύγχρονων θεωρητικών γνώσεων και εφαρμογών που αφορούν στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας. Αποκτούν γνώσεις και εμπειρία εφαρμογής της Γενικής/ Διαμεθοδικής Κοινωνικής Εργασίας.
- Αντλούν γνώσεις από τη μεθοδολογία της κοινωνικής εργασίας αλλά και από συναφείς επιστήμες εμβαθύνοντας και διευρύνοντας τις γνώσεις τους που αφορούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των ανθρωπίνων προβλημάτων και στην ενδυνάμωση ατόμων, ομάδων, οικογενειών και κοινοτήτων.
- Κατανοούν τις αρχές-αξίες-δεοντολογία της Κοινωνικής Εργασίας και τα ηθικά διλήμματα που αντιμετωπίζουν οι κοινωνικοί λειτουργοί στην άσκηση του ρόλου τους.
- Αξιοποιούν θεωρίες για την κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς και των κοινωνικών προβλημάτων.
- Κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο η καταπίεση, οι διακρίσεις και οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες συμβάλλουν στη δημιουργία σύνθετων προβλημάτων που επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων και αναγνωρίζουν το δικό τους ρόλο στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών τους και στην προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης.
- Διαθέτουν γνώσεις για τη ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής-κοινωνικής πρόνοιας-κοινωνικής εργασίας και την επίδραση τους στη ποιότητα των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.
- Διαθέτουν γνώσεις διεξαγωγής και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων κοινωνικής έρευνας.

Αναμενόμενες Δεξιότητες

Οι απόφοιτοι αναμένεται να:

- Αναπτύξουν δεξιότητες σχεδιασμού και υλοποίησης και αξιολόγησης παρεμβάσεων σε διαφορετικά επίπεδα (επίπεδο ατόμου-οικογένειας-ομάδας-οργανισμού και κοινότητας), ώστε να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.
- Διαθέτουν δεξιότητες υλοποίησης κοινωνικής έρευνας και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας, ώστε να συμβάλουν στην επισήμανση ακάλυπτων κοινωνικών αναγκών και στην προώθηση της αναβάθμισης της κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο.
- Διαθέτουν δεξιότητες συμβουλευτικής παρέμβασης - ενδυνάμωσης σε επίπεδο ατόμου, οικογένειας, ομάδας και κοινότητας.

- Αποκτούν δεξιότητες προώθησης αλλαγών σε επίπεδο Κοινωνικής Οργάνωσης.
- Διαθέτουν δεξιότητες επικοινωνίας και απόκτησης επαγγελματικής στάσης, τροποποιώντας στάσεις και συμπεριφορές μέσω βιωματικής μάθησης.

Αναμενόμενες Ικανότητες

Οι απόφοιτοι αναμένεται να:

- Διαθέτουν ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής της κοινωνικής εργασίας στα πλαίσια της Οργάνωσης, προωθώντας αλλαγές με στόχο τη βελτίωση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.
- Διαθέτουν κριτική ικανότητα κατανόησης των θεωριών, των αρχών-δεοντολογίας και της μεθοδολογίας της Κοινωνικής Εργασίας.
- Μελετούν, σχεδιάζουν και υλοποιούν δράσεις με επαγγελματική στάση και κοινωνική υπευθυνότητα, συμβάλλοντας στην κάλυψη των αναγκών πρόνοιας σε τοπικό επίπεδο και στην αναβάθμιση του επαγγέλματος τους.
- Αποκτούν κριτική ικανότητα για τους παράγοντες που επηρεάζουν τη ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής-κοινωνικής πρόνοιας-κοινωνικής εργασίας.
- Υλοποιούν έρευνα με σκοπό την υποβολή τεκμηριωμένων προτάσεων, προωθώντας την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών των εξυπηρετούμενων και την κάλυψη των αναγκών πρόνοιας της τοπικής κοινότητας.

ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα είναι συνολικής διάρκειας 4 ετών. Κατά τη διάρκεια των 8 εξαμήνων προσφέρονται 36 υποχρεωτικά μαθήματα και 21 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα (που ενδεικτικά προσφέρονται στα Ε, ΣΤ, Ζ και Η εξάμηνα). Από τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα ο φοιτητής επιλέγει 4 (στην περίπτωση που εκπονήσει πτυχιακή εργασία) ή 6 (σε περίπτωση που δεν εκπονήσει πτυχιακή εργασία). Δηλαδή για την λήψη του πτυχίου ο/η φοιτητής/φοιτήτρια θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς: είτε 40 μαθήματα και την Πτυχιακή του Εργασία είτε 42 μαθήματα.

Σε κάθε μάθημα αναλογεί φόρτος και πιστωτικές μονάδες. Οι πιστωτικές μονάδες ανέρχονται σε 30 ανά εξάμηνο $\times$ 8 εξάμηνα = 240 πιστωτικές μονάδες (Π.Μ) περιλαμβάνει το πρόγραμμα σπουδών. Οι πιστωτικές μονάδες εκφράζουν τον φόρτο εργασίας που απαιτείται για την επίτευξη των εκάστοτε επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Ο φόρτος εργασίας ανά εξάμηνο σπουδών είναι 900 ώρες εργασίας $\times$ 8 εξάμηνα = 7.200 ώρες εργασίας είναι ο συνολικός φόρτος εργασίας που περιλαμβάνει το πρόγραμμα σπουδών.

Κατά τη διάρκεια του Ε, Ζ και Η εξαμήνου πραγματοποιείται η Πρακτική-Εργαστηριακή Άσκηση-Εποπτεία I, II, και III αντίστοιχα. Η Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα να συνδέσουν τη θεωρητική γνώση με την πράξη και να αναπτύξουν την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας στα πλαίσια μιας Κοινωνικής Υπηρεσίας-Οργάνωσης. Οι φοιτητές υποστηρίζονται και καθοδηγούνται μέσω της ομαδικής εποπτείας (3ώρες ομαδικής εποπτείας εβδομαδιαία). Προϋπόθεση για την υλοποίηση της τρίωρης ομαδικής εποπτείας είναι η εβδομαδιαία απασχόληση με δραστηριότητες της Οργάνωσης για 8 ώρες, στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας I, η εβδομαδιαία απασχόληση με

δραστηριότητες της Οργάνωσης για 22 ώρες, στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας II, και η εβδομαδιαία απασχόληση με δραστηριότητες της Οργάνωσης για 32 ώρες στα πλαίσια της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας III.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ – ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της πρακτικής άσκησης έχουν την ευκαιρία να εκπαιδευτούν στην εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας, συνδέοντας τη θεωρία με την πράξη σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Υποστηρίζονται από κοινωνικούς λειτουργούς που εργάζονται στις Οργανώσεις και εποπτεύονται-καθοδηγούνται από επόπτη που αναλαμβάνει το ρόλο του εκπαιδευτή. Οι στόχοι της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας και οι προσδοκίες για τους εκπαιδευόμενους εξειδικεύονται ανάλογα με το εξάμηνο σπουδών.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Η Εποπτεία Πρακτικής Άσκησης αποτελεί βασική μέθοδο εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία. Ο όρος 'Εποπτεία Πρακτικής Άσκησης' αναφέρεται στην επίβλεψη, υποστήριξη και καθοδήγηση του ασκούμενου φοιτητή (μέσω της ομαδικής εποπτείας) για να εφαρμόσει στα πλαίσια μιας κοινωνικής υπηρεσίας-κοινωνικής οργάνωσης τις αρχές και μεθοδολογία της Κοινωνικής Εργασίας και να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της παρέμβασής του.

Η ομαδική εποπτεία πραγματοποιείται σε μικρές ομάδες φοιτητών (6 ατόμων το ανώτατο) που ασκούνται στην ίδια ή σε απόλυτα συναφείς υπηρεσίες. Μέσω της δυναμικής διαδικασίας της ομαδικής εποπτείας και της καθοδήγησης του επόπτη ο ασκούμενος φοιτητής αποκτά γνώσεις και δεξιότητες εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας, δυνατότητα σχεδιασμού, ανάλυσης και αξιολόγησης του έργου που έχει αναλάβει να φέρει εις πέρας, ενώ προετοιμάζεται για τα επόμενα βήματα της παρέμβασής του.

Παράλληλα με τα παραπάνω οι φοιτητές ενθαρρύνονται στη σταδιακή απόκτηση αυτογνωσίας αναγνωρίζοντας τη σημασία των προσωπικών στάσεων-αντιλήψεων-προκαταλήψεων στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς τους, με αποτέλεσμα την τροποποίηση στάσεων, τη βελτίωση της ικανότητας για επικοινωνία και τη διαμόρφωση επαγγελματικής στάσης.

Ο επόπτης διαχειρίζεται την ένταση και το άγχος του φοιτητή, βοηθά στη σύνδεση θεωρίας-πράξης, καθοδηγεί, αναγνωρίζει τις επιτυχείς παρεμβάσεις, επισημαίνει τις αδυναμίες, υποστηρίζει τους φοιτητές για να ξεπερνούν τις αδυναμίες και τους ενθαρρύνει στην απόκτηση αυτογνωσίας (που είναι προϋπόθεση για την απόκτηση επαγγελματικής στάσης).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

1. Μαθήματα Υποχρεωτικά – ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία
- Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία
- Δεοντολογία Κοινωνικής Εργασίας
- Διαφορετικότητα και Ενδυνάμωση στην ΚΕ

- Κοινωνική Εργασία και ομάδες / Δημιουργική έκφραση & Τέχνη στην Εφαρμογή της Κ.Ε.
- Γενική Κοινωνική Εργασία
- Κοινοτική ανάπτυξη και Κ.Ε.
- Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα -Μεθοδολογία παρέμβασης
- Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός Σχεδιασμός
- Κλινική Κοινωνική Εργασία
- Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια
- Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών
- Διαπολιτισμική Κοινωνική Εργασία
- Κ.Ε. στη Κακοποίηση παιδιών και ενηλίκων
- Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ
- Κ.Ε. και Κοινοτική Φροντίδα Υγείας
- Κ.Ε στην εκπαίδευση
- Κ.Ε. με Εξαρτήσεις
- Ριζοσπαστική ΚΕ
- Κ.Ε. στο χώρο της Δικαιοσύνης

2. Μαθήματα Υποχρεωτικά – ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

- Δίκαιο
- Μετανάστευση και Κοινωνική Ένταξη
- Κοινωνική Ψυχολογία
- Στατιστική

3. Μαθήματα Υποχρεωτικά ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

- Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία
- Κοινωνιολογία των Θεσμών
- Κοινωνική Πολιτική
- Οικογενειακή Πολιτική
- Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες
- Εισαγωγή στην Ψυχολογία
- Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία
- Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Εργασία
- Ποιοτική Έρευνα στην ΚΕ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ- ΕΠΟΠΤΕΙΑ

- Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία I
- Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία II (Προσωπική ανάπτυξη και ενδυνάμωση ομάδας)
- Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία III

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

1. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά – ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Αναπηρία και Κ.Ε.

- Ενεργός γήρανση και Κ.Ε.
- Συμβουλευτική Ενηλίκων στη Κοινωνική Εργασία
- Κοινωνική Εργασία με Ασυνόδετους Ανήλικους Πρόσφυγες

2. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά – ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

- Κοινωνικά Κινήματα και Κοινωνική Αλλαγή
- Πολιτισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη
- Κοινωνικές Ανισότητες, Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός
- Ατομικά & κοινωνικά δικαιώματα
- Θέματα Βιοηθικής
- Εφαρμογές Πληροφορικής
- Κινηματογράφος ως μέσο ευαισθητοποίησης
- Κοινωνική Οικονομία και Επιχειρηματικότητα
- Εγγραμματοσύνη σε Θέματα Υγείας
- Κοινωνιολογία της βίας και των κοινωνικών συγκρούσεων

3. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

- Συμβουλευτική Παιδιών – Εφήβων
- Θέματα Φύλου και Ισότητας
- Θεραπευτικό Παιχνίδι & Παιγνιοθεραπεία Συμβουλευτική Ενηλίκων
- Προσφυγική προστασία: Δίκαιο και Δικαιώματα
- Μνήμη, Χώρος, Κοινότητα
- Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ

- Positive Psychology
- Domestic Violence
- Interpersonal relationships and well-being

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

<p>Μαθήματα Προγράμματος ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ</p> <p>Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η συμπλήρωση 240 Πιστωτικών Μονάδων (ΠΜ)-ECTS • Η επιτυχής παρακολούθηση 39 μαθημάτων + η Πτυχιακή Εργασία + η Άσκηση στο Επάγγελμα 	<p>Μαθήματα Προγράμματος ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ</p> <p>Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται:</p> <p>α. Η συμπλήρωση 240 Πιστωτικών Μονάδων ECTS</p> <p>β. Η επιτυχής παρακολούθηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • είτε 40 μαθημάτων (36 υποχρεωτικών + 4 επιλογής + Πτυχιακή Εργασία) • είτε 42 μαθημάτων (36 υποχρεωτικών + 6 επιλογής)
--	---

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μαθήματα	ΠΜ	Μαθήματα	ΠΜ
Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία	6	Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία	6
Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία	6	Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία	6
Δεοντολογία-Εισαγωγή στην Γενική Κοινωνική Εργασία	6	Δεοντολογία Κοινωνικής Εργασίας	6
Διαφορετικότητα και Ενδυνάμωση στην ΚΕ	5	Διαφορετικότητα και Ενδυνάμωση στην ΚΕ	6
ΚΕΟ/Μέσα έκφρασης και επικοινωνίας στην ΚΕΟ	5	Κοινωνική Εργασία και ομάδες (5) / Δημιουργική έκφραση & Τέχνη στην Εφαρμογή της Κ.Ε. (3)	8
Μεθοδολογία Γενικής Κοινωνικής Εργασίας	5	Γενική Κοινωνική Εργασία	6
ΝΕΟ		Κοινοτική ανάπτυξη και Κ.Ε.	4
Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα	5	Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα -Μεθοδολογία παρέμβασης	6
Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα: Μεθοδολογία παρέμβασης	5		
Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός Σχεδιασμός	7	Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός Σχεδιασμός	6
Κλινική Κοινωνική Εργασία	7	Κλινική Κοινωνική Εργασία	6
Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια	6	Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια	6

Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	6	Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	4
Διαπολιτισμική Κοιν. Εργασία	5	Διαπολιτισμική Κοιν. Εργασία	5
Domestic Violence	5	Κ.Ε. στη Κακοποίηση παιδιών και ενηλίκων	6
Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ	4	Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ	5
Κοινωνική Εργασία και Φροντίδα Υγείας	5	Κ.Ε. και Κοινοτική Φροντίδα Υγείας	6
Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία Ι-Κ.Ε. στην εκπαίδευση		Κ.Ε στην εκπαίδευση	4
ΚΕ με Εξαρτήσεις	5	ΚΕ με Εξαρτήσεις	5
ΝΕΟ		Ριζοσπαστική ΚΕ	6
ΝΕΟ		Κ.Ε. στο χώρο της Δικαιοσύνης	6
Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία Ι	7	Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία Ι	6
Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία ΙΙ (Προσωπική ανάπτυξη και ενδυνάμωση ομάδας)	9	Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία ΙΙ (Προσωπική ανάπτυξη και ενδυνάμωση ομάδας)	8
Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία ΙΙΙ	9	Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία ΙΙΙ	14
Πρακτική Άσκηση στο επάγγελμα	10	Κατάργηση	
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ			
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	5	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	6
Κοινωνιολογία των Θεσμών	5	Κοινωνιολογία των Θεσμών	6
Κοινωνική Πολιτική	5	Κοινωνική Πολιτική	6
Πολιτική Υγείας & Κοινωνικής Φροντίδας	3		
Οικογενειακή Πολιτική	6	Οικογενειακή Πολιτική	6
Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες	5	Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες	6
Εισαγωγή στην Ψυχολογία	5	Εισαγωγή στην Ψυχολογία	6
Ψυχοπαθολογία	7	Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία	6
Κλινική Ψυχολογία	7		
Μεθοδολογία Κοινωνικής Έρευνας	4	Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Εργασία	6
Σεμινάριο Τελειόφοιτων	6		
Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα	5	Ποιοτική Έρευνα στην ΚΕ	4

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ			
Δίκαιο	5	Δίκαιο	6
Παραπρωματικότητα: Πρόληψη-Αντιμετώπιση	3	Κατάργηση	
Μετανάστευση και Κοινωνική Ένταξη	5	Μετανάστευση και Κοινωνική Ένταξη	6
ΝΕΟ		Κοινωνική Ψυχολογία	6
Στατιστική	4	Στατιστική	6
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ			
ΝΕΟ		Αναπηρία και Κ.Ε.	4
ΝΕΟ		Ενεργός γήρανση και Κ.Ε.	4
ΝΕΟ		Κοινωνική Εργασία με Ασυνόδετους Ανήλικους Πρόσφυγες	4
ΝΕΟ		Συμβουλευτική Ενηλίκων στη Κοινωνική Εργασία	4
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ			
Συμβουλευτική Παιδιών-Εφήβων	5	Συμβουλευτική Παιδιών – Εφήβων	4
ΝΕΟ		Positive Psychology	4
Domestic Violence	5	Domestic Violence	4
Θέματα Φύλου και Ισότητας	5	Θέματα Φύλου και Ισότητας	4
ΝΕΟ		Θεραπευτικό Παιχνίδι & Παιγνιοθεραπεία Συμβουλευτική Ενηλίκων	4
ΝΕΟ		Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία	4
ΝΕΟ		Μνήμη, Χώρος, Κοινότητα	4
ΝΕΟ		Προσφυγική προστασία: Δίκαιο και Δικαιώματα	4
Family Counseling – Crisis Intervention	5	Κατάργηση	
ΝΕΟ		Interpersonal relationships and well-being	4
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ			
Κοινωνικά Κινήματα & Κοινωνική Αλλαγή	5	Κοινωνικά Κινήματα και Κοινωνική Αλλαγή	4
ΝΕΟ		Πολιτισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη	4

ΝΕΟ		Κοινωνικές Ανισότητες, Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός	4
Κοινωνικά δικαιώματα και διακρίσεις	4	Ατομικά & κοινωνικά δικαιώματα	4
ΝΕΟ		Θέματα Βιοηθικής	4
Συγγραφή Επιστ. Εργασίας/Πληροφορική Ι	6	Εφαρμογές Πληροφορικής	4
ΝΕΟ		Κινηματογράφος ως μέσο ευαισθητοποίησης	4
Κοινωνική Οικονομία & Επιχειρηματικότητα	5	Κοινωνική Οικονομία και Επιχειρηματικότητα	4
ΝΕΟ		Εγγραματοσύνη σε θέματα Υγείας	4
		Κοινωνιολογία της βίας και των κοινωνικών συγκρούσεων	4
Πτυχιακή Εργασία	20	Πτυχιακή Εργασία	8

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Εισαγωγή στην Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
2. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	3			3	180	6
3. Εισαγωγή στην Ψυχολογία	3			3	180	6
4. Κοινωνική Πολιτική	3			3	180	6
5. Δίκαιο	3			3	180	6
ΣΥΝΟΛΟ	14	1		15	900	30
B ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
2. Κοινωνιολογία των Θεσμών	3			3	180	6
3. Οικογενειακή Πολιτική	2	2		4	180	6
4. Κλινική Ψυχολογία και Ψυχοπαθολογία	3			3	180	6
5. Μετανάστευση & Κοινωνική Ένταξη	3			3	180	6
ΣΥΝΟΛΟ	13	3		16	900	30
Γ ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Δεοντολογία Κοινωνικής Εργασίας	2	1		3	180	6
2. Διαφορετικότητα και Ενδυνάμωση στην ΚΕ	3			3	180	6
3. Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες	2	2		4	180	6
4. Κοινωνική Εργασία και Ομάδες-Δημιουργική έκφραση & τέχνη στην εφαρμογή της ΚΕ	2	2		4	180	6
5. Κοινωνική Ψυχολογία	3			3	180	6
ΣΥΝΟΛΟ	12	5		17	900	30
Δ ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Γενική Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
2. Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια	2	1		3	180	6

3. Διαπολιτισμική Κ.Ε.	2	1		3	180	6
4. Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα - Μεθοδολογία Παρέμβασης	3			3	180	6
5. Στατιστική	2	2		4	180	6
ΣΥΝΟΛΟ	11	5		16	900	30
Ε ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
2. Κλινική Κοινωνική Εργασία	2	1		3	180	6
3. Κ.Ε στην εκπαίδευση	2			2	120	4
4. Κοινοτική Ανάπτυξη και ΚΕ	2			2	120	4
5. Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία Ι			3	3	180	6
6. Επιλογής Υποχρεωτικό	3				120	4
ΣΥΝΟΛΟ	11	2	3	16	900	30
ΣΤ ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Ποιοτική Έρευνα στην ΚΕ	2			2	120	4
2. ΚΕ στην Κακοποίηση παιδιών & ενηλίκων	3			3	180	6
3. Εκτίμηση Αναγκών & Κοινωνικός Σχεδιασμός	2	2		4	180	6
4. ΚΕ και Κοινοτική Φροντίδα Υγείας	3			3	180	6
5. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
6. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
ΣΥΝΟΛΟ	16	2		18	900	30
Ζ ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών	3			3	140	4
2. Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ	3			3	140	5
3. Κοινωνική Εργασία & Εξαρτήσεις	2	1		3	140	5
4. Πρακτική Άσκηση – Εποπτεία II			3	3	240	8
5.α Πτυχιακή Εργασία	6			6	240	8
5.β. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
5.β. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4

ΣΥΝΟΛΟ	14	1	3	18	900	30
Η ΕΞΑΜΗΝΟ	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
1. Ριζοσπαστική και Κριτική ΚΕ	3			3	180	6
2. ΚΕ στο χώρο της Δικαιοσύνης	3			3	180	6
3. Πρακτική Άσκηση – Εποπτεία III			3	3	420	14
4. Επιλογής Υποχρεωτικό	3			3	120	4
ΣΥΝΟΛΟ	9		3	12	900	30
Επιλογής Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΕΥ)	Θεωρία	Άσκηση πράξης	Εργ/ρια	Σύνολο ωρών	Φόρτος	Π.Μ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ						
1. Ενεργός Γήρανση και ΚΕ	3			3	120	4
2. Κοινωνικά κινήματα και κοινωνική αλλαγή	2	1		3	120	4
3. Πολιτισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη	3			3	120	4
4. Συμβουλευτική Παιδιών – Εφήβων	3			3	120	4
5. Κοινωνιολογία της βίας και των κοινωνικών συγκρούσεων	3			3	120	4
6. Θέματα Βιοηθικής	3			3	120	4
7. Θέματα φύλου και Ισότητας	3			3	120	4
8. Κοινωνική Οικονομία και Επιχειρηματικότητα	3			3	120	4
9. Κοινωνική Εργασία με Ασυνόδετους Ανήλικους Πρόσφυγες						
10. Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία						
11. Μνήμη, Χώρος και Κοινότητα						
ΕΑΡΙΝΟ						
12. Προσφυγική προστασία: Δίκαιο και Δικαιώματα	3			3	120	4
13. Κοιν. Ανισότητες, φτώχεια και Κοιν. Αποκλεισμός	3			3	120	4
14. Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα	3			3	120	4
15 Εφαρμογές Πληροφορικής	3			3	120	4
16. Κινηματογράφος ως μέσο ευαισθητοποίησης	3			3	120	4
17. Positive Psychology	3			3	120	4

18. Θεραπευτικό Παιχνίδι & Παιγνιοθεραπεία	1	2		3	120	4
19. Συμβουλευτική Ενηλίκων στη Κοινωνική Εργασία	3			3	120	4
20. Εγγραματοσύνη σε θέματα Υγείας	3			3	120	4
21. Αναπηρία και Κ.Ε.	3			3	120	4
22. Domestic Violence	3			3	120	4
23. Interpersonal relationships and well-being	3			3	120	4

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΞΑΜΗΝΟ

Εξάμηνο	Μαθήματα
Ε	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενεργός Γήρανση και ΚΕ 2. Κοινωνικά κινήματα και κοινωνική αλλαγή 3. Θέματα φύλου και Ισότητας 4. Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία
ΣΤ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Αναπηρία και Κ.Ε. 2. Κοιν. Ανισότητες, φτώχεια και Κοιν. Αποκλεισμός 3. Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα 4. Θεραπευτικό Παιχνίδι & Παιγνιοθεραπεία 5. Συμβουλευτική Ενηλίκων στη Κοινωνική Εργασία
Ζ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πολιτισμός και Κοινωνική Ανάπτυξη 2. Συμβουλευτική Παιδιών – Εφήβων 3. Κοινωνιολογία της βίας και των κοινωνικών συγκρούσεων 4. Θέματα Βιοηθικής 5. Κοινωνική Οικονομία και Επιχειρηματικότητα 6. Κοινωνική Εργασία με Ασυνόδευτους Ανήλικους Πρόσφυγες
Η	<ol style="list-style-type: none"> 1. Προσφυγική προστασία: Δίκαιο και Δικαιώματα 2. Εφαρμογές Πληροφορικής 3. Κινηματογράφος ως μέσο ευαισθητοποίηση 4. Εγγραματοσύνη σε θέματα Υγείας <p>ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Positive Psychology. 2. Interpersonal relationships and well-being

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	6
ΣΥΝΟΛΟ		3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<i>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν :</i>			
<u>Γνώσεις</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Σύγχρονες γνώσεις για την έννοια, το περιεχόμενο και την ιστορική εξέλιξη της Κοινωνικής Εργασίας. • Κατανόηση των αρχών και αξιών που διέπουν την άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας. • Γνώσεις για την εξέλιξη - ανάπτυξη της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα • Γνώσεις για τους τομείς απασχόλησης του κοινωνικού λειτουργού και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει κατά την άσκηση του επαγγελματικού του ρόλου στην Ελλάδα • Γνώσεις ως προς βασικές έννοιες της Κοινωνικής Εργασίας όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα και η κοινωνική δικαιοσύνη 			
<u>Δεξιότητες</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες συνεργασίας, ομαδικότητας • Δεξιότητες επικοινωνίας, κατανόησης-αποδοχής του άλλου/άλλης 			
<u>Ικανότητες</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και κοινωνικής ευαισθησίας για θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος. • Συνειδητοποίηση προκαταλήψεων και ικανότητα τεκμηριωμένης αμφισβήτησής τους 			

- Ικανότητα κριτικής εξέτασης κυρίαρχων στάσεων και αντιλήψεων προς ομάδες πληθυσμού που βιώνουν φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό
- Ικανότητα μελέτης, ανάλυσης και παρουσίασης προβλημάτων κοινωνικού ενδιαφέροντος

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Έννοια και αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας.
2. Βασική θεώρηση Κοινωνικής Εργασίας
3. Κίνητρα επιλογής επαγγέλματος Κοινωνικής Εργασίας
4. Ιστορική εξέλιξη της Κοινωνικής Εργασίας
5. Σχέση της Κοινωνικής Εργασίας με άλλες κοινωνικές επιστήμες - Διεπιστημονική συνεργασία
6. Η ανάπτυξη της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα (Εξέλιξη Κοινωνικής Εργασίας - Κοινωνικής Πρόνοιας στην Ελλάδα)
7. Ανασταλτικοί παράγοντες στην εξέλιξη της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα-Συνθήκες εργασίας κοινωνικών λειτουργών
8. Τομείς άσκησης Κοινωνικής Εργασίας
9. Αυτογνωσία και Κοινωνική Εργασία
10. Στερεότυπα και προκαταλήψεις: δημιουργία και αντιμετώπιση
11. Αρχές και αξίες Κοινωνικής Εργασίας
12. Ανθρώπινα δικαιώματα και Κοινωνική Εργασία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις στην τάξη</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή –παρουσίαση εργασιών</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Ασκήσεις στην τάξη	20	Συγγραφή –παρουσίαση εργασιών	30	Διαδραστική διδασκαλία	20	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Αυτοτελής μελέτη	50	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις	40															
Ασκήσεις στην τάξη	20															
Συγγραφή –παρουσίαση εργασιών	30															
Διαδραστική διδασκαλία	20															
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20															
Αυτοτελής μελέτη	50															

<p>δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="644 194 1038 226"></td> <td data-bbox="1038 194 1329 226"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 226 1038 262">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1038 226 1329 262">180</td> </tr> </table>			Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180				
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επίλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Θεωρία: Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος), που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης. Άσκηση Πράξης Αξιολόγηση παρουσίασης ομαδικής εργασίας (80% της βαθμολογίας του φροντιστηριακού μέρους του μαθήματος) και αξιολόγηση της συμμετοχής του φοιτητή σε ασκήσεις και συζητήσεις (20% της βαθμολογίας).</p>				
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>					
<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>Βάγια, Χ. (1994). Κοινωνικά δικαιώματα και κοινωνική εργασία, Συγκλίνοσες αρχές και επιδιώξεις. Κοινωνική Εργασία, 53, 241-258</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ. (1999). Νεωτερική σκέψη και μετανεωτερικότητα: Από τη μοντέρνα στη μεταμοντέρνα κοινωνική εργασία. Κοινωνική Εργασία, 61, 7-28</p> <p>Ιωακειμίδης, Β., (2012). Η «σκοτεινή» πλευρά της κοινωνικής εργασίας στην Ελλάδα. Μια κριτική αποτίμηση της πρώιμης ιστορίας του επαγγέλματος (1945-1967). Στο Ιωακειμίδης, Β., (επιμ) Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων Καλλιδικάκη, Θ. (2011). Κοινωνική εργασία, Εισαγωγή στη θεωρία και πρακτική της Κοινωνικής Εργασία. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Παπαδάκη, Β. (1999). Καθοριστικοί παράγοντες για την επιλογή του επαγγέλματος της Κοινωνικής Εργασίας. Κοινωνική Εργασία, 55, 127-134.</p> <p>Παπαδάκη, Ε. (2005). Επαγγελματική ικανοποίηση των κοινωνικών λειτουργών ως στελέχη στις δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες στην Κρήτη. Στο Γ. Ζαϊμάκης & Α. Κανδυλάκη (επιμ.). Δίκτυα κοινωνικής προστασίας. Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες, (σελ. 536-547). Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Παπαϊωάννου, Κ. (1998). Αξίες και ηθική στην Κοινωνική Εργασία. Κοινωνική Εργασία, 51, 141-145</p> <p>Παπούλη, Ε. (2014). Επαγγελματικές Αξίες και Κοινωνική Εργασία: Ιστορική Αναδρομή και Διαχρονική Εξέλιξη. Κοινωνική Εργασία, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών, 113, 121</p> <p><u>Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</u> Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών European Journal of Social Work International Journal of Social Work International Journal of Social Work Education Journal of Social Work Values and Ethics</p>					

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επικοινωνία και Συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπληση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται :			
<ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν γνώσεις για τη λεκτική-μη λεκτική επικοινωνία • Να κατανοήσουν τη σημασία της σωστής επικοινωνίας με τον εξυπηρετούμενο και τους παράγοντες που την επηρεάζουν. • Να γνωρίσουν τεχνικές συνέντευξης • Να αποκτήσουν δεξιότητες συνέντευξης. • Να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά της επαγγελματικής σχέσης Κοινωνικού Λειτουργού - εξυπηρετούμενου και την δεοντολογία της συνέντευξης στην Κοινωνική Εργασία 			
Γενικές Ικανότητες			
<i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:</i>			
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>		<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>		<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	
<i>Λήψη αποφάσεων</i>		<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	
<i>Αυτόνομη εργασία</i>		<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	
<i>Ομαδική εργασία</i>		<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>		<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>	
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>			

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Δεξιότητες ενεργητικής ακρόασης και σωστής επικοινωνίας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θεωρία της επικοινωνίας (βασικές αρχές). Εμπόδια στην επικοινωνία.
2. Λεκτική, μη λεκτική και συμβολική επικοινωνία.
3. Η επικοινωνία στην Κοινωνική Εργασία - Η συνέντευξη ως επικοινωνία.
4. Η συνέντευξη στην Κοινωνική Εργασία - Η συνέντευξη ως διαπροσωπική σχέση.
5. Ζητήματα δεοντολογίας που σχετίζονται με την συνέντευξη.
6. Η διαδικασία της συνέντευξης (στάδια)
7. Τεχνικές και δεξιότητες συνέντευξης στην Κοινωνική Εργασία.
8. Ειδικά προβλήματα κατά τη συνέντευξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Βιωματικές ασκήσεις/ παιχνίδια ρόλων	40
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	1. Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετικό) 40%. 2. Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής. Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το ζητήσουν.	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003). 205 Βιωματικές ασκήσεις για εμπύχωση ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.

Κανδυλάκη, Α. (2008). *Η συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία – δεξιότητες και τεχνικές*. Αθήνα: Τόπος.

Fine, S. & Glaser, P. (2008). *Η επιβοηθητική συνέντευξη κατά την πρώτη συνεδρία*. Αθήνα: Gutenberg.

Kadushin, A. (2013). *The Social Work interview - a guide for human service professionals*. New York: Columbia University Press.

Lishman, J. (2009). *Communication in Social Work*. UK: Macmillan.

Σχετικά άρθρα σε διεθνή περιοδικά όπως *Social Work Education, Social Work, European Journal of Social Work, British Journal of Social Work, Ethics and Values in Social Work*.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ		ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ Προπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Δεοντολογία Κοινωνικής εργασίας	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α <ul style="list-style-type: none"> Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β Περιοδικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Οι φοιτητές/ φοιτήτριες αναμένεται: <ul style="list-style-type: none"> Να κατανοήσουν τις έννοιες «αξίες», «αρχές» και «δεοντολογία» στην κοινωνική εργασία Να γνωρίσουν τις αρχές και αξίες της κοινωνικής εργασίας (ελληνικός και διεθνής κώδικας δεοντολογίας της κοινωνικής εργασίας) Να κατανοήσουν τι είναι τα επαγγελματικά διλήμματα και τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στην άσκηση της κοινωνικής εργασίας Να κατανοήσουν την σημασία του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού όσο αφορά στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης. 			
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα: <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p> <p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>			

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Οι έννοιες «ηθική», «αξίες», «επαγγελματική ηθική» και «δεοντολογία»
2. Βασικές αρχές & αξίες στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας.
3. Δεοντολογία επαγγέλματος - Ελληνικός & Διεθνής Κώδικας Δεοντολογίας.
4. Η εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας: συγκρουόμενα καθήκοντα.
5. Ηθικά ζητήματα στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας.
6. Επαγγελματική σχέση Κοινωνικού Λειτουργού - εξυπηρετούμενου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
--	--------------------

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
--	---

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις στην τάξη	30
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετικό) 40%. 2. Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής. <p>Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το ζητήσουν.</p>
--	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :
 Banks, S. (2015). Ηθική και αξίες στην κοινωνική εργασία. Αθήνα: Gutenberg
 Banks, S. (2015). Social work ethics. Στο James D. Wright (editor-in-chief), International Encyclopaedia of the Social & Behavioral Sciences, 2nd edition, Vol 22 (pp. 782-788). Oxford: Elsevier.
 Δημοπούλου- Λαγωνίκα, Μ. (2011). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας- Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Τόπος.
 Ιωακεμίδης, Β. (επιμ) (2012). Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Αθήνα: Ίων.

Καλλινικάκη, Θ. (2011). Εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας. Αθήνα: Τόπος.
Άρθρα σε διεθνή περιοδικά όπως *Social Work Education*, *European Journal of Social Work*, *British Journal of Social Work*, *Social Work*, *Journal of Social Work Values and Ethics*

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ					
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ				
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ				
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό				
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο		
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαφορετικότητα & Ενδυνάμωση στην Κοινωνική Εργασία				
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ		
Διαλέξεις		3	6		
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.					
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας				
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι				
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική				
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι				
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)					
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ					
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 					
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται κατά την διάρκεια των μαθημάτων : <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις έννοιες της διαφορετικότητας και της καταπίεσης μέσα στο πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δεοντολογίας της κοινωνικής εργασίας • Να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τα αίτια και τα αποτελέσματα της διαφορετικότητας • Να προσπαθήσουν να αναγνωρίσουν προσωπικές τους απόψεις και στάσεις σε θέματα που άπτονται της διαφορετικότητας και πως αυτές μπορούν να επηρεάσουν την επαγγελματική σχέση • Να ευαισθητοποιηθούν ως προς τις στρατηγικές ενδυνάμωσης για την αντιμετώπιση της καταπίεσης, στο πλαίσιο της θεμελιώδους αρχής της κοινωνικής δικαιοσύνης 					
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none; vertical-align: top;"> <i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> </td> <td style="width: 50%; border: none; vertical-align: top;"> <i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> </td> </tr> </table>				<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>				

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. «Ισότητα», «διαφορετικότητα» και «κοινωνική δικαιοσύνη» στο πλαίσιο της σύγχρονης πρακτικής της κοινωνικής εργασίας
2. Δύναμη και μορφές δύναμης – Αδυναμία και ομάδες του πληθυσμού σε καταστάσεις αδυναμίας
3. Διαφορετικότητα, πολιτισμική ευαισθησία και πολιτισμική επάρκεια στην κοινωνική εργασία
4. Διερεύνηση προσωπικών στάσεων και αντιλήψεων σε θέματα διαφορετικότητας – μοντέλο επίγνωσης της διαφορετικότητας
5. Διαστάσεις διαφορετικότητας (φύλο, ηλικία, εθνικότητα, κοινωνική τάξη, αναπηρία, σεξουαλικός προσανατολισμός, θρησκεία).
6. Η ανάλυση PCS (Thomson)
7. Ενδυνάμωση – στρατηγικές για την αντιμετώπιση της καταπίεσης στην γενική κοινωνική εργασία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Πρόσωπο με πρόσωπο													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="694 1272 1029 1335"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1034 1272 1358 1335"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="694 1335 1029 1397">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1034 1335 1358 1397">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1397 1029 1460">Ασκήσεις στην τάξη</td> <td data-bbox="1034 1397 1358 1460">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1460 1029 1550">Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td data-bbox="1034 1460 1358 1550">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1550 1029 1612">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="1034 1550 1358 1612">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1612 1029 1675">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1034 1612 1358 1675">180</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	60	Ασκήσεις στην τάξη	30	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30	Αυτοτελής Μελέτη	60	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>													
Διαλέξεις	60													
Ασκήσεις στην τάξη	30													
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30													
Αυτοτελής Μελέτη	60													
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p>	<p>1. Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετικό) 40%.</p> <p>2. Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής.</p> <p>Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το ζητήσουν.</p>													

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Δημοπούλου- Λαγωνίκα, Μ. (2011). *Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας- Μοντέλα Παρέμβασης*. Αθήνα: Τόπος

Ιωακειμίδης, Β. (επιμ) (2012). *Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη*. Αθήνα: Ίων.

Thomson, N. (2012). *Anti-Discriminatory Practice: Equality, Diversity and Social Justice*. UK: Palgrave Macmillan.

Gast, L. (2012). *Mastering Approaches to Diversity in Social Work*. UK: Jessica Kingsley Pub.

Hugman, R. (2013). *Culture, Values and Ethics in Social Work: Embracing Diversity*. UK: Routledge.

Σχετικά άρθρα σε διεθνή περιοδικά όπως: *Social Work Education, European Journal of Social Work, British Journal of Social Work, Journal of Homosexuality, International Journal of Transgenderism, Journal of Gay and Lesbian Social Services*

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία με Ομάδες- Δημιουργική Έκφραση & Τέχνη στην εφαρμογή της Κοιν. Εργασίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	4
Ασκήσεις πράξης		2	2
ΣΥΝΟΛΟ		4	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<i>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν :</i>			
Γνώσεις <ul style="list-style-type: none"> • Σύγχρονες γνώσεις για τις αρχές, τη φιλοσοφία, καθώς και τη μεθοδολογία εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδες • Κατανόηση των βασικών εννοιών της δυναμικής και της διεργασίας των ομάδων • Κατανόηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με ομάδες • Κατανόηση της χρησιμότητας διαφόρων μέσων δημιουργικής έκφρασης και εικαστικών μέσων στην εφαρμογή της ΚΕΟ • Γνώσεις μεθόδων εμπψύχωσης –ενδυνάμωσης ατόμων, ομάδων • Κατανόηση των εφαρμογών της τέχνης και των εκφραστικών δημιουργικών δραστηριοτήτων στον τομέα της ψυχικής υγείας • Γνώση των βασικών προσεγγίσεων και τεχνικών παρέμβασης μέσω της τέχνης. 			
Δεξιότητες			

- Δεξιότητες μελέτης της ομάδας και ανάλυσης προβλημάτων
- Δεξιότητες ανάπτυξης δεξιοτήτων και στρατηγικών παρέμβασης στην ΚΕΟ
- Δεξιότητες και τεχνικές για την διεργασία επίλυσης προβλημάτων στην Κοινωνική Εργασία με Ομάδες
- Τεχνικές και δεξιότητες ανάπτυξης της δημιουργικότητας
- Τεχνικές εμπύχωσης -ενδυνάμωσης ατόμων, ομάδων.

Ικανότητες

- Ικανότητα μελέτης της ομάδας, διάγνωσης και σχεδιασμού δράσεων παρέμβασης
- Ικανότητα επαγγελματικής στάσης και ενδυνάμωσης των μελών της ομάδας
- Ικανότητα αξιοποίησης διαφόρων μέσων δημιουργικής έκφρασης για διάγνωση και παρέμβαση στην ΚΕΟ
- Ικανότητα διερεύνησης του κύκλου της δημιουργικότητας τους
- Ικανότητα αξιοποίησης της τέχνης και των καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων ως μεθόδους διάγνωσης και παρέμβασης στην Κ.Ε

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Έννοια, χαρακτηριστικά, είδη ομάδων, χρησιμότητα ομάδας.
2. Επιδιωκόμενοι σκοποί μέσω της ΚΕΟ
3. Στοιχεία δυναμικής των ομάδων: αλληλεπιδράσεις, επικοινωνία, δομή, σχέσεις, ρόλοι και θέσεις μελών της ομάδας
4. Βασικές διαδικασίες ομάδας: Η λύση συγκρούσεων. Η λήψη αποφάσεων.
5. Ο ρόλος και η θέση του κοινωνικού λειτουργού μέσα στην ομάδα
6. Στάδια ανάπτυξης της ομάδας: Σχεδιασμός και προετοιμασία για την εργασία με ομάδα, το αρχικό στάδιο, το ενδιάμεσο στάδιο, το στάδιο λήξης της λειτουργίας της ομάδας
7. Ομάδες αυτό-βοήθειας
8. Μοντέλα παρέμβασης στην κοινωνική εργασία με ομάδες.
9. Επαγγελματική ηθική και εποπτεία στη δουλειά με ομάδες

Στα πλαίσια της Άσκησης Πράξης

10. Μέθοδοι, τεχνικές και πρακτικές δημιουργικής έκφρασης στην κοινωνική εργασία με ομάδες.
11. Οι τέχνες ως θεραπευτικό μέσο και διαγνωστικό εργαλείο
12. Τα εικαστικά μέσα στην εφαρμογή της ΚΕΟ. Η εικαστική θεραπεία: θεωρητικές προσεγγίσεις, τεχνικές και βιωματικές ασκήσεις
13. Το θεατρικό παιχνίδι, το θέατρο στην εκπαίδευση, η θεατρική εμπύχωση.
14. Το σχέδιο των παιδιών στη διάγνωση και τη θεραπεία, η δημιουργικότητα στην παιδική τέχνη.
15. Η Παιγνιοθεραπεία, θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές.

16. Το παραμύθι, οι μύθοι, η φαντασία και άλλες δημιουργικές δραστηριότητες ως εργαλεία συμβουλευτικής και θεραπευτικής παρέμβασης																			
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ																			
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο																		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 																		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις,</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις στην τάξη</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Βιωματικές ασκήσεις</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις,	40	Ασκήσεις στην τάξη	20	Διαδραστική διδασκαλία	20	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Αυτοτελής μελέτη	40	Βιωματικές ασκήσεις	40			Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
	Διαλέξεις,	40																	
	Ασκήσεις στην τάξη	20																	
	Διαδραστική διδασκαλία	20																	
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20																	
	Αυτοτελής μελέτη	40																	
	Βιωματικές ασκήσεις	40																	
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180																		
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	<p>ΚΕΟ (Θεωρία): Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος) που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης.</p> <p>Δημιουργική έκφραση και τέχνη στην εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας (Άσκηση Πράξης): Αξιολογείται η συμμετοχή σε ασκήσεις βιωματικής έκφρασης .</p>																		
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ																			
<p>Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003). 205 βιωματικές ασκήσεις για εμπύχωση ομάδων ψυχοθεραπείας - κοινωνικής εργασίας –εκπαίδευσης. Αθήνα: Καστανιώτης.</p> <p>Beauchamp, H. (1998). Τα παιδιά και το δραματικό παιχνίδι. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.</p> <p>Γκόβας Ν. (2002). Για ένα δημιουργικό νεανικό θέατρο: Ασκήσεις, παιχνίδια, τεχνικές. Αθήνα: Μεταίχμιο</p> <p>Cattanach, A. (2003). Θεραπεία μέσω του παιχνιδιού. Αθήνα: Σαββάλας.</p> <p>Deldime, R. (1996). Θέατρο για Παιδική και Νεανική Ηλικία. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός</p> <p>Douglas, T. (1997). Η επιβίωση στις ομάδες: Βασικές αρχές της συμμετοχής στις ομάδες. Θεσσαλονίκη: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Farhad, D. (2007). Η Ομαδική ανάλυση μετά τον S.H. Foulkes: Ας (ξαναμιλήσουμε σοβαρά για την ομάδα. Αθήνα: Κανάκη.</p> <p>Fischer, E. (1996). Η αναγκαιότητα της Τέχνης. Αθήνα: Θεμέλιο</p> <p>Jaques, D. (2001). Μάθηση σε ομάδες: Εγχειρίδιο για όσους συντονίζουν ομάδες ενηλίκων εκπαιδευομένων. Αθήνα: Μεταίχμιο.</p> <p>Jennings, S. (2005). Εισαγωγή στη Δραματοθεραπεία. Αθήνα: Σαββάλας</p> <p>Κατσορίδου-Παπαδοπούλου, Χ. (2002). Κοινωνική εργασία με ομάδες. Αθήνα: ΕΛΛΗΝ.</p> <p>Κοντογιάννη, Α. (2012). Η Δραματοποίηση για παιδιά. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο,</p> <p>Κοντογιάννη, Α. (2008). Μαύρη αγελάδα-άσπρη αγελάδα. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.</p> <p>Κοντογιάννη, Α. (2012). Η Δραματική Τέχνη στην Εκπαίδευση.</p> <p>Landgarten, H. (1999). Οικογενειακή εικαστική θεραπεία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα Ναυρίδης, Κ.Γ. (2005). Ψυχολογία των ομάδων: Κλινική ψυχοδυναμική προσέγγιση. Αθήνα: Παπαζήση.</p>																			

Μπέλλας, Θ. (2000). Το ιχνογράφημα του παιδιού. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα Πουλόπουλος, Χ. & Αθήνα: Πεδίο.

Πουλόπουλος Χ. & Τιμπουκλή, Α. (2014). Δυναμική των ομάδων και αλλαγή στους οργανισμούς. Αθήνα: Τόπος.

Τσέργας Ν. (2014) Θεραπευτικές προσεγγίσεις μέσω τέχνης. Αθήνα: Τόπος

Υαλομ, Ι. (2007). Ενδονοσοκομειακή ομαδική ψυχοθεραπεία. Αθήνα: Άγρα.

Υαλομ, Ι. & Leszcz, Μ. (2009). Θεωρία και πράξη της ομαδικής ψυχοθεραπείας. Αθήνα: Άγρα.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Κοινωνική Εργασία

Social Work with Groups

International Journal of Group Psychotherapy

Journal of Clinical Art Therapy

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενική Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:			
<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν την έννοια της Γενικής Κοινωνικής Εργασίας, το θεωρητικό της υπόβαθρο και την εφαρμογή της σε ένα ευρύτερο διαμεθοδικό πλαίσιο. • Να κατανοήσουν τους διαφορετικούς ρόλους που υλοποιούν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί και τα διαφορετικά επίπεδα παρέμβασης στα πλαίσια της Γενικής Κοινωνικής Εργασίας. • Να γνωρίσουν τα στάδια στη διαδικασία επίλυσης ενός προβλήματος και να αποκτήσουν δεξιότητες παρέμβασης σε μικρο, μέσο και μακρο-επίπεδο. • Να αποκτήσουν την ικανότητα να συνδέουν την θεωρία της Γενικής Κοινωνικής Εργασίας με την εφαρμογή της. 			
Γενικές Ικανότητες			
<i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:</i>			
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>		<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>		<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	
<i>Λήψη αποφάσεων</i>		<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>	
<i>Αυτόνομη εργασία</i>		<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>	
		<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>	

Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
---	--

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Αυτογνωσία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το γενικό-ολιστικό μοντέλο – η αναγκαιότητα για ενοποίηση των μεθόδων κοινωνικής εργασίας
2. Χαρακτηριστικά της γενικής προσέγγισης
3. Πολυεπίπεδη παρέμβαση στην γενική κοινωνική εργασία (μακρο, μεσο, μικροσύστημα).
4. Ενδυνάμωση και γενική κοινωνική εργασία.
5. Φάσεις στη διεργασία λύσης προβλημάτων σύμφωνα με το γενικό μοντέλο κοινωνικής εργασίας
6. Μοντέλο διεργασίας επίλυσης προβλημάτων της γενικής κοινωνικής εργασίας
7. Συστημικά μοντέλα στην κοινωνική εργασία (οργανισμικό μοντέλο, δομικό μοντέλο, στρατηγικό μοντέλο, οικολογικό μοντέλο).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
--	--------------------

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
--	---

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	60
	Ασκήσεις στην τάξη	30
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία,</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενδιάμεση πρόσδος (προαιρετικό) 40%. 2. Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής. <p>Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το ζητήσουν.</p>
---	--

Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες
Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια
αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα
από τους φοιτητές.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δημοπούλου- Λαγωνίκα, Μ. (2011). *Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας- Μοντέλα Παρέμβασης*. Αθήνα: Τόπος.
Ιωακειμίδης, Β. (επιμ) (2012). *Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη*. Αθήνα: Ίων
Καλλινικάκη, Θ. (2011). *Εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα: Τόπος.
Miley, K., O' Melia, M. & DuBois, B. (2013). *Generalist Social Work Practice: An Empowering Approach*. Boston: Pearson
Hull, G. H. & Kirst-Ashman, K. (2003). *The generalist model of human services practice*. UK: Wadsworth.
-Σχετικά άρθρα σε διεθνή περιοδικά όπως *Social Work Education, Social Work, European Journal of Social Work, British Journal of Social Work, Ethics and Values in Social Work*

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα -Μεθοδολογία παρέμβασης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν :			
<u>Γνώσεις</u> <ul style="list-style-type: none"> • Σύγχρονες γνώσεις για τις θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινωνική εργασία με κοινότητα, ώστε να μπορούν να συνδέουν τις θεωρίες με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα. • Κριτική κατανόηση των θεωριών, των αρχών της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα. • Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η καταπίεση, οι διακρίσεις και οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες συμβάλλουν στη δημιουργία σύνθετων προβλημάτων που επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων και αναγνώριση του δικού τους ρόλου στην προσπάθεια ενεργοποίησης των μελών της κοινότητας για βελτίωση των συνθηκών ζωής τους. • Κατανόηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα 			
<u>Δεξιότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> • Δεξιότητες κατανόησης-ανάλυσης των κοινωνικών προβλημάτων ώστε να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπισή τους • Κατανόησης των κοινωνικοπολιτικών διαστάσεων της κοινωνικής εργασίας 			

- Υλοποίησης του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα
- Μελέτης κοινότητας και αρχικού σχεδιασμού παρεμβάσεων σε επίπεδο κοινότητας.
- Ενεργοποίησης των μελών της κοινότητας

Ικανότητες

- Ικανότητα μελέτης, αρχικού σχεδιασμού και υλοποίησης δράσεων στο πεδίο της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα
- Ικανότητα αξιοποίησης ερευνητικών μεθόδων με σκοπό την διερεύνηση αναγκών της κοινότητας και την υποβολή τεκμηριωμένων προτάσεων όσον αφορά στην κάλυψη των κοινωνικών αναγκών των μελών της κοινότητας.
- Ικανότητα επαγγελματικής στάσης και ενδυνάμωσης των μελών της κοινότητας

Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται επίσης:

- Να αποκτήσουν την ικανότητα μελέτης, εκτίμησης αναγκών της κοινότητας και ανάλυσης κοινοτικών προβλημάτων.
- Να αποκτήσουν την ικανότητα να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν κοινοτικές παρεμβάσεις-προγράμματα κοινωνικής παρέμβασης.
- Να αποκτήσουν την ικανότητα να επιλέγουν τις κατάλληλες στρατηγικές παρέμβασης και με αυτό τον τρόπο να συμβάλλουν στην ανάπτυξη δράσεων που προωθούν την συλλογικότητα και χειραφέτηση σε τοπικό επίπεδο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Λήψη αποφάσεων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Αυτόνομη και Ομαδική Εργασία
- Σχεδιασμός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Κοινωνικοπολιτικές διαστάσεις της κοινωνικής εργασίας στην Ελλάδα
2. Σκοπός, αρχές, αξίες της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα
3. Ιστορική εξέλιξη της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα
4. Εννοιολογικός προσδιορισμός-διαστάσεις κοινότητας.
5. Είδη κοινοτήτων. Θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινοτική εργασία (συμβολική κοινότητα, η κοινοτιστική προσέγγιση, η θεραπευτική κοινότητα και η κοινότητα δρόμου).
6. Θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινοτική εργασία
7. Ρόλος κοινωνικού λειτουργού στην κοινωνική εργασία με κοινότητα-δεξιότητες
8. Κριτική συνειδητοποίηση και ενδυνάμωση
9. Συμμετοχή των μελών της κοινότητας.
10. Σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα και κοινωνική εργασία με κοινότητα
11. Στρατηγικές κοινοτικής παρέμβασης.
12. Κοινοτική μελέτη.
13. Εκτίμηση κοινωνικών αναγκών.
14. Σχεδιασμός και αξιολόγηση κοινοτικών παρεμβάσεων - προγραμμάτων.

15. Διαδικασία επίλυσης κοινοτικού προβλήματος: στάδια, επιλογή μεθόδων και τεχνικών παρέμβασης, ρόλοι. Κοινωνική ανάπτυξη και τοπικές αναπτυξιακές παρεμβάσεις.											
16. Παραδείγματα κοινοτικών παρεμβάσεων σε μικρο και μακρο επίπεδο με έμφαση την ενδυνάμωση για αντιμετώπιση κοινοτικών αναγκών.											
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ											
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και Skype Χρήση Power Point Προβολή video 										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις Πράξης</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	80	Ασκήσεις Πράξης	40	Αυτοτελής Μελέτη	60	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου									
	Διαλέξεις	80									
	Ασκήσεις Πράξης	40									
	Αυτοτελής Μελέτη	60									
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180										
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	<ol style="list-style-type: none"> Τελική Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις ανάπτυξης ή Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (αντιστοιχεί στο 70% της βαθμολογίας) Ενδιάμεση προαιρετική πρόοδος (αντιστοιχεί στο 30% της βαθμολογίας) <p>Οι φοιτητές μπορούν να δουν το γραπτό τους αν το επιθυμούν</p>										
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ											
<p>Alinsky, R. (1971). <i>Rules of Radicals</i>. NY: Random House Inc.</p> <p>Dixon, J. (1995). <i>Community stories and indicators for evaluating community development: Community Development Journal</i>, 30(4), 327-336.</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ., Καλλιδικάκη, Θ. (2004). <i>Τοπικός Χώρος και Πολυπολιτισμικότητα: Σάπες, Θράκη</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ. (2002). <i>Κοινωνική Εργασία και Τοπικές Κοινωνίες</i>. Αθήνα: ΠΛΕΘΡΟΝ.</p> <p>Ιατρίδης, D. (1990). <i>Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Καραβίδας, Κ. Δ. (1936/1981). <i>Το πρόβλημα της αυτονομίας</i>. Αθήνα: Παπαζήση.</p> <p>Καραγκούνης, Β. (2008). <i>Κοινωνική Εργασία και Τοπική Ανάπτυξη</i>. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Κασσιδάτη, Κ. (2002). <i>Κοινωνικός Σχεδιασμός και Αξιολόγηση</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Korazim-Korosi, Y. (2000). <i>Towards a new balance governmental and non-governmental community work: The case of Israel. Community Development Journal</i>, 3, 276-289.</p> <p>Mayo, M. (1994). <i>Community Work</i>. In C. Hanvey & T. Philot (Eds.), <i>Practicing social work</i> (pp. 67-79). London: Routledge.</p> <p>Payne, M. (2000). <i>Σύγχρονη Θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Πάραλης, Σ. (Επιμ.) (2011). <i>Οι πρακτικές εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας στη Ελλάδα και στην Κύπρο</i>. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Pierson, J. & Thomas, M. (2006). <i>Collins internet-linked dictionary of Social Work</i>. London: HarperCollins.</p>											

- Ratsika, N. (2012). *Between tradition and modernity: The occupational perspectives of young people in rural Crete*. Umeå: Umeå University.
- Ross, M. (1955). *Community Organization: Theory, Principals and Practice*. NY: Harper and Row.
- Rothman, J. (1968). *Three models of Community organization Practice*. NY: Columbia University Press.
- Σταθόπουλος, Π. (2005). *Κοινωνική Εργασία. Θεωρητική προσέγγιση*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Σταθόπουλος, Π. (2010). *Κοινωνική Εργασία. Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Έλλην.
- Σταθόπουλος, Π. (2010). *Κοινωνική Εργασία. Διαδικασία Μέθοδοι και τεχνικές παρέμβασης*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Tönnies, F. (1961). *Κοινότητα και Κοινωνία*. Αθήνα: Αναγνωστίδης.
- Warf, B. (Ed.) (1979). *Community Work in Canada*. Toronto: McClelland and Stewart.
- Willmott, P. (1986). *Community initiatives: Patterns and prospects*. London: Policy studies Institute.
- Ζαϊμάκης, Γ. (2002). *Κοινωνική Εργασία και τοπικές κοινωνίες. Ανάπτυξη, συλλογική δράση, πολυπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παπαϊωάννου, Σ. (1995). *Τοπική κοινωνική μεταβολή και η έννοια του εναλλακτικού. Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 16, 91-120.
- Tropman, J.E., Erlich, J.L., & Rothman J. (2001). *Tactics and techniques of community intervention (4th ed.)*. ItascaIL: F.E. Peacock.
- Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.) (2012). *Κοινωνική Εργασία για την κοινωνική δικαιοσύνη*. Αθήνα: Ίων Παπαδάκη, Ε. (2005). *Επαγγελματική ικανοποίηση των κοινωνικών λειτουργών ως στελέχη στις δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες στην Κρήτη*. Στο Ζαϊμάκης Γ. & Κανδυλάκη Α. (επιμ.), *Δίκτυα κοινωνικής προστασίας. Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες* (σελ. 536-547). Αθήνα: Κριτική.
- Σταθόπουλος, Π. (2001). *Κοινωνική εργασία: Θεωρία-Πράξη (5^η έκδ.)*. Αθήνα: Έλλην.
- Kirst-Ashman, K. K & Hull, G. H. (2001). *Macro skills workbook. A generalist approach (2nd ed.)*. Wadsworth: Brooks/Cole.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Ανάπτυξη και Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		2	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ Μάθημα Ειδικότητας		
<i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα			
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Ο 21ος αιώνας κάνει στροφή προς την κοινωνική ανάπτυξη και την αξία της κοινωνικής κοινωνικής εργασίας. Η Διεθνής Ένωση Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (IASSW) τοποθετεί την κοινωνική πρακτική ως την επικρατούσα τάση για το μέλλον της κοινωνικής εργασίας. Είναι σημαντικό οι σπουδαστές να κατανοήσουν ότι η κοινωνική ανάπτυξη αποτελεί βασική συνιστώσα της Κοινωνικής Εργασίας και επικεντρώνεται στην αύξηση του ποσοστού αναγραμματισμού, στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης, στην εξάλειψη της φτώχειας και της ακραίας πείνας, στην ισότητα των φύλων και στην ευημερία των ευάλωτων πληθυσμών της κοινωνίας. Αυτό το μάθημα θα εξερευνήσει τις θεωρητικές και πρακτικές διαστάσεις της κοινωνικής ανάπτυξης μιας κριτικής-σχεσιακής μεθόδου στην οικοδόμηση της κοινότητας.</p> <p>Το μάθημα στοχεύει οι φοιτητές να κατανοήσουν ότι η κοινωνική ανάπτυξη είναι ανθρωποκεντρική και γενικά αντανακλά τις θεμελιώδεις αξίες του επαγγέλματος της κοινωνικής εργασίας. Οι άνθρωποι που δρουν συλλογικά καταφέρνουν να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσης τους, μιας και γνωρίζουν και την κατάσταση και τι πρέπει να συμβεί για να αλλάξουν τα πράγματα προς το καλύτερο.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσει την κοινωνική ανάπτυξη ως βασική συνιστώσα στην μικρο και μακρο πρακτικής της κοινωνικής εργασίας. 			

- Να αναπτύξουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να εργαστούν σε περιβάλλοντα κοινοτικής ανάπτυξης ή να χρησιμοποιούν τις στρατηγικές κοινοτικής ανάπτυξης σε άλλα πλαίσια πρακτικής της κοινωνικής εργασίας.
- Να εξετάσει τις πτυχές, τους ρόλους και τις στρατηγικές της κοινοτικής ανάπτυξης.
- Να εφαρμόζει το μοντέλο της καλά δικτυωμένης κοινότητας
- Να αναπτύξει και να εφαρμόσει την δεοντολογική συμπεριφορά και πρότυπα της κοινοτικής ανάπτυξης.
- Να εντοπίζει τα βήματα για την υλοποίηση δραστηριοτήτων κοινοτικής ανάπτυξης.
- Να συζητά την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξη της κοινότητας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Κοινωνική εργασία και κοινοτική πρακτική
2. Ρόλοι και δεξιότητες της κοινοτικής ανάπτυξης
3. Θεωρητική / ιδεολογική βάση της κοινοτικής ανάπτυξης
4. Κοινωνική παιδαγωγική: Δεσμοί με την κοινωνική εργασία, την κοινοτική ανάπτυξη και την εκπαίδευση ενηλίκων
5. Αρχές της κοινοτικής ανάπτυξης
6. Μοντέλα της πρακτικής της κοινοτικής ανάπτυξης
7. Κοινωνική εργασία με κοινότητα, προαγωγή της υγείας και κοινωνικό κεφαλαίο
8. Η περίπτωση του Εργαστηρίου Ανάπτυξης Κοινοτικής Ανάπτυξης
9. Κοινοτική ανάπτυξη – Η έρευνα δράσης σε κοινοτικά περιβάλλοντα
10. Ηθικά ζητήματα / διλήμματα
11. Τακτικές και στρατηγικές διαπραγμάτευσης
12. Αξιολόγηση της κοινοτικής ανάπτυξης
13. Δικτύωση και κοινοτική ανάπτυξη
14. Ανάπτυξη του μοντέλου «Καλά Δικτυωμένη Κοινότητα»
15. Ανάπτυξη του μοντέλου «Κοινότητες που ενδιαφέρονται»
16. Ανάπτυξη του μοντέλου «Φιλικών Κοινοτήτων για τους Ηλικιωμένους»
17. Σχέδιο βιώσιμων κοινοτήτων: Μια μελέτη περίπτωσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint

	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 												
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</p> <p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή Εργασίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Εργαστηριακή Άσκηση	20	Συγγραφή Εργασίας	20	Αυτοτελής Μελέτη	20	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
	Διαλέξεις	60											
	Εργαστηριακή Άσκηση	20											
	Συγγραφή Εργασίας	20											
	Αυτοτελής Μελέτη	20											
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120												
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάλυση ρόλων και ενδιαφερομένων μερών σε σύντομη μελέτη περίπτωσης</p> <p>2. Γραπτή Εργασία (40%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>												
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>													
<p>Καραγκούνης, Β. (2008). Κοινωνική εργασία και τοπική ανάπτυξη. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Forde, C. & Lynch, D. (2015). <i>Social Work and Community Development. Reshaping Social Work Series. UK: PALGRAVE</i></p> <p>Taylor, M. (2003). <i>Public Policy in the Community, PALGRAVE, HOUNDMILLS.</i></p> <p>Wadsworth, Y. (1997). <i>Everyday Evaluation on the Run, ALLEN & UNWIN, ST LEONARDS.</i></p> <p>Gilchrist, A.(2009). <i>The well-connected community A networking approach to community development. POLICY PRESS</i></p> <p>Rothman, J., Erlich, J., & Tropman, J. et al. (2000) <i>Strategies of Community Intervention. Sixth Edition. Itasca F.E: PEACOCK PUBLISHERS.</i></p> <p>Alinsky, S. (1989) <i>Rules for Radicals, New York: VINTAGE BOOKS.</i></p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <p>Koutra K. (2015). <i>Community development: A challenging strategy for Social Capital, Health Promotion and Community Social Work. In: Social Capital: Global Perspectives, Management Strategies and Effectiveness, USA: Nova Science Publishers, INC</i></p> <p>Κούτρα Κ. (2017). Το κοινωνικό κεφαλαίο ως εργαλείο σχεδιασμού και παρέμβασης στις σχολικές κοινότητες. Στο: Κοινωνική Εργασία και Σχολείο- Εφαρμοσμένες Διεπιστημονικές Παρεμβάσεις- Εκδόσεις ΙΩΝ.</p> <p>Bunn, S. (2005) <i>Social Work and Community Development – A Symbiotic Relationship, Victorian Social Work, Autumn, 2-3.</i></p> <p>Checkoway, B. (1995). <i>Six strategies of community change, Community Development Journal, 30(1), 2-20.</i></p> <p>Clarke, S. (2000). <i>Social Work as Community Development, Ashgat: ALDERSHOT</i></p> <p>Coulton, C. (2005) <i>The place of community in social work practice research: conceptual and methodological developments, Social Work Research, 29(2), 73-86</i></p> <p>Goldsworthy, J. (2002) <i>Resurrecting a model of integrating individual work with community development and social action, Community Development Journal, 37(4), 327-337</i></p>													

International Association for Community Development (2007) What in the world? Global lessons, inspirations and experiences in community development. Scotland: IACD.

Kenny, S. (2006) Developing Communities for the Future: Community Development in Australia. Melbourne: NELSON.

Brager, G.A. (1968) Advocacy and Political Behaviour, Social Work, 5-15.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκτίμηση Αναγκών και Κοινωνικός Σχεδιασμός	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	4	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Το μάθημα έχει διττό προσανατολισμό. Από την μια εστιάζει στην εκτίμηση αναγκών με την αξιοποίηση σειρά καινοτόμων εργαλείων αποτίμησης των τοπικών αναγκών και πηγών και από την άλλη αποτελεί εισαγωγή στο σχεδιασμό κοινωνικών προγραμμάτων και υπηρεσιών. Οι φοιτητές απαιτείται να επιλέξουν μεθόδους και εργαλεία εκτίμησης που να ανταποκρίνονται στις συνεχιζόμενες αλλαγές των κοινοτήτων, ενώ παράλληλα απαιτείται να αξιοποιούν τον κοινωνικό σχεδιασμό στις κοινωνικές υπηρεσίες και στους οργανισμούς, όταν σχεδιάζουν νέα προγράμματα για την αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών ή γράφουν χρηματοδοτούμενες προτάσεις. Είναι σημαντικό οι φοιτητές να αντιληφθούν σφαιρικά τις αλλαγές στις κοινότητες, όπου προβλήματα και ανάγκες εκτιμώνται παράλληλα με το δυναμικό και της πόρους της, τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της. Στόχοι του μαθήματος είναι η απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων εκτίμησης αναγκών και εκπόνησης προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης. Επίσης η απόκτηση κουλτούρας σχεδιασμού, κατανόησης των τύπων και σταδίων του κοινωνικού σχεδιασμού, και η συνειδητοποίηση της σημασίας της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων στην διαδικασία σχεδιασμού.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοεί τον καθορισμό προτεραιοτήτων αναγκών, την επιλογή στρατηγικών για την αντιμετώπιση των αναγκών και τον σχηματισμό πλάνου δράσης με πιθανές λύσεις. • Να αναπτύσσει σχέδιο για την αξιολόγηση των τοπικών αναγκών και δυνατοτήτων. 		

- Να κατανοεί και είναι σε θέση να αναλύει και να συλλέγει πληροφορίες σχετικά με κοινωνικές ανάγκες αξιοποιώντας σειρά καινοτόμων εργαλείων και μεθόδων όπως: Baseline measures, SWOT analysis, Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (GIS), Photovoice κλπ.
- Να επιδιώκει μέσα από την συστηματική έρευνα, τη γνώση και τον προγραμματισμό να σχεδιάσει μορφές δράσης και πρακτικές που να αποσκοπούν σε ελεγχόμενες αλλαγές με την μέθοδο του κοινωνικού σχεδιασμού.
- Να είναι σε θέση να επιλέγει τύπο σχεδιασμού και τύπο πινάκων δραστηριοτήτων (Pert, Gantt).
- Να αποκτήσει δεξιότητες και ικανότητες εκπόνησης προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Έννοια εκτίμησης αναγκών και αρχές
2. Νέες περιοχές εκτίμησης αναγκών
3. Προσεγγίσεις στην εκτίμηση αναγκών
4. Ρόλοι του Κ.Λ. στην εκτίμηση
5. Καινοτόμα εργαλεία και μέθοδοι εκτίμησης αναγκών (Baseline measures, SWOT analysis, Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (GIS), Photovoice)
6. Έννοια και τύποι σχεδιασμού
7. Μέθοδοι σχεδιασμού - Θεωρίες και έρευνα της συμμετοχής των ενδιαφερομένων
8. Φάσεις και στάδια ανάπτυξης του κοινωνικού σχεδιασμού. Τεχνικές σχεδιασμού. Ρόλοι Κ.Λ.
9. Φάσεις και ανάπτυξη μοριακού σχεδιασμού
10. Τύποι πινάκων δραστηριοτήτων
11. Έννοια της αξιολόγησης και εργαλεία και τύποι αξιολόγησης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class στη Διδασκαλία • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	70
	Εργαστηριακή Άσκηση	30

<p>(Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	
	Συγγραφή Εργασίας	40	
	Αυτοτελής Μελέτη	20	
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει:</p> <p>Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάλυση ρόλων και ενδιαφερομένων μερών σε σύντομη μελέτη περίπτωσης Επίλυση προβλημάτων σχετικών με ποσοτικά δεδομένα ενός έργου χρόνου</p> <p>2. Γραπτή Εργασία (40%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class.</p>		
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p> <p>Ιατρίδης, Δ. (1990), <i>Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής</i>. Αθήνα: GUTENBURG.</p> <p>Κασσιμάτη, Κ. (2002). <i>Κοινωνικός σχεδιασμός και αξιολόγηση</i>. Αθήνα: GUTENBURG</p> <p>Brower, S. (2011). <i>Neighbors and Neighborhoods. Planning</i>, 30–33.</p> <p>Brown, L. D. (1986). <i>Participatory research and community planning</i>. In B. Checkoway (Ed.), <i>Strategic perspectives on planning practice</i> (pp. 123–137). Lexington, MA: LEXINGTON BOOKS.</p> <p>Kretzmann, J., & McKnight, J. (1993). <i>Building community from the inside out: A path toward finding and mobilizing a community's assets</i>. Evanston, IL: INSTITUTE FOR POLICY RESEARCH.</p> <p>Louie, M., Mehta, N., Reardon, K., & Wolfe, C. (2012). <i>Where community is at work making itself: Creating and protecting third places in low income communities</i>. <i>Shelterforce</i>, Fall, 7–13.</p> <p>Mulroy, E. (2007). <i>University community partnerships that promote evidence-based macro practice</i>. <i>Journal of Evidence-Based Social Work</i>, 5, 497-517.</p> <p>Naimark, S. (2012). <i>New territory: How two CDCs added school reform to their agendas? Shelterforce</i>, Fall, 42–50.</p> <p>Teschauer, M. (2014). <i>Well-being meets planning</i>. <i>Planning</i>, August–September, 43–44.</p> <p>Tropman, J. (1995). <i>Community needs assessment</i>. In R. L. Edwards (Ed.), <i>Encyclopedia of social work 19th ed.</i> (pp. 563–569). Washington, DC: NASW PRESS.</p> <p>Austin, M. J., & Jeffery R. S. (2000). <i>Managing in the planning process</i>. In R. Patti (Ed.), <i>The handbook of social welfare management</i> (341–359). Thousand Oaks, CA: SAGE.</p> <p>Checkoway, B. (1995). <i>Two types of planning in neighborhoods</i>. In J. Rothman, J. L. Erlich, & J. E. Tropman (Eds.), <i>Strategies of Community Intervention</i> (5th ed.) (314–327). Itasca, IL: F. E. PEACOCK.</p> <p>Rothman, J. (1979). <i>Three models of community organization practice, their mixing and phasing</i>. In F. M. Cox, J. L. Erlich, J. Rothman, & J. E. Tropman (Eds.), <i>Strategies of community organization</i> (3d ed.) (25–45). Itasca, IL: F.E. PEACOCK.</p> <p>Rothman, J. (1996). <i>The interweaving of community intervention approaches</i>. <i>Journal of Community Practice</i>, 3(3/4), 69–99.</p> <p>Weil, M. (2005). <i>Social planning with communities</i>. In M. Weil, M. Reisch, D. Gamble, L. Gutierrez, E. Mulroy, & R. Cnaan (Eds.), <i>The handbook of community practice</i> (215–243). Thousand Oaks, CA: SAGE.</p> <p>Wikin, B. R., Altschuld, J. W. (1995). <i>Planning and conducting needs assessments: A practical guide</i>. Thousands Oaks, CA: SAGE PUBLICATIONS.</p> <p>Wang, C. (1999). <i>Photovoice: A Participatory Action Research Strategy Applied to Women's Health</i>. <i>Journal of Women's Health</i>, 8(2), 185-192.</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά: <i>Journal of Community Practice Planning</i> <i>Journal of Evidence-Based Social Work</i></p>			

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλινική Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	6
Ασκήσεις Πράξης		1	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποθέτου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Το μάθημα έχει σκοπό να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις αρχές και τις δεξιότητες της κλινικής Κοινωνικής Εργασίας. Επιδιώκει τη σύνδεση της θεωρίας με την ανθρώπινη συμπεριφορά κάνοντας αναφορά σε θεωρίες ανθρώπινης συμπεριφοράς και χρησιμοποιώντας διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις (γνωστική, συμπεριφορική, ψυχοδυναμική, οικογενειακών συστημάτων) για την εκτίμηση και συμβουλευτική παρέμβαση σε ένα ευρύ πεδίο συναισθηματικών και συμπεριφορικών προβλημάτων. Το μάθημα περιλαμβάνει εκπαίδευση των φοιτητών σε επαγγελματικές πρακτικές που διαθέτουν επιστημονική τεκμηρίωση με έμφαση στην ατομική και ομαδική συμβουλευτική και στη χρήση ψυχομετρικών και ποιοτικών τεχνικών, στις δεξιότητες του αποτελεσματικού συμβούλου, στη συμβουλευτική σχέση και τις εφαρμογές της συμβουλευτικής, στη δεοντολογία της συμβουλευτικής σε διαφορετικά επαγγελματικά πλαίσια.</p> <p>Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος θα έχουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναπτύξει δεξιότητες αξιολόγησης περίπτωσης και λήψης κλινικής απόφασης • Αναπτύξει δεξιότητες συμβουλευτικής παρέμβασης στο άτομο και την οικογένεια. • Αναπτύξει δεξιότητες εκτίμησης, διάγνωσης, παρέμβασης και πρόληψης σε ένα ευρύ πεδίο συναισθηματικών και συμπεριφορικών προβλημάτων. • Μάθει να ελέγχουν και να χρησιμοποιούν την επαγγελματική σχέση με τον πελάτη στην εκτίμηση του προβλήματος και την ανάπτυξη σχεδίου συμβουλευτικής παρέμβασης. 			

Αναπτύξει δεξιότητες διεπιστημονικής συνεργασίας με επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων.		
Γενικές Ικανότητες		
Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:		
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων	
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον	
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου	
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής	
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον		
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών		
<ul style="list-style-type: none"> Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών Λήψη αποφάσεων Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Θεωρίες ανθρώπινης συμπεριφοράς 2. Κοινωνικά προβλήματα και στρεσογόνοι παράγοντες στο κοινωνικό περιβάλλον 3. Θεωρίες ψυχοθεραπείας/συμβουλευτικής (π.χ. γνωστική, συμπεριφορική, ψυχοδυναμική, οικογενειακών συστημάτων) 4. Τεχνικές συμβουλευτικής και συμβουλευτική σχέση 5. Τεχνικές διαχείρισης ατομικής περίπτωσης και ολοκληρωμένης φροντίδας 6. Τεχνικές συνέντευξης (π.χ. λήψη κοινωνικού ιστορικού) 7. Αρχές και τεχνικές διεπιστημονικής συνεργασίας 8. Επαγγελματική αυτογνωσία - Μεταβίβαση και αντιμεταβίβαση 9. Ψυχομετρικά εργαλεία και μέθοδοι αξιολόγησης θεραπευτικών παρεμβάσεων 10. Ανάπτυξη και διατήρηση αρχείου εξυπηρετούμενου 11. Νομοθεσία και κανονισμοί που επηρεάζουν την επαγγελματική πρακτική 		
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	100
	Άσκηση πράξης	40
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	
	Συγγραφή Εργασίας	
	Αυτοτελής Μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
<i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο</i>		

εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p align="center">Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p align="center">1. Θεωρία</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Επίλυση προβλημάτων • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης <p align="center">2. Άσκηση Πράξης</p> <p>Ατομική εργασία (30%)</p>
<p align="center">ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	
<p>Erstein, N. B. & Baucorn, D. H. (2008). Ενισχυμένη γνωστική – συμπεριφορική θεραπεία ζευγαριών. Αθήνα: Πατάκης.</p> <p>Von Schlippe, A. & Schweitzer, J. (2008). Εγχειρίδιο της συστημικής θεραπείας και συμβουλευτικής. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.</p> <p>Σταλίκας, Α. (2011) ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ Βασικές παρεμβάσεις και τεχνικές των κυριότερων ψυχοθεραπευτικών μοντέλων. Αθήνα: Τόπος.</p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων			
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	
ΣΥΝΟΛΟ		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής. Μάθημα Ειδικότητας		
Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα			
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.			
Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να :			
Γνώσεις			
<ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν την ψυχοδυναμική της οικογένειας μέσα στον κοινωνικό της χώρο • Διαθέτουν σύγχρονες γνώσεις για τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις-μοντέλα παρέμβασης στην άσκηση της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια • Κατανοούν το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια • Αξιολογούν τις δυνατότητες των οικογενειών για την κάλυψη των αναπτυξιακών προκλήσεων • Διαθέτουν σύγχρονες γνώσεις για τα στάδια και τεχνικές της Κοινωνικής Εργασίας με οικογένεια 			
Δεξιότητες			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Δεξιότητες διαγνωστικής εκτίμησης-αξιολόγησης της δυναμικής της οικογένειας ▪ Δεξιότητες και στρατηγικές παρέμβασης για ενδυνάμωση της οικογένειας ▪ Υλοποίησης του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια 			
Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ικανότητα διάγνωσης, σχεδιασμού δράσεων και παρέμβασης 			

- Ικανότητα επαγγελματικής στάσης και ενδυνάμωσης-ενίσχυσης της λειτουργικότητας της οικογένειας
- Ικανότητα αξιοποίησης διαφορετικών μοντέλων παρέμβασης στην προσπάθεια ενίσχυσης της λειτουργικότητας της οικογένειας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Δυπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το πεδίο της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια
2. Μορφές οικογενειακής ζωής
3. Η σύγχρονη ελληνική οικογένεια
4. Ειδικά θέματα: η διαζευγμένη οικογένεια, η μονογονεϊκή οικογένεια, η ανασυσταμένη οικογένεια: συμβουλευτική παρέμβαση
5. Ανάπτυξη της οικογένειας και ο κύκλος ζωής
6. Ένα πλαίσιο αναφοράς: Η οικογένεια ως κοινωνικό σύστημα
7. Ψυχική ανθεκτικότητα της οικογένειας
8. Η εναρκτήρια φάση της Κοινωνικής Εργασίας με Οικογένεια
9. Ποιοτική αξιολόγηση της οικογένειας
10. Η φάση της παρέμβασης της Κοινωνικής Εργασίας με Οικογένεια
11. Η φάση τερματισμού
12. Παρεμβάσεις σε επίπεδο γονιών παιδιών
13. Διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις-Μοντέλα παρέμβασης στην εργασία με οικογένεια: αρχές, στόχοι παρέμβασης, τεχνικές-δεξιότητες παρέμβασης
14. Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού –ζητήματα δεοντολογίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσιάσεις εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Διαλέξεις,</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>50</p>

βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Ασκήσεις στην τάξη	30	
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30	
	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	30	
	Αυτοτελής μελέτη	40	
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180	

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	1. Θεωρία: Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40%, Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης. 2. Άσκηση πράξης: Συμμετοχή είτε σε γραπτή εξέταση (80%) είτε σε συγγραφή και παρουσίαση εργασίας και αξιολόγηση της συνολικής συμμετοχής του φοιτητή σε ασκήσεις και συζητήσεις (20%).
---	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βεργέτη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες σε κρίση. Αθήνα: Τόπος.

Γκολντρινγκ, Μ.Μ. & Γκέρσον, Ρ. (1999). Το γενεόγραμμα. Αθήνα: Κέδρος

Collins, D., Jordan, C. & Coleman, H. (επιμ. Ασημόπουλος, Χ. & Μαρτινάκη, Σ. (2017). Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια, 4^η έκδοση, Αθήνα: ΒΗΤΑ

Goldenberg, I., & Goldenberg, H. (2005). Οικογενειακή θεραπεία. Αθήνα: Ελλην, (Επιμ. Κοτρώτσιου Ε.)

Hoffman, L. (2002). Οικογενειακή θεραπεία -Μία προσωπική ιστορία. Θεσσαλονίκη: University Studio Press

Ζαφείρης, Α., Ζαφείρη Ε. & Μουζακίτης, Χ. (1999). Οικογενειακή θεραπεία. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ζερβάνος, Κ. (2009). Τα οικογενειακά συστήματα -Εισαγωγή στη θεωρία του Bowen. Αθήνα: Αίολος

Κουνενού, Κ. (2010). Συμβουλευτική και θεραπεία Οικογένειας. Αθήνα: Παπαζήσης.

Munchie, J. και συν. (Επιμ.) (2008). Οικογένεια: Η μελέτη και κατανόηση της οικογενειακής ζωής. Αθήνα: Μεταίχμιο

Satir, V. (1986). Πλάθοντας ανθρώπους. Αθήνα: Κέδρος.

Schlippe, A. & Schweitzer, J. (2008). Εγχειρίδιο της συστημικής θεραπείας και συμβουλευτικής. Θεσσαλονίκη: University Studio Press

Τσιάντης, Ι. (Επιμ.) (2003). Εργασία με τους γονείς: Ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία με παιδιά και εφήβους. Αθήνα: Καστανιώτης

Von Schlippe, A., & Schweitzer, J. (2008). Εγχειρίδιο της συστημικής θεραπείας και συμβουλευτικής. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
 Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
 Families in Society
 Journal of Family Social Work
 Journal of Ethnic and Cultural Diversity in Social Work
 Clinical Social Work Journal
 Child and Family Social Work
 European Journal of Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οργάνωση Και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4	
Εργαστήριο			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
<i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα			
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται :			
<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τη λειτουργία και τη σημασία της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης. • Να κατανοήσουν τη σχέση κοινωνικής πολιτικής, κοινωνικών υπηρεσιών και παροχής κοινωνικής εργασίας. • Να κατανοήσουν το σύστημα οργάνωσης και διοίκησης των κοινωνικών υπηρεσιών στην χώρα μας και να προβληματισθούν για την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας στα πλαίσια των κοινωνικών υπηρεσιών. • Να κατανοήσουν την επίδραση των συνθηκών της οργάνωσης στους εργαζόμενους και στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών • Να κατανοήσουν τη δυναμική της κοινωνικής οργάνωσης και διοίκησης και ειδικότερα τη σχέση του κοινωνικού λειτουργού τόσο με τους εξυπηρετούμενους, όσο και με την υπηρεσία. 			
Να αποκτήσουν δεξιότητες διοίκησης και εφαρμογής τεχνικών-παρεμβάσεων για βελτίωση και ανάπτυξη της οργάνωσης			

<p>Γενικές Ικανότητες</p> <p>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p> <p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>											
<ul style="list-style-type: none"> • Οργάνωση και διοίκηση μονάδων κοινωνικής φροντίδας. • Χρήση μοντέλων διοίκησης • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις κα αναδιοργάνωση των υπηρεσιών • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη και Ομαδική εργασία • Σχεδιασμός και διαχείριση έργων 											
<p>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η φύση-ιδιαιτερότητα, βασικά χαρακτηριστικά, των κοινωνικών οργανώσεων. Σχέση με το περιβάλλον. 2. Βασικά μοντέλα κοινωνικών υπηρεσιών. Το ελληνικό μοντέλο κοινωνικών υπηρεσιών (πόροι, δομή, οργάνωση, λειτουργία-διοίκηση). Διαμορφούμενες τάσεις. 3. Ανασταλτικοί παράγοντες στις κοινωνικές υπηρεσίες για την ανάπτυξη της κοινωνικής εργασίας. Εργασιακές συνθήκες. Συνθήκες της οργάνωσης και επαγγελματική δεοντολογία. 4. Γραφειοκρατία στις κοινωνικές οργανώσεις και κοινωνική εργασία. Κοινωνικές υπηρεσίες και εξυπηρετούμενοι. 5. Επαγγελματική εποπτεία στην κοινωνική εργασία. 6. Θεωρίες της οργάνωσης. Η οργάνωση ως σύστημα. 7. Μοντέλα διοίκησης. Αρχές, λειτουργίες. 8. Σχεδιασμός- προγραμματισμός, οργάνωση, διαδικασία λήψης αποφάσεων. 9. Ηγεσία, επικοινωνία υποκίνηση. 10. Αποδοτικότητα της οργάνωσης. Διαδικασία ελέγχου, Αξιολόγηση. 11. Διαχείριση και ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού. Συμβολή στη βελτίωση των προγραμμάτων. 12. Στρατηγικές για ανάπτυξη της οργάνωσης και αλλαγή. 											
<p>ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ</p>											
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>										
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις Πράξης</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Εκπόνηση ατομικής εργασίας</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>140</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Ασκήσεις Πράξης	40	Εκπόνηση ατομικής εργασίας	40	Σύνολο φόρτου μαθήματος	140
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	60										
Ασκήσεις Πράξης	40										
Εκπόνηση ατομικής εργασίας	40										
Σύνολο φόρτου μαθήματος	140										

<p>συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής 2. Εκπόνηση ατομικής εργασίας (40%)
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	
<p>Σταθόπουλος, Π. (2012). <i>Οργάνωση και διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών</i>. Αθήνα: Παπαζήσης. Ιατρίδης, Δ. (2005). <i>Οργανισμοί κοινωνικής Φροντίδας</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. Παπανικολάου, Β. (2002). <i>Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στις Υπηρεσίες Υγείας</i>. Αθήνα: Gutenberg. Balloch, S., McLean, J. & Fisher, M. (1999). <i>Social services: working under pressure</i>. London: The Policy Press. Kirst-Ashman, Grafton, H. & Hull, Jr. (2001). <i>Macro skills workbook. A generalist approach (2nd ed.)</i>. Wadsworth: Brooks/Cole. Lipsky, M. (1980). <i>Street level bureaucracy. Dilemmas of the individual in public services</i>. New York: Russell Sage Foundation. Netting, F. E. & O'Connor, M. K. (2003). <i>Organisation practice. A social worker's guide to understanding human services</i>. USA: Pearson Education Inc. Στασινοπούλου, Ο. (1993). <i>Αναδιάρθρωση Προσωπικών Κοινωνικών Υπηρεσιών. Στο Γετίμης και Γράβαρης (επιμ.)</i>. Κοινωνικό κράτος και Κοινωνική Πολιτική. Αθήνα: Θεμέλιο.</p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαπολιτισμική Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων			
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα			
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.			
Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Ένα από τα πιο σημαντικά πεδία άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας είναι η εργασία με εξυπηρετούμενους διαφορετικής εθνικής, φυλετικής καταγωγής, ηλικίας, δυνατότητας, θρησκευτικού και πολιτισμικού υπόβαθρου. Η πρακτική της Κοινωνική Εργασίας είναι σχεδόν πάντα διαπολιτισμική υπό την ευρεία έννοια, δεδομένου ότι μόνο κάποιοι από τους εξυπηρετούμενους είναι ίδιου έθνους, φυλής, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, ηλικίας, ή θρησκείας με τον επαγγελματία. Ως εκ τούτου, αυτή η σειρά μαθημάτων θα παρουσιάσει τη διαπολιτισμική πρακτική της Κ.Ε. με πελάτες και συστήματα (άτομα, οικογένειες, ομάδες, υπηρεσίες, οργανώσεις, κοινότητες) και ατομικό-περιβαλλοντολογικά μοντέλα.			
Μέσω των διαλέξεων, των συζητήσεων, την μελέτη-περιπτώσεων, των παρουσιάσεων από τους ίδιους τους σπουδαστές και των ασκήσεων, το μάθημα στοχεύει στην προαγωγή της ένταξης, της ισότητας των ευκαιριών, της αποδοχής της διαφορετικότητας, της ανταλλαγής και της συμμετοχής. Οι φοιτητές αναμένεται να :			
<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις αρχές που θα πρέπει να διέπουν μια διαπολιτισμική κοινωνία. • Να κατανοήσουν τις δυνάμεις και τις διαδικασίες του κοινωνικού αποκλεισμού και της ένταξης. • Να είναι πολιτισμικά επαρκείς σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες του NASW. 			

- Να αποκτήσουν δεξιότητες στη διαχείριση των διαδικασιών ένταξης και στην προώθηση των διαπολιτισμικών κοινοτήτων.
- Να αναπτύξουν διαπολιτισμικά πρότυπα δράσης σε όλα τα επίπεδα.
- Να υιοθετήσουν στάσεις, συναισθήματα και αξίες σχετικά με το σεβασμό στη διαφορετικότητα, στην ηθική, και στα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των ατόμων που συνυπάρχουν σε μία κοινωνία, προωθώντας με το επάγγελμά τους τις αρχές και τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική Εργασία
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Πολιτισμός, Πολιτισμική Επάρκεια και Διαπολιτισμική Κοινωνική Εργασία
2. Πολιτισμική διαφορετικότητα και προκλήσεις για την Κ.Ε.
3. Διαπολιτισμικά εμπόδια στην πρακτική της Κ.Ε.
4. Διαπολιτισμικές στρατηγικές παρέμβασης και επικοινωνίας
5. Αρχές και αξίες στην πρακτική της Πολιτισμικής Επάρκειας στην Κ.Ε. (N.A.S.W.)
6. Κοινωνικές διακρίσεις, Μορφές ρατσισμού και Πρότυπα αποδόμησης ρατσισμού
7. Μειονότητες και πρόσφυγες. Μοντέλο ανάλυσης της Κ.Ε. με πρόσφυγες σε
8. πολεμική και μεταπολεμική περίοδο
9. Θύματα βασανιστηρίων και εισαγωγή στο Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης
10. Μετανάστευση και Μοντέλα προσέγγισης της Κ.Ε.
11. Στρατηγικές προσαρμογής, απόρριψης και αντίστασης. Δόμηση διαπολιτισμικών κοινοτήτων
12. Κοινωνική συνοχή & ενσωμάτωση. Εκπαιδευοντας ενεργούς πολίτες. Η σημασία της κοινωνικής συνοχής στις τοπικές κοινότητες
13. Η κοινωνική δικαιοσύνη στην Διαπολιτισμική Κ.Ε. Αρχές του αντιρατσισμού
14. Πολυδιάστατο πρότυπο πολιτιστικής επάρκειας (MDCC)
15. Ανάπτυξη διαπολιτισμικών οργανώσεων, κοινωνική αλλαγή και δικαιοσύνη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>					
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 					
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <table border="1"> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td>20</td> </tr> </table>	Διαλέξεις	70	Εργαστηριακή Άσκηση	20	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
Διαλέξεις	70					
Εργαστηριακή Άσκηση	20					

<p>βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Συγγραφή Εργασίας	20
	Προσκλήσεις ειδικών	20
	Αυτοτελής Μελέτη	30
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάλυση ρόλων και ενδιαφερομένων μερών σε σύντομη μελέτη περίπτωσης</p> <p>2. Γραπτή Εργασία (40%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<p>Κανδυλάκη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Αθήνα: ΤΟΠΟΣ</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (2018). Κοινωνική Εργασία, πολιτισμική ετερότητα και κριτικός αναστοχασμός. Αθήνα, ΤΟΠΟΣ</p> <p>Sue, D.(2006., <i>Multicultural Social Work Practice, USA: JOHN WILEY & SONS, INC</i></p> <p>Williams, C., Soydan, H., & Johnson, M. (1998). <i>Social Work and Minorities, European Perspectives, London and New York: ROUTLEDGE.</i></p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <p>Simmons, C., Diaz, L., Jackson, V., & Takahashi, R. (2008). NASW cultural competence indicators: A new tool for the social work profession. <i>Journal of Ethnic and Cultural Diversity in Social Work, 17(1), 4-20.</i></p> <p>Slaymaker, R., & Fisher, K. (2015). Striving for cultural competence while preparing millennials as emerging professionals. <i>Journal of Social Work Values & Ethics, 12(2), 49-62.</i></p> <p>Swindell, M. (2014). <i>Compassionate competence: A new model for social work practice. The New Social Worker, 21(2).</i> Retrieved on June 16, 2014 from: http://www.socialworker.com/feature-articles/practice/compassionate-competence-a-new-model-for-social-work-practi/</p> <p>Nadan, Y., & Ben-Ari, A. (2013). What can we learn from rethinking “multiculturalism” in social work education? <i>Social Work Education, 32(8), 1089-1102.</i></p> <p>National Association of Social Workers. (2007). <i>Indicators for the achievement of the NASW standards for cultural competence in social work practice.</i> Washington, DC: Author</p> <p>National Association of Social Workers. (2005). <i>Cultural and linguistic competence in the social work profession.</i> Retrieved August 13, 2015 from website http://c.yimcdn.com/sites/www.naswnyc.org/resource/resmgr/imported/Cultural%20and%20Linguistic%20Competence%20in%20the%20SW%20Profession.pdf</p> <p>Saunders, J., Haskins, M., & Vasquez, M. (2015). Cultural competence: A journey to an elusive goal. <i>Journal of Social Work Education, 51, 19-34</i></p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία στην Κακοποίηση Παιδιών και Ενηλίκων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
<i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα			
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Το μάθημα στοχεύει στην ευαισθητοποίηση των φοιτητών σχετικά με θέματα κακοποίησης παιδιών και ενηλίκων, στη βελτίωση των γνώσεών τους και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων τους στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των κακοποιημένων ατόμων σε δομές υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν αναπτύξει δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνώρισης των πρώιμων σωματικών, συναισθηματικών και συμπεριφορικών ενδείξεων της κακοποίησης και των συνέπειών της στο παιδί και τον ενήλικα. • Διαλογής των περιπτώσεων κακοποίησης με αξιοποίηση αξιόπιστων εργαλείων. • Εκτίμησης της κατάστασης και αξιολόγησης του κινδύνου. • Παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης στα θύματα και στην οικογένειά τους. • Καταγραφής και τεκμηρίωσης της περίπτωσης σε αρχείο. • Συνηγορίας και προάσπισης των δικαιωμάτων των θυμάτων. • Εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας για περιπτώσεις κακοποίησης παιδιών και ενηλίκων 			
Γενικές Ικανότητες			
<i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο</i>			

<p>Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
--	---

- Συλλογή και σύνθεση πληροφοριών
- Λήψη απόφασης
- Ατομική δουλειά
- Διεπιστημονική συνεργασία
- Επαγγελματική υπευθυνότητα
- Κριτική σκέψη
- Αυτο-αξιολόγηση

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θεωρητικές προσεγγίσεις.
2. Παράγοντες κινδύνου και συνέπειες.
3. Κλινικοί δείκτες της κακοποίησης παιδιών και ενηλίκων.
4. Κλινικά πρωτόκολλα και κατευθυντήριες οδηγίες για την αναγνώριση και τη διαχείριση της κακοποίησης κατά των παιδιών και των ενηλίκων.
5. Πολιτισμική ικανότητα στην αντιμετώπιση θυμάτων κακοποίησης.
6. Έλεγχος διαλογής για ανίχνευση κακοποιητικών σχέσεων
7. Βασικές αρχές συνέντευξης, εμπόδια στη συνέντευξη, ευαίσθητες ερωτήσεις.
8. Καταγραφή και τεκμηρίωση της κακοποίησης
9. Διαχείριση ευαίσθητων πληροφοριών και διατμηματική/διεπιστημονική χρήση προσωπικών δεδομένων.
10. Τεχνικές συμβουλευτικής θυμάτων.
11. Παραπομπή - δικτύωση.
12. Υποχρεωτική αναφορά περίπτωσης.
13. Νομικό πλαίσιο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ											
<i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>											
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ											
<i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ											
<i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>											
<i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>											
<i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο</i>											
	<table border="1"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Δραστηριότητα</th> <th style="text-align: center;">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td style="text-align: center;">120</td> </tr> <tr> <td>Άσκησης Πράξεις</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td style="text-align: center;">180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	120	Άσκησης Πράξεις	20	Αυτοτελής Μελέτη	40	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	120										
Άσκησης Πράξεις	20										
Αυτοτελής Μελέτη	40										
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180										

εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	1 Γραπτή τελική εξέταση
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	
<p>Roberts, G., Hegarty, K., & Feder, G. (2006). <i>Intimate partner abuse and health professionals: New approaches to domestic violence</i> Edinburgh: Churchill Livingstone.</p> <p>McClellan, J. C. (2010). <i>Social Work and Family Violence: Theories, Assessment, and Intervention</i>. NY: Springer.</p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην ΚΕ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6
<p>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</p>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να λάβουν γνώση των κυριότερων θεωρητικών προσεγγίσεων της κοινωνικής εργασίας • να εξοικειωθούν με βασικές θεωρητικές έννοιες και ορισμούς που διέπουν την προβληματική της κάθε θεωρητικής προσέγγισης • να είναι σε θέση να ορίσουν τα σημεία σύγκλισης και διαφοροποίησης των θεωρητικών προσεγγίσεων • να κατανοήσουν τα όρια και τους περιορισμούς της κάθε θεωρητικής προσέγγισης • να αναπτύξουν μια κριτική ματιά απέναντι στις θεωρητικές προσεγγίσεις κατανοώντας τον πολυσύνθετο ρόλο τους στην άσκηση του επαγγέλματος, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών σε μια σύνθετη και διαρκώς μεταβαλλόμενη κοινωνική πραγματικότητα 		
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i></p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p style="text-align: right;">Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p>		

<p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>																
<ul style="list-style-type: none"> • Κριτικής σκέψης • Ανάλυσης, σύγκρισης και σύνθεσης θεωριών 																	
<p>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</p>																	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στην προβληματική του μαθήματος: Προσδιορισμός των μαθησιακών στόχων, απαιτήσεις του μαθήματος, αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, παρουσίαση του περιγράμματος του μαθήματος. 2. Κοινωνική εργασία: είδη θεωρίας, σχέση θεωρίας & πρακτικής 3. Ο νέος ορισμός του επαγγέλματος της ΚΕ και οι θεωρητικές του παραδοχές 4. Η επικεντρωμένη σε στόχους κοινωνική εργασία και η παρέμβαση στην κρίση 5. Η συστημική-οικολογική προσέγγιση 6. Η γνωστική-συμπεριφοριστική προσέγγιση 7. Η ψυχοδυναμική προσέγγιση 8. Η υπαρξιστική-ανθρωπιστική προσέγγιση 9. Η κριτική προσέγγιση στην κοινωνική εργασία 10. Η προσέγγιση ενάντια στις διακρίσεις και την καταπίεση, η ριζοσπαστική και η διαπολιτισμική κοινωνική εργασία. 11. Η ενδυναμωτική προσέγγιση 12. Η φεμινιστική προσέγγιση 																	
<p>ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ</p>																	
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>																
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την αποθήκευση των παρουσιάσεων σε ψηφιακή μορφή για την εύκολη πρόσβαση από τους φοιτητές. • Ταυτόχρονα με τη χρήση της ίδιας πλατφόρμας, συχνή επικοινωνία με τους φοιτητές για θέματα που σχετίζονται με την εκπαιδευτική διαδικασία. 																
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>Μελέτες περιπτώσεων</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>140</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	120	Μελέτες περιπτώσεων	20									Σύνολο φόρτου μαθήματος	140
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																
Διαλέξεις	120																
Μελέτες περιπτώσεων	20																
Σύνολο φόρτου μαθήματος	140																
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 70-100% από γραπτή τελική εξέταση. 2. 30% από προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση 																

Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση,
Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία,
Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες
Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια
αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα
από τους φοιτητές.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αθανασίου, Α. (επιμ.-εισαγωγή) (2006). *Φεμινιστική θεωρία και πολιτισμική κριτική*. Αθήνα: Νήσος.
- Αρσελ, Λ., Χαρίτου-Φατούρου Μ. & Αδαμάκη Θ. (2008). *Καταργώντας τα εμπόδια: Συμβουλευτική και ενδυνάμωση γυναικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Δημοπούλου-Λαγωνικά, Μ. (2006). *Μεθοδολογία κοινωνικής εργασίας: Μοντέλα Παρέμβασης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καλλινικάκη, Θ. (2011). *Εισαγωγή στη θεωρία και στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κανδυλάκη, Α. (2001). *Η συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία*. Αθήνα: Σύγχρονες Ακαδημαϊκές & Επιστημονικές Εκδόσεις.
- Κανδυλάκη, Α. (2008). *Η συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία: Δεξιότητες και τεχνικές*. Αθήνα: Τόπος.
- Χαλκιά, Α. (2011). *Έμφυλες βιαιότητες: εξουσία, λόγος, υποκειμενικότητες*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Evans, M. (2003). *Φύλο και κοινωνική θεωρία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- McLeod, J. (2003/2005). *Εισαγωγή στη Συμβουλευτική*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Payne, M. (1997/2000). *Σύγχρονη θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας (Επιμ. Θεανώ Καλλινικάκη)*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Rogers, C. (1970/1991). *Ομάδες συνάντησης*. Αθήνα: Δίοδος.
- Adams, R. Dominelli, L. & Payne, M. (1998). *Social work. Themes, issues and critical debates*. London: McMillan.
- Dominelli, L. (1988). *Anti-racist social work*. London: Palgrave.
- Dominelli, L. (2002). *Feminist Social Work. Theory and practice*. London: Palgrave.
- Dominelli, L. & McLeod, E. (1989). *Feminist social work*. London: Palgrave.
- Fook, J. (2002). *Social work: Critical theory and practice*. London: Sage.
- Gutierrez, L., Parsons, R. & Cox, E. (1998). *Empowerment in social work practice. A sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hanvey, C. & Philpot, T. (2002). *Practicing social work*. London: Routledge.
- Lee, J. (2001). *The empowerment approach to social work practice*. New York: Columbia University Press.
- Lum, D. (1996). *Social work practice and people of colour*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Saleebey, D. (Ed.) (1997). *The strengths perspective in social work practice*. White Plains, NY: Longman.
- Solomon, B.B. (1976). *Black empowerment: social work in oppressed communities*. New York: Columbia University Press.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ		ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ Προπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Κοινωνική Εργασία και Κοινωνική Φροντίδα Υγείας	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	6
Ασκήσεις Πράξης		1	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας	
<i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:		Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS		Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα			
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Το μάθημα έχει σκοπό να προετοιμάσει τους φοιτητές στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας σε υπηρεσίες υγείας και ψυχικής υγείας καθώς και να τους εξοικειώσει με θεωρίες, αρχές, προσεγγίσεις, μοντέλα και τεχνικές που βρίσκουν εφαρμογή στο πεδίο ευθύνης του κοινωνικού λειτουργού σε μονάδες υγείας. Το μάθημα μεταξύ άλλων επιδιώκει να εξοικειώσει τους φοιτητές με την υποστήριξη του ασθενή και του περιβάλλοντός του στη φάση της θεραπείας και της αποκατάστασης ή και στη χρόνια διαχείριση της νόσου. Οι φοιτητές μετά το τέλος του μαθήματος θα έχουν κατανοήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τη σημασία των κοινωνικών και πολιτισμικών παραγόντων στην προαγωγή της υγείας ή στην εμφάνιση ασθενειών. • τη σύνδεση μεταξύ υγείας/ασθένειας και της κοινωνίας. • τη δομή, την οργάνωση και τη λειτουργία του Εθνικού συστήματος υγείας και την ιστορική εξέλιξή του. <p>Οι φοιτητές επίσης κατά την ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχουν αναπτύξει δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • συμβουλευτικής υποστήριξης και ενδυνάμωσης του ασθενή και της οικογένειάς του στη φάση της θεραπείας και της αποκατάστασης ή και στη χρόνια διαχείρισή της νόσου με στόχο την ψυχοκοινωνική λειτουργικότητά τους. • διασύνδεσης των ασθενών και των οικογενειών τους με πηγές στήριξης στην κοινότητα και διευκόλυνσης ασθενών που στερούνται περιβάλλοντος. • παρακολούθησης της πορείας των ασθενών. 			

- συνεργασίας με άλλους επαγγελματίες στο χώρο της υγείας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Δομή-οργάνωση-λειτουργία Εθνικού Συστήματος Υγείας.
2. Θεμελιώδεις αρχές ΠΦΥ.
3. Ενοιολογικές προσεγγίσεις στην υγεία και την αναπηρία.
4. Κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας.
5. Ανισότητες στην υγεία και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
6. Κλινικές δεξιότητες κοινωνικού λειτουργού στο χώρο της υγείας.
7. Σχέση και επικοινωνία κοινωνικού λειτουργού και ασθενούς.
8. Κλινική αξιολόγηση και λήψη απόφασης.
9. Συμβουλευτική υποστήριξη και ενδυνάμωση του ασθενή και της οικογένειας.
10. Διεπιστημονική φροντίδα υγείας.
11. Φροντίδα ασθενών με καρκίνο και χρόνια νοσήματα.
12. Φροντίδα ασθενών με ψυχική νόσο.
13. Παρεμβάσεις πρόληψης και προσυμπτωματικού ελέγχου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>								
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 								
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="692 1594 1050 1648">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1054 1594 1361 1648">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="692 1655 1050 1682">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1054 1655 1361 1682">120</td> </tr> <tr> <td data-bbox="692 1688 1050 1715">Μελέτες περιπτώσεων</td> <td data-bbox="1054 1688 1361 1715">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="692 1722 1050 1749">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1054 1722 1361 1749">180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	120	Μελέτες περιπτώσεων	60	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου								
Διαλέξεις	120								
Μελέτες περιπτώσεων	60								
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180								

εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή τους διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Τους</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Επίλυση προβλημάτων • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης <p>2. Εργασία (30%)</p>
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	
<p>Καλοκαιρινού, Α., Αδαμακίδου, Θ., Βελονάκη, Β., Βιβιλάκη, Β., Καπρέλη, Ε., Κριεμπάρδης, Α., Λάγιου, Α., Λιονής, Χ., Μαρκάκη, Α., Μποδοσάκης, Π., Παπαδακάκη, Μ., Σακελλάρη, Ε. (2015). Εφαρμογές καλών πρακτικών ομάδας πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. κεφ 14. Διαθέσιμο στο: http://hdl.handle.net/11419/3315 & https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3301/5/00_master_document.pdf & https://repository.kallipos.gr/bitstream/11419/3310/1/02_chapter_9.pdf</p> <p>Σαρρής, Μ. (2001). Κοινωνιολογία της υγείας και ποιότητα ζωής. Αθήνα: Παπαζήση.</p> <p>Φελλάς, Κ. (Επιμ.) (2009). Κοινωνία και Υγεία: Ψυχοκοινωνικές και πολιτισμικές προσεγγίσεις στον Κυπριακό και στον Ελλαδικό χώρο. Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Παρλαλής Σ. (Επ.), (2011). Οι πρακτικές εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα και την Κύπρο. Αθήνα: Πεδίο.</p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Γενικότερος σκοπός του μαθήματος είναι να ενισχύσει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες των φοιτητών/φοιτητριών για την σταδιακή εφαρμογή της Σχολικής Κοινωνικής Εργασίας.</p> <p>Οι φοιτητές μέσω των γνώσεων και δεξιοτήτων που θα αποκτήσουν θα μπορούν να συμβάλουν στην ένταξη των μαθητών/μαθητριών στο σχολείο, στην ενίσχυση των μαθησιακών ικανοτήτων, στην ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη καθώς και στην προαγωγή ενός ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος.</p> <p>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν :</p>			
Γνώσεις			
<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού στο σχολείο ως συνδεδεμένου κρίκου ανάμεσα ανάμεσα στο σχολείο, στην οικογένεια και στην κοινότητα • Γνώσεις για τον ρόλο του σχολείου στην διαδικασία κοινωνικοποίησης • Γνώσεις για την κατανόηση των κινήτρων της παιδικής συμπεριφοράς • Γνώσεις για τον ρόλο της οικογένειας στην ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. • Γνώσεις για την αντιμετώπιση δυσκολιών και προβλημάτων που αφορούν στο παιδί και συνδέονται με τη μαθητική του ιδιότητα • Γνώσεις για την προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού, την αποδοχή της διαφορετικότητας, την πρόληψη και αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού και της κακοποίησης – παραμέλησης του παιδιού 			

- Γνώσεις για προβλήματα των μαθητών στο σχολείο όπως: απουσίες, διακοπή φοίτησης, επιθετικές συμπεριφορές, παραβατικότητα, ναρκωτικά, πένθη, απόπειρες αυτοκτονίας
- Γνώσεις για την αντιμετώπιση τυχόν δυσκολιών που προκύπτουν, στη συνεργασία με τους μαθητές, τις οικογένειες τους και τους εκπαιδευτικούς
- Γνώσεις για ατομικές παρεμβάσεις, παρεμβάσεις σε επίπεδο ομάδας, οικογένειας, κοινότητας.
- Ευαισθητοποίηση σε παρεμβάσεις που στοχεύουν στην ένταξη στο σχολείο παιδιών με διαφορετική κουλτούρα.

Δεξιότητες

- Δεξιότητες θετικής επικοινωνίας
- Δεξιότητες ενθάρρυνσης των μαθητών με στόχο την ενίσχυση των μαθησιακών ικανοτήτων και την ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη
- Δεξιότητες ενδυνάμωσης των παιδιών και των οικογενειών τους
- Δεξιότητες διεπιστημονικής συνεργασίας με άλλους ειδικούς
- Δεξιότητες συλλογής πληροφοριών και αξιολόγησης
- Δεξιότητες για την πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων των μαθητών σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης

Ικανότητες

- Ικανότητα κατανόησης των κινήτρων συμπεριφοράς και ενθάρρυνσης των παιδιών
- Ικανότητα αξιοποίησης της ομάδας ως μέσου για την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών
- Ικανότητα συνεργασίας με την διεύθυνση του σχολείου, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς, συμβάλλοντας στη δημιουργία θετικού κλίματος στο σχολείο.
- Ικανότητα ενδυνάμωσης των μαθητών και υποστήριξης της οικογένειας τους
- Ικανότητα διερεύνησης των αναγκών της σχολικής κοινότητας και δημιουργίας προγραμμάτων σε συνεργασία με την σχολική κοινότητα
- Ικανότητα αξιοποίησης πηγών και διασύνδεσης των φορέων της κοινότητας με την σχολική κοινότητα.
- Ικανότητα ενίσχυσης της ένταξης των μαθητών/μαθητριών στο σχολείο
- Ικανότητα υποστήριξης των μαθητών στο ξεπέραςμα εμποδίων που παρεμβάλλονται στην εκπαίδευσή τους (π.χ δυσκολίες εκπαιδευτικές, συναισθηματικές, συμπεριφοράς, υγείας κ.α)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η κοινωνική εργασία στην εκπαίδευση. Ρόλοι και δεξιότητες κοινωνικού. λειτουργού
2. Η οπτική της αλληλεπίδρασης ατόμου περιβάλλοντος στη σχολική κοινωνική. εργασία

3. Διεπιστημονική συνεργασία στο πλαίσιο του σχολείου. Συνεργασία με οικογένεια
4. Θεωρητικές προσεγγίσεις -Μοντέλα σχολικής κοινωνικής. εργασίας.
5. Η Κοινωνική Εργασία με Ομάδες ως μέθοδος παρέμβασης στην εκπαίδευση
6. Η είσοδος στο σχολείο. Δυσκολίες προσαρμογής
7. Το θέμα των μαθησιακών δυσκολιών Παρεμβάσεις για την ενίσχυση της σχολικής επίδοσης και ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών
8. Ενθάρρυνση μαθητή/μαθήτριας. Βασικοί κανόνες επικοινωνίας με το παιδί
9. Εκτίμηση-αξιολόγηση ως διαδικασία παρέμβασης-μέσα εκτίμησης
10. Εκτίμηση παραγόντων προστασίας και κινδύνου
11. Κοινωνική εργασία και εκπαίδευση μαθητών/μαθητριών με αναπηρία. Ενδυνάμωση παιδιών με αναπηρία και των οικογενειών τους
12. Επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στα παιδιά και στο σχολικό περιβάλλον.
13. Κακοποίηση-παραμέληση παιδιών: Πρόληψη και αντιμετώπιση: Παρεμβάσεις κοινωνικής εργασίας
14. Σχολικός εκφοβισμός: Πρόληψη και αντιμετώπιση: Παρεμβάσεις κοινωνικής εργασίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

4. ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσιάσεις με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	40
	Ασκήσεις στην τάξη	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Αυτοτελής μελέτη	40
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του μαθήματος 2. Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος) που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης. 	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ασημόπουλος Χ. (2014). Εκφοβισμός στο σχολείο, ψυχική υγεία και κοινωνική εργασία. Όταν οι ελπίδες χάνονται και η εκπαίδευση καταρρέει. Κοινωνική Εργασία, τεύχος 113

Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ., (επιμ.) (2014). Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση: Στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος

Καλλινικάκη, Θ., (1998). Κοινωνική Εργασία, εισαγωγή στην θεωρία και στην πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παναγιωτόπουλος, Χ. (2016). Κοινωνική Εργασία και Σχολείο. Αθήνα: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ ΕΠΕ

Παπαδοπούλου, Χ., (2003). *Κοινωνική Εργασία με Ομάδες*. Αθήνα: Έλλην
Σούλης, Σ., (2008). *Ένα σχολείο για όλους*. Αθήνα: Gutenberg
Τσιάντης, Γ., (επιμ.) (2005). *Εργασία με τους γονείς*. Αθήνα: Καστανιώτης
Χατζηφωτίου, Σ. (2005), *Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών και των παιδιών*. Εκδόσεις Τζιόλα.
Doll, B., Zucker S., Brehm, K. (2009). *Σχολικές τάξεις που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα*. Αθήνα: Δαρδανός
Haber, J., & Glatzer, J., (2008). *Τέλος στον εκφοβισμό*. Αθήνα: Πατάκης
Rigby, K. (2008). *Σχολικός εκφοβισμός*. Αθήνα: Τόπος

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
European Journal of Social Work
International Journal of Social Work
International Journal of Social Work Education

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία & Εξαρτήσεις	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
<p>Ο εθισμός είναι διαδεδομένος σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας, ιδιαίτερα στους τομείς της υγειονομικής περιθαλψής και των κοινωνικών υπηρεσιών. Αυτό το μάθημα παρέχει στους σπουδαστές την ευκαιρία να διερευνήσουν τις προοπτικές και τις πρακτικές που εφαρμόζονται στον τομέα των εξαρτήσεων. Η εφαρμογή της γνώσης σχετικά με τις δεξιότητες βασικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της ταυτοποίησης και της ανάλυσης, της αξιολόγησης, των μοντέλων παρέμβασης και των προσεγγίσεων, καθώς και της διαχείρισης περιπτώσεων σε ένα σύστημα φροντίδας θα είναι τμήματα των μαθησιακών δραστηριοτήτων.</p> <p>Στόχοι του μαθήματος είναι η κατανόηση και η εξέταση του φαινομένου της εξάρτησης και της θεραπευτικής της αντιμετώπισης. Ασχολείται με αιτιολογικές, επιδημιολογικές πτυχές του προβλήματος, παρουσιάζει θεραπευτικές παρεμβάσεις και εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί για την κινητοποίηση και την παραμονή των εξαρτημένων ατόμων στη θεραπεία. Εξετάζει επίσης ειδικές πτυχές και εύρος εξαρτητικών συμπεριφορών (αλκοόλ, τζόγος, διαδίκτυο, σεξ, καπνός κ.ά.).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξει δεξιότητες και γνώσεις αξιολόγησης και παρέμβασης ξεκινώντας από τις βασικές ικανότητες που απαιτούνται για τη συνεργασία με άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα εξαρτήσεων. • Να γνωρίσει και να εμβαθύνει σε ένα ιδιαίτερα σύνθετο και απαιτητικό πεδίο παρέμβασης της κοινωνικής εργασίας. 		

- Να αποκτήσει γνώσεις και εμπιστοσύνη για τον εντοπισμό και την υποστήριξη των χρηστών των κοινωνικών υπηρεσιών με εξαρτησιογόνα προβλήματα.
- Να κατανοήσει τους πολλαπλούς ρόλους που οι κοινωνικοί λειτουργοί μπορούν να αναλάβουν για την υποστήριξη των εξαρτημένων ατόμων, τις τεχνικές και τα εργαλεία που μπορούν να αξιοποιήσουν.
- Να γνωρίσει και να εξοικειωθεί με το περιεχόμενο των υπηρεσιών των φορέων που ασχολούνται με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της εξάρτησης σε εθνικό επίπεδο.
- Να έχει επίγνωση των αξιών, πεποιθήσεων και αντιλήψεων του απέναντι στην χρήση.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Υγεία ν Ασθένεια. Κοινωνικοί προσδιοριστές της υγείας.
2. Η πρόληψη ως αναπόσπαστο μέρος του επαγγέλματος της Κ.Ε.
3. Αξίες, πιστεύω και στάσεις απέναντι στην εξάρτηση. Μύθοι και αλήθειες για το πρόβλημα των εξαρτήσεων.
4. Λόγοι που οι άνθρωποι χρησιμοποιούν ουσίες. Αιτιολογικές πτυχές (ψυχοκοινωνικές, νευροβιολογικές προσεγγίσεις) της τοξικοεξάρτησης
5. Δρόμος προς την εξάρτηση.
6. Ψυχοτρόπες ουσίες.
7. Βασικές πληροφορίες για τις ουσίες, τύποι και θεραπευτική αντιμετώπιση (αλκοόλ, τζόγος, διαδίκτυο, σεξ, φάρμακα χωρίς ιατρική σύσταση).
8. Εξαρτήσεις, αλλαγή και ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού.
9. Η αναγνώριση των διαταραχών στην χρήση αλκοόλ (AUDIT). Μια προσαρμοσμένη έκδοση του Ερωτηματολογίου για την Κοινωνική Εργασία.
10. Η παρακινησιακή συνέντευξη στις εξαρτήσεις (motivational interview).
11. Εργαλεία αξιολόγησης για τον προσδιορισμό καταστάσεων υψηλού κινδύνου. SCARS-Μοντέλο παρέμβασης για την Κοινωνική Εργασία στην χρήση ουσιών.
12. Η σημασία της πρόληψης της χρήσης ουσιών.
13. Θεραπευτικά μοντέλα αντιμετώπισης της εξάρτησης: οι Θεραπευτικές Κοινότητες, τα προγράμματα χορήγησης υποκατάστατων ουσιών, οι ομάδες αυτοβοήθειας, η ατομική/ομαδική θεραπεία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint

	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 																				
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή Εργασίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Επισκέψεις ειδικών</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Εργαστηριακή Άσκηση	10	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10	Συγγραφή Εργασίας	20	Επισκέψεις ειδικών	10							Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																			
	Διαλέξεις	60																			
	Εργαστηριακή Άσκηση	10																			
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10																			
	Συγγραφή Εργασίας	20																			
	Επισκέψεις ειδικών	10																			
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120																				
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ανάλυση ρόλων και ενδιαφερομένων μερών σε σύντομη μελέτη περίπτωσης Επίλυση προβλημάτων σχετικών με ποσοτικά δεδομένα ενός έργου χρόνου</p> <p>2. Γραπτή Εργασία (40%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>																				
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>																					
<p>Πουλόπουλος, Χ. (2011). Κοινωνική εργασία και εξαρτήσεις. Αθήνα: ΤΟΠΟΣ.</p> <p>Μάτσα, Κ. (2001). Ψάξαμε ανθρώπους και βρήκαμε σκιές-Το αίνιγμα της τοξικομανίας. Αθήνα: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΆΓΡΑ.</p> <p>Galvani, S. (2007). Alcohol or drug problems. In: M. Davies (Ed.) The Blackwell Companion to Social Work. (3rd ed.). Oxford: BLACKWELL PUBLISHING</p> <p>-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <p>Ανδριάκαινα, Ε. (2005). Παίζοντας με τα όρια. Θεραπευτικές κοινότητες και χρήστες ναρκωτικών. Αθήνα: ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ.</p> <p>Brown, S. (Επιμ.) (2011). Αλκοόλ: Από την εξάρτηση στη θεραπεία. Αθήνα: ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ - ΚΕΘΕΑ.</p> <p>Ζαφειρίδης, Φ. (2009). Εξαρτήσεις και κοινωνία. Θεραπευτικές κοινότητες, Ομάδες Αυτοβοήθειας. Αθήνα: ΚΕΔΡΟΣ.</p> <p>Κασσέρη & Αυδή (2008). Ουσιοεξάρτηση, ταυτότητα και φύλο: αφηγηματική μελέτη μιας περίπτωσης. Hellenic Journal of Psychology, 5(1), 1-32.</p> <p>Λυκούδης, Η. (2009). Η δύναμη του μυρμηγκιού. Από το νόημα της χρήσης στο νόημα της θεραπείας. Αθήνα: ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ.</p> <p>Μάτσα, Κ. (2008). Ψυχοθεραπεία και τέχνη στην απεξάρτηση. Το παράδειγμα του 18 Άνω. Αθήνα: Εκδόσεις ΆΓΡΑ.</p> <p>Μάτσα, Κ. (2001). Ψάξαμε ανθρώπους και βρήκαμε σκιές-Το αίνιγμα της τοξικομανίας. Αθήνα: Εκδόσεις Άγρα.</p> <p>Shapiro, H. (2009). Drugs. Αθήνα: ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ - ΚΕΘΕΑ.</p> <p>Galvani, S. and Hughes, N. (2008). Working with alcohol and drug use: exploring the knowledge and attitudes of social work students. British Journal of Social Work, advanced access online http://bjsw.oxfordjournals.org/cgi/reprint/bcn137v1</p> <p>Galvani, S. (2007). Refusing to listen: are we failing the needs of people with alcohol and drug problems? Social Work Education, 27 (7), 697-707.</p>																					

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ριζοσπαστική-Κριτική Κοιν. Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία		3	6
<p><i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i></p>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Το μάθημα εστιάζει στην ιστορική εξέλιξη, στη θεωρία και εφαρμογή της Ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας. Επιδιώκεται η σύνδεση των προβλημάτων των χρηστών των κοινωνικών υπηρεσιών με τα δομικά αίτια των κοινωνικών προβλημάτων. Παρουσιάζεται αναλυτικά ο ρόλος της Ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας στην αντιμετώπιση της περιθωριοποίησης και των διακρίσεων.</p> <p><i>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να:</i></p> <p>Γνώσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαθέτουν γνώσεις για τη θεωρία και εφαρμογή της Ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας • Κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες, η καταπίεση και οι διακρίσεις συμβάλλουν στη δημιουργία σύνθετων προβλημάτων • Συνδέουν τα προβλήματα των ωφελομένων των κοινωνικών υπηρεσιών, με το συνολικότερο κοινωνικό/πολιτικό πλαίσιο και τα δομικά αίτια των κοινωνικών προβλημάτων • Κατανοούν τους μηχανισμούς ενοχοποίησης των χρηστών κοινωνικών υπηρεσιών • Αξιολογούν κριτικά τον ρόλο της κοινωνικής εργασίας στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον • Κατανοούν το ρόλο της κριτικής κοινωνικής εργασίας στην πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων όπως η φτώχεια, η ανεργία, ο κοινωνικός αποκλεισμός, ο ρατσισμός, οι διακρίσεις. <p>Δεξιότητες</p>			

- Αποκτούν δεξιότητες ενδυνάμωσης και συνηγορίας των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων.
- Αποκτούν δεξιότητες εφαρμογής σύγχρονων κλινικών και κοινοτικών μοντέλων ριζοσπαστικής και κριτικής κοινωνικής εργασίας

Ικανότητες

- Αναπτύσσουν ικανότητα κριτικής ανάλυσης και σκέψης για τα κοινωνικά προβλήματα και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας.
- Αποκτούν ικανότητα αυτοοργάνωσης των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων
- Αποκτούν ικανότητα σχεδιασμού και εφαρμογής πλάνου παρέμβασης, βάσει των συγκεκριμένων θεωρητικών προσεγγίσεων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Ομαδική εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Λήψη αποφάσεων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία. Από την Ριζοσπαστική στην Κριτική Κοινωνική Εργασία
2. Τα δομικά αίτια των κοινωνικών προβλημάτων και ο διπλός ρόλος της κοινωνικής εργασίας. Κριτική θεώρηση των κοινωνικών προβλημάτων
3. Ριζοσπαστική Κοινωνική Εργασία: Στόχοι, βασικά χαρακτηριστικά, ρόλος κοινωνικού λειτουργού
4. Κριτική Κοινωνική Εργασία: Στόχοι, βασικά χαρακτηριστικά, ρόλος κοινωνικού λειτουργού
5. Κριτική συνειδητοποίηση-Ενδυνάμωση και συνηγορία κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων-ομάδων
6. Κλινικά Μοντέλα Ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας
7. Κοινοτικά Μοντέλα Ριζοσπαστικής Κοινωνικής Εργασίας
8. Κριτική Κοινωνική Εργασία και Κοινωνικά Αποκλεισμένες Ομάδες
9. Η συμμετοχή και τα δικαιώματα των εξυπηρετούμενων στις κοινωνικές υπηρεσίες
10. Δυσκολίες στην εφαρμογή της ριζοσπαστικής και Κριτικής Κοινωνικής Εργασίας. Οι οργανισμοί υγείας και κοινωνικής φροντίδας σε κρίση
11. Οικονομική κρίση και Κριτική Κοινωνική Εργασία. Οι κοινωνικοί λειτουργοί σε αναζήτηση νέου ρόλου

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>4. ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσωπο με πρόσωπο
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών • Προβολή βίντεο • Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>																		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Θεωρία: Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος Γραπτή τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του θεωρητικού μέρους του μαθήματος), που περιλαμβάνει ερωτήσεις ανάπτυξης.</p>	<table border="1"> <tr> <td>Διαλέξεις,</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις στην τάξη-εργασία σε μικρές ομάδες</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση περιπτώσεων</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Διαλέξεις,	40	Ασκήσεις στην τάξη-εργασία σε μικρές ομάδες	30	Ανάλυση περιπτώσεων	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Αυτοτελής μελέτη	50	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180				
Διαλέξεις,	40																			
Ασκήσεις στην τάξη-εργασία σε μικρές ομάδες	30																			
Ανάλυση περιπτώσεων	20																			
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20																			
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20																			
Αυτοτελής μελέτη	50																			
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180																			
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>																				
<p>Ζαϊμάκης, Γ. (2011). Κοινωνική Εργασία και Τοπικές Κοινωνίες. Ανάπτυξη, Συλλογική Δράση, Πολυπολιτισμικότητα. Αθήνα: Πλέθρον</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ. & Κανδυλάκη, Α. (επιμ.) (2005). Δίκτυα κοινωνικής Προστασίας. Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες. Αθήνα: Κριτική</p> <p>Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.) (2012). Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων</p> <p>Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ. (2015). Κοινωνική εργασία στην εκπαίδευση: στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία σε Πολυπολιτισμικό Περιβάλλον. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (επιμ.) (2018) Κοινωνική Εργασία. Πολιτισμική Ετερότητα & Κριτικός Αναστοχασμός. Αθήνα: Τόπος</p> <p>Καραγκούνης, Β. (2008). Κοινωνική Εργασία & Τοπική Ανάπτυξη. Αθήνα: Τόπος και Βασίλης Καραγκούνης.</p> <p>Payne, M. (2000). Σύγχρονη Θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα</p> <p>Πουλόπουλος, Χ. (2014) Κρίση, Φόβος και Διάρρηξη της Κοινωνικής Συνοχής. Αθήνα: Τόπος</p> <p><u>Βιβλία -Ξενόγλωσσα</u></p> <p>Adam-Dominelli, L and Payne, M. (2009). <i>Critical Practice in Social Work</i>. 2nd Edition Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan</p> <p>Ferguson, I., Woodward, R. (2009). <i>Radical Social Work in Practice: Making a difference</i>. Social Work in Practice Series. Bristol: Policy Press</p> <p>Ferguson, I., Ioakimidis, V. & Lavalette, M. (2018). <i>Global Social Work in a Political Context. Radical Perspectives</i>. Bristol: Policy Press.</p> <p>Fook, J. (2016). <i>Social Work: A critical approach to Practice</i>. Australia: Allen & Unwin</p> <p>Fook, J. (2003). <i>Social work : Critical Theory and Practice</i>, London: Sage</p> <p>Fraser, S. and Matthews, S. (2008). <i>The Critical Practitioner in Social Work and Health Care</i>. The Open University, Milton Keynes: Sage Publications</p> <p>June A., Pease, B. and Briskman, L. (2003). <i>Critical Social Work: An Introduction to Theories and Practices</i>. Australia: Allen & Unwin</p> <p>Lavalette, M. (Ed.). (2011). <i>Radical social work today: Social work at the crossroads</i>. Bristol, UK: Policy Press.</p> <p><u>Άρθρα -κεφάλαια σε βιβλία-εισηγήσεις στα ελληνικά</u></p> <p>Γιάννου, Δ. (2012). «Μια εισαγωγή στην Κριτική Κοινωνική Εργασία», Δίκτυο Δράσης Κοινωνικών Λειτουργιών. https://socialworkaction.files.wordpress.com/2012/09/criticalsw.pdf</p> <p>Δεδόση, Σ. & Young, A. (2014) «Η εκπαίδευση στην κοινωνική εργασία και η αντικαταπιεστική προσέγγιση σε περιόδους κρίσης», Εισήγηση, 5^ο Διεθνές Επιστ. Συνέδριο Επιστημονικής Εταιρείας Κοινωνικής Πολιτικής 'Κοιν. Πολιτική την εποχή της κρίσης: Στο σταυροδρόμι των επιλογών'. Αθήνα, 8-10 Μαΐου 2014</p>																				

- Ιωακειμίδης, Β. (2012) «Αντί επιλόγου, κοινωνική εργασία για την κοινωνική δικαιοσύνη», στο Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.), Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων (<https://socialworkaction.files.wordpress.com/2012/06/radicalsw.pdf>)
- Καλλινικάκη, Θ. (2012) Όψεις της κοινωνικής εργασίας την εποχή της οικονομικής κρίσης. Κοινωνική Εργασία, 107, 135–151.
- Κανδυλάκη, Α. (2014) «Αντικαταπιεστικές προσεγγίσεις και ανθρώπινα δικαιώματα στην κοινωνική εργασία στο σχολείο» στο Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ., (επιμ.), Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση: Στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος
- Κασσέρη, Ζ. (2014) «Ας γίνουμε και εμείς οι οπλοφόροι τους να μη σκουριάσει ποτέ η πανοπλία τους. Κοινωνική Εργασία και ενδυνάμωση οικογενειών παιδιών με αναπηρία στην εκπαίδευση» στο Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ., (επιμ.), Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση: Στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος
- Παπαδάκη, Ε. (2012) «Η επαγγελματική ζωή των κοινωνικών λειτουργών στις κοινωνικές υπηρεσίες του δημόσιου τομέα στην Κρήτη: υπερβολικές εργασιακές απαιτήσεις, περιορισμένη επαγγελματική ανάπτυξη, μικρή υποστήριξη» στο Ιωακειμίδης Β. (επιμ.), Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων
- Πουλόπουλος, Χ. (2012). Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας. Κοινωνική Εργασία, 107, 153–165.
- Τελώνη, Δ. (2014) «Κοινωνική δράση και κοινωνική εργασία στην κοινότητα με μετανάστες/πρόσφυγες: Η περίπτωση της Πάτρας ως ένα εναλλακτικό μοντέλο δράσης» στο Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.), Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων
- Ferguson, I. (2012) «Μια άλλη κοινωνική εργασία είναι εφικτή! Επανακτώντας την ριζοσπαστική παράδοση», στο Ιωακειμίδης, Β. (επιμ.), Κοινωνική Εργασία για την Κοινωνική Δικαιοσύνη, Ριζοσπαστική και Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα. Αθήνα: Ίων.
- Ξενογλωσσα άρθρα
- Buchanan, A. & Kallinikaki, Th. (2018) Meeting the needs of unaccompanied children in Greece. *International Social Work* 1-14
- Ioakimidis, V. & Teloni, D. (2013). Greek social work and the never-ending crisis of the welfare state. *Critical and Radical Social Work*, 1(1), 31-49.
- Ioakimidis, V. Cruz Santos, C. & Martinez Herrero, I. (2014). Reconceptualizing Social Work in times of crisis: An examination of the cases of Greece, Spain and Portugal. *International Social Work*, 57(4), 285-300.
- Kallinikaki, T. (2015). Child protection in times of crisis in Greece. *International Journal of Social Pedagogy – Special Issue ‘Social Pedagogy in Times of Crisis in Greece’*, 4(1), 177–189
- Karagkounis, V. (2017). Social work in Greece in the time of austerity: challenges and prospects. *European Journal of Social Work*, 20 (5), 651-665
- Pentaraki, M. (2013). If we do not cut social spending, we will end up like Greece’: Challenging consent to austerity through social work action. *Critical Social Policy*, 33(4), 700–711.
- Pentaraki, M. (2015). The executive committee of the Greek Professional Association of Social Work in an age of austerity: Examining its response. *European Journal of Social Work*, 18(1), 140–155.
- Pentaraki, M. (published online: 31 Aug 2017). Practising social work in a context of austerity: experiences of public sector social workers in Greece. *European Journal of Social Work*
- Pentaraki, M. (published online: 20 Feb 2018). Austerity common sense and contested understandings of the austerity measures within a leadership of a Professional Association of Social Workers. *European Journal of Social Work*
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Community Development
Critical and Radical Social Work Journal
Critical Social Policy
European Journal of Social Work
International Journal of Social Work
Journal of Poverty and Social Justice

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία στο χώρο της Δικαιοσύνης	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
<p>Οι φοιτητές, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, θα εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους και θα αναπτύξουν δεξιότητές σχετικά με τα εξής :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το αντικείμενο και τους σκοπούς της Κοινωνικής Εργασίας στο χώρο της Δικαιοσύνης. • Τις αρχές, τις αξίες και τη δεοντολογία της Κοινωνικής Εργασίας σε θέματα νομικών και δικαστικών πλαισίων. • Τα πεδία εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας στο χώρο της Δικαιοσύνης. • Τις αστικές και ποινικές νομικές διαδικασίες που συμμετέχουν οι κοινωνικοί λειτουργοί • Τον πολύπλευρο ρόλο των δικαστικών κοινωνικών λειτουργών αναφορικά με την παροχή κλινικής πρακτικής, πραγματογνωμοσύνης και παρέμβασης. • Τις αιτίες και τις επιπτώσεις της παραβατικότητας, παραμέλησης και κακοποίησης. • Τις ομάδες παραβατών και τους τρόπους παρέμβασης, επανένταξης και διαχείρισης δραστών, θυμάτων & των οικογενειών τους. • Την κοινωνική έρευνα και τη συγγραφή κοινωνικών εκθέσεων για περιπτώσεις παραβατικότητας, παραμέλησης ή κακοποίησης ύστερα από εισαγγελική παραγγελία. • Το σχεδιασμό προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης εκδηλώσεων παραβατικότητας και επανένταξης στην κοινωνία. • Την ανάπτυξη διεπιστημονικής συνεργασίας και τη δημιουργία δικτύου συνεργατών για την επιτυχή παρέμβασή τους. 		

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Λήψη αποφάσεων.
- Αυτόνομη εργασία.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Αναγνώριση και ανάπτυξη κριτικής συνειδητοποίησης απέναντι σε κοινωνικά θέματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στο αντικείμενο, τους σκοπούς και τη δεοντολογία της Κοινωνικής Εργασίας στο χώρο της Δικαιοσύνης.
2. Το σωφρονιστικό σύστημα: Ιστορική αναδρομή – ιδρυματισμός – στιγματισμός.
3. Η Κοινωνική Εργασία στο χώρο της δικαιοσύνης και παραβατικότητα. Θεωρητικές προσεγγίσεις της Κοινωνικής Εργασίας, η έννοια και η διαχείριση της παραβατικότητας.
4. Ανήλικοι και ενήλικες παραβάτες. Παρέμβαση σε συνθήκες κράτησης και επανένταξης στην κοινότητα.
5. Ασυνόδευτα παιδιά σε συνθήκες κράτησης. Επιτροπεία.
6. Παραμέληση και κακοποίηση παιδιών: Διερεύνηση – Διάγνωση & Διαχείριση. Ο ρόλος των επιμελητών ανηλίκων.
7. Ενδοοικογενειακή βία. Παρέμβαση σε δράστες, σε θύματα και στις οικογένειές τους.
8. Σεξουαλική κακοποίηση και παρέμβαση.
9. Παραβατικότητα και χρήστες ουσιών.
10. Ψυχική υγεία, ψυχικές διαταραχές & εγκληματικότητα.
11. Εισαγγελικές παραγγελίες, δεοντολογία, κοινωνικές έρευνες, σύνταξη εκθέσεων.
12. Ποινική διαμεσολάβηση, επιμελητεία, πραγματογνωμοσύνες και τεχνικές συνέντευξης.
13. Μελέτες περίπτωσης και παραδείγματα παρεμβάσεων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο (δια ζώσης)																
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών. • Προβολή βίντεο. • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.																
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>60</td></tr><tr><td>Προσκήσεις ειδικών</td><td>20</td></tr><tr><td>Μελέτη περίπτωσης</td><td>20</td></tr><tr><td>Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr><tr><td>Εργασία σε ομάδες/Εκπόνηση μελέτης (project)</td><td>40</td></tr><tr><td>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</td><td>20</td></tr><tr><td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td><td>180</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Προσκήσεις ειδικών	20	Μελέτη περίπτωσης	20	Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	20	Εργασία σε ομάδες/Εκπόνηση μελέτης (project)	40	Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																
Διαλέξεις	60																
Προσκήσεις ειδικών	20																
Μελέτη περίπτωσης	20																
Μελέτη & Ανάλυση Βιβλιογραφίας	20																
Εργασία σε ομάδες/Εκπόνηση μελέτης (project)	40																
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	20																
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180																

<p>συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις σύντομης επισκόπησης</p> <p>2. Εργασία (30%)</p>
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	
<p>Αλοσκόφης, Ο., (2010). <i>Ο ΑΤΥΠΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ</i>. Στρατηγικές επιβίωσης στη σύγχρονη φυλακή. Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλα.</p> <p>Βιδάλη, Σ. (2013). <i>Εισαγωγή στην Εγκληματολογία</i>. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.</p> <p>Βιδάλη, Σ. και Ζαγούρα Π. (2008). <i>Συμβουλευτική και Φυλακή</i>. Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλα.</p> <p>Γαλανού, Ανδρ. Μ. (2011). <i>Σωφρονιστική μεταχείριση και δικαιώματα των τελούντων υπό κράτηση προσώπων</i>. Αθήνα- Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.</p> <p>Γάννου, Δ. (2012). <i>Μια εισαγωγή στην Κριτική Κοινωνική Εργασία</i>. http://socialworkaction.wordpress.com/2012/09/18/.</p> <p>Δημόπουλος, Χ. & Κοσμάτος, Κ. (2017). <i>Δίκαιο ανηλίκων</i>. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.</p> <p>Δημόπουλος, Χ. (2009). <i>Σωφρονιστικό Δίκαιο</i>. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.</p> <p>Θανοπούλου, Μ., Φρονίμου, Ε., Τσιλιμικάκη, Β. (1997). <i>Αποφυλακίζόμενες γυναίκες: Το δικαίωμα στην επαγγελματική επανένταξη</i>. Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλας.</p> <p>Θεμελή, Ο. (2000). <i>Εγκλεισμός και υγεία – η κατάλυση ενός ακόμα έννομου αγαθού. Ποινική Δικαιοσύνη</i>.</p> <p>Ιωακείμης, Β. (2012). <i>Κοινωνική Εργασία για Κοινωνική Δικαιοσύνη. Ριζοσπαστική & Κριτική Θεωρία, Πρακτική, Παραδείγματα</i>. Αθήνα: ΙΩΝ.</p> <p>Καλλινικάκη, Θ. (2008). <i>Κοινωνική Εργασία: Εισαγωγή στη Θεωρία και στην Πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Κανδυλάκη Α. (2008). <i>Συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία: Δεξιότητες και Τεχνικές</i>. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Πάρραλης, Σ. (2011). <i>Οι Πρακτικές Εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Συλλογικός Τόμος</i>. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Πιτσελά, Α. (2013). <i>Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων</i>, Αθήνα – Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.</p> <p>Πουλόπουλος, Χ. (2014). <i>Κρίση, φόβος και διάρρηξη της κοινωνικής συνοχής</i>. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Τέντης, Γ. (2003). «Οι αντιλήψεις των έγκλειστων ουσιοεξαρτημένων γυναικών για τη χρήση και τη φυλάκιση». <i>Εξαρτήσεις, Τεύχος 3</i>, σ. 34-60.</p> <p>Τσακίρης, Θ. (2013) <i>John Rawls (1921 2002) Θεωρία της Δικαιοσύνης. Πορτραίτα Πολιτικής Επιστήμης και Κοινωνιολογίας</i>. http://politicalperson.wordpress.com/2013/12/10/.</p> <p>Φουκώ, Μ. (1999). <i>Ο Μεγάλος Εγκλεισμός. Το πείραμα της ομάδας πληροφόρησης για τις φυλακές</i>. μτφ. Παντελάκης Σ. Αθήνα: Μαύρη Λίστα.</p> <p>Χάιδου, Α. (2013). <i>Εγκληματικότητα ανηλίκων. Αιτιολογικές προσεγγίσεις και κοινωνικός έλεγχος</i>, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη</p> <p>2ο Μετεκπαιδευτικό Επιστημονικό Συμπόσιο Κοινωνικής Εργασίας. (2017). <i>Κοινωνική εργασία για την κοινωνική δικαιοσύνη και την κοινωνική αλλαγή: Ενδυναμώνοντας ανθρώπους και κοινότητες</i>. ΤΕΙ Αθήνας. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.</p> <p>ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΜΕΛΗΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ: http://www.epimelitesanilikon.gr/index.html</p> <p>Allan J., Briskman L. and Pease B. (eds.). (2009). <i>Critical social work: Theories and practices for a socially just world (2nd ed.)</i>. Crows Nest, NSW Australia: Allen & Unwin.</p> <p>Barker, R. L. & Branson, D. M. (2003). <i>Forensic social work: Legal aspects of professional practice (2nd ed.)</i>. Binghamton, NY: Haworth Press.</p> <p>Bartlett, H. M. (1958). <i>Working definition of social work practice</i>. <i>Social Work</i>, 3(2),5–8.</p> <p>Brownell, P. & Roberts, A. L. (2002). <i>A century of social work in criminal justice and correctional settings</i>. <i>Journal of Offender Rehabilitation</i>, 35(2), 1–17.</p> <p>Burns, B. J., & Goldman, S. K. (Eds.). (1999). <i>Promising practices in wraparound for children with serious emotional disturbance and their families</i>. In <i>Systems of care: Promising practices in children’s mental health, 1998 Series: Vol. 4</i>. Washington, DC: Center for Effective Collaboration and Practice, American Institutes for Research.</p>	

- Campbell C. & Baikie G. (2012). *Beginning at the beginning: An exploration of Critical Social Work*. *Critical Social Work* 13:1, 67-81.
- Center on Juvenile & Criminal Justice. (1999). *Second chances: Giving kids a chance to make a better choice*. Retrieved on July 27, 2007, from <http://www.cjcj.org=pubs=archive.php>.
- Finn, H. L., & Jacobson, M. (2007). *Just practice: A social justice approach to social work* (2nd ed.). Peosta, IA: Eddie Bowers Publishing Co.
- Graham, J. R. & Barter, K. (1999). *Collaboration: A social work practice method*. *Families in Society*, 80(1), 6-13.
- Gumz, E. (2004). *American social work, corrections and restorative justice: An appraisal*. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 48, 449-460.
- Killian, M. L., & Maschi, T. (2009). *A history of forensic social work in the United States*. In T. Maschi, C. Bradley, & K. Ward (Eds.), *Forensic social work: Psychosocial and legal issues across diverse practice settings* (pp. 11-21). New York: Springer Publishing Company.
- Maschi, T., Bradley, C., & Ward, K. (Eds.) (2009). *Forensic social work: Psychosocial and legal issues in diverse practice settings*. New York: Springer Publishing Company.
- Maschi, T., Violette, N., Scotto Rosato, N., & Ristow, J. (2009). *Juvenile justice and social work*. In T. Maschi, C. Bradley, & K. Ward (Eds.), *Forensic social work: Psychosocial and legal issues across diverse practice settings* (pp. 231-254). New York: Springer Publishing Company.
- National Association of Social Workers. (1999a). *Code of ethics of the National Association of Social Workers*. Washington, DC: NASW Press.
- National Organization of Forensic Social Work. (1997). *What is forensic social work?* Retrieved on May 9, 2007, from <http://www.nofsw.org/>.
- Nelson, B. J. (1984). *Making an issue of child abuse: Political agenda setting for social problems*. Chicago: University of Chicago Press.
- Poulopoulos, Ch. (2015). *Crisis, State Violence and Social Work in Greece*. *Social Dialogue, IASSW, Issue 10*, pp. 22-25.
- Roberts, A. R. (Ed.). (2004). *Juvenile justice sourcebook: Past, present, and future*. New York: Oxford University Press.
- Roberts, A. R., & Brownell, P. (1999). *A century of forensic social work: Bridging the past to the present*. *Social Work*, 44, 359-369.
- Roberts, A. R., & Springer, D. W. (2008). *Social work in juvenile justice and criminal justice settings* (3rd ed.). Springfield, IL: Charles C. Thomas.
- Saltzman, A., & Furman, R. (1999). *Law in social work practice* (2nd ed.). Belmont, CA: Wadsworth Publishers.
- Schroeder, L. O. (1997). *The legal environment of social work* (2nd ed.). Washington, DC: NASW Press.
- Van Wormer, K. (2009). *Restorative justice*. In T. Maschi, C. Bradley, & K. Ward (Eds.), *Forensic social work: Psychosocial and legal issues across diverse practice settings* (pp. 11-21). New York: Springer Publishing Company.
- Wronka, J. (2008). *Human rights*. In T. Mizrahi & L. E. Davis (Eds.), *Encyclopedia of social work* (pp. 425-429). Washington, DC: National Association of Social Workers.
- Zastrow, C. H., & Kirst-Ashman, K. K. (2009). *Understanding human behavior and the social environment* (8th ed.). Belmont, CA: Brooks=Cole-Thompson Learning.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ- ΕΠΟΠΤΕΙΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση -Εποπτεία Ι	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
(προϋπόθεση για την υλοποίηση της τρίωρης ομαδικής εποπτείας 8 ώρες ενασχόλησης με δραστηριότητες της Οργάνωσης)	3 ώρες ομαδική Εποπτεία	6
ΣΥΝΟΛΟ	3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό. Επιστημονικής περιοχής-Μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	1. Επικοινωνία και Συνέντευξη 2. Δεοντολογία Κοινωνικής Εργασίας 3. Κοινωνική Εργασία και Ομάδες- Δημιουργική έκφραση & τέχνη στην εφαρμογή της ΚΕ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
Σκοπός της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας Ι είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να συνδέσουν τη θεωρία με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας, εντασσόμενοι σε μια Οργάνωση και αναλαμβάνοντας έργο με σκοπό την απόκτηση εμπειρίας συλλογής και διαγνωστικής εκτίμησης πληροφοριών και την ανάπτυξη ικανότητας συντονισμού ομάδας. Αναλυτικότερα: Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν τις παρακάτω γνώσεις:		

Γνώσεις από την υλοποίηση της πρακτικής Άσκησης Ι (Ένταξη στην Οργάνωση)

- Κατανόηση της έννοιας της Πρακτικής Άσκησης
- Γνώσεις για την πολιτική, δομή και λειτουργία της Οργάνωσης
- Σύγχρονες γνώσεις για τα προγράμματα της Οργάνωσης και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού
- Γνώσεις συλλογής πληροφοριών μέσω συνεντεύξεων και διαγνωστικής εκτίμησης των πληροφοριών
- Γνώσεις για τη δυναμική και τις βασικές διαδικασίες της ομάδας και κατανόηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού ως συντονιστή ομάδας

Γνώσεις από την υλοποίηση της Εποπτείας Ι (ομαδική εποπτεία)

- Κατανόηση της έννοιας και της σημασίας της εποπτείας στη διαδικασία της εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία.
- Γνώσεις για τη υλοποίηση συνέντευξης και τη διαγνωστική εκτίμηση των πληροφοριών
- Γνώσεις για το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού ως συντονιστή ομάδας
- Γνώσεις για τους παράγοντες που συντελούν στη δημιουργία της παιδικής προσωπικότητας και κατανόηση των κινήτρων της παιδικής συμπεριφοράς
- Γνώσεις για τον ρόλο της οικογένειας στην ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού.
- Γνώσεις για τον ρόλο του σχολείου στην διαδικασία κοινωνικοποίησης και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στην εκπαίδευση
- Γνώσεις θεμάτων που αφορούν στο παιδί και συνδέονται με τη μαθητική του ιδιότητα.
- Κατανόηση της σημασίας της αυτογνωσίας στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας και του τρόπου που οι προσωπικές στάσεις και προκαταλήψεις επηρεάζουν την επικοινωνία με τους άλλους και την άσκηση του επαγγελματικού ρόλου

Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν τις παρακάτω δεξιότητες:

- Δεξιότητες παρατήρησης, συλλογής πληροφοριών και αξιολόγησης στοιχείων
- Δεξιότητες συντονισμού ομάδας
- Δεξιότητες σταδιακής εφαρμογής της κοινωνικής εργασίας στα πλαίσια της οργάνωσης
- Δεξιότητες εφαρμογής αρχών –δεοντολογίας στην άσκηση του ρόλου τους

Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να διαθέτουν τις παρακάτω ικανότητες:

- Ικανότητα σταδιακής σύνδεσης της θεωρίας με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας
- Ικανότητα ένταξης στην Οργάνωση και στην ομάδα εποπτείας και αξιοποίησης των εκπαιδευτικών ερεθισμάτων που παρέχουν
- Ικανότητα υλοποίησης συνέντευξης και ικανότητα διαγνωστικής εκτίμησης των πληροφοριών
- Ικανότητα συντονισμού ομάδας και αξιοποίησης διαφόρων μέσων έκφρασης και επικοινωνίας στην προσπάθεια για διάγνωση και παρέμβαση στην ΚΕΟ
- Ικανότητα ανάπτυξης πρωτοβουλίας, αξιοποιώντας την καθοδήγηση που παρέχεται από τον επόπτη μέσω της ομαδικής εποπτείας.
- Ικανότητα σταδιακής απόκτησης επαγγελματικής στάσης
- Ικανότητα δημιουργίας επαγγελματικής σχέσης με το προσωπικό της Οργάνωσης και τους εξυπηρετούμενους
- Ικανότητα τήρησης αναλυτικών γραπτών στοιχείων, εκθέσεων
- Ικανότητα τροποποίησης στάσεων και αντιλήψεων που επηρεάζουν αρνητικά την άσκηση του επαγγελματικού ρόλου
- Κριτική ικανότητα για τη λειτουργία της Οργάνωσης και το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία
- Λήψη αποφάσεων
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση –Εποπτεία αποτελείται από:

A) Την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση I που πραγματοποιείται σε επιλεγμένες από το Τμήμα Κοινωνικές Υπηρεσίες /Οργανώσεις Πρακτικής Άσκησης και

B) Την Εποπτεία I που υποστηρίζει την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση I και πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και επιστημονικούς συνεργάτες (Π.Δ. 407) ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού. Η Εποπτεία είναι τρίωρη και ομαδική.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της πρακτικής άσκησης έχουν την ευκαιρία να εκπαιδευτούν στην εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας, συνδέοντας τη θεωρία με την πράξη σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Υποστηρίζονται από κοινωνικούς λειτουργούς που εργάζονται στις Οργανώσεις και εποπτεύονται-καθοδηγούνται από επόπτη που αναλαμβάνει το ρόλο του εκπαιδευτή στα πλαίσια της τρίωρης ομαδικής εποπτείας

Η Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία I είναι ουσιαστικά η πρώτη βιωματική εμπειρία πρακτικής άσκησης, μέσω της οποίας οι φοιτητές /φοιτήτριες αρχίζουν να εφαρμόζουν την θεωρία της Κοινωνικής Εργασίας (σύνδεση της θεωρίας με την πράξη). Το μάθημα περιλαμβάνει την Πρακτική Άσκηση στην Οργάνωση (δώρας ενασχόλησης με δραστηριότητες της Οργάνωσης) και την τρίωρη ομαδική εποπτεία

Σκοπός της Πρακτικής Άσκησης-Εποπτείας I είναι να βοηθήσει τους φοιτητές να συνδέσουν τη θεωρία με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας, εντασσόμενοι σε μια Οργάνωση αναλαμβάνοντας έργο με σκοπό την απόκτηση εμπειρίας συλλογής και διαγνωστικής εκτίμησης πληροφοριών και την ανάπτυξη ικανότητας συντονισμού ομάδας.

Στην Πρακτική Άσκηση-Εποπτεία I συνήθως αξιοποιούνται ως Οργανώσεις Πρακτικής Άσκησης Μονάδες Προσχολικής Αγωγής και Δημιουργικής Απασχόλησης και, Μονάδες Γενικής, Διαπολιτισμικής Α' βάρθμιας και Β' βάρθμιας Εκπαίδευσης. Σε αυτήν την περίπτωση οι φοιτητές/φοιτήτριες επιδιώκεται να αποκτήσουν επαγγελματική στάση, τεχνικές, δεξιότητες στην άσκηση Σχολικής Κοινωνικής Εργασίας και να αναπτύξουν την ικανότητα να παρεμβαίνουν διαμεθοδικά για την αντιμετώπιση των αναγκών της σχολικής κοινότητας. Ειδικότερα επιδιώκεται:

1. Η συνειδητοποίηση του ρόλου του κοινωνικού λειτουργού ως συνδεδεμένου κρίκου ανάμεσα στο Σχολείο και την οικογένεια, καθώς επίσης ανάμεσα στο Σχολείο και την ευρύτερη κοινότητα.
2. Η συνειδητοποίηση του ρόλου του Σχολείου ως φορέα κοινωνικοποίησης.
3. Η ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν στο παιδί και απορρέουν από τη μαθητική του ιδιότητα.
4. Η συνειδητοποίηση του ρόλου της οικογένειας στην ψυχοσυναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού.
5. Η απόκτηση εμπειρίας συλλογής (μέσω συνέντευξης) και αξιολόγησης πληροφοριών με στόχο την κατανόηση του τρόπου που επηρεάζει το οικογενειακό και το σχολικό περιβάλλον την προσωπικότητα του παιδιού.
6. Η αξιοποίηση της ομάδας ως μέσο για την ενθάρρυνση και ανάπτυξη των μαθητών/μαθητριών
7. Η τροποποίηση προσωπικών στάσεων- προκαταλήψεων και η σταδιακή απόκτηση επαγγελματικής στάσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως
εκπαίδευση κ.λπ.

- Πρόσωπο με πρόσωπο . Τοποθέτηση φοιτητή σε Οργάνωση (βιωματική μάθηση)

	<ul style="list-style-type: none"> Πρόσωπο με πρόσωπο . Ομαδική Εποπτεία (βιωματική μάθηση σε ομάδα) 																		
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Χρήση βιντεοπρωτόκολλα και προβολή διαφανειών Παρουσίαση εργασιών με το πρόγραμμα Power Point Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση διαδικτύου για πρόσβαση σε επιλεγμένες βάσεις δεδομένων και επιστημονικά περιοδικά 																		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Παρουσία στη Οργάνωση</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Συμμετοχή στην ομαδική εποπτεία</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εκθέσεων-παρουσίαση εργασιών</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη- ανάλυση συναντήσεων με ομάδα παιδιών</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Παρουσία στη Οργάνωση	40	Συμμετοχή στην ομαδική εποπτεία	40	Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων	30	Συγγραφή εκθέσεων-παρουσίαση εργασιών	30	Μελέτη- ανάλυση συναντήσεων με ομάδα παιδιών	10	Αυτοτελής μελέτη	30			Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																		
Παρουσία στη Οργάνωση	40																		
Συμμετοχή στην ομαδική εποπτεία	40																		
Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων	30																		
Συγγραφή εκθέσεων-παρουσίαση εργασιών	30																		
Μελέτη- ανάλυση συναντήσεων με ομάδα παιδιών	10																		
Αυτοτελής μελέτη	30																		
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180																		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Αξιολογούνται από τον επόπτη μέσω συγκεκριμένου αξιολογητικού εντύπου που είναι προσβάσιμο στους φοιτητές τα παρακάτω κριτήρια (που το καθένα από αυτά έχει συγκεκριμένη ποσοστωση στη συνολική βαθμολογία):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η ποσοτική αλλά και η ποιοτική απόδοση του φοιτητή και ο βαθμός που αξιοποίησε τις ευκαιρίες και τα ερεθίσματα που του έδωσε η συνολική εργαστηριακή εμπειρία (παρουσία στην Οργάνωση και ομαδική εποπτεία). 2. Η συνειδητή προσπάθεια για ανάπτυξη κλίματος συνεργασίας με τα μέλη της ομάδας εποπτείας, το προσωπικό της Οργάνωσης και τους εξυπηρετούμενους. 3. Ο βαθμός συμμετοχής του στην εργαστηριακή εμπειρία και η στάση συνέπειας, υπευθυνότητας και πρωτοβουλίας του. 4. Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων του φοιτητή στη συνέντευξη και στην αξιολόγηση των πληροφοριών. 5. Η ανάπτυξη ικανότητας για συντονισμό ομάδας. 6. Η σταδιακή απόκτηση επαγγελματικής στάσης και η ευαισθητοποίηση σε θέματα αυτογνωσίας. 7. Η εμπρόθεσμη ανταπόκριση του στις γραπτές εκθέσεις και παρουσιάσεις της δουλειάς του <p>Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στα πλαίσια της ομαδικής εποπτείας πραγματοποιείται ενδιάμεση αξιολόγηση (που περιλαμβάνει και αυτοαξιολόγηση του φοιτητή) καθώς και τελική αξιολόγηση.</p>																		
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>																			
<p><i>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</i> Αρχοντάκη, Ζ. & Φιλίππου, Δ. (2003). 205 βιωματικές ασκήσεις για εμπύχωση ομάδων ψυχοθεραπείας, κοινωνικής εργασίας, εκπαίδευσης. Αθήνα: Καστανιώτης Ασημόπουλος Χ. (2014). Εκφοβισμός στο σχολείο, ψυχική υγεία και κοινωνική εργασία. Όταν οι ελπίδες χάνονται και η εκπαίδευση καταρρέει. Κοινωνική Εργασία, τεύχος 113 Βάγια, Χ. (1994). Κοινωνικά δικαιώματα και κοινωνική εργασία, Συγκλίνοσες αρχές και επιδιώξεις. Κοινωνική Εργασία, 53, 241-258</p>																			

Γιωτάκος, Ο, Τσιλιάκου, Μ., Τσίτσικα, Α. & Τσουβέλας, Γ. (2014). *Νέες μορφές κακοποίησης παιδιού και εφήβου*. Αθήνα: Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις.

Collins, D., Jordan, C. & Coleman, H. (2017). *Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια*. Επιμ. Ασημόπουλος Χ. & Μαρτινάκη Σ.. Αθήνα: Βήτα

Δημοπούλου- Λαγωνίκα, Μ., (2006). *Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας – Μοντέλα παρέμβασης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Doll, B., Zucker S., Brehm, K. (2009). *Σχολικές τάξεις που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα*. Αθήνα: Δαρδανός

Haber, J., & Glatzer, J., (2008). *Τέλος στον εκφοβισμό*. Αθήνα: Πατάκης

Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (Επιμ.) (2012). *Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Κριτική Προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης*. Συλλογικό έργο. Αθήνα: Πεδίο.

Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ. (επιμ.) (2014). *Κοινωνική Εργασία στην εκπαίδευση: στα θρανία των ετεροτήτων*. Αθήνα: Τόπος

Καλλινικάκη, Θ., (1998). *Κοινωνική Εργασία, εισαγωγή στην θεωρία και στην πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Κανδυλάκη, Α., (2008). *Η Συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία, δεξιότητες και τεχνικές*. Αθήνα: Τόπος.

Παπαδοπούλου, Χ., (2003). *Κοινωνική Εργασία με Ομάδες*. Αθήνα: Έλλην.

Παπαϊωάννου, Κ. (1998). *Αξίες και ηθική στην Κοινωνική Εργασία*. *Κοινωνική Εργασία*, 51, 141-145

Παναγιωτόπουλος, Χ. (2016). *Κοινωνική Εργασία και Σχολείο*. Αθήνα: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ ΕΠΕ

Παπαδάτος, Γ. (2010). *Ναρκωτικά και εφηβεία. Κοινωνικά και ψυχολογικά αίτια. Προγράμματα πρόληψης*. Παιδαγωγική αντιμετώπιση. Νομοθεσιακή αντιμετώπιση. Αθήνα: Gutenberg.

Παπούλη, Ε. (2014). *Επαγγελματικές Αξίες και Κοινωνική Εργασία: Ιστορική Αναδρομή και Διαχρονική Εξέλιξη*. *Κοινωνική Εργασία, Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών*, 113, 121

Rigby, K. (2008). *Σχολικός εκφοβισμός*. Αθήνα: Τόπος/Σούλης, Σ., (2008). *Ένα σχολείο για όλους*. Αθήνα: Gutenberg

Τσιάντης, Γ. (επιμ.)(2005). *Εργασία με τους γονείς: ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία με παιδιά και εφήβους*. Αθήνα: Καστανιώτης

Φιλίππου, Δ. & Καραντάνα, Π. (2010). *Ιστορίες για να ονειρεύεσαι... Παιχνίδια για να μεγαλώνεις... Για εμπύχωση βιωματικών ομάδων προσωπικής ανάπτυξης*. Αθήνα:Καστανιώτης.

Χατζηφωτίου, Σ. (2005), *Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών και των παιδιών*. Εκδόσεις Τζιόλα.

Επιστημονικά περιοδικά:
Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
European Journal of Social Work
International Journal of Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση- Εποπτεία II	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
(με προϋπόθεση 22 ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης με δραστηριότητες της Κοινωνικής οργάνωσης)	3 ώρες ομαδική εποπτεία	6
Εργαστήριο προσωπικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης ομάδας	2 εργαστηριακές ώρες	2
ΣΥΝΟΛΟ	5	8
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	1. Πρακτική Άσκηση –Εποπτεία I 2. Γενική Κοινωνική Εργασία 3. Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα-Μεθοδολογία Παρέμβασης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β <p><i>Περιοδικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</i></p>		
<p>Η Πρακτική Άσκηση II -Εποπτεία II έχει ως σκοπό να υποστηρίξει τους φοιτητές να εφαρμόσουν τη Διαμεθοδική Κοινωνική Εργασία εντασσόμενοι σε μια Οργάνωση. Στα πλαίσια της Οργάνωσης, οι φοιτητές/φοιτήτριες αναλαμβάνουν δράση και έργο ώστε να αναπτύξουν διαγνωστική εκτίμηση, σταδιακή υλοποίηση παρέμβασης και την αξιολόγηση της παρέμβασης. Συγκεκριμένα το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη της ικανότητας των ασκούμενων για: χρήση όλων των σταδίων της διαδικασίας επίλυσης προβλημάτων (εκτίμηση, σχεδιασμός παρέμβασης, παρέμβαση, αξιολόγηση) Τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα διακρίνονται στα αποτελέσματα από την πρακτική άσκηση και στα αποτελέσματα της συμμετοχής του φοιτητή στην διαδικασία της ομαδικής εποπτείας. <i>Οι φοιτητές αναμένεται από την Πρακτική άσκηση II να :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν εξοικειωθεί με την οργανωτική και διοικητική δομή της Κοινωνικής Υπηρεσίας και τις παρεχόμενες υπηρεσίες 		

- Έχουν εξοικειωθεί -εμπλακεί σταδιακά στα προγράμματα, δράσεις και στη δικτύωση της Κοινωνικής Υπηρεσίας με άλλες Οργανώσεις
- Αναγνωρίζουν το ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού και των ορίων μεταξύ των διαφορετικών ειδικοτήτων στο πλαίσιο της διεπιστημονική ομάδα
- Χρησιμοποιούν συνειδητά μεθόδους, τεχνικές και δεξιότητες σε επίπεδο ατόμου, ομάδας και κοινότητας
- Πραγματοποιούν και να αξιολογούν ολοκληρωμένη διαμεθοδική παρέμβαση
- Παρουσιάζουν το έργο και τη διαγνωστική τους εκτίμηση στα πλαίσια συμβουλίου προσωπικού και διεπιστημονικής ομάδας
- Είναι σε θέση να τηρούν τις αρχές της επαγγελματικής δεοντολογίας.
- Αξιολογούν το έργο της Οργάνωσης, διερευνούν τις ακάλυπτες ανάγκες και αναπτύσσουν προβληματισμό για την κάλυψη τους..
- Συμβάλλουν στην ανάπτυξη διασύνδεσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών των εξυπηρετούμενων και της κοινότητας

Παράλληλα αναμένεται οι φοιτητές από την διαδικασία της Εποπτείας II να :

- Εμβαθύνουν σε θέματα σχεδιασμού-υλοποίησης-αξιολόγησης της παρέμβασης σε επίπεδο ατόμου, ομάδας, οικογένειας, κοινότητας.
- Αναπτύσσουν αυτοκριτική για την ανταπόκριση τους στους εκπαιδευτικούς στόχους και τη συμβολή της εκπαιδευτικής εμπειρίας στην συνολική τους ανάπτυξη.
- Αναπτύσσουν αυτογνωσία - αυτοέλεγχο.
- Έχουν αναπτύξει την ικανότητα για καταγραφή και παρουσίαση (γραφτή και προφορική) της εργασίας τους και για τη σύνταξη περιληπτικών εκθέσεων
- Έχουν αναπτύξει την ικανότητα συνεργασίας με τα μέλη της ομάδας εποπτείας
- Έχουν αναπτύξει πρωτοβουλία και σταδιακή αυτονόμηση από τον επόπτη

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και Διαχείριση Έργων, Παρεμβάσεων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το εργαστηριακό μάθημα «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση –Εποπτεία II αποτελείται από:

1. Την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση II που πραγματοποιείται σε επιλεγμένες από το Τμήμα Κοινωνικές Υπηρεσίες /Οργανώσεις Πρακτικής Άσκησης. Η Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση II αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο λειτουργίας των κοινωνικών οργανώσεων. Οι ασκούμενοι καλούνται να εστιάσουν σε θέματα μελέτης και επίλυσης προβλημάτων σε ατομική, οικογενειακή και ομαδική-κοινωνική βάση, να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που διέγνωσαν και να αξιολογήσουν τις παρεμβάσεις που εφάρμοσαν.
2. Την τρίωρη ομαδική Εποπτεία II που υποστηρίζει την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση II και πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και επιστημονικούς συνεργάτες (Π.Δ. 407) ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού.
3. Το δώρο Εργαστήριο Προσωπικής Ανάπτυξης και Ενδυνάμωσης Ομάδας. Το συγκεκριμένο εργαστήριο στοχεύει μέσα από τη δυναμική της ομάδας, με βιωματικό τρόπο οι φοιτητές, να ενδυναμωθούν, να ενισχύσουν την αυτοεκτίμησή τους, να εμβαθύνουν σε θέματα αυτογνωσίας, αυτό-επίγνωσης, προσωπικής ανάπτυξης και αυτοβελτίωσης, βελτίωσης της επικοινωνίας και ικανότητας συνεργασίας με τους άλλους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.

Πρόσωπο με πρόσωπο, σε μικρές ομάδες εποπτείας

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 																						
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center">Δραστηριότητα</th> <th align="center">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Παραμονή στο πλαίσιο</td> <td align="center">100</td> </tr> <tr> <td>Ομαδική εποπτεία</td> <td align="center">40</td> </tr> <tr> <td>Εργαστήριο Προσωπικής Ανάπτυξης</td> <td align="center">30</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εκθέσεων</td> <td align="center">20</td> </tr> <tr> <td>Παρουσίαση εργασιών</td> <td align="center">10</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td align="center">10</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td align="center">30</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td align="center">240</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Παραμονή στο πλαίσιο	100	Ομαδική εποπτεία	40	Εργαστήριο Προσωπικής Ανάπτυξης	30	Συγγραφή εκθέσεων	20	Παρουσίαση εργασιών	10	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10	Αυτοτελής Μελέτη	30					Σύνολο φόρτου μαθήματος	240
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																						
Παραμονή στο πλαίσιο	100																						
Ομαδική εποπτεία	40																						
Εργαστήριο Προσωπικής Ανάπτυξης	30																						
Συγγραφή εκθέσεων	20																						
Παρουσίαση εργασιών	10																						
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10																						
Αυτοτελής Μελέτη	30																						
Σύνολο φόρτου μαθήματος	240																						
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η παρουσία του φοιτητή είναι απαραίτητη και στα δύο μέρη (Πρακτική Άσκηση στην Οργάνωση και την ομαδική εβδομαδιαία εποπτεία)</p> <p>Απαιτούμενο ποσοστό παρακολούθησης 80%, ενώ για τον τελικό βαθμό του μαθήματος αξιολογούνται και τα δύο μέρη. Απαιτούμενη είναι η εκπλήρωση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών κριτηρίων, σύμφωνα με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στα πλαίσια της ομαδικής εποπτείας πραγματοποιείται ενδιάμεση αξιολόγηση (που περιλαμβάνει και αυτοαξιολόγηση του φοιτητή) καθώς και τελική αξιολόγηση.</p> <p>Στο Εργαστήριο Προσωπικής Ανάπτυξης αξιολογείται η συμμετοχή του φοιτητή σε βιωματικές ασκήσεις.</p>																						
<p align="center">ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>																							
<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>Αρχοντάκη, Ζ, και Φιλίππου, Δ. (2003). 205 Βιωματικές Ασκήσεις για Εμφύχωση Ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.</p> <p>Γιωτάκος,Ο, Τσιλιάκου, Μ., Τσίτσικα,Α. & Τσουβέλας, Γ. (2014). Νέες μορφές κακοποίησης παιδιού και εφήβου. Αθήνα: Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις.</p> <p>Collins, D., Jordan, C. & Coleman, H. (2017). Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια. Επιστ. Επιμ. Χ. Ασημόπουλος & Σ. Μαρτινάκη. Αθήνα: Εκδόσεις Βήτα.</p> <p>Δημοπούλου-Λαγωνίκα, Μ. (2007). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας-Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Δημοπούλου -Λαγωνίκα, Μ. (2007). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας-Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα</p> <p>Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία (2004). Οδηγός Φροντίδας Ηλικιωμένων Γονιών. Αθήνα: Mendor.</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ. & Κανδυλάκη, Α. (επιμ.) (2005) . Δίκτυα κοινωνικής προστασίας:Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Σπανδάγου, Η. (2011). Εκπαίδευση και τύφλωση. Συλλογικό. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (Επιμ.) (2012). Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Κριτική Προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης. Συλλογικό έργο. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Θέμελη, Ο. (2014). Τα παιδιά καταθέτει. Η δικανική εξέταση ανήλικων μαρτύρων, θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Hawkins, P. & Shohet, R. (2009). Η εποπτεία στα επαγγέλματα θεραπείας και πρόνοιας. Αθήνα: University Studio Press.</p> <p>Καβουνίδη, Τ. (1996). Ηλικιωμένοι και άτυπα δίκτυα βοήθειας: Ηκυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών ανάμεσα στις γενιές στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.). Γήρανση</p>																							

- 229και Κοινωνία: Πρακτικά Πανελληνίου συνεδρίου Ε.Κ.Κ.Ε.Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε
- Καλατζή, Α., Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Βλάχου, Α. (1996). Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης.
- Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ. (επιμ.) (2014). Κοινωνική Εργασία στην εκπαίδευση: στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος.
- Κανδυλάκη, Α. (2000). Η συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία. Αθήνα: Σμυρνιωτάκης
- Κανδυλάκη, Α. (2008). Η Συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία. Δεξιότητες και Τεχνικές. Αθήνα: Τόπος.
- Κανδυλάκη, Α. (2009). Κοινωνική Εργασία σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Αθήνα: Τόπος.
- Καραγιάννη, Γ. (2017). Η αναπηρία στην Ελλάδα της κρίσης. Αθήνα: Gutenberg.
- Καραγκούνης, Β. (2008). Κοινοτική εργασία και τοπική ανάπτυξη. Αθήνα: Τόπος.
- Καστοριάδου-Παπαδοπούλου, Χ. (2009). Κοινωνική Εργασία με Ομάδες. Αθήνα: Έλλην-Γ. Πατρίκος & ΣΙΑ Ε.Ε..
- Κουντή-Χρονοπούλου, Κ., Τζεδάκη, Μ. & Πασσά, Μ. (Επιμ.) (2015). Η συμβολή της Κοινωνικής Εργασίας στην ψυχιατρική θεραπευτική. Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο. Συλλογικό Έργο. Συντονιστής Γ. Παπαδημητρίου. Αθήνα: Παρισιάνου.
- Μαρτινάκη, Σ. & Μπουρικός, Δ. (2014). Κοινωνική Εργασία και Ψυχική Υγεία. Αθήνα: Βήτα.
- Marwedel, U. (2009). Γεροντολογία & Γεροντοψυχιατρική. Αθήνα: Ίων.
- Moores, D. (2011). Εκπαίδευση και κώφωση. Επιμ. Α. Ζώνιου-Σιδέρη & Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου. Αθήνα: Πεδίο.
- Μωυσίδης, Α., Ανθοπούλου, Θ. & Ντύκεν, Μ.Ν., (2002). Οι ηλικιωμένοι στον αγροτικό χώρο. Αθήνα: Gutenberg.
- Oliver, M. (2009). Understanding Disability –From Theory to Practice (2nd Edn). Basingstoke: Macmillan.
- Παπαδοπούλου-Κατσορίδου, Χ. (1999). Κοινωνική Εργασία με Ομάδες. Αθήνα: Έλλην Παναγιωτόπουλος, Χ. (2016). Κοινωνική Εργασία και Σχολείο. Αθήνα: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ ΕΠΕ.
- Παπαδάτος, Γ. (2010). Ναρκωτικά και εφηβεία. Κοινωνικά και ψυχολογικά αίτια. Προγράμματα πρόληψης. Παιδαγωγική αντιμετώπιση. Νομοθεσιακή αντιμετώπιση. Αθήνα: Gutenberg.
- Πιτσελά, Α. (2013). Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων. Αθήνα: Σάκουλας.
- Πουλόπουλος, Χ. & Τσιμπουκλή, Α. (2016). Δυναμική των ομάδων και αλλαγή στους οργανισμούς. Αθήνα: Τόπος.
- Πουλόπουλος, Χ. (2011). Κοινωνική εργασία και εξαρτήσεις. Οι κοινότητες της αλλαγής. Αθήνα: Τόπος
- Σαχατζίδου, Ε.Δ. (2011). Η ομάδα ως μέθοδος και εργαλείο της κοινωνικής εργασίας. Αθήνα
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:**
 Κοινωνική Εργασία
 Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
 Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
 Social Work
 European Social Work
 Community practice
 British Journal of Social Work
 Child & Family Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση- Εποπτεία III	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
(με προϋπόθεση 32 ώρες εβδομαδιαίας απασχόλησης με δραστηριότητες της Κοινωνικής Οργάνωσης)	3 ώρες ομαδική εποπτεία	14
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	1. Πρακτική Άσκηση –Εποπτεία II 2. Κοινωνική Ανάπτυξη & Κοινωνική Εργασία 3. Κοινωνική. Εργασία με Οικογένεια	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β <i>Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</i>		
<p>Βασικός στόχος του μαθήματος Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση –Εποπτεία II είναι οι φοιτητές να εδραιώσουν και να διευρύνουν γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν κατά την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση II, ώστε να μπορούν να υλοποιήσουν τον επαγγελματικό ρόλο του κοινωνικού λειτουργού, χωρίς ιδιαίτερη καθοδήγηση από τον επόπτη/επόπτρια.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συνδέουν συνειδητά τις θεωρητικές προσεγγίσεις της Κοινωνικής εργασίας με την εφαρμογή, διαθέτοντας ικανότητα ολοκληρωμένης δια-μεθοδικής προσέγγισης. Εάν η παρέμβαση αφορά το άτομο-οικογένεια εμβαθύνουν σε θέματα συμβουλευτικής με στόχο την αποκατάσταση της κοινωνικής λειτουργικότητας, την ενδυνάμωση ατόμου - οικογένειας. Εάν η παρέμβαση αφορά κοινότητα εμβαθύνουν σε στρατηγικές κοινοτικής ανάπτυξης με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών ζωής. • Έχουν αναπτύξει συνείδηση επαγγελματικού ρόλου μέσα από την ανάληψη ευθυνών, την ανάπτυξη πρωτοβουλίας, την ανάπτυξη διεπιστημονικής συνεργασίας, την τήρηση των αρχών και των αξιών της Κοινωνικής Εργασίας. 		

- Αξιοποιούν τις γνώσεις και τις ικανότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης καθώς και τις δυνατότητες που παρέχει η Οργάνωση για να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων ατόμων, οικογενειών, ομάδων και κοινοτήτων
- Κατανοούν τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στην διερεύνηση - διαπίστωση κοινωνικών αναγκών, σχεδιασμό και υποβολή προτάσεων για υλοποίηση κοινωνικών προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο.
- Αξιοποιούν πηγές - προγράμματα (Εθνικά, προγράμματα Ευρωπαϊκής Ένωσης) για κάλυψη των κοινωνικών αναγκών.
- Αναπτύσσουν πρωτοβουλίες και προωθούν την καινοτομία στην ανάπτυξη και υλοποίηση προγραμμάτων
- Προωθούν δυναμικές αυτοβοήθειας και ενεργοποίησης του πληθυσμού με σκοπό την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών.
- Να συμβάλλουν στην ανάπτυξη διασύνδεσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών για την αποτελεσματικότερη κάλυψη των αναγκών των εξυπηρετούμενων και της κοινότητας

Σε σχέση με την Εποπτεία III, οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να:

- Έχουν αναπτύξει ολοκληρωμένη ικανότητα καταγραφής και παρουσίασης (γραφτής και προφορικής) της εργασίας τους
- Συνδέουν τις θεωρητικές γνώσεις με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας
- Προωθούν την ομαδική συνεργασία στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής εποπτείας
- Παρουσιάζουν με σαφή και ολοκληρωμένο τρόπο την εργασία τους στην εποπτική ομάδα
- Αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τη δική τους συναισθηματική εμπλοκή, τις στάσεις και προκαταλήψεις τους που επηρεάζουν τη σχέση τους με τους εξυπηρετούμενους και το προσωπικό της Υπηρεσίας
- Έχουν αναπτύξει ταυτότητα κοινωνικού λειτουργού

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και Διαχείριση Έργων, Παρεμβάσεων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το εργαστηριακό μάθημα «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση –Εποπτεία III αποτελείται από:

1. Την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση III που πραγματοποιείται σε επιλεγμένες από το Τμήμα Κοινωνικές Υπηρεσίες /Οργανώσεις Πρακτικής Άσκησης. Η Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση III αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με την εφαρμογή της κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο λειτουργίας των Κοινωνικών Οργανώσεων, στην απόκτηση επαγγελματικής ταυτότητας, στην ενδυνάμωση τους ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν ως κοινωνικοί λειτουργοί, επιτυγχάνοντας αυτονόμηση από τον επόπτη. Οι ασκούμενοι αξιοποιούν τις γνώσεις και τις ικανότητες που απέκτησαν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, καθώς και τις δυνατότητες που παρέχει η Οργάνωση για να συμβάλλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων ατόμων, οικογενειών, ομάδων και κοινοτήτων
2. Την τρίωρη ομαδική Εποπτεία II που υποστηρίζει την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση III και πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και επιστημονικούς συνεργάτες (Π.Δ. 407) ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, σε μικρές ομάδες εποπτείας</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 																				
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="697 277 1070 353">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1078 277 1362 353">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="697 353 1070 387">Πρακτική Άσκηση</td> <td data-bbox="1078 353 1362 387">200</td> </tr> <tr> <td data-bbox="697 387 1070 421">Ομαδική εποπτεία</td> <td data-bbox="1078 387 1362 421">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="697 421 1070 454">Συγγραφή εκθέσεων</td> <td data-bbox="1078 421 1362 454">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="697 454 1070 488">Παρουσίαση εργασιών</td> <td data-bbox="1078 454 1362 488">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="697 488 1070 555">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1078 488 1362 555">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="697 555 1070 622">Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων</td> <td data-bbox="1078 555 1362 622">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="697 622 1070 656">Ασκήσεις ατομικές/ομαδικές</td> <td data-bbox="1078 622 1362 656">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="697 656 1070 689">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="1078 656 1362 689">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="697 689 1070 757">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1078 689 1362 757">420</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Πρακτική Άσκηση	200	Ομαδική εποπτεία	50	Συγγραφή εκθέσεων	30	Παρουσίαση εργασιών	30	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10	Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων	30	Ασκήσεις ατομικές/ομαδικές	30	Αυτοτελής Μελέτη	40	Σύνολο φόρτου μαθήματος	420
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																				
Πρακτική Άσκηση	200																				
Ομαδική εποπτεία	50																				
Συγγραφή εκθέσεων	30																				
Παρουσίαση εργασιών	30																				
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10																				
Μελέτη-Ανάλυση περιπτώσεων	30																				
Ασκήσεις ατομικές/ομαδικές	30																				
Αυτοτελής Μελέτη	40																				
Σύνολο φόρτου μαθήματος	420																				
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η παρουσία του φοιτητή είναι απαραίτητη και στα δύο μέρη (Πρακτική Άσκηση στην Οργάνωση και την ομαδική εβδομαδιαία εποπτεία)</p> <p>Απαιτούμενο ποσοστό παρακολούθησης 80%, ενώ για τον τελικό βαθμό του μαθήματος αξιολογούνται και τα δύο μέρη. Απαιτούμενη είναι η εκπλήρωση συγκεκριμένων εκπαιδευτικών κριτηρίων, σύμφωνα με τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στα πλαίσια της ομαδικής εποπτείας πραγματοποιείται ενδιάμεση αξιολόγηση (που περιλαμβάνει και αυτοαξιολόγηση του φοιτητή) καθώς και τελική αξιολόγηση.</p>																				
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>																					
<p>Αρχοντάκη, Ζ, και Φιλίππου, Δ. (2003). 205 Βιωματικές Ασκήσεις για Εμφύχωση Ομάδων. Αθήνα: Καστανιώτης.</p> <p>Γιωτάκος, Ο, Τσιλιάκου, Μ., Τσίτσικα, Α. & Τσουβέλας, Γ. (2014). Νέες μορφές κακοποίησης παιδιού και εφήβου. Αθήνα: Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις.</p> <p>Collins, D., Jordan, C. & Coleman, H. (2017). Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια. Επιστ. Επιμ. Χ. Ασημόπουλος & Σ. Μαρτινάκη. Αθήνα: Εκδόσεις Βήτα.</p> <p>Δημοπούλου-Λαγωνίκα, Μ. (2007). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας-Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Δημοπούλου -Λαγωνίκα, Μ. (2007). Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας-Μοντέλα Παρέμβασης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα</p> <p>Ελληνική Γηροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία (2004). Οδηγός Φροντίδας Ηλικιωμένων Γονιών. Αθήνα: Mendor.</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ. & Κανδυλάκη, Α. (επιμ.) (2005) . Δίκτυα κοινωνικής προστασία: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Σπανδάγου, Η. (2011). Εκπαίδευση και τύφλωση. Συλλογικό. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (Επιμ.) (2012). Αναπηρία και εκπαιδευτική πολιτική. Κριτική Προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης. Συλλογικό έργο. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Θέμελη, Ο. (2014). Τα παιδιά καταθέτει. Η δικανική εξέταση ανήλικων μαρτύρων, θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Hawkins, P. & Shohet, R. (2009). Η εποπτεία στα επαγγέλματα θεραπειών και πρόνοιας. Αθήνα: University Studio Press.</p> <p>Καθονίδη, Τ. (1996). Ηλικιωμένοι και άτυπα δίκτυα βοήθειας: Η κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών ανάμεσα στις γενιές στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (Ε.Κ.Κ.Ε.). Γήρανση και Κοινωνία: Πρακτικά Πανελληνίου συνεδρίου Ε.Κ.Κ.Ε. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε</p> <p>Καλατζή, Α., Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Βλάχου, Α. (1996). Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης.</p> <p>Καλλινικάκη, Θ. & Κασσέρη, Ζ. (επιμ.) (2014). Κοινωνική Εργασία στην εκπαίδευση: στα θρανία των ετεροτήτων. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Κανδυλάκη, Α. (2000). Η συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία. Αθήνα: Σμυρνιωτάκης</p>																					

- Κανδυλάκη, Α. (2008). *Η Συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία. Δεξιότητες και Τεχνικές*. Αθήνα: Τόπος.
- Κανδυλάκη, Α. (2009). *Κοινωνική Εργασία σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον*. Αθήνα: Τόπος.
- Καραγιάννη, Γ. (2017). *Η αναπηρία στην Ελλάδα της κρίσης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Καραγκούνης, Β. (2008). *Κοινωνική εργασία και τοπική ανάπτυξη*. Αθήνα: Τόπος.
- Καστοριάδου-Παπαδοπούλου, Χ. (2009). *Κοινωνική Εργασία με Ομάδες*. Αθήνα: Έλλην-Γ. Πατρίκος & ΣΙΑ Ε.Ε..
- Κουντή-Χρονοπούλου, Κ., Τζεδάκη, Μ. & Πασσά, Μ. (Επιμ.) (2015). *Η συμβολή της Κοινωνικής Εργασίας στην ψυχιατρική θεραπευτική. Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Αιγινήτειο Νοσοκομείο. Συλλογικό Έργο. Συντονιστής Γ. Παπαδημητρίου*. Αθήνα: Παρισιάνου.
- Μαρτινάκη, Σ. & Μπουρίκος, Δ. (2014). *Κοινωνική Εργασία και Ψυχική Υγεία*. Αθήνα: Βήτα.
- Marwedel, U. (2009). *Γεροντολογία & Γεροντοψυχιατρική*. Αθήνα: Ίων.
- Moores, D. (2011). *Εκπαίδευση και κώφωση*. Επιμ. Α. Ζώνιου-Σιδέρη & Ε. Ντεροπούλου-Ντέρου. Αθήνα: Πεδίο.
- Μωυσίδης, Α., Ανθοπούλου, Θ. & Ντύκεν, Μ.Ν., (2002). *Οι ηλικιωμένοι στον αγροτικό χώρο*. Αθήνα: Gutenberg.
- Oliver, M. (2009). *Understanding Disability –From Theory to Practice (2nd Edn)*. Basingstoke: Macmillan.
- Παπαδοπούλου-Κατσορίδου, Χ. (1999). *Κοινωνική Εργασία με Ομάδες*. Αθήνα: Έλλην Παναγιωτόπουλος, Χ. (2016). *Κοινωνική Εργασία και Σχολείο*. Αθήνα: Μαρία Παρίκου & ΣΙΑ ΕΠΕ.
- Παπαδάτος, Γ. (2010). *Ναρκωτικά και εφηβεία. Κοινωνικά και ψυχολογικά αίτια. Προγράμματα πρόληψης. Παιδαγωγική αντιμετώπιση. Νομοθεσιακή αντιμετώπιση*. Αθήνα: Gutenberg.
- Πιτσελά, Α. (2013). *Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων*. Αθήνα: Σάκκουλας.
- Πουλόπουλος, Χ. & Τσιμπουκλή, Α. (2016). *Δυναμική των ομάδων και αλλαγή στους οργανισμούς*. Αθήνα: Τόπος.
- Πουλόπουλος, Χ. (2011). *Κοινωνική εργασία και εξαρτήσεις. Οι κοινότητες της αλλαγής*. Αθήνα: Τόπος.
- Σαχπατζίδου, Ε.Δ. (2011). *Η ομάδα ως μέθοδος και εργαλείο της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:**
Κοινωνική Εργασία
Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
Social Work
European Social Work
Community practice
British Journal of Social Work
Child & Family Social Work

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δίκαιο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα «Δίκαιο» έχει ως πρωταρχικό σκοπό να φέρει το δίκαιο και τη νομική επιστήμη πιο κοντά στον φοιτητή/φοιτήτρια της Κοινωνικής Εργασίας. Το βασικά ερωτήματα που απευθύνονται στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος συνοψίζονται ως ακολούθως: Τι είναι δίκαιο; Ποια είναι η σχέση στο δίκαιο και στην κοινωνική εργασία;

Το μάθημα μεθοδεύεται σε δύο φάσεις, αρχικά οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εξοικειωθούν με την έννοια και τις διακρίσεις του δικαίου, ενώ κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα εξοικειωθούν με διάφορα νομικά ζητήματα που άπτονται στην επιστήμη της Κοινωνικής Εργασίας.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:

- να κατανοήσουν τι σημαίνουν και πώς εφαρμόζονται οι κανόνες δικαίου κάθε μέρα σε πλήθος ζητημάτων που δημιουργεί η συμβίωση των ανθρώπων
- να κατανοήσουν τις διακρίσεις του δικαίου και πώς αυτό συνδέεται με την Κοινωνική Εργασία
- να γνωρίσουν τη νομική διάσταση θεμάτων που απασχολούν την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας όπως για παράδειγμα το νομικό πλαίσιο για την ενδοοικογενειακή βία, το νομικό πλαίσιο που αφορά ανήλικους παραβάτες, το νομικό πλαίσιο για τα δικαιώματα ατόμων που αντιμετωπίζουν διακρίσεις

Οι φοιτητές στο τέλος του μαθήματος, εφόσον παρακολουθήσουν τις διαλέξεις και μελετήσουν τη σχετική βιβλιογραφία θα μπορούν να εντοπίζουν με ευκολία νομικά ζητήματα που ενδεχομένως εμφανιστούν κατά την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα θα αποτελείται από δέκα (10) θεματικές ενότητες οι οποίες θα εξετάζουν επιλεγμένα νομικά ζητήματα που άπτονται της επιστήμης της Κοινωνικής Εργασίας. Η φύση του μαθήματος θα είναι ως επί το πλείστον θεωρητική, ωστόσο όμως θα οργανωθούν σεμινάρια επίλυσης πρακτικών ζητημάτων με τη μελέτη υποθετικών περιπτώσεων εργασίας (case studies). Ειδικότερα, το μάθημα μεθοδεύεται ως ακολούθως:

1. Εισαγωγή Δίκαιο
2. Διακρίσεις του Δικαίου
3. Πηγές του Δικαίου
4. Στοιχεία Αστικού Δικαίου
5. Στοιχεία Ποινικού Δικαίου
6. Στοιχεία Δημοσίου Δικαίου-Στοιχεία Διεθνούς & Ευρωπαϊκού Δικαίου
7. Νομικό ζήτημα 1 που άπτεται σε Κοινωνική Εργασία με θέμα: ανήλικοι παραβάτες και ποινικό δίκαιο
8. Νομικό ζήτημα 2 που άπτεται σε Κοινωνική Εργασία με θέμα : ενδοοικογενειακή βία και ποινικό δίκαιο
9. Νομικό ζήτημα 3 που άπτεται σε Κοινωνική Εργασία με θέμα: καταπιεζόμενες ομάδες και δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων
10. Συμπεράσματα μαθήματος-Μορφές Δικαστηρίων-Επίλυση ασκήσεων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Χρήση του διαδικτύου με ειδικότερη αναδρομή σε χρήσιμες ιστοσελίδες και videos 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Διαλέξεις	80
	Συγγραφή εργασίας	40
	Επίλυση πρακτικών ασκήσεων και ανάλυση υποθέσεων εργασίας	60
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή εξέταση (με ποσοστό συμμετοχής στην τελική βαθμολογία κατά 80%) 2. Πραγματοποίηση και παρουσίαση σύντομης εργασίας σε θέμα που εμπίπτει στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος (με ποσοστό συμμετοχής στην τελική βαθμολογία κατά 20%)</p>	
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p> <p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>Απόστολος Γεωργιάδης, <i>Τι είναι δίκαιο; Η νομική επιστήμη για όλους</i>, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2018 <i>Ελληνικό Σύνταγμα, Ελληνικός Αστικός Κώδικας, Ελληνικός Ποινικός Κώδικας, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου</i> Χρήσιμες ιστοσελίδες που προτείνονται από τον διδάσκοντα μέσω του e-class με ενδεικτικά παραδείγματα: https://www.hellenicparliament.gr/ https://www.mfa.gr/exoteriki-politiki/i-ellada-stous-diethneis-organismous/sumboulio-tis-europis.html https://www.coe.int/en/web/portal/home http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=2030&Itemid=421&lang</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μετανάστευση και κοινωνική ένταξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό/ Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Το μάθημα έχει σκοπό να παρουσιάσει τις βασικές έννοιες που σχετίζονται με το θέμα της μετανάστευσης. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν οι βασικές θεωρίες που αναλύουν τις μεταναστευτικές ροές (για ποιο λόγο μετακινούνται οι μετανάστες; Τι επηρεάζει τις αποφάσεις τους; Γιατί κάποιες χώρες στέλνουν και άλλες δέχονται μετανάστες εργαζόμενους;). Επίσης θα μελετήσουμε την ελληνική περίπτωση αναλύοντας τις διαστάσεις του φαινομένου, την εξέλιξη του και την μεταναστευτική πολιτική της χώρας από το 1990 ως σήμερα.</p> <p>Επίσης θα μιλήσουμε για τις σύγχρονες πραγματικότητες και προκλήσεις στον τομέα της μετανάστευσης όπως το θέμα της ένταξης και της κοινωνικής περιθωριοποίησης των μεταναστών στην χώρα εγκατάστασης. Θα παρουσιαστούν οι διαφορετικές πολιτικές ένταξης καθώς και τα καταγεγραμμένα κοινωνικά τους αποτελέσματα. Τέλος θα συζητήσουμε την πραγματικότητα της μετανάστευσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και τις παγκόσμιες τάσεις εξέλιξης του φαινομένου στον 21^ο αιώνα.</p> <p>Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοήσουν τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του φαινομένου και να μελετήσουν την σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα στο θέμα της μετανάστευσης, • να μάθουν τους ορισμούς των βασικών εννοιών που χρησιμοποιούμε για την ανάλυση του φαινομένου, • να μάθουν τις βασικές θεωρίες εξήγησης της διεθνούς μετανάστευσης 			

- να μελετήσουν και να κατανοήσουν τα ζητήματα της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών στη χώρα υποδοχής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η μετανάστευση ως αντικείμενο σπουδών και ως κοινωνικό φαινόμενο.
2. Πώς άλλαξαν οι μορφές της διεθνούς μετανάστευσης κατά τη διάρκεια του 19^{ου}, 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα και ποιες είναι οι σύγχρονες τάσεις των μεταναστευτικών ρευμάτων.
3. Ποια είναι τα γενικά χαρακτηριστικά και οι διαστάσεις της μετανάστευσης στην Ελλάδα σήμερα;
4. Ποιες είναι οι σημαντικότερες θεωρίες για την ανάλυση της διεθνούς μετανάστευσης;
5. Θεωρίες κοινωνικής ένταξης στη χώρα υποδοχής
6. Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής.
7. Η μετανάστευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Στην τάξη															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. 															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση περιπτώσεων</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	50	Ανάλυση περιπτώσεων	20	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Αυτοτελής μελέτη	60	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις	50															
Ανάλυση περιπτώσεων	20															
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20															
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30															
Αυτοτελής μελέτη	60															
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180															
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το 70% από γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις Ανάπτυξης - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 															

<p>Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>- Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας</p> <p>2. Το 30% από την προαιρετική ενδιάμεση εθελοντική γραπτή αξιολόγηση.(Πρόοδος).</p>
---	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Έμκε- Πουλοπούλου, Η. (2007). Η μεταναστευτική πρόκληση. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Γκόλντιν, Ι., Κάμερον, Τζ., Μπαλαρατζάν, Μ. (2013). Αυτοί δεν είναι σαν και μας. Ρέθυμνο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.
- Ρόντος, Κ., Ναγόπουλος, Ν., Πανάγος, Ν.(2017). Το προσφυγικό – μεταναστευτικό φαινόμενο στη Λέσβο και η τοπική κοινωνία: στάσεις και συμπεριφορές. Θεσσαλονίκη: Εκδ. Τζιόλα.
- Τριανταφυλλίδου, Α. και Μαρούκης, Θ. (Επιμ.) (2010). Η μετανάστευση στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα. Αθήνα: Κριτική.
- Τριανταφυλλίδου, Α. και Ρουμπίνη Γρώπα, Ρ. (επ.) (2009). Η μετανάστευση στην Ενωμένη Ευρώπη. Αθήνα: Κριτική.
- Μωυσίδης, Α., Παπαδοπούλου, Δ., (Επιμ.)(2011). Η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών στην Ελλάδα. Εργασία, εκπαίδευση, ταυτότητες. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Green N. L. (2004). Οι δρόμοι της μετανάστευσης. Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις. Αθήνα: Σαββάλας.
- Παύλου, Μ. & Χριστόπουλος, Δ. (επ.) (2004). Η Ελλάδα της μετανάστευσης, Κοινωνική συμμετοχή, δικαιώματα και ιδιότητα του πολίτη. Αθήνα: Κριτική
- Κασιμάτη, Κ. (Επιμ.) (2003). Πολιτικές Μετανάστευσης και Στρατηγικές Ένταξης. Η περίπτωση των Αλβανών και Πολωνών μεταναστών. Αθήνα: Gutenberg
- Νιτσιάκος, Β. (Επιμ.) (2003). Μαρτυρίες Αλβανών μεταναστών. Αθήνα: Οδυσσεάς.
- Λαμπριανίδης, Λ. & Λυμπεράκη, Α. (2000). Αλβανοί μετανάστες στη Θεσσαλονίκη. Διαδρομές ευημερίας και παραδρομές δημόσιας εικόνας. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
- Λυμπεράκη, Α. και Πελαγίδης, Θ. (2000). Ο «φόβος του ξένου» στην αγορά εργασίας: Ανοχές και προκαταλήψεις στην ανάπτυξη. Αθήνα: Πόλις.
- Μαρβάκης, Α. , Παρασανόγλου, Δ., & Παύλου, Μ. (Επιμ.) (2001). Μετανάστες στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παύλου, Μ., & Χριστόπουλος Δ. (Επιμ.) (2004). Η Ελλάδα της μετανάστευσης. Κοινωνική συμμετοχή και ιδιότητα του πολίτη. Αθήνα: Κριτική και ΚΕΜΟ.
- Τριανταφυλλίδου, Α. (1999). Η πολιτική μετανάστευσης της Ελλάδας ως χώρας υποδοχής μεταναστών στο νέο διεθνές περιβάλλον. Κριτικές προσεγγίσεις και προοπτικές βελτίωσης. Βήμα Διεθνών Σχέσεων, 9, 25-32.
- Τριανταφυλλίδου, Α. (2005). Ελληνική μεταναστευτική πολιτική. Προβλήματα και κατευθύνσεις . ΕΛΙΑΜΕΠ Κείμενα Πολιτικής 05.01, Δεκέμβριος 2005, <http://www.eliamep.gr/>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Ψυχολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΌΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΌΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Κεντρικό στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση του αντικείμενου της Κοινωνικής Ψυχολογίας, αλλά και των εφαρμογών της. Στα πλαίσια των διαλέξεων θα γίνει συνοπτική, αλλά εις βάθος ανάπτυξη δύο βασικών αξόνων κατανόησης της Κοινωνικής πραγματικότητας:</p> <p>1) Των ενδοατομικών διεργασιών, όπως είναι οι κοινωνικές αναπαραστάσεις, οι άρρητες θεωρίες προσωπικότητας, οι στάσεις, η ψυχολογιοποίηση και η γνωστική ασυμφωνία.</p> <p>2) Των διομαδικών διεργασιών, όπως είναι η κοινωνική επιρροή, οι διομαδικές και διαπροσωπικές σχέσεις και η ηγεσία. Τέλος, στα πλαίσια κάθε διάλεξης ή/και θεματικής ενότητας θα γίνεται συζήτηση για τις πρακτικές εφαρμογές των παραπάνω εννοιών και θεωριών της Κοινωνικής Ψυχολογίας. Ως παραδείγματα τέτοιων εφαρμογών θα αναλύονται σύγχρονα κοινωνικά θέματα, όπως είναι η μετανάστευση και οι διεργασίες που ανακινεί τόσο ενδοατομικά όσο και διομαδικά. Επιπλέον, θα αναλυθούν όψεις της συμπεριφοράς που μεταβάλλονται σε διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια και σε διαφορετικές εθνικές ομάδες (π.χ. μετανάστες & ρομά), ώστε οι φοιτητές να μπορούν να εξοικειωθούν με την πολιτισμική ετερότητα.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες και θεωρίες της Κοινωνικής Ψυχολογίας, από την οποία αντλεί γνώσεις η Κοινωνική Εργασία. • Να μπορεί να σκεφτεί κριτικά σε σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα, εστιάζοντας τόσο στο άτομο όσο και στην ομάδα. • Να μπορεί να αντιληφθεί πιθανές διαφορές που παρατηρούνται σε άτομα διαφορετικών πολιτισμών λόγω διαφορετικών πολιτισμικών αξιών και κοινωνικοποίησης. 			

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Λήψη αποφάσεων

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Αυτόνομη εργασία

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Ομαδική εργασία

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- Συνθετική ικανότητα
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Συνεργασία με άτομα και με ομάδες
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Κριτική σκέψη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή: Το αντικείμενο και η μεθοδολογία της Κοινωνικής Ψυχολογίας
2. Στάσεις και συμπεριφορά: Η θεωρία της γνωστικής ασυμφωνίας
3. Οι άρρητες θεωρίες προσωπικότητας
4. Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις
5. Η Ψυχολογιοποίηση
6. Κοινωνική απόδοση και συμπεριφορά
7. Ηγεσία και λήψη αποφάσεων στις ομάδες
8. Κοινωνική επιρροή: Συμμόρφωση και μειονοτική επιρροή
9. Η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας και ο ρόλος της στην συμπεριφορά και στις διομαδικές σχέσεις
10. Η μείωση της διομαδικής σύγκρουσης και η αλλαγή των αρνητικών στερεοτύπων
11. Διαπροσωπικές σχέσεις και θετική κοινωνική συμπεριφορά
12. Η κοινωνική ψυχολογία σε διαφορετικούς πολιτισμούς: Διαπολιτισμική Ψυχολογία
13. Συμπεράσματα και εφαρμογές της Κοινωνικής Ψυχολογίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. • Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. • Προβολή DVD. • Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές)												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις (3Χ13)</td><td>39</td></tr><tr><td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>13</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασίας</td><td>15</td></tr><tr><td>Αυτοτελής Μελέτη</td><td>100</td></tr><tr><td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td><td>180</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις (3Χ13)	39	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13	Συγγραφή εργασίας	15	Αυτοτελής Μελέτη	100	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Διαλέξεις (3Χ13)	39												
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13												
Συγγραφή εργασίας	15												
Αυτοτελής Μελέτη	100												
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> – Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής												

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>– Ερωτήσεις σύντομης απάντησης</p> <p>2. Προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση – πρόοδος (40%). Σ' αυτή την περίπτωση η τελική γραπτή εξέταση προσλαμβάνει το 60% της τελικής βαθμολογίας.</p> <p>3. Προαιρετική εργασία (20%) και παρουσίασή της στην τάξη (5%).</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο eclass. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο eclass και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>
--	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Branscombe, N.R., Schmitt, M.T., & Harvey, R.D. (1999). *Perceiving pervasive discrimination among African Americans: Implications for group identification and well-being.* *Journal of Personality and Social Psychology*, 77, 135- 149.
- Castano, E., Yzerbyt, V., & Bourguignon, D. (2003). *We are one and I like it: The impact of in group entitativity on ingroup identification.* *European Journal of Social Psychology*, 33(6), 735-754.
- Ethier, K., & Deaux, K. (1994). *Negotiating social identity when contexts change: Maintaining identification and responding to threat.* *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 243- 251.
- Hewstone, M., & Stroebe, W. (2007). *Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία.* Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Κοκκινάκη, Φ. (2005). *Κοινωνική ψυχολογία.* Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Oakes, P. J., Turner, J. C., & Haslam, S. A. (1991). *Perceiving people as group members: The role of fit in the salience of social categorizations.* *British Journal of Social Psychology*, 30(2), 125-144.
- Παπαστάμου, Σ. (1999). *Διομαδικές σχέσεις.* Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.
- Perdue, Charles W., et al. "Us and them: Social categorization and the process of intergroup bias." *Journal of Personality and Social Psychology*, 59.(3), 475-495.
- Rosenblatt, A., Greenberg, J., Solomon, S., Pyszczynski, T., & Lyon, D. (1989). *Evidence for terror management theory: I. The effects of mortality salience on reactions to those who violate or uphold cultural values.* *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(4), 681.
- Segall, M.H., Dasen, P.R., Berry, J.W., & Poortinga, Y.H. (1996). *Διαπολιτισμική Ψυχολογία.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Stephan, W. G., & Stephan, C. W. (1996). *Predicting prejudice.* *International Journal of Intercultural Relations*, 20(3), 409-426.
- Stone, C. H., & Crisp, R. J. (2007). *Superordinate and subgroup identification as predictors of intergroup evaluation in common ingroup contexts.* *Group processes & intergroup relations*, 10(4), 493-513.
- Tajfel, H., Billig, M. G., Bundy, R. P., & Flament, C. (1971). *Social categorization and intergroup behaviour.* *European Journal of Social Psychology*, 1(2), 149-178.
- Tajfel, H., & Turner, J.C. (1986). *The social identity theory of intergroup behavior.* In S. Worchel & W.G Austin (Eds.), *The psychology of intergroup relations.* Chicago: Nelson- Hall.
- Wright, S. C., Aron, A., McLaughlin-Volpe, T., & Ropp, S. A. (1997). *The extended contact effect: Knowledge of cross-group friendships and prejudice.* *Journal of Personality and Social psychology*, 73(1), 73-85.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Στατιστική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		4	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Οι φοιτητές αναμένεται:			
<ul style="list-style-type: none"> • Να εξηγούν τις έννοιες: μεταβλητή, δείγμα, πληθυσμός, περιγραφική και επαγωγική στατιστική, μονομεταβλητή και πολυμεταβλητή ανάλυση. • Να διεξάγουν περιγραφική στατιστική σε ένα σύνολο δεδομένων επιλέγοντας κατάλληλα στατιστικά εργαλεία όπως οι πίνακες κατανομής συχνότητας, τα στατιστικά διαγράμματα και οι αριθμητικά μέτρα σύνοψης των δεδομένων. Να ερμηνεύουν και να εξηγούν λεκτικά την πληροφορία που παρέχουν τα αριθμητικά μέτρα. • Να συνοψίζουν τη σχέση ανάμεσα σε δύο μεταβλητές χρησιμοποιώντας γραφήματα, πίνακες και αριθμητικά στατιστικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των διαγραμμάτων διασποράς, θηκογραμμάτων, πινάκων συνάφειας, και των συντελεστών συσχέτισης. • Να εκτιμούν πληθυσμιακές μέσες τιμές, ποσοστά και τις διαφορές αυτών (σε προβλήματα δύο δειγμάτων) σημειακά και με διαστήματα εμπιστοσύνης. Να εξηγούν την πληροφορία που παρέχουν τα διαστήματα εμπιστοσύνης. 			

- Να λαμβάνουν αποφάσεις σε προβλήματα επαγωγικής στατιστικής χρησιμοποιώντας την p -τιμή και να εξάγουν κατάλληλο συμπέρασμα. Να ερμηνεύουν την πληροφορία που δίνει η p -τιμή. Να διακρίνουν τη διαφορά της στατιστικής από την πρακτική σημαντικότητα.
- Να χρησιμοποιούν εξειδικευμένο λογισμικό Υπολογιστή να καταχωρούν τα δεδομένα τους και να υλοποιούν τις μεθόδους που διδάχθηκαν.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές έννοιες και ορολογία: μεταβλητές, κλίμακες μέτρησης, δείγματα και πληθυσμοί, στατιστικές και παράμετροι, περιγραφική και επαγωγική στατιστική, μονομεταβλητή και πολυμεταβλητή ανάλυση.
2. Το περιβάλλον εργασίας (βάσεις δεδομένων σε Υπολογιστή). Καταχώριση δεδομένων, οργάνωση και διαχείριση αρχείων
3. Περιγραφική Στατιστική: πίνακες κατανομής συχνοτήτων, μέτρα κεντρικής τάσης (μέση, διάμεση, επικρατέστερη τιμή), θέσης (εκατοστημόρια), διασποράς (εύρος, διακύμανση, τυπική απόκλιση, ενδοτεταρτημοριακό εύρος), και μέτρα μορφολογίας (συντελεστές ασυμμετρίας και κύρτωσης).
4. Βασικά διαγράμματα για μία μεταβλητή (κυκλικό διάγραμμα, ραβδόγραμμα, ιστόγραμμα, θηκόγραμμα). Βασικές μορφές των κατανομών (κανονική, θετικά ασύμμετρα, αρνητικά ασύμμετρα). Μορφή της κατανομής και επιλογή αριθμητικών μέτρων σύνοψης.
5. Η έννοια της σχέσης ανάμεσα σε δύο μεταβλητές. Διμεταβλητές περιγραφικές στατιστικές για δύο ποιοτικές μεταβλητές (σύγκριση ποσοστών, πίνακες συνάφειας, ομαδοποιημένα ραβδογράμματα), δύο ποσοτικές μεταβλητές (διαγράμματα διασποράς, συντελεστές συσχέτισης Pearson και Spearman), μικτές μεταβλητές (διαφορές μέσωσ ή διαμέσων, θηκογράμματα).
6. Τυπικά σφάλματα και διαστήματα εμπιστοσύνης για μέσες τιμές και ποσοστά.
7. Έλεγχοι Στατιστικής Σημαντικότητας. Έλεγχος T, Ανάλυση Διακύμανσης με ένα παράγοντα, Έλεγχοι χ^2 . Επίπεδο σημαντικότητας και p -τιμές. Προϋποθέσεις ορθής εφαρμογής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Χρήση ειδικού λογισμικού για στατιστική επεξεργασία δεδομένων 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση</p>	<p>Δραστηριότητα</p> <p>Διαλέξεις</p> <p>Αυτοτελής Μελέτη</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>90</p> <p>90</p>

<p>βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Σύνολο φόρτο μαθήματος</p>	<p>180</p>
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>		
<p>Γναρδέλλης, Χ. (2019). <i>Εφαρμοσμένη Στατιστική</i>. 2^η έκδοση. Αθήνα: Παπαζήση. Γναρδέλλης, Χ. (2009). <i>Ανάλυση δεδομένων με το PASW Statistics 17.0</i>. Αθήνα: Παπαζήση. Howitt, D. & Cramer, D. (2010). <i>Στατιστική με το SPSS 16, με Εφαρμογές στην Ψυχολογία και τις Κοινωνικές Επιστήμες</i> (4^η έκδ). Αθήνα: Κλειδάριθμος. Ζαφειρόπουλος Κ., Μυλωνάς Ν. (2017) <i>Στατιστική με SPSS</i>. Θεσσαλονίκη: Τζιόλα.</p>		

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Το μάθημα αυτό αποτελεί το βασικό εισαγωγικό μάθημα στην επιστήμη της Κοινωνιολογίας. Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν μια σαφή γνώση του αντικειμένου και της μεθοδολογίας της επιστήμης της κοινωνιολογίας. • Να διδαχτούν τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνιολογία ως επιστήμη προσεγγίζει τα διάφορα κοινωνικά φαινόμενα και τα αναλυτικά εργαλεία που χρησιμοποιεί. • Να κατανοήσουν βασικές έννοιες των σημαντικότερων κοινωνιολογικών θεωριών. • Να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις για την κατανόηση, ανάλυση και κριτική ανάλυση - ερμηνεία της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας και των σύγχρονων κοινωνικών ζητημάτων. 			

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το αντικείμενο της κοινωνιολογίας. Κοινωνιολογική θεωρία. Θεωρητικές προσεγγίσεις
2. Η έννοια του κοινωνικού προβλήματος – Η διάσπαση της κοινωνικής συνοχής
3. Πολιτισμός και Κοινωνία
4. Κοινωνικοποίηση
5. Κοινωνικές θέσεις και ρόλοι. Κοινωνικοί κανόνες και κοινωνικός έλεγχος
6. Κοινωνική διαστρωμάτωση – Κινητικότητα – Κοινωνικές ανισότητες
7. Έγκλημα και Παρέκκλιση
8. Σύγχρονες κοινωνίες και κοινωνική αλλαγή

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>50</td></tr><tr><td>Ανάλυση περιπτώσεων</td><td>20</td></tr><tr><td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>20</td></tr><tr><td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr><tr><td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>60</td></tr><tr><td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td><td>180</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	50	Ανάλυση περιπτώσεων	20	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Αυτοτελής μελέτη	60	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	50														
Ανάλυση περιπτώσεων	20														
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30														
Αυτοτελής μελέτη	60														
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το 70% από γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:<ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις Ανάπτυξης - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας 2. Το 30% από την προαιρετική ενδιάμεση εθελοντική γραπτή αξιολόγηση (Πρόοδος).														

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Hughes, M. & Kroehler, C. (2007). *Κοινωνιολογία: Οι βασικές έννοιες*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
Giddens, A. (2002). *Κοινωνιολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
Ritter, G. (2018). *Εισαγωγή στην κοινωνιολογία*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
Τσαούσης, Δ. Γ. (1987). *Η κοινωνία του ανθρώπου*. Αθήνα: Gutenberg.
Δασκαλάκης, Δ. (2014). *Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία*. Αθήνα: Παπαζήσης.
Τάτσης, Ν. Χ. (1999). *Κοινωνιολογία. Κοινωνική οργάνωση και πολιτισμικές διεργασίες*. Αθήνα: Οδυσσέας.
Μαυρίδης, Σ. (2011). *Κοινωνιολογία: Προβληματισμός και έννοιες*. Αθήνα: Μαλιάρης Παιδεία.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Κοινωνιολογική Επιθεώρηση
Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών
Κοινωνικές Επιστήμες

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία των θεσμών	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων	Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α		
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν γνώση των κύριων θεωρητικών προσεγγίσεων στον επιστημονικό τομέα των θεσμών • Να εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες και τη γενικότερη ορολογία του επιστημονικού πεδίου της Κοινωνιολογίας των Θεσμών • Να κατανοήσουν το θεωρητικό πλαίσιο της δυναμικής του επιστημονικού πεδίου καθώς και την εργαλειακή σημαντικότητα του, τόσο στο επίπεδο της έρευνας όσο και στο επίπεδο της επαγγελματικής εμπλοκής • Να είναι σε θέση να ερμηνεύσουν τη σημαντικότητα των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών θεσμών σε περιόδους θεσμικών κρίσεων και κοινωνικών μεταβολών. 		
Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:		
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>	

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην κοινωνιολογία των θεσμών. Ορισμοί, θεωρητικές προσεγγίσεις
2. Θεσμός, αντικείμενο της κοινωνιολογίας των θεσμών
3. Μαρξιστική προσέγγιση των θεσμών-Νέο-θεσμική προσέγγιση
4. Δομική και λειτουργική προσέγγιση των θεσμών
5. Κοινωνικοί Θεσμοί. Οικογένεια-Συγγένεια
6. Θρησκεία και θρησκευτικοί θεσμοί
7. Θεσμοί εκπαίδευσης και κοινωνικοποίησης
8. Πολιτικοί Θεσμοί (κλειστοί και ανοιχτοί θεσμοί)
9. Οικονομικοί θεσμοί (κλειστοί και ανοιχτοί θεσμοί)
10. Θεσμική θεώρηση της κρίσης στην Ελληνική κοινωνία
11. Χαρακτηριστικά, δομή και λειτουργία των σημαντικότερων σύγχρονων θεσμών στην Ελληνική κοινωνία

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>50</td></tr><tr><td>Ανάλυση περιπτώσεων</td><td>20</td></tr><tr><td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td><td>20</td></tr><tr><td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>30</td></tr><tr><td>Αυτοτελής μελέτη</td><td>60</td></tr><tr><td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td><td>180</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	50	Ανάλυση περιπτώσεων	20	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Αυτοτελής μελέτη	60	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	50														
Ανάλυση περιπτώσεων	20														
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30														
Αυτοτελής μελέτη	60														
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 3. Το 70% από γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:<ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις Ανάπτυξης - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας 4. Το 30% από την προαιρετική ενδιάμεση εθελοντική γραπτή αξιολόγηση.(Πρόσδος).														
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ															

Τσαούσης, Δ. (1987). *Η Κοινωνία του ανθρώπου*. Αθήνα: Gutenberg.

Βέλτσος, Γ. (2000). *Κοινωνιολογία των θεσμών*. Αθήνα: Παπαζήση

Giddens, A. (2002). *Κοινωνιολογία*. Αθήνα: Gutenberg.

Ballantine, J.H. (2015). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Μια Συστηματική Ανάλυση*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Καμαριανός, Ι.Χ. (2005). *Εξουσία, ΜΜΕ και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Κελπανίδης, Μ. (2002). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Θεωρίες και Πραγματικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Νικολάου, Σ.Μ. (2006). *Θεωρητικά Ζητήματα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg.

Τσουκαλάς, Κ., Θάνος, Θ., Καμαριανός, Γ. κ.ά. (2017). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Εισαγωγή σε βασικές Έννοιες και Θεματικές*. Αθήνα: Gutenberg.

Michel, A. (2000). *Κοινωνιολογία της Οικογένειας και του Γάμου*. Αθήνα: Gutenberg.

Μουσούρου, Λ.Μ. (1989). *Κοινωνιολογία της Σύγχρονης Οικογένειας*. Αθήνα: Gutenberg.

Νόβα Χ., (2000). *Κείμενα Κοινωνιολογίας του Γάμου και της Οικογένειας*. Αθήνα: Gutenberg.

Singly, F. (1993). *Sociologie de la Famille Contemporaine*. Paris: Nathan.

Λαμπροπούλου, Ε. (1999). *Κοινωνιολογία του Ποινικού Δικαίου και των Θεσμών της Ποινικής Δικαιοσύνης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Grace, D. (2014). *Κοινωνιολογία της Θρησκείας*. Αθήνα: Κριτική.

Νικολαΐδης, Α. (2008). *Κοινωνιολογία της θρησκείας*. Αθήνα: Γρηγόρη.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά

- (1) Κοινωνική Εργασία
- (2) Κοινωνιολογική Επιθεώρηση
- (3) Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών
- (4) Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Πολιτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό / Ειδικής υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>		
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>		
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη του επιστημονικού αντικειμένου της κοινωνικής πολιτικής, αλλά και της κοινωνικής πολιτικής ως πεδίου κοινωνικής παρέμβασης. Στόχος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τις πολιτικές, οικονομικές και ιδεολογικές επιδράσεις στη διαμόρφωση κοινωνικής πολιτικής, καθώς και το πως η κοινωνική πολιτική απαντά στα κοινωνικά προβλήματα. Κεντρικές έννοιες του μαθήματος αποτελούν το κράτος πρόνοιας και τα διαφορετικά μοντέλα κρατών πρόνοιας. Στο ειδικό μέρος του μαθήματος θα παρουσιαστούν αναλυτικά συγκεκριμένοι τομείς άσκησης της κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα (κοινωνική ασφάλιση, απασχόληση, κοινωνική φροντίδα, υγεία).</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να έχουν κατανοήσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τις βασικές έννοιες της κοινωνικής πολιτικής και ιδιαίτερα των κοινωνικών δικαιωμάτων και της προστασίας τους, που αποτελεί κεντρική έννοια και στην κοινωνική εργασία. • Τη μεθοδολογία που χρησιμοποιεί η κοινωνική πολιτική για την ανάλυση των κοινωνικών προβλημάτων και τους τρόπους παρέμβασής της. • Τους παράγοντες που διαμόρφωσαν την εξέλιξη της κοινωνικής πολιτικής και του κράτους πρόνοιας. • Τις βασικότερες περιόδους ανάπτυξης του Ελληνικού κράτους πρόνοιας και τα σύγχρονα χαρακτηριστικά του. 		

- Την αλληλεπίδραση κοινωνικής πολιτικής και οικονομικού, ιδεολογικού, πολιτικού περιβάλλοντος.
- Το ρόλο του κράτους στην παροχή κοινωνικής φροντίδας και στην κάλυψη αναγκών, καθώς και τη διαπλοκή ιδιωτικού – δημόσιου χώρου.
- Τις διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική και στο κράτος πρόνοιας. Κριτική παρουσίαση των κύριων - κλασικών και σύγχρονων – θεωρητικών προσεγγίσεων της κοινωνικής πολιτικής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ:

1. Εισαγωγικό: Κοινωνική πολιτική και Κοινωνική Εργασία . Μεθοδολογική προσέγγιση του αντικειμένου της κοινωνικής πολιτικής.
2. Ανάλυση βασικών εννοιών στην κοινωνική πολιτική: κοινωνικές ανάγκες, κοινωνικά προβλήματα, κοινωνικά δικαιώματα, ισότητα, κοινωνική δικαιοσύνη, κοινωνικές υπηρεσίες, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα.
3. Σχέση οικονομίας και κοινωνικής πολιτικής. Η έννοια του ‘ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος’.
4. Οικονομική κρίση – κοινωνική πολιτική – κράτος πρόνοιας.
5. Κράτος πρόνοιας (I): Ορισμός του κράτους πρόνοιας και διαφοροποίησή του από τα προηγούμενα συστήματα κοινωνικής προστασίας. Κριτική παρουσίαση των κύριων θεωρητικών προσεγγίσεων της κοινωνικής πολιτικής και του Ευρωπαϊκού Μοντέλου κράτους πρόνοιας.
6. Σύγχρονα πρότυπα κρατών πρόνοιας (II).
7. Κράτος πρόνοιας (III): Πηγές χρηματοδότησης, δραστηριότητες, φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (δημόσιος, ιδιωτικός κερδοσκοπικός, εθελοντισμός-δίκτυα κοινωνικής αλληλεγγύης, άτυπα δίκτυα φροντίδας).
7. Το Ελληνικό κράτος πρόνοιας.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ:

8. Το κοινωνικό-ασφαλιστικό σύστημα (ΚΑΣ) (I): γενικά χαρακτηριστικά των ΚΑΣ.
9. Το κοινωνικό-ασφαλιστικό σύστημα (ΚΑΣ) (II): οργάνωση και προβλήματα του Ελληνικού ΚΑΣ.
10. Απασχόληση – ανεργία
11. Συστήματα κοινωνικής φροντίδας (I): η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το πρόβλημα της φτώχειας. Κοινωνικές μεταβιβάσεις: ανταποδοτικές και μη ανταποδοτικές παροχές.
12. Το Ελληνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας (II): Δομή, οργάνωση, χαρακτηριστικά. Οι επαγγελματίες του χώρου της κοινωνικής φροντίδας. Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
13. Συστήματα υγείας (I): Βιοϊατρικό και βιο-ψυχοκοινωνικό μοντέλο για την υγεία και την ασθένεια. Προσδιοριστικοί παράγοντες υγείας – Υπηρεσίες υγείας - Παράγοντες που διαφοροποιούν τη χρήση υπηρεσιών υγείας. Χρηματοδότηση - οργάνωση και παροχή των υπηρεσιών υγείας - δομή και διοίκηση – θέση του πολίτη στο σύστημα – δείκτες υγείας.
14. Το Ελληνικό Σύστημα Υγείας (II): Χαρακτηριστικά, χρηματοδότηση, οργάνωση υπηρεσιών, αξιολόγηση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>															
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 															
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="694 555 1034 611">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1038 555 1358 611">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="694 618 1034 651">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1038 618 1358 651"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 658 1034 692">Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td data-bbox="1038 658 1358 692"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 698 1034 754">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1038 698 1358 754"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 761 1034 795">Συγγραφή Εργασίας</td> <td data-bbox="1038 761 1358 795"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 801 1034 835">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="1038 801 1358 835"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 842 1034 853">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1038 842 1358 853">180</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις		Εργαστηριακή Άσκηση		Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας		Συγγραφή Εργασίας		Αυτοτελής Μελέτη		Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου															
Διαλέξεις																
Εργαστηριακή Άσκηση																
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας																
Συγγραφή Εργασίας																
Αυτοτελής Μελέτη																
Σύνολο φόρτου μαθήματος	180															
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Προαιρετική πρόοδος (40%) + Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ή μόνο τελική γραπτή εξέταση (100%) <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>															
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>																
<p>Γιαννίτσης, Τ. (2016). Το ασφαλιστικό και η κρίση. Αθήνα: Πόλις. Δικαίος, Κ. (2010). Ιστορία Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα: Gutenberg. Ζαϊμάκης, Γ., Κανδυλάκη, Α. (Επιμ.) (2005). Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες. Αθήνα: Κριτική. Lewis, G., Gewirtz, S., & Clarke, J. (επιμ.) (2007). Κοινωνική Πολιτική: μια άλλη προσέγγιση. Αθήνα: Gutenberg. Λιαρόπουλος, Λ. (2015). Οργάνωση Υπηρεσιών και Συστημάτων Υγείας. Αθήνα: ΒΗΤΑ. Ματσαγγάνης, Μ. (2011). Η κοινωνική πολιτική σε δύσκολους καιρούς. Αθήνα: Κριτική. Σούλης, Σ. (2015). Εφαρμοσμένη Κοινωνική Πολιτική. Σχεδιασμός Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Προστασίας. Αθήνα: Παπαζήσης. Σουλιώτης, Κ. Ν. (2013). Η δημόσια ασφάλιση υγείας στην Ελλάδα: από το αδιανόητο στο αυτονόητο. Αθήνα: Παπαζήσης. Spicker, P. (2000). Το κράτος πρόνοιας: μια γενική θεωρία πρόνοιας. Αθήνα: Διόνικος.</p>																

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οικογενειακή Πολιτική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
Διαλέξεις		2	6
Ασκήσεις πράξης		2	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής		
<i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα			
<p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας που απευθύνονται στη οικογένεια και στο παιδί. Αποτελείται από δυο μέρη: στο πρώτο μέρος αναλύονται οι αλλαγές στη δομή της οικογένειας, η έννοια της οικογενειακής πολιτικής και παρουσιάζονται οι επιμέρους πολιτικές για την προστασία των σύγχρονων μορφών οικογένειας. Στο δεύτερο μέρος περιγράφονται διεξοδικά τα προγράμματα και οι υπηρεσίες παιδικής προστασίας.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχουν κατανοήσει πώς οι ευρύτερες κοινωνικές αλλαγές επηρεάζουν την οικογένεια και ιδιαίτερα πώς η μεγαλύτερη ανεξαρτητοποίηση του ατόμου έχει οδηγήσει σε πιο ουσιαστική παρέμβαση του δημόσιου στην ιδιωτική σφαίρα. • Έχουν μελετήσει τους τρόπους με τους οποίους το κράτος 'ρυθμίζει' τη συμπεριφορά της οικογένειας. • Έχουν αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τα υπάρχοντα προγράμματα και τις υπηρεσίες στο Ελληνικό κράτος πρόνοιας για την προστασία της οικογένειας (στις διάφορες μορφές της) και του παιδιού. 			

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Μεταβολές των οικογενειακών σχημάτων και παράγοντες που συνέβαλαν σε αυτές τις αλλαγές.
2. Άξονες οικογενειακής πολιτικής. Πρότυπα. Το Νοτιο-ευρωπαϊκό μοντέλο οικογενειακής πολιτικής.
3. Φύλο και οικογενειακή πολιτική.
4. Οικογενειακός προγραμματισμός.
5. Προστασία μητρότητας/πατρότητας.
6. Οικογενειακές σχέσεις – Προβλήματα στην εφηβική ηλικία - Εκπαίδευση στο γονεϊκό ρόλο. Σχολές γονέων.
7. Οικογενειακά σχήματα και οικογενειακή πολιτική.
8. Παιδική προστασία – Διεθνή κείμενα - Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού.
9. Μορφές προστασίας των 'απροστάτευτων παιδιών' (I): επιδοματική πολιτική. αναδοχή, υιοθεσία, ιδρυματική φροντίδα).
10. Μορφές προστασίας των 'απροστάτευτων παιδιών' (II): ο θεσμός της αναδοχής.
11. Μορφές προστασίας των 'απροστάτευτων παιδιών' (III): ο θεσμός της υιοθεσίας.
12. Μορφές προστασίας των 'απροστάτευτων παιδιών' (IV): Ιδρυματική φροντίδα.
13. Ενδοοικογενειακή βία και κακοποίηση του παιδιού στην οικογένεια (I)
14. Ενδοοικογενειακή βία και κακοποίηση του παιδιού στην οικογένεια (II)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td></td></tr><tr><td>Εργαστηριακή Άσκηση</td><td></td></tr><tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td></td></tr><tr><td>Συγγραφή Εργασίας</td><td></td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις		Εργαστηριακή Άσκηση		Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας		Συγγραφή Εργασίας	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις											
Εργαστηριακή Άσκηση											
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας											
Συγγραφή Εργασίας											

(project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	Αυτοτελής Μελέτη	
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	1. Προαιρετικά εργασία (30%) και γραπτή τελική εξέταση (70%) ή μόνο τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2. Οι παρουσίες στην άσκηση πράξης είναι υποχρεωτικές για την συμμετοχή στην τελική εξέταση του μαθήματος. Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class.	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
Ζαϊμάκης, Γ., Κανδυλάκη, Α. (επιμ) (2005). <i>Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες</i> . Αθήνα: Κριτική. Μουσούρου, Λ. (2005). <i>Οικογένεια και οικογενειακή πολιτική</i> . Αθήνα: Gutenberg. Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2018). <i>Οικογένεια και οικογενειακές σχέσεις</i> . Αθήνα: Gutenberg. Σταθόπουλος, Π. (2015). <i>Κοινωνική Προστασία- Κοινωνική Πρόνοια- Πολιτικές και Προγράμματα</i> . Αθήνα: Παπαζήση.		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Πολιτική για Ευάλωτες Ομάδες		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	6
Ασκήσεις πράξης		2	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η εκτίμηση των αναγκών και η μελέτη των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες που βρίσκονται σε κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού ή είναι κοινωνικά αποκλεισμένες, καθώς και η παρουσίαση του δικτύου των κοινωνικών υπηρεσιών και προγραμμάτων που εφαρμόζονται στον ελληνικό χώρο με στόχο την κάλυψη αυτών των αναγκών.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται να μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να περιγράψουν τα κυριότερα προβλήματα της υπό μελέτη κοινωνικής ομάδας και ποιες ανάγκες της πρέπει να καλυφθούν. • Να ανιχνεύσουν την πιθανή ύπαρξη 'υποομάδων' στην ευρύτερη ομάδα που μελετάται, οι οποίες κινδυνεύουν περισσότερο από κοινωνικό αποκλεισμό και άρα χρήζουν ειδικής μεταχείρισης από τις υπηρεσίες. • Να κατανοήσουν τη 'φιλοσοφία' των υπηρεσιών και των προγραμμάτων (εάν υφίσταται). • Να ενημερωθούν για το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο. • Να περιγράψουν τις δομές και τα προγράμματα που υπάρχουν. • Να διαχωρίσουν το ρόλο του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην παροχή υπηρεσιών, καθώς και τις υπηρεσίες που παρέχονται ανάλογα με τον κάθε τομέα κοινωνικής προστασίας: υπηρεσίες υγείας – κοινωνικής ασφάλισης – απασχόλησης - στέγασης – εκπαίδευσης – κοινωνικής πρόνοιας. 			

- Να αναγνωρίσουν ή να προβλέψουν πιθανές νέες ανάγκες (όταν υπάρχουν) της υπό μελέτη ομάδας και πώς προβλέπεται να καλυφθούν ή πως θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν.
- Να κάνουν μια πρώτη αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικό: Η έννοια και οι διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού
2. Εισαγωγικό: Διακρίσεις, στίγμα και κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες
3. Ηλικιωμένα άτομα (ανάγκες και προβλήματα)
4. Ηλικιωμένα άτομα (πολιτικές-υπηρεσίες/προγράμματα)
5. Άτομα με αναπηρία (ανάγκες-προβλήματα)
6. Άτομα με αναπηρία (πολιτικές-υπηρεσίες/προγράμματα)
7. Άτομα με ψυχική νόσο (ανάγκες – πολιτικές ψυχικής υγείας)
8. Μετανάστες (ανάγκες-προβλήματα)
9. Μετανάστες (πολιτικές-υπηρεσίες/προγράμματα)
10. Ανήλικοι παραβάτες (πολιτικές - υπηρεσίες/προγράμματα)
11. Άτομα με εξαρτήσεις (ανάγκες-προβλήματα)
12. Άτομα με εξαρτήσεις (πολιτικές-υπηρεσίες/προγράμματα)
13. Άστεγοι (ανάγκες-προβλήματα-υποομάδες-πολιτικές-υπηρεσίες)
14. Ρομά (ανάγκες-προβλήματα-υποομάδες-πολιτικές-υπηρεσίες)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο									
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 									
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="692 1830 1045 1890">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1054 1830 1358 1890">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="692 1897 1045 1926">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1054 1897 1358 1926">70</td> </tr> <tr> <td data-bbox="692 1933 1045 1962">Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td data-bbox="1054 1933 1358 1962">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="692 1968 1045 2029">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1054 1968 1358 2029">40</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	70	Εργαστηριακή Άσκηση	30	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου									
Διαλέξεις	70									
Εργαστηριακή Άσκηση	30									
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	40									

<p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Συγγραφή Εργασίας	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	180
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Προαιρετική εργασία (30%) + γραπτή τελική εξέταση (70%) ή μόνο τελική γραπτή εξέταση (100%). Η γραπτή εξέταση περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης <p>2. Οι παρουσίες στην άσκηση πράξης είναι υποχρεωτικές για την συμμετοχή στην τελική εξέταση του μαθήματος.</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p> <p>Γκόλντιν, Ι., Κάμερον, Τζ., Μπαλαρατζάν, Μ. (2013). Αυτοί δεν είναι σαν εμάς. Το παρελθόν και το μέλλον της μετανάστευσης. Ηράκλειο: ΙΤΕ-Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.</p> <p>Δημόπουλος, Χ., Κοσμάτος, Κ. (2017). Δίκαιο ανηλίκων. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.</p> <p>Ζαϊμάκης, Γ., Κανδυλάκη, Α. (επιμ) (2005). Δίκτυα Κοινωνικής Προστασίας: Μορφές παρέμβασης σε ευπαθείς ομάδες και σε πολυπολιτισμικές κοινότητες. Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Oliver, M. (2009). Αναπηρία και πολιτική. Αθήνα: Επίκεντρο.</p> <p>Παπαδοπούλου, Δ. (2012). Κοινωνιολογία του αποκλεισμού στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική.</p> <p>Παπαρρηγόπουλος, Θ., Δάλλα, Χ. (επιμ.) (2018). Οι εξαρτήσεις: αίτια, μηχανισμοί, εκδηλώσεις, αντιμετώπιση. Ηράκλειο: ΙΤΕ-Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.</p> <p>Σταθόπουλος, Π. (2015). Κοινωνική Προστασία- Κοινωνική Πρόνοια- Πολιτικές και Προγράμματα. Αθήνα: Παπαζήσης.</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ				
ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματίων Υγείας			
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	1003	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Ψυχολογία			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία – Διαλέξεις			3	5
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>				
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			Επιστημονικής Περιοχής	
<i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>				
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)				
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ				

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β

Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στην επιστήμη της Ψυχολογίας. Στα πλαίσια των διαλέξεων θα γίνει συνοπτική, αλλά εις βάθος ανάπτυξη βασικών εννοιών από τους περισσότερους κλάδους και προσεγγίσεις στην Ψυχολογία. Ειδικότερα, οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις γνωστικές λειτουργίες, τις θεωρίες μάθησης και τις κυριότερες θεωρίες για την ανάπτυξη της προσωπικότητας και της ψυχοπαθολογίας του ατόμου. Επίσης, θα δοθεί έμφαση στην κατανόηση των ατομικών διαφορών (φυσιολογικών και παθολογικών) και των παραγόντων που εμπλέκονται σε αυτές (π.χ. πολυπαραγοντική αιτιολογία, σχέση κληρονομικότητας και μάθησης, κ.ά.). Τέλος, στα πλαίσια κάθε διάλεξης ή/και θεματικής ενότητας θα γίνεται συζήτηση για τις πρακτικές εφαρμογές των παραπάνω εννοιών και θεωριών της επιστήμης της Ψυχολογίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες της Ψυχολογίας, από την οποία αντλεί γνώσεις η Κοινωνική Εργασία.
- Να μπορεί να διακρίνει τις βασικές σχολές της Ψυχολογίας και να έχει κατανοήσει τις έννοιες από τις διαφορετικές προσεγγίσεις.
- Έχει κατανοήσει τη σημασία του εγκεφάλου για την ανθρώπινη συμπεριφορά.

<ul style="list-style-type: none"> • Έχει κατανοήσει τις βασικές γνωστικές λειτουργίες πως αυτές χρησιμοποιούνται για την ερμηνεία της συμπεριφοράς. 	
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής 	
<p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>	
<p>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</p>	
<p>1. Ορισμός, στόχοι και αντικείμενο της Ψυχολογίας. Το έργο του ψυχολόγου. Διάκριση από άλλα συναφή επαγγέλματα. Κλάδοι / βασικές προσεγγίσεις της Ψυχολογίας (νευροβιολογική, εξελικτική, συμπεριφορική, ψυχοδυναμική, γνωστική, κοινωνική, ανθρωπιστική).</p> <p>2. Ιστορική εξέλιξη της Ψυχολογίας. Μέθοδοι έρευνας (π.χ. πείραμα, μελέτη περίπτωσης) και αξιολόγηση στην Ψυχολογία (π.χ. εγκυρότητα και σαξιοπιστία). Θέματα Δεοντολογίας. Τα πειράματα των Asch, Milgram & Stanford/ Κοινωνική ψυχολογία, επιρροή, συμμόρφωση - υπακοή.</p> <p>3. Προβολή DVD για τον εγκέφαλο, το ΚΝΣ και τις βλάβες του εγκεφάλου. Βιολογικές και νευροφυσιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς: Ο εγκέφαλος και το ΚΝΣ. Οι λοβοί και οι λειτουργίες τους.</p> <p>4. Ημισφαιρική εξειδίκευση. Το ενδοκρινικό σύστημα και η συμπεριφορά. Κληρονομικότητα και συμπεριφορά. Προβολή DVD για τη σχέση του εγκεφάλου με την αντίληψη.</p> <p>5. Εισαγωγή στις Γνωστικές Λειτουργίες. Αίσθηση και αντίληψη. Βασικές αρχές αντιληπτικής οργάνωσης (θεωρία Gestalt). Παράγοντες που επηρεάζουν την αντίληψη. Θεωρίες αναγνώρισης αντικειμένων, απόστασης, βάθους. Ανάπτυξη της αντίληψης.</p> <p>6. Μνήμη. Μοντέλο Επεξεργασίας Πληροφοριών. Κωδικοποίηση – Αποθήκευση – Ανάπλωση/ανάσυρση. Είδη μνήμης. Προσοχή. Μνημονικές Στρατηγικές. Αποτυχίες της Μνήμης – Λήθη.</p> <p>7. Σκέψη. Ορισμός. Δομές Σκέψης (έννοιες, σχήματα, θεωρίες, σενάρια, γνωστικοί χάρτες, νοητικά μοντέλα). Επίλυση προβλημάτων και εμπόδια. Γνωστικό ύψος: Αποκλίνουσα και Συγκλίνουσα Σκέψη. Γλώσσα. Τομείς Γλώσσας. Σχέση Γλώσσας και Σκέψης. Γλωσσική Ανάπτυξη και Παράγοντες που την επηρεάζουν. Η νοημοσύνη και η μέτρησή της. Ορισμός και θεωρίες. Μέτρηση και τεστ.</p> <p>8. Μάθηση. Ορισμός. Η Μάθηση στα πλαίσια του Συμπεριφορισμού. Κλασική Εξαρτημένη Μάθηση. Συντελεστική Μάθηση/Ενίσχυση. Κοινωνική Μάθηση.</p> <p>9. Θεωρίες προσωπικότητας, ψυχοπαθολογίας και ψυχοθεραπείας. Η ψυχαναλυτική θεωρία του S. Freud. Προβολή DVD για τη ζωή και το έργο του Freud.</p> <p>10. Οι μηχανισμοί άμυνας. Ψυχοδυναμικές θεωρίες (Adler και Jung). Η θεωρία της προσκόλλησης (Bowlby).</p> <p>11. Η Ανθρωπιστική θεωρία: Η θεωρία του Rogers και η θεωρία των αναγκών του Maslow.</p> <p>12. Γνωστική Ψυχολογία. Γνωστικός Συμπεριφορισμός. Η θεωρία του Ellis. Θεωρίες χαρακτηριστικών και παραγόντων. Οι Πέντε Παράγοντες της Προσωπικότητας. Αξιολόγηση προσωπικότητας.</p> <p>13. Βασικά στοιχεία αναπτυξιακής ψυχολογίας. Επιδράσεις Κληρονομικότητας και Περιβάλλοντος. Κρίσιμη Περίοδος. Επιδράσεις πρώιμων εμπειριών. Θεωρίες Piaget, Bowlby, Erickson. Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά -ψυχοκοινωνική ανάπτυξη από τη βρεφική έως την τρίτη ηλικία.</p>	
<p>ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ</p>	
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο.</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD.

	Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές)										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις (13Χ3)</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>102</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις (13Χ3)	39	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	39	Αυτοτελής Μελέτη	102	Σύνολο Μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις (13Χ3)	39										
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	39										
Αυτοτελής Μελέτη	102										
Σύνολο Μαθήματος	180										
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>4. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: – Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής – Ερωτήσεις σύντομης απάντησης</p> <p>5. Προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση – πρόοδος (40%). Σ' αυτή την περίπτωση η τελική γραπτή εξέταση προσλαμβάνει το 60% της τελικής βαθμολογίας.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>										
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ											
<p>Atkinson, R.L., Atkinson, R.C., Smith, E. E., Bem, D. J. & Nolen-Hoeksema, S. (2004). Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard. Α' & Β' τόμοι. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση. Culkin J. & Perrotto, R.C. (2004). Θεμελιώδεις αρχές της Ψυχολογίας. Εφαρμογές στη ζωή και την εργασία. Αθήνα: Αθήνα: ΕΛΛΗΝ. Hayes, N. (1998). Εισαγωγή στην Ψυχολογία (Επιμ. Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη). Τόμος Α' & Β'. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. Κοζολέα-Ταβουλάρη, Π. (2001). Η ιστορία της ψυχολογίας στην Ελλάδα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. Schacter, D.L., Gilbert, D.T., Wegner, D.M., Nock, M.K. (2018). Ψυχολογία (Γενική Επιστημονική Επιμέλεια: Στέλλα Βοσνιάδου). Αθήνα: Εκδ Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε. Συλλογικό (2003). Εισαγωγή στην Ψυχολογία του Hilgard. Τόμος Α' & Β'. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση. Συλλογικό (2017). Η ψυχολογία με απλά λόγια. (Επιμέλεια: Δ. Κωστάκης. Μτφρ: Χ. Σωτηροπούλου) Αθήνα: Κλειδάριθμος. Wade C. & Tavris C (2017). Ψυχολογία, 12η Έκδοση. (Επιμ. Μ. Μαρκοδημητράκη και Β. Τσούρτου). Αθήνα: Εκδ. Α. Τζιόλα & Υιοί Α.Ε.</p>											

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματών Υγείας		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κλινική Ψυχολογία - Ψυχοπαθολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία - Διαλέξεις		3	6
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη και κατανόηση των διαφόρων τύπων παθολογικής συμπεριφοράς των ενηλίκων, παιδιών και εφήβων. Στα πλαίσια του μαθήματος θα παρουσιαστούν τυπικά περιστατικά ψυχοπαθολογίας (π.χ. ιστορικά, βιντεοσκοπημένες ή απομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις, ταινίες βίντεο, κ.ά.). Έμφαση θα δοθεί στην κατανόηση της συμπτωματολογίας κάθε διαταραχής και στη διαφοροδιάγνωσή της από άλλες, ενώ επίσης, θα γίνεται σύντομη συζήτηση για την αιτιολογία κάθε διαταραχής και τους τρόπους παρέμβασης.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοεί τις έννοιες της ψυχικής υγείας και ψυχοπαθολογίας • να διακρίνει τις διάφορες ψυχικές διαταραχές • να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά συμπτώματα κάθε ψυχικής διαταραχής • να χρησιμοποιεί τα σύγχρονα ταξινομητικά συστήματα στην εργασία του/της 			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i> <i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>			

<p>πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
--	--

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός αποκλίνουσας συμπεριφοράς (ψυχοπαθολογίας) και κατάταξη διαταραχών. Συστήματα ταξινόμησης.
2. Νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Νοητική ανεπάρκεια, Διαταραχές επικοινωνίας, Διαταραχές αυτιστικού φάσματος)
3. Νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα, Ειδικές μαθησιακές διαταραχές, Διαταραχές τικ)
4. Νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Κινητικές διαταραχές, Διαταραχές διασπαστικής συμπεριφοράς, έλεγχου των παρορμήσεων και διαταραχές συμπεριφοράς)
5. Σχιζοφρένεια και άλλες ψυχωσικές διαταραχές
6. Διπολικές και άλλες σχετικές διαταραχές. Καταθλιπτικές διαταραχές.
7. Αγχώδεις διαταραχές (π.χ. διαταραχή πανικού, αγοραφοβία, γενικευμένη)
8. Ψυχαναγκαστική-Καταναγκαστική και σχετικές διαταραχές. Διαταραχές σχετιζόμενες με τραύμα και στρες
9. Αποσυνδεδεμένες διαταραχές. Διαταραχές σωματικών συμπτωμάτων
10. Διαταραχές της σίτισης. Διαταραχές απέκκρισης.
11. Σεξουαλικές δυσλειτουργίες. Δυσφορία του φύλου. Διαταραχές παραφιλίας
12. Διαταραχές προσωπικότητας
13. Σύνοψη - συζήτηση. Κριτική αξιολόγηση των συστημάτων αξιολόγησης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο.</p>														
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD. ▪ Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 														
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις (3X13)</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις στην τάξη (1X13)</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις (3X13)	39	Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13	Συγγραφή εργασίας	15	Αυτοτελής Μελέτη	100	Σύνολο Μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις (3X13)	39														
Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13														
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13														
Συγγραφή εργασίας	15														
Αυτοτελής Μελέτη	100														
Σύνολο Μαθήματος	180														

εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>6. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης <p>7. Προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση – πρόοδος (40%). Σ' αυτή την περίπτωση η τελική γραπτή εξέταση προσλαμβάνει το 60% της τελικής βαθμολογίας.</p> <p>8. Προαιρετική εργασία (20%) και παρουσίασή της στην τάξη (5%).</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
<p>American Psychiatric Association (2013). <i>Desk Reference to the Diagnostic Criteria from DSM-5(TM)</i>. Amer Psychiatric Pub Incorporated.</p> <p>American Psychiatric Association (2013). <i>Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: Dsm-5</i>. Amer Psychiatric Pub Incorporated.</p> <p>Comer R.J. (2013). <i>Abnormal Psychology--DSM-5 Update</i>. Worth Publishers.</p> <p>Getzfeld, A. (2009). <i>Βασικά στοιχεία ψυχοπαθολογίας</i>. Αθήνα: Γκότσης.</p> <p>Guthrie, E. & Lewis, S. (2005). <i>Ψυχιατρική. Βασικό εγχειρίδιο με κλινικό προσανατολισμό, για απαρτιωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, με ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης</i>. (Επιμ. Κ.Ρ. Σολδάτος & Π. Σακκάς). Αθήνα: Εκδ. Παρισιάνου.</p> <p>Κάκουρος, Ε., και Μανιαδάκη, Κ. (2006). <i>Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων. Τυπωθήτω – Γιώργος Δάρδανος</i>.</p> <p>Katona, C. & Robertson, M. (2002). <i>Ψυχιατρική με μια ματιά. Δεύτερη έκδοση</i>. (Επιμ. Κ.Ρ. Σολδάτος). Αθήνα: Εκδ. Παρισιάνου.</p> <p>Kring A. M., Davison G.C., Neale J.M., Johnson, S. L. (2010). <i>Ψυχοπαθολογία</i> (Επιμ. Αυδή Ε. & Ρούση Π.). Αθήνα: Γ. Δάρδανος - Κ. Δάρδανος Ο.Ε.</p> <p>Kring A. M., Johnson S., Davison G, C., & Neale J. M. (2013). <i>Abnormal Psychology</i>. Wiley.</p> <p>Μαδιανός, Μ. (2004). <i>Κλινική Ψυχιατρική</i>. Αθήνα: Εκδ. Καστανιώτη.</p> <p>Μεσσήνης Λ. (2000). <i>Ψυχολογία και Παθολογική Συμπεριφορά: Μια συνθετική βιοψυχοκοινωνική προσέγγιση. Τόμος Α' και Β'</i>. Αθήνα: Εκδόσεις: Έλλην.</p> <p>Nussbaum N. A. (2013). <i>The Pocket Guide to the DSM-5(TM) Diagnostic Exam</i>. Amer Psychiatric Pub Incorporated.</p> <p>Paris J. (2013). <i>The Intelligent Clinician's Guide to the DSM-5</i>. Oxford University Press.</p> <p>Plante G.T. (2013). <i>Abnormal Psychology Across the Ages [3 Volumes]</i>. Greenwood Publishing Group.</p> <p>Ramsden P. (2013). <i>Understanding Abnormal Psychology: Clinical and Biological Perspectives</i>. SAGE.</p> <p>Sadock, B.J. & Sadock, V.A. (2004). <i>Karlan & Sadock's Εγχειρίδιο Κλινικής Ψυχιατρικής. Τρίτη έκδοση</i>. (Επιμ. Κ.Ρ. Σολδάτος). Αθήνα: Εκδ. Παρισιάνου.</p> <p>Σικελιανού Δ. (2010). <i>Κλινική ψυχοπαθολογία ενηλίκων</i>. Αθήνα: Μ. Τσακουρίδου & Σία Ο.Ε.</p> <p>Wenar, C., & Kerig, P.K. (2008). <i>Εξελικτική Ψυχοπαθολογία: Από τη βρεφική ηλικία στην εφηβεία. (Μετάφραση-Επιμέλεια: Δ. Μαρκουλής & Ε. Γεωργάκα)</i>. Αθήνα: Εκδ. Gutenberg.</p> <p>Χριστοδούλου, Γ.Ν. και συνεργάτες (2006). <i>Ψυχιατρική (Τόμος Α' και Β')</i>. Αθήνα: ΒΗΤΑ Medical Arts.</p> <p>Χριστοπούλου, Α. (2008). <i>Εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία του ενήλικα</i>. Αθήνα: Εκδ. Τόπος.</p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματίων Υγείας		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Έρευνας στην Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία - Διαλέξεις		2	6
		1	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Στατιστική		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των αρχών που διέπουν την ερευνητική μεθοδολογία στην Κοινωνική Εργασία (στόχος, μέσα, εκπόνηση και αποτελέσματα) καθώς και η ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων για το σχεδιασμό, την εκπόνηση, την αξιολόγηση καθώς και τη δημοσιοποίηση και προβολή των αποτελεσμάτων της έρευνας.</p> <p>Το μάθημα έχει σκοπό να καταστήσει τους εκπαιδευόμενους ικανούς:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να διεξάγουν συστηματική ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας • να προσδιορίζουν ερευνητικά αντικείμενα και ερευνητικές υποθέσεις στηριζόμενοι στη διεθνή βιβλιογραφία • να επιλέγουν το δείγμα της έρευνας υιοθετώντας κατάλληλες δειγματοληπτικές μεθόδους • να κατασκευάζουν ή/και να προσαρμόζουν πολιτισμικά εργαλεία έρευνας ελέγχοντας την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους • να αναλύουν τα δεδομένα της έρευνας χρησιμοποιώντας κατάλληλες στατιστικές δοκιμασίες • να οργανώνουν και να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της έρευνας • να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα της έρευνας στη βάση της διεθνούς βιβλιογραφίας 			

- να ανακοινώνουν τα αποτελέσματα της έρευνας στην επιστημονική κοινότητα
- να συντάσσουν ερευνητικές προτάσεις για τη διεκδίκηση ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων από ανταγωνιστικά προγράμματα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και Διαχείριση Έργων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα
2. Άδεια βιοηθικής / πληροφορημένη συγκατάθεση
3. Συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας
4. Ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις
5. Μέθοδοι δειγματοληψίας
6. Κατασκευή ερωτηματολογίου
7. Πολιτισμική προσαρμογή ερωτηματολογίου / έλεγχος εγκυρότητας και αξιοπιστίας
8. Μέθοδοι συλλογής δεδομένων – τεχνικές συμπλήρωσης ερωτηματολογίου
9. Μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων – έλεγχοι ερευνητικών υποθέσεων
10. Ερμηνεία αποτελεσμάτων έρευνας στη βάση της βιβλιογραφίας
11. Συγγραφή επιστημονικής εργασίας για δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας σε επιστημονικό περιοδικό
12. Σύνταξη περίληψης για την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας σε επιστημονικό συνέδριο
13. Σύνταξη πρότασης για τη διεκδίκηση ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων από ανταγωνιστικά προγράμματα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο.</p>										
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εξειδικευμένο Στατιστικό Πακέτο για την ανάλυση δεδομένων (SPSS) • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class 										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="695 1783 1134 1890">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1141 1783 1361 1890">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="695 1899 1134 1930">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1141 1899 1361 1930">80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1939 1134 1971">Ασκήσεις στην τάξη</td> <td data-bbox="1141 1939 1361 1971">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 1980 1134 2011">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1141 1980 1361 2011">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 2020 1134 2051">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="1141 2020 1361 2051">40</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	80	Ασκήσεις στην τάξη	40	Συγγραφή εργασίας	20	Αυτοτελής Μελέτη	40
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	80										
Ασκήσεις στην τάξη	40										
Συγγραφή εργασίας	20										
Αυτοτελής Μελέτη	40										

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Σύνολο φόρτου μαθήματος</p>	<p>180</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Επίλυση προβλημάτων Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</p> <p>2 Άσκηση Πράξης(30%)</p>	
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>		
<p>Δαρβίρη, Χ. (2009). Μεθοδολογία Έρευνας στο χώρο της Υγείας. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Πασχαλίδης. Janeau, C. (1996). Η έρευνα με ερωτηματολόγιο. Αθήνα: Τυποθήτω, Γ. Δάρδανος. Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2006). Μεθοδολογία Εμπειρικής Έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Gutenberg. Grinnell R. M. (1997). Social Work Research and evaluation. Itasca, Il: Peacock Publ. May, T. (1993). Social Research: issues, methods and process. UK: Open University Press. Παρασκευόπουλος, Ι. (1993). Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας (Τόμος 1 & 2). Αθήνα: Αυτοέκδοση.</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ											
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ										
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ										
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό										
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6ο								
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ποιοτική Έρευνα στην Κοινωνική Εργασία										
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ									
Διαλέξεις	2	4									
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>											
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικής Υποδομής										
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι										
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική										
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι										
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)											
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ											
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 											
<p>Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αναπτύξουν ικανότητα σχεδιασμού και υλοποίησης ποιοτικής έρευνας κάνοντας χρήση ποιοτικής μεθόδου και αποφασίζοντας για την πλέον ωφέλιμη ποιοτική μεθοδολογία σε σχέση με το θέμα που μελετάται. • Να γνωρίσουν τα εργαλεία συλλογής του ποιοτικών δεδομένων, τις δυνατότητες τους και τους περιορισμούς τους. Να μπορούν να σχεδιάζουν ένα εργαλείο συλλογής στοιχείων, να αποκτήσουν προσωπική εμπειρία χρησιμοποιώντας το. • Να γνωρίζουν βασικά ζητήματα στην ανάλυση του ποιοτικού υλικού και να αποκτήσουν εμπειρία ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων. • Να είναι σε θέση να αντιληφθούν την χρησιμότητα στην ποιοτικής έρευνας στην άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας 											
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i></p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;"><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></td> <td style="width: 50%; border: none;"><i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i></td> </tr> <tr> <td style="border: none;"><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></td> <td style="border: none;"><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></td> </tr> <tr> <td style="border: none;"><i>Λήψη αποφάσεων</i></td> <td style="border: none;"><i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i></td> </tr> <tr> <td style="border: none;"></td> <td style="border: none;"><i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i></td> </tr> </table>				<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>	<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>	<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>		<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>										
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>										
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>										
	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>										

Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
---	--

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και Διαχείριση ερευνητικών έργων
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η ποιοτική κοινωνική έρευνα στο χώρο της επιστημονικής έρευνας.
2. Ποιοτική έρευνα και Κοινωνική Εργασία.
3. Προσδιορισμός της ποιοτικής κοινωνικής έρευνας σε σχέση με την ποσοτική ερευνητική μεθοδολογία.
4. Σχεδιασμός μιας ποιοτικής κοινωνικής έρευνας.
5. Η Εγκυρότητα και η Αξιοπιστία στην ποιοτική έρευνα.
6. Πέντε βασικές παραδόσεις στην ποιοτική έρευνα: Βιογραφία και Αφήγηση, Μελέτη περίπτωσης, Θεμελιωμένη Θεωρία, Φαινομενολογία, Εθνογραφία.
7. Μέσα συλλογής εμπειρικών δεδομένων στην ποιοτική έρευνα.
8. Συνέντευξη. Είδη συνεντεύξεων (Δομημένη συνέντευξη, ημι-δομημένη συνέντευξη, εστιασμένη συνέντευξη, συνέντευξη με ομάδες, elite συνέντευξη).
9. Η πρακτική των συνεντεύξεων εις βάθος.
10. Συμμετοχική παρατήρηση. Η πρακτική της συμμετοχικής παρατήρησης.
11. Βιογραφική – Αφηγηματική συνέντευξη. Η πρακτική της βιογραφικής –αφηγηματικής συνέντευξης.
12. Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων.
13. Ηθικά ζητήματα.
14. Το μέλλον της ποιοτικής έρευνας και η πολύ-μεθοδολογία στην υλοποίηση κοινωνικής έρευνας. Ασκήσεις εφαρμογής

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Χρήση ηλεκτρονικών διαφανειών στη διδασκαλία (Power point) 														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις πράξης</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή Εργασίας</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	50	Ασκήσεις πράξης	10	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10	Συγγραφή Εργασίας	10	Αυτοτελής Μελέτη	40	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
	Διαλέξεις	50													
	Ασκήσεις πράξης	10													
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	10													
	Συγγραφή Εργασίας	10													
	Αυτοτελής Μελέτη	40													
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων,</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Τελική γραπτή εξέταση σε θέματα πολλαπλής επιλογής ή ανάπτυξης ή συνδυασμό των δύο μεθόδων (80% του τελικού βαθμού του μαθήματος) 2. Ατομική ή ομαδική εργασία (20% του τελικού βαθμού του μαθήματος) 														

<p>Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Όλοι οι φοιτητές μπορούν να έχουν πρόσβαση στο γραπτό τους</p>
--	---

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καλλινικάκη, Θ., (2010). Ποιοτικές Μέθοδοι στην Έρευνα της Κοινωνικής Εργασίας. Αθήνα: Τόπος.
- Κανδυλάκη, Α. (1997). Η έρευνα στην Κοινωνική Εργασία Ποιοτική Συλλογή και Ανάλυση Δεδομένων: Μια σύντομη προσέγγιση. Κοινωνική Εργασία, 47, 150-159.
- Howard, K. & Sharp, J. (1995). Η επιστημονική μελέτη. Αθήνα: Gutenberg.
- Robson, C. (2007). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Αθήνα: Gutenberg.
- Coffey, A. & Atkinson, P. (1996). *Making sense of qualitative data*. London: Sage Publications.
- Denzin, Norman & Lincoln (eds.) (1994). *Handbook of Qualitative Research*. London: Sage Publications.
- Greswell, J. (1998). *Qualitative inquiry and Research Design*. London: Sage. Publications
- Marshall, C. & Rossman, G. (1995). *Designing Qualitative Research*, London: Sage Publications.
- May, T. (1993). *Social research*. Buckingham: Open University Press.
- Mishler, E.G. (1986). *Research interviewing: context and narrative*. London: Harvard University Press.
- Mishler, E.G.(1995). *Models of Narrative Analysis: A Typology*. *Journal of Narrative and Life History*, 5, 87-123.
- Nygren, L. & Blöm, B. (2001). *Analysis of short reflective narratives: a method for the study of knowledge in social workers' actions*. *Qualitative Research*, 1, 369-384.
- Padgett, D. (1998). *Qualitative Methods in Social Work research*. London: Sage Publications.
- Reissman. K. C. (1993). *Narrative analysis*. London: Sage Publications.
- Shaw, I. (2000). *Qualitative research in Social Work*. London: Sage Publications.
- Silverman, D. (1993). *Interpreting Qualitative Data*. London: Sage Publications.
- Strauss, A. & Corbin, J. (1990). *Basics of Qualitative Research. Grounded Theory Procedures and Techniques*. London: Sage Publications.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

1. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά – ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πτυχιακή Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	6	8	
Εργαστήριο			
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Στατιστική, Κοινωνική Έρευνα, Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Η πτυχιακή εργασία έχει δύο ίσης σημασίας εκπαιδευτικούς στόχους: α) την μελέτη-διερεύνηση θέματος σε γνωστικό αντικείμενο σχετικό με την κοινωνική εργασία, και β) την εκπαίδευσή των φοιτητών στην ερευνητική σκέψη και μεθοδολογία. Αυτό σημαίνει ότι ο φοιτητής θα πρέπει κατ' αρχήν να εμπεδώσει θεωρητική γνώση που έχει σχέση με το γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας, θέτοντας ως σκοπό της ερευνητικής εργασίας έναν από τους ακόλουθους:

- Επισκόπηση της υφιστάμενης γνώσης
- Περιγραφή κάποιας κατάστασης ή κάποιου προβλήματος
- Δημιουργία κάποιας καινοτομίας
- Ερμηνεία γεγονότος ή φαινομένου.

Επίσης ο φοιτητής πρέπει να αναπτύξει ικανότητα και να αποδείξει επάρκεια γνώσεων στην μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας. Να προσδιορίζει την προσέγγιση (ποσοτική ή ποιοτική), τη φύση της (νατουραλιστική - διερευνητική - περιγραφική κοκ), την επιλογή δείγματος, την επιλογή των μέσων συλλογής στοιχείων, τον τρόπο ανάλυσης των στοιχείων (στατιστικές μέθοδοι ή μέθοδοι ποιοτικής ανάλυσης) και με βάση αυτά να προσδιορίζει την εσωτερική και εξωτερική αξιοπιστία και εγκυρότητα της εμπειρικής του έρευνας. Ζητήματα δυνατότητας υλοποίησης της έρευνας και ηθικής πρέπει επίσης να διασαφηνίζονται.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι φοιτητές αναμένεται με την καθοδήγηση του επιβλέποντα καθηγητή κατά τη διάρκεια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας:

- Να αναπτύξουν γνώσεις και δεξιότητες σχεδιασμού και υλοποίησης εμπειρικής έρευνας. Θα πρέπει να προσδιορίσουν το είδος της προσέγγισης, την επιλογή δείγματος, τα ερευνητικά ερωτήματα, την επιλογή μέσων συλλογής στοιχείων, τη μεθοδολογία ανάλυσης των στοιχείων και την εγκυρότητα της εμπειρικής τους έρευνας.
- Να συγγράψουν το θεωρητικό και εμπειρικό μέρος του θέματος που μελετούν, τα αποτελέσματα της έρευνας και να πραγματοποιήσουν συζήτηση των βασικών αποτελεσμάτων της έρευνας.
- Να παρουσιάσουν προφορικά την πτυχιακή εργασία και να απαντήσουν σε ερωτήσεις που θα τους θέσει η τριμελής επιτροπή αξιολόγησης της πτυχιακής εργασίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μελέτη-διερεύνηση θέματος σε γνωστικό αντικείμενο σχετικό με την κοινωνική εργασία.

Εκπαίδευσή των φοιτητών στην ερευνητική σκέψη και μεθοδολογία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Η εποπτεία της Π.Ε. από τον επιβλέποντα καθηγητή πραγματοποιείται μέσω προσωπικών συναντήσεων με την ομάδα των φοιτητών στους χώρους του ΤΕΙ σε ώρες και ημέρες που συναποφασίζονται και συμπληρωματικά με οποιοδήποτε άλλο τρόπο θεωρηθεί απαραίτητος (τηλεφωνικά ή ηλεκτρονικά: email, Skype). Ο επιβλέπων καθηγητής οφείλει να έχει τακτές συναντήσεις με τους φοιτητές και να επιβλέπει την υλοποίηση της εργασίας στο πλαίσιο του χρονοδιαγράμματος όπως αναφέρεται στην Ερευνητική Πρόταση – Πρωτόκολλο.</p>											
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη της διαδικασίας ανάθεσης Πτυχιακής Εργασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. 											
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i></p> <p><i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>240</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>240</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Συγγραφή εργασίας	240					Σύνολο φόρτου μαθήματος	240	<p>Ο επιβλέπων καθηγητής, καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της Π.Ε., έχει την επιστημονική ευθύνη της εκπόνησής της και είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της προόδου της. Συγκεκριμένα, ο καθηγητής επιβλέπει την πρόοδο στην επεξεργασία του θέματος σε όλα τα στάδια της εκπόνησής της, καθοδηγεί τους φοιτητές στην αναζήτηση της καλύτερης λύσης, συμβουλεύει, ελέγχει και ασκεί εποικοδομητική κριτική. Υποδεικνύει τις κατάλληλες βιβλιογραφικές πηγές και φροντίζει για την παροχή των διευκολύνσεων που κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίηση της πτυχιακής (π.χ. έγγραφα προς επιστημονικές επιτροπές φορέων για την έγκριση συλλογής των δεδομένων).</p>
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>											
Συγγραφή εργασίας	240											
Σύνολο φόρτου μαθήματος	240											
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Παρουσίαση πτυχιακής εργασίας σε τριμελή επιτροπή κρίσης. Η αξιολόγηση της Π.Ε. από τα μέλη της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής γίνεται με βάση των κριτηρίων που αναγράφονται στον κανονισμό εκπόνησης πτυχιακής εργασίας του Τμήματος.</p>											
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>												
<p>Ανδρέου Α. (2001). Βιβλιογραφικές Αναφορές - Σύστημα Harvard. Κυπριακά Νοσηλευτικά Χρονικά, 2(2). Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.cyna.org/index.php?module=article&view=6&page_num=5 [Πρόσβαση στις 16/12/2006].</p>												

Eco, U. (2001). Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία. Αθήνα: Νήσος.
Howard, K. & Sharp, J. (2001). Η επιστημονική μελέτη – Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών. Αθήνα: Gutenberg
Ζήσης, Θ. (1992). Επιστημονική τεχνογραφία. Πώς γράφεται μία επιστημονική εργασία. Θεσσαλονίκη.
Θεοφιλίδης, Χ. (1995). Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας – Από τη θεωρία στην Πράξη. Αθήνα: Δάρδανος
Northedge, A. (2001). Οδηγός για τον σπουδαστή: Μέθοδος μελέτης του διδακτικού υλικού. Σύνταξη εργασιών. Συμμετοχή στο μάθημα. Προετοιμασία για τις εξετάσεις. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Παππάς, Θ. (2002). Μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Αθήνα: Καρδαμίτσα

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία και Αναπηρία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης	3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
<p>Ένα από τα σημαντικά πεδία άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας είναι η Κοινωνική Εργασία με Αναπηρία. Η κατανόηση των εννοιολογικών προσεγγίσεων της αναπηρίας, των αναγκών αλλά και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν σε διάφορους τομείς της ζωής τους οι ανάπηροι, θα δώσει στους φοιτητές την ευκαιρία να μάθουν τον σημαντικό ρόλο που έχει η κοινωνική εργασία σε πρακτικές ενδυνάμωσης, συμμετοχής και ενσωμάτωσης των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία. Μέσω των διαλέξεων, των συζητήσεων, των παρουσιάσεων από τους ίδιους τους φοιτητές και των ασκήσεων, το μάθημα στοχεύει στην προαγωγή της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού, των προκαταλήψεων και του στίγματος.</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται να :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις αρχές του σεβασμού της διαφορετικότητας και της ισότητας • Να κατανοήσουν τις δυνάμεις και τις διαδικασίες του κοινωνικού αποκλεισμού και της ένταξης • Να αναπτύξουν δεξιότητες ενσυναίσθησης στις ανάγκες των αναπήρων • Να αποκτήσουν δεξιότητες στη διαχείριση των διαδικασιών ένταξης και ενδυνάμωσης • Να υιοθετήσουν στάσεις, συναισθήματα και αξίες σχετικά με το σεβασμό στη διαφορετικότητα, στην ηθική, και στα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των ατόμων που συνυπάρχουν σε μία κοινωνία, προωθώντας με το επάγγελμά τους τις αρχές και τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης. 		
Γενικές Ικανότητες		

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Σεβασμός και αποδοχή της διαφορετικότητας και των ίσων ευκαιριών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική Εργασία
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ψυχικής και σωματικής αναπηρίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Αναπηρία: Ενοσιολογικές Προσεγγίσεις, Ιατρικό/ Κοινωνικό Μοντέλο, Ιστορικό- Κοινωνική Θεώρηση της Αναπηρίας
2. Στερεότυπα/ Στίγμα/ Διακρίσεις και Αναπηρία
3. Ευρωπαϊκή/ Ελληνική Κοινωνική Πολιτική και Αναπηρία
4. Αναπηρία και Εκπαιδευτική Πολιτική
5. Κοινωνική Ενσωμάτωση/ Συμμετοχή/ Ενδυνάμωση και Αναπηρία
6. Ψυχική Ασθένεια/ Ανάγκες/ Λειτουργικότητα/ Ποιότητα Ζωής/ Ρόλος Κοινωνικής Εργασίας
7. Σεξουαλικότητα και Αναπηρία
8. Αναπηρία/ Δυσκολίες/ Προβλήματα/ Κίνδυνοι
9. Αναπηρία και Αθλητισμός
10. Κοινωνικός Λειτουργός και Αναπηρία: Φορείς και Προγράμματα Δράσης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. • 													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Βιωματικές Ασκήσεις</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Βιωματικές Ασκήσεις	20	Αυτοτελής Μελέτη	20	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	60													
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20													
Βιωματικές Ασκήσεις	20													
Αυτοτελής Μελέτη	20													
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>	1. Δημόσια Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει:													

<p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</p> <p>2. Παρουσίαση (30%) Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>
---	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μαδιανός, Μ. (2005). Ψυχιατρική αποκατάσταση, Αθήνα, ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ
- Moudatsou, M. (2001). *The challenge of involving disabled people in community care plans at the stage of consultation Difficulties/Enabling Factors*, York University, *DISERTATION THESIS*
- Νικολούλης, Ν. (2006). Σχολική και κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, Μέτρα και πρωτοβουλίες στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αθήνα, ΤΑΞΙΔΕΥΤΗΣ
- Παράλλης, Σ. (2011). Οι πρακτικές εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα και την Κύπρο. Αθήνα, ΠΕΔΙΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υγεία – Πρόνοια 2000- 2006». (2005). Εκτίμηση αναγκών ψυχικής υγείας στην κοινότητα. Αθήνα, ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ «ΨΥΧΑΡΓΟΣ»- Β ΦΑΣΗ»
- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υγεία – Πρόνοια 2000- 2006». (2005). Μεθοδολογία κοινωνικής ευαισθητοποίησης & καταπολέμησης των προκαταλήψεων για την ψυχική ασθένεια. Αθήνα, ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ «ΨΥΧΑΡΓΟΣ»- Β ΦΑΣΗ»
- ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:**
- Αρώνη, Δ. (2006). Οι ανάγκες και οι απόψεις των γονέων για την επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών τους με νοητική καθυστέρηση, *Κοινωνική Εργασία*, Τεύχος 81, σελ. 9-20
- Ασημόπουλος, Χ.(2006). Από την προκατάληψη στον κοινωνικό αποκλεισμό: Οι αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών στην Ψυχιατρική Μεταρρύθμιση, *Κοινωνική Εργασία*, Τεύχος 84, σελ. 225-240
- Δούκα, Μ. Θεοδοσίου, Ι. Κατσαρού, Β. Κουτελιέρη, Ν. Λίτινα, Μπόθου, Μ. (2013). Η εμπειρία από τη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρίες στους Παραολυμπιακούς αγώνες, *Κοινωνική Εργασία*, Τεύχος 111, σελ. 170-184
- Μπάτσιου, Σ. Αντωνίου, Π. Χατζηκώστα, Μ.(2003). Η συνεκπαίδευση των παιδιών με και χωρίς αναπηρία στο μάθημα της φυσικής αγωγής στο σχολείο, *Κοινωνική Εργασία*, Τεύχος 71, σελ. 177-188
- Νικολαΐδης, Γ. Τσουβέλας, Γ. (2013). Προσεγγίζοντας τη συνάφεια βίας και χώρων παροχής υπηρεσιών σε ΑΜΕΑ και ιδιαίτερα από τη σκοπιά της προστασίας των παιδιών με αναπηρία από κάθε μορφής βία, *Κοινωνική Εργασία*, Τεύχος 111, σελ.135-151
- Παχή, Α. Σκούρα, Α. Γιαννοπούλου, Ε. (2013). Σεξουαλικότητα και αναπηρία: Γνώσεις, στάσεις και αντιλήψεις των επαγγελματιών και ο ρόλος της Κοινωνικής Εργασίας, *Κοινωνική Εργασία*, Τεύχος 111, σελ. 153-169
- Χατζηγιάννογλου, Θ.Γενά, Α.(2005). Η αντίδραση του πατέρα στο παιδί με ιδιαίτερες ανάγκες, *Κοινωνική Εργασία*, Τεύχος 77, σελ. 54-62
- ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:**
- Βοζίκη,Α.(2011). Η κοινωνική κατασκευή της αναπηρίας: <http://www.specialeducation.gr/files4users/files/pdf,AVozikidisability.pdf>
- Καραγιάννη, Π. (2008). Αναπηρία εκπαίδευση και κοινωνική δικαιοσύνη. Πρακτικά σε συνέδριο: www.eriande.elemedu.upatras.gr
- Καρολίδου, Σ. (2017). Συμβουλευτική ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους: <https://sotiriakarolidou.wordpress.com>
- Σπυρόπουλος, Τ. (2016). Προβληματισμοί και όψεις των στερεοτύπων και των παρεχόμενων υπηρεσιών για τα άτομα με ΑμΕΕΑ: <https://docplayer.gr/33026649-Provlimatismoi-kai-opes-ton-stereotypon-kai-ton-parehomenon-ypiresion-gia-ta-atoma-me-ameea.html>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ενεργός Γήρανση και Κοινωνική Εργασία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
Ένα από τα πιο σημαντικά πεδία άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας είναι η εργασία με ηλικιωμένους και η προαγωγή της ενεργούς γήρανσης. Η κατανόηση των εννοιολογικών προσεγγίσεων της ευαλωτότητας των ηλικιωμένων, των αναγκών τους, των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν αλλά και της διαδικασίας της ενεργούς γήρανσης, θα δώσει στους φοιτητές την ευκαιρία να κατανοήσουν το σημαντικό ρόλο που έχει η Κοινωνική Εργασία σε πρακτικές προαγωγής υγείας, ενδυνάμωσης και ενεργούς συμμετοχής των ηλικιωμένων. Μέσω των διαλέξεων, των συζητήσεων, των παρουσιάσεων από τους ίδιους τους φοιτητές και των ασκήσεων, το μάθημα στοχεύει στην προαγωγή της ποιότητας ζωής, της άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού και στην ενδυνάμωση της αυτονομίας και της ενεργούς συμμετοχής Οι φοιτητές αναμένεται να : <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν τις αρχές του σεβασμού, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και αξίας. • Να κατανοήσουν τις δυνάμεις και τις διαδικασίες της γήρανσης, της ενεργούς γήρανσης αλλά και της ευαλωτότητας των ηλικιωμένων • Να αποκτήσουν δεξιότητες, ένταξης, ενδυνάμωσης, εκτίμησης αναγκών και σχεδιασμού παρεμβάσεων. 			

- Να δημιουργούν και να διατηρούν επαγγελματική σχέση με το ηλικιωμένο άτομο και τα μέλη της οικογένειάς του
- Να εκτιμούν την ψυχοκοινωνική κατάσταση του ηλικιωμένου, τη λειτουργική του ικανότητα και τις ανάγκες του (σωματικές, συναισθηματικές, κοινωνικές, οικονομικές, ψυχολογικές)
- Να ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή και την ενεργό γήρανση
- Να ενισχύουν και να βελτιώνουν την ικανότητα του ηλικιωμένου για διαχείριση προβλημάτων
- Να ενισχύουν την επικοινωνία και τη βελτίωση των σχέσεων ανάμεσα στον ηλικιωμένο και την οικογένειά του
- Να διασυνδέουν τον ηλικιωμένο με υπηρεσίες
- Να είναι πολιτισμικά επαρκείς σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες του NASW.
- Να αναπτύξουν διεπιστημονικά πρότυπα δράσης.
- Να υιοθετήσουν στάσεις, συναισθήματα και αξίες σχετικά με το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην ηθική, και στα ανθρώπινα δικαιώματα, προωθώντας με το επάγγελμά τους τις αρχές και τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας και της ακεραιότητας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός και αποδοχή των ίσων ευκαιριών
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική Εργασία
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε τρίτης ηλικίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός της τρίτης ηλικίας - Χαρακτηριστικά του γήρατος – θεωρητικές προσεγγίσεις για το γήρας
2. Ιστορική αναδρομή της προστασίας του γήρατος
3. Δημογραφική μετάβαση και συνέπειες για την Τρίτη ηλικία
4. Προβλήματα υγείας και ψυχικής υγείας στην Γ' ηλικία
5. Ψυχοκοινωνικές ανάγκες των ηλικιωμένων
6. Στάσεις, αντιλήψεις και στερεότυπα για τους ηλικιωμένους
7. Προσδιοριστές της ευαλωτότητας στους ηλικιωμένους
8. Εννοιολογική προσέγγιση της λειτουργικής ανικανότητας
9. Το μοντέλο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την ενεργό γήρανση
10. Προσδιοριστές ενεργούς γήρανσης
11. Πολιτικές διεθνών οργανισμών για την ενεργό γήρανση
12. Κακοποίηση ηλικιωμένων
13. Συμβουλευτική υποστήριξη του ηλικιωμένου και της οικογένειας για τη διαχείριση θεμάτων που σχετίζονται με τη λειτουργικότητα του ηλικιωμένου, τα θέματα υγείας του, το θάνατο, την απώλεια και το πένθος
14. Η πρακτική, οι αξίες και η δεοντολογία της κοινωνικής εργασίας στο πλαίσιο της διαμεθοδικής και διεπιστημονικής γηριατρικής φροντίδας
15. Δομές, παροχές, υπηρεσίες γηριατρικής κοινωνικής φροντίδας (δημόσιος, ιδιωτικός τομέας) και δίκτυα στήριξης ηλικιωμένων (τυπικά, άτυπα)

16. Ο ρόλος του φροντιστή, ψυχοκοινωνικές ανάγκες και υπηρεσίες στήριξης των φροντιστών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="644 620 1002 685">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1002 620 1331 685">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="644 685 1002 719">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1002 685 1331 719">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 719 1002 784">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1002 719 1331 784">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 784 1002 851">Μελέτη και ανάλυση περιπτώσεων</td> <td data-bbox="1002 784 1331 851">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 851 1002 884">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="1002 851 1331 884">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="644 884 1002 918">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1002 884 1331 918">120</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Μελέτη και ανάλυση περιπτώσεων	20	Αυτοτελής Μελέτη	20	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	60													
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20													
Μελέτη και ανάλυση περιπτώσεων	20													
Αυτοτελής Μελέτη	20													
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής ή Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης <p>2. Γραπτή Εργασία (30%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>													

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μιχελή Α. (2019). *Εκτίμηση Λειτουργικής Ανικανότητας στους 50+ στην Ευρώπη. Ανίχνευση αιτιολογικών παραγόντων και η σημασία των κοινωνικών μεταβλητών ως παραγόντων κινδύνου*. Πανεπιστήμιο Κρήτης Διδακτορική Διατριβή

Αβεντισιάν – Παγοροπούλου, Α. (2000). *Η ψυχολογία της τρίτης ηλικίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Αζίζι Καλατζή, Α. Ζώνιου-Σιδέρη, & Α. Βλάχου, Α. (1996). *Προκαταλήψεις και στερεότυπα*. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Λαϊκής επιμόρφωσης.

Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία (2004). *Οδηγός Φροντίδας Ηλικιωμένων Γονιών*. Αθήνα: Mendor.

Γήρανση και Κοινωνία: πρακτικά Πανελληνίου συνεδρίου Ε.Κ.Κ.Ε. Αθήνα: Ε.Κ.Κ.Ε

Marwedel, U. (2009). *Γερντολογία & Γερντοψυχιατρική*. Αθήνα: Ίων.

Teater, B. Chonody, J 92017). *Promoting actively aging: Adnancing a framework for social work practice with older adults. Families in society. The journal of contemporaty social services, 98 (2), 137-145*

Fried, L., P, Ferrucci, L., Darer, J., Williamson, J.D, and Anderson, G. (2004). *Untangling the Concepts of Disability, Frailty, and Comorbidity: Implications for Improved Targeting and Care*. *Journal of Gerontology: MEDICAL SCIENCES*, 59 (3) 255–263

Rosso, A.L., Taylor, J.A., Tabb, L.P., Michael. Y.L. (2013). *Mobility, disability, and social engagement in older adults*. *Journal of Aging and Health*, 25(4):617-37.

Verbrugge, L.M., Jette, A.M. (1994). *The disablement process*. *Social Science Medicine*, 38 (1), 1-14.

W.H.O (2011). *Global Health and Aging*, Geneva: World Health Organization. Available at https://www.who.int/ageing/publications/global_health.pdf

W.H.O (2015). *World Report on Ageing and Health*. Geneva: World Health Organization available at: <https://www.who.int/ageing/events/world-report-2015-launch/en/>

W.H.O (1980). *International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps*. Geneva: World Health Organization.

W.H.O (2001). *International Classification of Functioning Disability and Health (ICF)*, Geneva: World Health Organization.

Age platform Europe Committee of the regions και European Commission (2011). *How to promote active ageing in europe- EU Support to local and regional Actors* <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6d80a85f-43d5-4462-b5bf-8dd8aafffb5>

Council of the European Union Council Declaration on the European Year for Active ageing and solidarity between generations (2012). <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2017468%202012%20INIT>

The federal centre for Health Education “Healty and Active ageing” (2012). <http://www.healthyageing.eu/sites/www.healthyageing.eu/files/featured/Healthy%20and%20Active%20Ageing.pdf>

World Health Organization (2002) *Active Ageing. A policy framework*. Geneva https://www.who.int/ageing/publications/active_ageing/en/

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ		ΣΕΥ	
ΤΜΗΜΑ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ Προπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Να συμπληρωθεί	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ Εαρινό
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ		Ζαχαρούλα Κασσέρη	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις, εστιασμένες συζητήσεις, video		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Μάθημα Ειδικής Υποδομής Επιλογής Υποχρεωτικό	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:		Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS		Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		Να συμπληρωθεί	
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται μετά το πέρας του εξαμήνου να έχουν:</p> <p>(α) κατανοήσει τους ενδεδειγμένους τρόπους ενσωμάτωσης της συμβουλευτικής στην πρακτική της κοινωνικής εργασίας</p> <p>(β) εξοικειωθεί με το θεωρητικό πλαίσιο της ανθρωπιστικής/προσωποκεντρικής προσέγγισης στη συμβουλευτική ενηλίκων</p> <p>(γ) γνωρίσει τις κεντρικές αρχές που διέπουν τη διαπολιτισμική συμβουλευτική και τη συμβουλευτική φύλου</p> <p>(δ) κατανοήσει βασικές πτυχές της συμβουλευτικής ενηλίκων που επικεντρώνονται σε ειδικά θέματα, όπως αυτά που σχετίζονται με μεταβάσεις ζωής, βιώματα πένθους και απώλειας.</p> <p>(ε) γνωρίσει το περιεχόμενο που προσλαμβάνει η συμβουλευτική σε συγκεκριμένα πλαίσια (λ.χ. επαγγελματική-εργασιακή συμβουλευτική) ή συνθήκες (εξ'αποστάσεως συμβουλευτική).</p> <p>(στ) εξοικειωθεί με μεθόδους και τεχνικές που αξιοποιούνται στο πλαίσιο της συμβουλευτικής με άτομα και ομάδες</p> <p>(ζ) προβληματιστεί γύρω από τη σημασία των αφηγήσεων, της διαθεματικότητας και της ενδυνάμωσης στην πρακτική της συμβουλευτικής ενηλίκων.</p>			
Γενικές Ικανότητες			
<ul style="list-style-type: none"> • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής 			

• **ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

A. Περιγραφή

Η συμβουλευτική αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πρακτικής της κοινωνικής εργασίας. Οι παρεμβάσεις των κοινωνικών λειτουργών για την παροχή υποστήριξης σε άτομα ή ομάδες προϋποθέτει την αξιοποίηση συμβουλευτικών μεθόδων, δεξιοτήτων και τεχνικών. Ως πολυσχιδές, διεπιστημονικό πεδίο επαγγελματικής παρέμβασης, η συμβουλευτική διέπεται από ένα εύρος διαφορετικών θεωρητικών προσεγγίσεων και οπτικών. Το μάθημα αντλεί παραδοχές από την ανθρωπιστική/προσωποκεντρική προσέγγιση και εστιάζει στη συμβουλευτική με ενήλικα άτομα. Δίνει έμφαση σε ζητήματα *διαθεματικότητας* (intersectionality), καθώς ενδιαφέρεται να αναδείξει τους τρόπους με τους οποίους πολλαπλές μορφές διακρίσεων (λ.χ. σεξισμός, ρατσισμός, ταξισμός) διασταυρώνονται μεταξύ τους και επηρεάζουν τους τρόπους που οι άνθρωποι ορίζουν και κατανοούν τις δυσκολίες τους. Το μάθημα επικεντρώνεται στα στάδια παρέμβασης στην πρακτική της συμβουλευτικής και στη σημασία των αφηγήσεων που αρθρώνουν οι εξυπηρετούμενοι/εξυπηρετούμενες στο πλαίσιο της συμβουλευτικής σχέσης. Εστιάζει σε ειδικούς θεματικούς τομείς που αφορούν τη διαπολιτισμική συμβουλευτική, τη συμβουλευτική φύλου και την επαγγελματική-εργασιακή συμβουλευτική, καθώς και σε ζητήματα που σχετίζονται με την παροχή συμβουλευτικής σε ειδικές συνθήκες (εξ αποστάσεως συμβουλευτική). Το μάθημα καλύπτει ένα εύρος ζητημάτων που μπορεί να αναδειχθούν στο πλαίσιο της συμβουλευτικής από τους/τις εξυπηρετούμενους/εξυπηρετούμενες δίνοντας βαρύτητα σε αυτά που συνδέονται με τις μεταβάσεις ζωής, τις εμπειρίες απώλειας και του πένθους. Επιπλέον, επιχειρεί να αναδείξει την πολιτική διάσταση της συμβουλευτικής κατανοώντας την πρωτίστως ως μέσο ενδυνάμωσης και χειραφέτησης των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων.

B. Θεματικές ενότητες

1. Βασικές αρχές της συμβουλευτικής και η θέση της στην κοινωνική εργασία. Το κοινωνικό-ιστορικό πλαίσιο διαμόρφωσης της συμβουλευτικής και η θέση της στην κοινωνική εργασία. Βασικές αρχές και χαρακτηριστικά της συμβουλευτικής
2. Κοινωνική εργασία και προσωποκεντρική συμβουλευτική Η διαμόρφωση και η εξέλιξη της προσωποκεντρικής συμβουλευτικής, η εικόνα του προσώπου στην προσωποκεντρική συμβουλευτική, κεντρικές έννοιες (μη-κατευθυντικότητα, ενσυναίσθηση, ανεπιφύλακτη θετική αναγνώριση, γνησιότητα).
3. Η πρακτική της συμβουλευτικής (Α' Μέρος). Η οικοδόμηση της συμβουλευτικής σχέσης (εμπιστοσύνη, ασφάλεια, φροντίδα, ενδιαφέρον), δύσκολα συναισθήματα και συνεργασία για την αλλαγή της συμπεριφοράς, δεξιότητες συμβουλευτικής.
4. Η πρακτική της συμβουλευτικής (B Μέρος). Επίλυση προβλημάτων, σχεδιασμός και λήψη αποφάσεων, εύρεση και ανάλυση πληροφοριών, η λήξη της συμβουλευτικής σχέσης, ζητήματα δεοντολογίας στη συμβουλευτική.
5. Η λειτουργία της αφήγησης στη συμβουλευτική: δουλεύοντας πάνω σε ιστορίες Αφήγηση και συμβουλευτική. Η σημασία της αναβίωσης, της μεταβολής και της ευαισθησίας της γλώσσας. Διαφορά της αφήγησης από άλλες μορφές λόγου (περιγραφή, επιχειρηματολογία, αξιολόγηση, απολογισμός). Αφήγηση και κατασκευή της ταυτότητας.
6. Διαθεματικότητα και Συμβουλευτική. Ορισμοί της διαθεματικότητας, δύναμη/εξουσία, πολλαπλά επίπεδα καταπίεσης, παραδείγματα από την αξιοποίηση της διαθεματικότητας στη συμβουλευτική στο πεδίο εξαρτήσεων.
7. Συμβουλευτική και διαπραγμάτευση των μεταβάσεων της ζωής. Θεωρητικές οπτικές γύρω από την έννοια της μετάβασης, παραδείγματα μεταβάσεων, η συμβουλευτική ως ενδυναμωτική διαδικασία για την επεξεργασία των μεταβάσεων της ζωής.
8. Απώλεια και πένθος στη συμβουλευτική. (α) Μορφές απώλειας: φτώχεια και απώλεια εισοδήματος, απώλεια εργασίας και ρόλου, απώλεια της υγείας και της λειτουργικότητας, απώλεια του τόπου και των σταθερών σημείων αναφοράς (β) Το βίωμα του πένθους και η διαχείρισή του, ενδυνάμωση και παρηγοριά, ποικιλομορφία και πολιτισμικοί παράγοντες που επιδρούν στο πένθος, ψυχολογικοποίηση του πένθους

9. Συμβουλευτική και φύλο. Αρχές φεμινιστικής συμβουλευτικής, ταυτότητες φύλου, έμφυλη μεροληψία και σεξισμός, ειδικά θέματα στη συμβουλευτική φύλου: (α) έμφυλη βία, (β) νέες γυναίκες και διαταραχές πρόσληψης τροφής (γ) γυναίκες και ψυχοφάρμακα.
10. Διαπολιτισμική Συμβουλευτική. Βασική ορολογία: πολιτισμός, κουλτούρα, πολυπολιτισμικότητα, πολυπολιτισμική επάρκεια. Η σημασία της διαπολιτισμικής γνώσης και η αξιοποίησή της στη συμβουλευτική.
11. Επαγγελματική/εργασιακή συμβουλευτική. Στόχοι, διαδικασία και περιεχόμενο της επαγγελματικής/εργασιακής συμβουλευτικής, εφαρμογές της επαγγελματικής/εργασιακής συμβουλευτικής στην Ελλάδα, επαγγελματική/εργασιακή συμβουλευτική με ευάλωτους πληθυσμούς (νέοι/νέες σε κίνδυνο, άτομα με αναπηρία, αποφυλακισμένα άτομα). Επαγγελματική/εργασιακή συμβουλευτική ευαισθητοποιημένη ως προς το φύλο.
12. Ομαδική και εξ αποστάσεως συμβουλευτική. (α). Δημιουργία ομάδων συμβουλευτικής (στοχοθεσία, σύνθεση, μέγεθος, χώρος, χρόνος, προετοιμασία), προκλήσεις στην ομαδική συμβουλευτική. (β) Συμβουλευτική μέσω τηλεφώνου, συμβουλευτική μέσω διαδικτύου.
13. Η πολιτική της συμβουλευτικής και η κοινωνική δικαιοσύνη: Η μη στιγματιστική ορολογία και οι έννοιες της συμβουλευτικής, η συμβουλευτική με περιθωριοποιημένους πληθυσμούς, αρχές της αντικαταπιεστικής πρακτικής στη συμβουλευτική, ενδυνάμωση και χειραφέτηση στη συμβουλευτική, ο αναστοχασμός των κοινωνικών λειτουργιών ως συμβούλων. Αξιολόγηση των πεπραγμένων του μαθήματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε στη διδασκαλία. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας και επικοινωνία με τους φοιτητές/φοιτήτριες τρεις μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας E-Class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις Μαθήματος	39 ώρες (13 διαλέξεις X 3 ώρες)
	Εβδομαδιαία Μελέτη & Προετοιμασία Τελικών Εξετάσεων	60 ώρες
	Επεξεργασία πρόσθετου υλικού στο e-class	18 ώρες
	Τελικές Εξετάσεις	3 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική.</p> <p>I. Γραπτή τελική εξέταση (80% - 100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις ανάπτυξης - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής <p>II. Κατάθεση Προαιρετικής Εργασίας (ως 20%) Οι φοιτητές/φοιτήτριες ενημερώνονται για τα κριτήρια αξιολόγησης του μαθήματος στην εισαγωγική διάλεξη της διδάσκουσας. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ρητώς</p>	

προσδιορισμένα και αναγράφονται στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα e-class.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Προτεινόμενα Συγγράμματα στον Εύδοξο.

- McLeod, J. & McLeod, J. (2011/2020). *Δεξιότητες συμβουλευτικής* (Επιμ. Στ. Βασιλόπουλος, μτφ. Έφη Αυγητά). Gutenberg. Κωδ. στον Εύδοξο: 94645316
- Κανδυλάκη, Α. (2008). *Η συμβουλευτική στην κοινωνική εργασία. Δεξιότητες και τεχνικές*. Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε. Κωδ. στον Εύδοξο: 8562
- McLeod, J. (2005). *Εισαγωγή στη συμβουλευτική*. Μεταίχμιο. Κωδ. στον Εύδοξο: 24047
- Αθανασιάδου, Χ. (2020). *Συμβουλευτική Ψυχολογία. Έρευνα και εφαρμογές*. Gutenberg. Κωδ. στον Εύδοξο: 94689204

B. Βιβλιογραφία

- Allan, J. (2015). Reconciling the “Psycho-Social/Structural” in Social Work Counselling with Refugees. *British Journal of Social Work*, 45(6), 1699-1716. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcu051>
- Andrews, P., & Harris, S. (2017). Using live supervision to teach counselling skills to social work students. *Social Work Education*, 36(3), 299-311. <https://doi.org/10.1080/02615479.2016.1270929>
- Booyesen, P., & Staniforth, B. (2017). Counselling in social work: A legitimate role? *Aotearoa New Zealand Social Work*, 29(1), 16-27. Doi:10.11157/ANZSWJ-VOL29ISS1ID214
- Bor, R., Sheila, G., Miller, R. & Evans, A. (Eds). (2017). *Συμβουλευτική στον χώρο της υγείας* (επιστ. Επιμέλεια: Μ. Λουμάκου & Φ. Αναγνωστόπουλος). Πεδίο.
- Burnard, P. (2005). *Counselling Skills for Health Professionals* (4th ed). Chapman & Hall.
- Cochran, J.L., & Cochran, N.H. (2015). *The heart of counseling: Counseling skills through therapeutic relationships* (2nd ed.). Routledge.
- Dealey, R. P., & Evans, M.R. (Eds.) (2021). *Discovering Theory in Clinical Practice. A Casebook for Clinical Counseling and Social Work Practice*. Springer.
- Δεληγιάννη-Κουιμπτζή, Β., Αθανασιάδου, Χ. & Στογιαννίδου, Α. (2010). *Συμβουλευτική με την οπτική του φύλου*. Ελληνικά Γράμματα.
- Duffey, T., Haberstroh, S., & Trepal, H. (2016). Creative approaches to counseling and psychotherapy. In: D. Capuzzi & M. Stauff (Eds.). *Counseling and psychotherapy: Theories and interventions* (6th Ed. pp. 445-468). American Counseling Association.
- Ebimbo, S.O. (2019). *Interviewing and Counseling as Social Work Tools. In: Social work in Nigeria: Book of readings* (pp. 70-83). University of Nigeria Press Ltd.
- Edwards, P. B. (2002). Spiritual themes in social work counselling: Facilitating the search for meaning. *Australian Social Work*, 55(1), 78-87. <https://doi.org/10.1080/03124070208411674>
- Evans, M., Duffey, T., Erford, B.T., & Gladding, S.T. (2015). Counseling in The United States. In T. Hohenshil, N. Amundson, & S. Niles (Eds.). *Counseling around the world: An international handbook* (pp. 323-334). Alexandria, VA: American Counseling Association. <https://doi.org/10.1002/9781119222736.ch34>
- Hall, C., & White, S. (2005). Looking Inside Professional Practice: Discourse, Narrative and Ethnographic Approaches to Social Work and Counselling. *Qualitative Social Work*, 4(4), 379-390. <https://doi.org/10.1177/1473325005058642>
- Heeson, J. (2010). *Social Justice, multicultural counseling, and practice beyond a conventional approach*. Sage.
- Hill, M., Ford, J., & Meadows, F. (1990). The place of counselling in social work. *Practice*, 4(3), 156-172. <https://doi.org/10.1080/09503159008416892>
- Goodman, J., Schlossberg, N., & Anderson, M. (2006). *Counseling adults in transition: Linking Practice with theory*. Springer Publishing Company.
- Loewenthal, Del. (2011). Psychotherapy and counselling versus social work: Individualism versus social engineering? *European Journal of Psychotherapy and Counselling*, 13(3), 181-185. <https://doi.org/10.1080/13642537.2011.596718>
- Μαλικιώση-Λοΐζου, Μ. (2007). Συμβουλευτική ψυχολογία: Σύγχρονες προσεγγίσεις. Ατραπός.
- McNamara, J. R., Tamanini, K., & Pelletier-Walker, S. (2008). The impact of short-term counseling at a domestic violence shelter. *Research on Social Work Practice*, 18(2), 132-136. <https://doi.org/10.1177/1049731507307790>
- Miller, L. (2012). *Counselling Skills for Social Work* (2nd ed.). Sage

- Μπρούζος, Α. (2004). *Προσωποκεντρική συμβουλευτική*. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
- Nathan, R. & Hill, L (1992/2006). *Επαγγελματική Συμβουλευτική* (μτφ.-επιμ. Δέσποινα Σιδηροπούλου-Δημακάκου). Μεταίχμιο.
- Sarfaraz, S. F. (2019). Introduction to Counseling: An emerging concept in Clinical Social Work Practice. *Journal of Economics and Sustainable Development*, 10(12), 149-156. <https://doi.org/10.7176/jesd/10-12-16>
- Seden, J. (2005). *Counselling Skills in Social Work Practice* (2nd ed.). Open University Press
- UNHCR. (2009). *Psychosocial counselling and social work with clients and their families in the Somali context*. UNHCR.
- Van Deurzen, E., & Adams, M. (2012). *Αναπτύσσοντας δεξιότητες στην υπαρξιακή συμβουλευτική και ψυχοθεραπεία*. Εκδόσεις Κοντύλι.
- Willems, L.M., Kondziela, J.M., Knake, S., Schulz, J., Neif, B., Schade, B., Strzelczyk, A. (2019). Counseling and social work for people with epilepsy in Germany: A cross-sectional multicenter study on demand, frequent content, patient satisfaction, and burden-of-disease. *Epilepsy and Behavior*, 92, 114-120. <https://doi.org/10.1016/j.yebeh.2018.12.004>
- Yip, K.S. (2002). Social workers' counselling role in psychiatric services in Hong Kong. *Asian Pacific Journal of Social Work*, 12(2), 25-43. <https://doi.org/10.1080/21650993.2002.9755898>

Γ. Επιστημονικά περιοδικά

- Clinical Social Work
- Qualitative Social Work
- Affilia: Journal of Women and Social Work
- Social Work Education
- Social Work
- European Journal of Social Work
- British Journal of Social Work
- Ethics and Values in Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Εργασία με Ασυνόδευτους Ανήλικους Πρόσφυγες.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και	2		
Ασκήσεις Πράξης	1		
ΣΥΝΟΛΟ	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογή Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής. Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<i>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται να :</i>			
<u>Γνώσεις</u>			
<ul style="list-style-type: none"> • Γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με τα χαρακτηριστικά της ιδιαίτερης αυτής ευάλωτης ομάδας, των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων. • Κατανοήσουν τη σημασία της κρίσης για τη συγκεκριμένη εξεταζόμενη ευάλωτη ομάδα και τις ιδιαίτερες ψυχοκοινωνικές της ανάγκες. • Μελετήσουν τις μορφές δίωξης, τους κινδύνους και τις επιπτώσεις των βιωματικών εμπειριών των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων στην ψυχολογία τους, στη συμπεριφορά τους και στην κοινωνική τους ένταξη. • Αποκτήσουν σύγχρονες γνώσεις για τα στάδια, τις μεθόδους και τις τεχνικές της Κοινωνικής Εργασίας με τους ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες. • Κατανοήσουν τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της Κοινωνικής Εργασίας με τους ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες. • Να αξιολογήσουν τις δυνατότητες κάλυψης των αναγκών των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων από την πολιτεία, τους φορείς/οργανώσεις και από τα ίδια. 			
<u>Δεξιότητες</u>			

- Προβαίνουν σε διαγνωστική εκτίμηση και αξιολόγηση των αναγκών των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων.
- Αναπτύσσουν στρατηγικές, μεθόδους και τεχνικές παρέμβασης για την ενδυνάμωση των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων και την κοινωνική τους ένταξη.
- Αναπτύσσουν τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στα πλαίσια της κοινωνικής εργασίας με τους ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες.

Στάσεις

- Άρουν στερεότυπα και προκαταλήψεις για τους ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες.
- Αποκτήσουν σεβασμό στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Υιοθετήσουν κοινωνική, επαγγελματική και ηθική υπευθυνότητα και ευαισθησία σε θέματα διαφορετικότητας και πολυπολιτισμικότητας.
- Υιοθετήσουν κριτική στάση και αντίληψη απέναντι στις πολιτικές για ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες.

Γενικές Ικανότητες

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η διάσταση και τα χαρακτηριστικά του φαινομένου των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
2. Ορισμός – κατηγοριοποίηση – βασικά χαρακτηριστικά των ασυνόδευτων προσφύγων.
3. Μορφές δίωξης που αντιμετωπίζουν οι ασυνόδευτοι ανήλικοι πρόσφυγες.
4. Κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι ασυνόδευτοι ανήλικοι πρόσφυγες.
5. Θεσμικό και νομικό καθεστώς για τους ασυνόδευτους ανήλικους. Διαδικασία και προϋποθέσεις για την υπαγωγή τους στον ορισμό του πρόσφυγα.
6. Πολιτικές προστασίας και πρακτικές φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων.
7. Πολιτικές για την κάλυψη αναγκών, υγείας, ασφάλισης, εκπαίδευσης, απασχόλησης.
8. Κοινωνικές και ψυχολογικές ανάγκες των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων. Μορφές υποστηρικτικών υπηρεσιών.
9. Η δράση των ΜΚΟ – προγράμματα προστασίας & ένταξης.
10. Ο ρόλος του Επιτρόπου.
11. Μοντέλα παρέμβασης της Κοινωνικής Εργασίας με τα ασυνόδευτα παιδιά.
12. Μέθοδοι και εργαλεία παρέμβασης με τους ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες.
13. Δράσεις και πρακτικές ευαισθητοποίησης για την υποδοχή και ένταξη των ασυνόδευτων ανήλικων προσφύγων.
14. Μελέτη καλών περιπτώσεων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο ή με εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στην περίπτωση επιβολής μέτρων για προστασία από τον covid-19.</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint

<p>Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα βίντεο κατά τη διάρκεια των διαλέξεων • Παρουσία προσφύγων (πρώην ασυνόδευτοι ανήλικοι) για κατάθεση της εμπειρίας τους. 												
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="710 353 1062 421">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1067 353 1359 421">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="710 427 1062 461">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1067 427 1359 461">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="710 468 1062 535">Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td data-bbox="1067 468 1359 535">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="710 542 1062 609">Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας</td> <td data-bbox="1067 542 1359 609">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="710 616 1062 649">Αυτοτελής μελέτη</td> <td data-bbox="1067 616 1359 649">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="710 685 1062 719">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1067 685 1359 719">120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20	Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	20	Αυτοτελής μελέτη	20	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Διαλέξεις	60												
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20												
Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας	20												
Αυτοτελής μελέτη	20												
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120												
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η βαθμολογία της θεωρίας αντιστοιχεί στο 60% της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος και η βαθμολογία της Α.Π. αντιστοιχεί στο 40% της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Θεωρία: Ενδιάμεση πρόοδος (προαιρετική) 40%, Γραπτή τελική εξέταση (60%) με ερωτήσεις ανάπτυξης, ερωτήσεις σύντομης απάντησης και πολλαπλής επιλογής ή συγγραφή και παρουσίαση εργασίας. 2. Άσκηση πράξης: Συμμετοχή σε συγγραφή και παρουσίαση ομαδικής εργασίας. 												
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>													
<ul style="list-style-type: none"> • Chase, E. & Allsopp, J. (2013). <i>‘Future citizens of the world’? The contested futures of independent young migrants in Europe</i>. Oxford: Refugee Studies Centre. • Dedotsi, S., Ioakimidis, V., Teloni, D. (2019). <i>“La crisis de los Refugiados en Grecia: El desarrollo del racismo. Respuestas antirracistas e implicaciones para el Trabajo Social. Refugee crisis in Greece: The development of racism, anti-racist responses and</i> 													

- implications for social work*". *Comunitania: International Journal of Social Work and Social Sciences*, 17: 58-69.
- Dominelli, L. (2002). *Anti-oppressive social work theory and practice*. London, UK: Palgrave Macmillan.
  - Ferguson, I., Ioakimidis, V. & Lavalette, M. (Eds.). (2018). *Global Social Work in a Political Context: Radical Perspectives*. Bristol: Policy Press.
  - Fook, J. (2016). *Social Work. A Critical Approach to Practice*. London: Sage.
  - Kamali, M. (2015). *War, Violence and Social Justice: Theories for Social Work*. London: Ashgate.
  - Kandylaki, A. and Kallinikaki, Th. (2018). "Critical, Anti-Oppressive and Human Rights Social Work in the 'Rough Pathways' of the Muslim Roma Neighbourhoods in Thrace: Towards Inclusion in Education". *British Journal of Social Work*: 48, pp. 1559–1575.
  - Κανδυλάκη, Α. (2009). *Κοινωνική Εργασία σε Πολυπολιτισμικό Περιβάλλον*. Αθήνα: Τόπος.
  - Κανδυλάκη, Α. (2018), *ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ & ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ*. Αθήνα: Τόπος.
  - Kohli, R. K. S. (2007). *Social Work with Unaccompanied Asylum Seeking Children*. New York: Palgrave Macmillan.
  - McDonald, K. (2016). *The social networks of unaccompanied asylum seeking young people in the transition to adulthood*. University of York: Social Policy and Social Work.
  - Νάσκου-Περάκη, Π., Χρυσόγονος, Κ. & Ανθόπουλος, Χ. (2002). *Η διεθνής σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και η εσωτερική έννομη τάξη-ερμηνεία κατ' άρθρο*. Αθήνα: Σάκκουλας.
  - Ροντιέ, Κ. Π. (2016). *Μετανάστες και Πρόσφυγες*. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
  - Σπυροπούλου Α. Μ. (2016). *Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι ως πρόσφυγες και μετανάστες*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Κοινωνική Εργασία. Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών.
- British Journal of Social Work
- Child and Family Social Work
- Critical and Radical Social Work
- European Journal of Social Work
- Journal of Ethnic and Cultural Diversity in Social Work

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ: ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με βασικές νομικές γνώσεις σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων και να παρουσιάσει τις τρέχουσες προκλήσεις των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών, κυρίως όσον αφορά στην κοινωνική ένταξη.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να γνωρίζουν τα βασικά κείμενα και τους μηχανισμούς προστασίας των δικαιωμάτων των προσφύγων. • να έχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα της θεωρητικής ανάλυσης και της πρακτικής εφαρμογής των πολιτικών που αφορούν τους πρόσφυγες καθώς και της σημασίας της διεθνούς συνεργασίας. • να αντιλαμβάνονται τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές αρχές και οι εργαζόμενοι στο πεδίο του προσφυγικού λόγω της γεωγραφικής θέσης της Ελλάδας, των συχνών κρίσεων στην περιοχή και της ιδιότητας της ως κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 			
Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο</i>			

<p>Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>
--	---

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου αλλά και διακρίσεων αναφορικά με καταπιεζόμενες ομάδες
- Εξοικείωση φοιτητών με νομοθεσία που άπτεται των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων
- Εξοικείωση των φοιτητών με φορείς που ασχολούνται με την προστασία των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στην Ευρώπη
- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας
- Εξοικείωση των φοιτητών με ελληνόγλωσση αλλά και ξενόγλωσση βιβλιογραφία και πόρους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει τα ζητήματα προστασίας των προσφύγων εστιάζοντας στους νομικούς κανόνες και στις αντίστοιχες πολιτικές σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Σε αυτό το πλαίσιο αναλύονται οι κρατικές υποχρεώσεις που πηγάζουν από το διεθνές και το ευρωπαϊκό δίκαιο, καθώς και ο ρόλος των διεθνών οργανισμών και της κοινωνίας των πολιτών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων και ιδίως στην προώθηση της κοινωνικής τους ένταξης προκειμένου να περιοριστούν φαινόμενα αποκλεισμού. Το μάθημα είναι κυρίως θεωρητικό, ωστόσο θα συζητούνται και πρακτικά ζητήματα με τη μελέτη υποθετικών περιπτώσεων εργασίας (case studies) σχετικών με τη διαχείριση ατομικών περιπτώσεων και κρίσεων. Η διάρθρωση του μαθήματος οργανώνεται ως εξής:

- Εισαγωγή στη διεθνή προστασία

Η εισαγωγική ενότητα παρουσιάζει τις εννοιολογικές οριοθετήσεις των μετακινούμενων πληθυσμών (πρόσφυγες, μετανάστες, αιτούντες άσυλο, απάτριδες, εσωτερικά εκτοπισμένοι) και την προστασία που παρέχεται σε κάθε κατηγορία από το διεθνές δίκαιο.

- Η Σύμβαση της Γενεύης του 1951

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται οι σημαντικότερες διατάξεις της Σύμβασης της Γενεύης για το καθεστώς των προσφύγων (αρχή της μη επαναπροώθησης, μη ποινικοποίηση παράνομης εισόδου, αρχή μη διάκρισης) καθώς και τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα που κατοχυρώνει.

- Προσφυγική προστασία στο διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Αυτή η ενότητα μελετά την προστασία που παρέχεται στους αιτούντες άσυλο και στους πρόσφυγες από τα συμβατικά κείμενα του ΟΗΕ και το αντίστοιχο έργο των Επιτροπών, με έμφαση σε γυναίκες και παιδιά πρόσφυγες, καθώς και στην πρόληψη των βασανιστηρίων.

- Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μετανάστευση και το άσυλο, ο Κανονισμός του Δουβλίνου και η Οδηγία για τις διαδικασίες χορήγησης διεθνούς προστασίας.

- Υποδοχή των αιτούντων άσυλο

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο με έμφαση στα κοινωνικά δικαιώματα που προβλέπονται από την αντίστοιχη Ευρωπαϊκή Οδηγία 2013/33 (πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην αγορά εργασίας, στέγαση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κ.α.).

- Διοικητική κράτηση

Αυτή η ενότητα μελετά τα ζητήματα στερήσης της ελευθερίας για λόγους που συνδέονται με την

παράτυπη είσοδο, καθώς και τα δικαιώματα που διαθέτουν οι ατούντες άσυλο και οι πρόσφυγες αναφορικά με τη νομιμότητα και τις συνθήκες της κράτησης.

- Προσφυγική προστασία στο Συμβούλιο της Ευρώπης

Σε αυτή την ενότητα θα μελετηθούν τα προστατευτικά πλαίσια για τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες που παρέχονται από το Συμβούλιο της Ευρώπης με έμφαση στο έργο των οργάνων και των εποπτικών μηχανισμών του (Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων, Επίτροπος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων κ.α.).

- Κατανομή της ευθύνης για την προστασία των προσφύγων

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζεται το πρόβλημα της άνισης κατανομής της ευθύνης για την προστασία των προσφύγων σε παγκόσμια κλίμακα, με έμφαση στις σχετικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη συνεργασία με τρίτες χώρες και ιδίως με την Τουρκία, καθώς και η διαχείριση της κρίσης του 2015 στην Ελλάδα.

- Διαδικασία ασύλου στην Ελλάδα

Αυτή η ενότητα εξετάζει τη διαδικασία χορήγησης του καθεστώτος του πρόσφυγα ενώπιον των αρμόδιων ελληνικών αρχών εστιάζοντας στην σημασία της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των ευάλωτων ομάδων (θύματα βίας, βασανιστηρίων, εμπορίας ανθρώπων κ.α.) κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

- Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα στην Ελλάδα

Αυτή η ενότητα παρουσιάζει τις πολιτικές και την ελληνική νομοθεσία για τη στέγαση, τα επιδόματα, την εκπαίδευση, την εργασία και την οικογενειακή επανένωση.

- Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζεται ο ρόλος των ΜΚΟ στο πεδίο της προσφυγικής προστασίας σχετικά με την παροχή υπηρεσιών και την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων.

- Βέλτιστες πρακτικές

Αυτή η ενότητα εξετάζει επιμέρους παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών που εφαρμόζονται σε επιλεγμένες χώρες για την προστασία των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων, ιδίως σε σχέση με την κοινωνική τους ένταξη.

- Παρουσίαση εργασιών – συζήτηση

Οι φοιτητές/τριες σε ομάδες θα κάνουν ολιγόλεπτες παρουσιάσεις των θεμάτων που επεξεργάστηκαν στο πλαίσιο της προαιρετικής εργασίας για ανατροφοδότηση πριν την κατάθεση των γραπτών εργασιών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Πρόσωπο με πρόσωπο							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Θεωρητικές διαλέξεις με ταυτόχρονη προβολή παρουσιάσεων PowerPoint. • Προβολή επιλεγμένων βίντεο σύντομης διάρκειας για προβληματισμό και συζήτηση. • Χιονοστιβάδα ιδεών, ανοικτή συζήτηση μέσω ανοικτών ερωτήσεων. • Συγγραφή και παρουσίαση εργασιών. • Μελέτη περιπτώσεων / πρακτικών ζητημάτων μέσω διαδραστικής προσέγγισης με τους φοιτητές/τριες. • Συζήτηση ορισμένων πρακτικών ζητημάτων με τη μορφή προσομοίωσης. 							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία,</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p> <table border="1"> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>80</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Εργασία & παρουσίαση</td> <td>20</td> </tr> </table>	Διαλέξεις	80	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Εργασία & παρουσίαση	20	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
Διαλέξεις	80							
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20							
Εργασία & παρουσίαση	20							

<p>Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Σύνολο Μαθήματος	120
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Για τους φοιτητές/τριες που θα εκπονήσουν προαιρετική ατομική εργασία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 70% τελική γραπτή εξέταση • 30% ατομική εργασία <p>Για τους φοιτητές/τριες που δεν θα εκπονήσουν προαιρετική ατομική εργασία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% τελική γραπτή εξέταση <p>Εργασίες: Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να παρουσιάσουν μία πρόσφατη έκθεση εθνικού ή διεθνούς εποπτικού μηχανισμού ή ΜΚΟ σχετικά με την κατάσταση των δικαιωμάτων των προσφύγων σε μία χώρα της Ευρώπης ή της Μεσογείου. Η παρουσίαση θα πρέπει να περιλαμβάνει κριτική αξιολόγηση του υφιστάμενου πλαισίου, να εντοπίζει τις τρέχουσες και μελλοντικές προκλήσεις προστασίας και να προτείνει λύσεις και βελτιώσεις σύμφωνα με τις ισχύουσες προστατευτικές διατάξεις (θα διανέμεται κατάλογος προτεινόμενων εκθέσεων). Οι εργασίες θα κατατίθενται γραπτά αλλά θα παρουσιάζονται και προφορικά για ανατροφοδότηση και συζήτηση.</p> <p>Γραπτή εξέταση: Η γραπτή εξέταση θα περιλαμβάνει ερωτήσεις κλειστού τύπου (σωστό – λάθος και πολλαπλής επιλογής) καθώς και ερωτήσεις ανοικτού τύπου (ερώτηση σύντομης ανάπτυξης και πρακτικό ζήτημα με σχετικά ερωτήματα).</p>	
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		
<ul style="list-style-type: none"> • Ελληνόγλωσση ΜΑΡΟΥΔΑ (Μ. ΝΤ.) (επιμ.), <i>Αλληλεγγύη στην ΕΕ: Εξελίξεις στο πεδίο της προσφυγικής προστασίας και προκλήσεις στην ΕΕ και στην Ελλάδα</i>, Νομική Βιβλιοθήκη, 2019 • Ξενόγλωσση COSTELLO (C.), <i>The Human Rights of Migrants and Refugees in European Law</i>, Oxford University Press, 2015. HATHAWAY (J.), <i>The Rights of Refugees under International Law</i>, Cambridge University Press, 2005. HURWITZ A. –G., <i>The collective responsibility of states to protect refugees</i>, Oxford University Press, 2009. <p>* Για κάθε μάθημα θα διανέμεται φάκελος με σχετικά άρθρα και εκθέσεις.</p>		

1. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά – ΓΕΝΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνικά κινήματα και κοινωνική αλλαγή		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2		
Άσκηση Πράξη	1		
Σύνολο	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό / Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Να μπορούν οι φοιτητές/φοιτήτριες να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμβαθύνουν στη μελέτη των κοινωνικών κινήματων ως μορφών πολιτικής κινητοποίησης διακριτών από τα πολιτικά κόμματα ή τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. • Κατανοήσουν τις συνθήκες ανάδυσης τους και ποια η συμβολή τους στις κοινωνικές αλλαγές. • Να γνωρίσουν τα θεωρητικά ρεύματα που επιχειρούν να ερμηνεύσουν τα φαινόμενα της συλλογικής δράσης, της εμφάνισης και ανάπτυξης των κοινωνικών κινήματων και της συλλογικής διαμαρτυρίας. • Να αναγνωρίζουν τις συνθήκες που διαμορφώνουν τα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα όπως π.χ. η εργασία, ταξική διάρθρωση, πολιτικό σύστημα. • Να γνωρίσουν τα γενικά οργανωτικά χαρακτηριστικά τους και τις τάσεις εξέλιξης τους. 			

- Να αναγνωρίζουν την ύπαρξη σύγχρονων κοινωνικών κινημάτων και τα δικαιώματα που υπερασπίζονται.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Αυτόνομη Εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές θεωρίες της συλλογικής δράσης
  - Θεωρίες της συλλογικής συμπεριφοράς
  - Θεωρίες ορθολογικής επιλογής
  - Μαρξισμός
2. Βασικές θεωρίες των κοινωνικών κινημάτων
  - Η θεωρία κινητοποίησης πόρων
  - Η θεωρία των νέων κοινωνικών κινημάτων
3. Παρουσίαση παραδοσιακών και νέων κοινωνικών κινημάτων
4. Εξέταση των κοινωνικών, πολιτιστικών, πολιτικών και ταυτοτικών χαρακτηριστικών των σύγχρονων κινημάτων, καθώς και των επιπτώσεων της δράσης τους στο εθνικό και διεθνές πολιτικό σύστημα.
5. Τα κοινωνικά κινήματα ως δυναμικές μορφές κοινωνικής δράσης και ως χώροι συγκρότησης συλλογικών ταυτοτήτων που υπερασπίζονται ατομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά δικαιώματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών και οπτικοακουστικού υλικού. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας. 														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις Πράξης</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη</td> <td>30</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	30	Ασκήσεις Πράξης	20	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10	Αυτοτελής μελέτη	30	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	30														
Ασκήσεις Πράξης	20														
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30														
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10														
Αυτοτελής μελέτη	30														
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120														

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ο βαθμός επίδοσης του Θεωρητικού μέρους αντιστοιχεί στο 70% της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος. Ο βαθμός αυτός προέρχεται από το τεστ Προόδου και από το τελικό γραπτό διαγώνισμα. <p>Το τεστ Προόδου είναι προαιρετικό για τους φοιτητές και αντιστοιχεί στο 40% του βαθμού. Το τελικό γραπτό διαγώνισμα είναι υποχρεωτικό και αντιστοιχεί στο 60%. Όταν ο φοιτητής δεν γράψει τεστ Προόδου, ο βαθμός του τελικού διαγώνισματος αντιστοιχεί στο 100% του βαθμού του Θεωρητικού μέρους.</p> 2. Ο βαθμός επίδοσης της Άσκησης Πράξης αντιστοιχεί στο 30% της συνολικής βαθμολογίας του μαθήματος και θα είναι αποτέλεσμα της αξιολόγησης του/της σπουδαστή/στριας στην παρουσίαση της ομαδικής εργασίας, της ατομικής του εργασίας και της συμμετοχής του/της μέσα στην τάξη.
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	
<p>Αλεξανδρόπουλος, Σ. (2001). <i>Θεωρίες για τη συλλογική δράση και τα κοινωνικά κινήματα</i>. Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Neveu, E. (2002). <i>Κοινωνιολογία των κοινωνικών κινήματων</i>. Αθήνα: Σαββάλας.</p> <p>De la Porta, D., & Diani, M. (2010). <i>Κοινωνικά κινήματα. Μια εισαγωγή</i>. Αθήνα: Κριτική.</p> <p>Ψημίτης, Μ. (2006). <i>Εισαγωγή στα σύγχρονα κοινωνικά κινήματα</i>. Αθήνα: Ατραπός.</p> <p>Ψημίτης, Μ. (2017). <i>Κοινωνικά κινήματα στην καθημερινή ζωή. Ταυτότητα, αλληλεγγύη και προεικόνιση σε σύγχρονες "κοσμοπολίτικες κοινότητες"</i>. Θεσσαλονίκη: Εκδ. Τζιόλα.</p> <p>Tilly, Ch.(2007). <i>Κοινωνικά κινήματα 1768 -2004</i>. Αθήνα: Σαββάλας.</p> <p>Καλογεράτος, Π. (2001). <i>Τα "κοινωνικά κινήματα" ως γνωστικό αντικείμενο της πολιτικής επιστήμης και της κοινωνιολογίας</i>. Αθήνα: Σάκκουλας.</p> <p>Σερντεδακίς, Ν. (1998). <i>Στην καρδιά των κοινωνικών κινήματων: Μια κριτική ανάγνωση της σύγχρονης θεωρίας</i>. Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, ΣΤ'(24), 41-65.</p> <p>Σεφεριάδης, Σ. (2006). <i>Συγκρουσιακή πολιτική, συλλογική δράση, κοινωνικά κινήματα: μια αποτύπωση</i>. Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης, Μάιος, 7-42</p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτισμός και κοινωνική ανάπτυξη		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό Επιστημονικής περιοχής/ μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Οχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Στο πλαίσιο των διαρκώς μεταβαλλόμενων κοινωνικών αναγκών, ο πολιτισμός διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο στη προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την ενσωμάτωση και την κοινωνική δικαιοσύνη. Με αφετηρία διαφορετικές πολιτισμικές προσεγγίσεις, θα εξετάσουμε το ρόλο και την ειδική συμβολή του πολιτισμού στην κοινωνική πραγματικότητα. Πιο συγκεκριμένα, θα μελετηθεί η πολιτιστική πολιτική διεθνών και Ευρωπαϊκών οργανισμών όπως η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η Unesco, το Συμβούλιο της Ευρώπης κ.ά προς πολιτικές που στοχεύουν στην πολιτιστική δημοκρατία, την κοινή ευρωπαϊκή κληρονομιά, την πολιτιστική ανάπτυξη και συνοχή και τον πολιτιστικό πλουραλισμό. Παράλληλα, θα παρουσιαστεί η πολιτική πολιτιστικών οργανισμών, δικτύων και Μουσείων που δραστηριοποιούνται στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο μέσα από προγράμματα και δράσεις που συνάδουν με τις αρχές και αξίες της κοινωνικής εργασίας με στόχο την ενσωμάτωση, την αειφορία και την κοινωνική ειρήνη.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι φοιτητές αναμένεται να: • Κατανοήσουν τους βασικούς θεωρητικούς πυλώνες του πολιτισμού και της κουλτούρας 			

- Αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την πολιτιστική πολιτική στην Ευρώπη
- Κατανοήσουν τον τρόπο που διαμορφώθηκε η πολιτική του πολιτισμού στην Ελλάδα
- Αποκτήσουν τις απαραίτητες επιστημονικές γνώσεις και προσεγγίσεις για το σημαντικό ρόλο του πολιτισμού σε τοπικό επίπεδο
- Αναζητήσουν κατάλληλα προγράμματα και δράσεις μέσα από δίκτυα πολιτισμού και δημιουργικές συσπειρώσεις στο πεδίο άσκησης της κοινωνικής εργασίας
- Αποκτήσουν δεξιότητες για τη συμμετοχή στο σχεδιασμό πολιτιστικών προγραμμάτων με στόχο την κοινωνική συνοχή και δικαιοσύνη
- Υιοθετήσουν στάσεις, αντιλήψεις και αξίες σχετικά με το σεβασμό στη διαφορετικότητα, τον πολιτισμικό πλουραλισμό και τα ανθρώπινα δικαιώματα, προωθώντας πολιτιστικές δράσεις που προάγουν τις αρχές και τις αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική Εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Βασικές έννοιες πολιτισμού και σύγχρονη πολιτιστική πραγματικότητα.
2. Συμβολή του πολιτισμού σε κοινωνική συνοχή και την οικονομική ανάπτυξη.
3. Η Ευρωπαϊκή πολιτική για τον πολιτισμό και η έννοια της κοινωνικής καινοτομίας.
4. Η συμβολή των διεθνών οργανώσεων για τον πολιτισμό στη διαμόρφωση των σύγχρονων πολιτιστικών σχέσεων.
5. Η έννοια της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και η σύγκρουση τοπικών και οικουμενικών αξιών.
6. Πολιτιστικές και δημιουργικές συσπειρώσεις και έξυπνη οικονομία.
7. Διαπολιτισμική ταυτότητα των σύγχρονων πόλεων. Κοινωνική Συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη.
8. Διεθνή πολιτιστικά δίκτυα πόλεων.
9. Πολιτιστική πολιτική σε τοπικό επίπεδο.
10. Δημιουργία πολιτισμικών δράσεων και δομών με στόχο την κοινωνική συνοχή. Πολιτιστικά Φεστιβάλ, Διεθνείς συνεργασίες, Καλλιτεχνικά Εργαστήρια, Εκπαιδευτικά προγράμματα.
11. Αρχές σχεδιασμού πολιτισμικών δράσεων στον τοπικό χώρο.
12. Εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δράσεις σε χώρους πολιτισμού για ειδικές κατηγορίες κοινού.
13. Παραδείγματα από πολιτιστικά προγράμματα που φορούν μετανάστες, ΑΜΕΑ, νέους .
14. Θεωρητικές και μεθοδολογικές προτάσεις για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επισκέψεων σε Μουσεία και χώρους πολιτισμικής αναφοράς.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class

<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Τακτική επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 														
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="619 398 954 465">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="954 398 1289 465">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="619 465 954 499">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="954 465 1289 499">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="619 499 954 533">Άσκηση Πράξης</td> <td data-bbox="954 499 1289 533">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="619 533 954 600">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="954 533 1289 600">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="619 600 954 633">Συγγραφή Εργασίας</td> <td data-bbox="954 600 1289 633">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="619 633 954 667">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="954 633 1289 667"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="619 667 954 734">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="954 667 1289 734">120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Άσκηση Πράξης	20	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Συγγραφή Εργασίας	20	Αυτοτελής Μελέτη		Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις	60														
Άσκηση Πράξης	20														
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20														
Συγγραφή Εργασίας	20														
Αυτοτελής Μελέτη															
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120														
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις Ανάπτυξης και ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Σενάριο σχεδιασμού πολιτιστικής δράσης μέσα από μελέτη περίπτωσης</p> <p>2. Γραπτή Εργασία (40%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>														
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>															
<p>Αυδίκος, Β. (2014). <i>Οι πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες στην Ελλάδα</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Επίκεντρο [Κωδικός Εύδοξος 41955459]</p> <p>Ζορμπά, Μ. (2014). <i>Πολιτική του πολιτισμού: Ευρώπη και Ελλάδα στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα</i>. Αθήνα: Πατάκης [Κωδικός Εύδοξος 41955036]</p> <p>Κοντοχρήστου, Μ. (Επιμ.), (2017). <i>Διεθνές γίνεσθαι και πολιτισμός, Προκλήσεις και Πολιτικές</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Σιδέρης [κωδικός Εύδοξος 68403881]</p> <p>Μπιτσάνη, Ε. (2004). <i>Πολιτισμική διαχείριση και περιφερειακή ανάπτυξη. Σχεδιασμός πολιτιστικής πολιτικής και πολιτιστικού προϊόντος</i>. Αθήνα: Διόνικος [Κωδικός Εύδοξος: 753]</p> <p>Park, Y. (2005). Culture as deficit: A critical discourse analysis of the concept of culture in contemporary social work discourse. <i>J. Soc. & Soc. Welfare</i>, 32, 11.</p> <p>Psychogiopoulou, E. (Ed.). (2016). <i>Cultural governance and the European Union: protecting and promoting cultural diversity in Europe</i>. Springer.</p> <p>Shore, C. (2013). <i>Building Europe: The cultural politics of European integration</i>. Routledge.</p>															

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνικές Ανισότητες, φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Αντικείμενο του μαθήματος είναι η παρουσίαση του επιστημονικού διαλόγου για τα ζητήματα της ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, και η διερεύνηση βασικών διαστάσεων και πτυχών των φαινομένων αυτών σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο.</p> <p>Με το τέλος των μαθημάτων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις βασικές έννοιες και τη γενικότερη ορολογία που άπτεται των θεμάτων της οικονομικής ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. • Θα κατανοήσουν την επίδραση που ασκούν οι παραπάνω έννοιες τόσο στην αποτύπωση και ερμηνεία των φαινομένων αυτών όσο και στην επιλογή αλλά και αξιολόγηση των πολιτικών αντιμετώπισής των. • Θα εξοικειωθούν με τα βασικά εργαλεία και μεθόδους εμπειρικής ανάλυσης των ζητημάτων αυτών. • Θα γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά και τις διαστάσεις της ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων και των πολιτικών αντιμετώπισης των φαινομένων αυτών. 			

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Προσδιορισμός της ανισότητας και της φτώχειας. Ορισμοί και δείκτες μέτρησης. Ζητήματα στην εμπειρική διερεύνηση.
2. Ο διάλογος για την παγκόσμια φτώχεια και την αποστέρηση.
3. Πολιτικές αντιμετώπισης της φτώχειας σε διεθνή και εθνικό επίπεδο. Ο ρόλος των διεθνών οργανισμών και των εθνικών κυβερνήσεων.
4. Βασικά χαρακτηριστικά και τάσεις της ανισότητας, της φτώχειας και της κοινωνικής προστασία στην Ελλάδα και την ΕΕ.
5. Οικονομική μεγέθυνση, ανάπτυξη και φτώχεια.
6. Βασικοί εννοιολογικοί προσδιορισμοί του κοινωνικού αποκλεισμού. Ο έννοια του κοινωνικού αποκλεισμού στο πλαίσιο των κυρίαρχων πολιτικών και των προγραμμάτων σε εθνικό και υπερεθνικό (ΕΕ) επίπεδο. Αποκλεισμός από την αγορά εργασίας.
7. Αποκλεισμός και ενσωμάτωση.
8. Μορφές και χαρακτηριστικά του κοινωνικού αποκλεισμού. Ελληνική και ευρωπαϊκή εμπειρία.
9. Πολιτικές-Προγράμματα καταπολέμησης της οικονομικής ανισότητας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στις χώρες της Ε.Ε.
10. Η επίδραση των σύγχρονων κοινωνικών και οικονομικών εξελίξεων στην ανισότητα , την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.
11. Η επίδραση της οικονομικής κρίσης και των προγραμμάτων λιτότητας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή ηλεκτρονικών διαφανειών και οπτικοακουστικού υλικού. • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Ασκήσεις Πράξης	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	10
Αυτοτελής μελέτη	30	

<p>εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Σύνολο φόρτου μαθήματος</p>	<p>120</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Το 70% από γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις Ανάπτυξης - Ερωτήσεις σύντομης απάντησης - Συγκριτική αξιολόγηση στοιχείων θεωρίας <p>2. Το 30% από την προαιρετική ενδιάμεση εθελοντική γραπτή αξιολόγηση.(Πρόοδος).</p>	
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>		
<p>Πετμεζίδου, Μ. και Παπαθεοδώρου, Χ., 2004. Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός, Αθήνα: Εξάντας.</p> <p>Παπαδοπούλου, Δ., 2012. Κοινωνιολογία του αποκλεισμού στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Αθήνα: Μοτίβο</p> <p>Καυταντζόγλου Ι. 2006. Κοινωνικός αποκλεισμός: Εκτός, εντός και υπό: Θεωρητικές, ιστορικές και πολιτικές καταβολές μιας διαφορούμενης έννοιας. Αθήνα: Σαββάλας.</p> <p>Σακελλαρόπουλος Σ., 2014. Κρίση και κοινωνική διαστρωμάτωση στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα. Αθήνα: Τόπος.</p> <p>Αμίτσης Γ.(2006). Η ευρωπαϊκή στρατηγική κοινωνικής ένταξης. Αθήνα: Παπαζήση.</p> <p>Οικονόμου Χ. και Φερώνας Α. (επιμ.) 2006, Οι εκτός των τειχών. Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός στις σύγχρονες κοινωνίες. Αθήνα: Διόνικος.</p> <p>Παπαθεοδώρου, Χ. και Δαφέρμος, Γ., 2010, Δομή και τάσεις της οικονομικής ανισότητας και της φτώχειας στην Ελλάδα και την ΕΕ, 1995-2008. Παρατηρητήριο Οικονομικών και Κοινωνικών Εξελίξεων, Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, Επιστημονικές Εκδόσεις, Αθήνα: ΙΝΕ-ΓΣΕΕ. http://www.ineobservatory.gr/sitefiles/files/report2.pdf</p>		

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ατομικά και Κοινωνικά δικαιώματα	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Γενικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</i>		
<p>Το μάθημα «Ατομικά & Κοινωνικά Δικαιώματα» θα επιχειρήσει να απαντήσει στα ακόλουθα ερωτήματα: 1. Ποια είναι η έννοια των ατομικών δικαιωμάτων; 2. Ποια είναι η έννοια των κοινωνικών δικαιωμάτων και ποια η διαφορά ανάμεσα στις έννοιες «ατομικό δικαίωμα» και «κοινωνικό δικαίωμα»; 3. Πώς προστατεύονται τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα στα πλαίσια της Ελλάδας; και τέλος 4. Πώς προστατεύονται τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα σε διεθνές επίπεδο όπως στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε άλλους διεθνείς οργανισμούς όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης ή ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών;</p> <p>Το μάθημα μεθοδεύεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, οι φοιτητές / φοιτήτριες θα εξοικειωθούν με την έννοια και την προστασία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων μέσω της μελέτης του Ελληνικού Συντάγματος αλλά και μέσω της μελέτης διεθνών πηγών, όπως για παράδειγμα την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Στη δεύτερη φάση του μαθήματος, θα αναλυθούν ειδικότερες κατηγορίες ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Ενδεικτικές περιπτώσεις ατομικών δικαιωμάτων που θα αναλυθούν είναι η αρχή της αξίας του ανθρώπου, η αρχή της ισότητας, η προσωπική ελευθερία, η ελευθερία γνώμης και πνευματικής κίνησης, η θρησκευτική ελευθερία, η ελευθερία της έκφρασης και του τύπου, οι θεσμικές εγγυήσεις για τη ραδιοτηλεόραση, η ελευθερία της τέχνης, της επιστήμης και της παιδείας, το δικαίωμα της ιδιοκτησίας, η αρχή του νόμιμου δικαστή,</p>		

τα δικαιώματα προηγούμενης ακρόασης, συλλογικής δράσης και συνένωσης, καθώς και η συνδικαλιστική ελευθερία. Η δεύτερη φάση θα ολοκληρωθεί με ειδικότερη αναφορά σε ορισμένα παραδείγματα κοινωνικών δικαιωμάτων τα οποία περιλαμβάνουν την υποχρέωση της πολιτείας να λαμβάνει θετικά μέτρα για την εξασφάλιση βασικών αγαθών στους πολίτες (ανάγκη ύπαρξης ενός κοινωνικού κράτους). Ενδεικτικές περιπτώσεις κοινωνικών δικαιωμάτων που θα εξεταστούν είναι η προστασία της οικογένειας, του γάμου, της μητρότητας και της παιδικής ηλικίας, όπως και τα δικαιώματα στην υγεία, στην εργασία, στην κοινωνική ασφάλιση, στην κοινωνική προστασία και στην στέγαση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο τέλος του μαθήματος θα υπάρξει ειδική μελέτη περίπτωσης που θα εστιάζει στην αλληλεπιδραστικότητα ανάμεσα στην Κοινωνική Εργασία και στον τομέα των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων με ειδικότερη θεματική τις καταπιεζόμενες ομάδες.

Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να διακρίνουν τα συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα ανάλογα με το περιεχόμενό τους
- να εντοπίζουν με ευκολία το πότε γίνεται λόγος για ατομικό δικαίωμα και πότε για κοινωνικό δικαίωμα
- -να εντοπίζουν με ευκολία περιπτώσεις παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς επίσης τις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες ένα άτομο μπορεί να στραφεί κατά του Ελληνικού Κράτους για παραβιάσεις της σχετικής με τα θεμελιώδη δικαιώματα νομοθεσίας
- -να εντοπίζουν φορείς προστασίας των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων τόσο στην Ελλάδα όσο και σε διεθνές επίπεδο
- -να εντοπίζουν ζητήματα από την εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας που άπτονται του τομέα προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Μάθηση της παράδοσης των δικαιωμάτων του ανθρώπου μέσα από την μελέτη υποθέσεων εργασίας και μέσα από το σχολιασμό δικαστικών αποφάσεων αναφορικά με τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα
- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας
- Εξοικείωση φοιτητών με νομοθεσία που άπτεται των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων
- Εξοικείωση των φοιτητών με φορείς που ασχολούνται με την προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων (Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Συμβούλιο της Ευρώπης, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Ευρωπαϊκή Ένωση)
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου αλλά και διακρίσεων αναφορικά με καταπιεζόμενες ομάδες
- Εξοικείωση των φοιτητών με ελληνόγλωσση αλλά και ξενόγλωσση βιβλιογραφία και πόρους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η φύση του μαθήματος θα είναι ως επί το πλείστον θεωρητική, ωστόσο όμως θα οργανωθούν σεμινάρια επίλυσης πρακτικών ζητημάτων με τη μελέτη υποθετικών περιπτώσεων εργασίας (case studies). Αξίζει να σημειωθεί ότι στα πλαίσια του μαθήματος θα σχολιαστούν αποφάσεις φορέων που ασχολούνται με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην αλλοδαπή με ενδεικτικά παραδείγματα την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Ειδικότερα, το μάθημα μεθοδεύεται ως ακολούθως:

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΗ

- Έννοια και πηγές των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- Δομή, λειτουργία και πεδία προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- Η αρχή του κοινωνικού κράτους
- Πηγές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- Ελληνικό Σύνταγμα
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Συμβούλιο της Ευρώπης)
- Η Χάρτα των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (Ευρωπαϊκή Ένωση)
- Άλλα κείμενα (υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών)

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: ΔΕΥΤΕΡΗ ΦΑΣΗ

- Ανάλυση επιμέρους ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων με βάση το ισχύον Σύνταγμα και τα διεθνή νομοθετικά κείμενα
- **Ατομικά δικαιώματα**-ενδεικτικά παραδείγματα:
  - Η προστασία της αξίας του ανθρώπου
  - Η αρχή της ισότητας των φύλων
  - Το δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας και συμμετοχής στη ζωή της χώρας
  - Η προστασία της ζωής
  - Η ελευθερία της κίνησης
  - Η προστασία της υγείας και της γενετικής ταυτότητας
  - Το δικαίωμα στην πληροφόρηση
  - Η προσωπική ασφάλεια
  - Η τυποποίηση του ποινικού φαινομένου
  - Το δικαίωμα του φυσικού δικαστή
  - Το απαραβίαστο του ασύλου της κατοικίας και η προστασία του ιδιωτικού βίου
  - Το δικαίωμα της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης
- **Κοινωνικά δικαιώματα**-κοινωνικό κράτος-ενδεικτικά παραδείγματα:
  - Η προστασία της οικογένειας, του γάμου, της μητρότητας, της παιδικής ηλικίας και ευαίσθητων κατηγοριών πολιτών
  - Το δικαίωμα στην εργασία
  - Το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση

ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ-ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

- Φορείς προστασίας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- Δικαστήρια που προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- Μελέτη περίπτωσης στην Κοινωνική Εργασία με ειδική θεματική «θεμελιώδη δικαιώματα και καταπιεζόμενες ομάδες».

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόσωπο με πρόσωπο										
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαλέξεις με την χρήση powerpoint • Χιονοστιβάδα ιδεών, ανοικτή συζήτηση μέσω ανοικτών ερωτήσεων με τους φοιτητές • Συγγραφή και παρουσίαση εργασιών • Επίλυση πρακτικών ασκήσεων και ανάλυση υποθέσεων εργασίας										
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη</i>	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>80</td></tr><tr><td>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td><td>20</td></tr><tr><td>Εργασία & παρουσίαση</td><td>20</td></tr><tr><td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td><td>120</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	80	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Εργασία & παρουσίαση	20	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										
Διαλέξεις	80										
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20										
Εργασία & παρουσίαση	20										
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120										

<p>καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες. Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Προτείνεται τρόπος αξιολόγησης που θα συνίσταται στη γραπτή εξέταση (με ποσοστό συμμετοχής στην τελική βαθμολογία κατά 80%) και την πραγματοποίηση και παρουσίαση σύντομης εργασίας σε θέμα που εμπίπτει στο γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος (με ποσοστό συμμετοχής στην τελική βαθμολογία κατά 20%)</p> <p>Η Γραπτή τελική εξέταση θα περιλαμβάνει: Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης και Ερωτήσεις Ανάπτυξης Ερωτήσεις Σωστού/Λάθους Ερωτήσεις επίλυσης σύντομης πρακτικής άσκησης</p>
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	
<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :</p> <p>Χρυσόγονος Κ. & Βλαχόπουλος Σ., Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, Τέταρτη Αναθεωρημένη Έκδοση, 2017, Νομική Βιβλιοθήκη Βοηθητικό υλικό όπως:</p> <p>1. Νομοθεσία: Ελληνικό Σύνταγμα, Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Χάρτα Θεμελιωδών Δικαιωμάτων</p> <p>2. Άλλες πηγές: Χρήσιμες ιστοσελίδες που θα προτείνονται από τον διδάσκοντα μέσω του e-class με ενδεικτικά παραδείγματα: https://www.coe.int/en/web/portal/home http://www.nchr.gr/ https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/gre&c=</p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Βιοηθικής	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις	3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό / Γενικής υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γενικών γνώσεων και η ευαισθητοποίηση σε επιμέρους ζητήματα βιοηθικής που σχετίζονται με τον κύκλο της ζωής του ανθρώπου πριν τη γέννηση, στη διάρκεια της ζωής και στη διαδικασία της γήρανσης μέχρι το θάνατο.</p> <p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να έχουν κατανοήσει τις βασικές αρχές της βιοηθικής και τον τρόπο που επηρεάζουν διάφορες διαστάσεις της ανθρώπινης ζωής. • Να αναγνωρίζουν τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στο χώρο της υγείας και τα διλήμματα που σχετίζονται με την πρόοδο των βιοϊατρικών επιστημών. • Να εφαρμόζουν τις θεωρητικές αυτές γνώσεις για την ανάλυση συγκεκριμένων περιπτώσεων-περιστατικών στο χώρο της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας. 		
Γενικές Ικανότητες		
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Ομαδική εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Σεβασμός της ποικιλομορφίας και του πολύ πολιτισμικού περιβάλλοντος και • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 		
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στη βιοηθική. Βιο-Ιατρική Ηθική και Βιοηθική: εισαγωγικές γνώσεις, ορισμοί, ιστορική αναδρομή. Η Βιοηθική ως φιλοσοφική διεπιστημονική παρέμβαση στις εφαρμογές των βιοεπιστημών και της βιοτεχνολογίας. 2. Η εξέλιξη της γενετικής γνώση και ηθικά ζητήματα. Η Νέα Γενετική: Θεραπευτική και Αναπαραγωγική Κλωνοποίηση - Γονιδιακή Θεραπεία - Γενετικός Έλεγχος. 3. Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, στέρωση, δικαιώματα εμβρύου, διακοπή της κύησης, προγεννητικός έλεγχος, γονιδιακές παρεμβάσεις, ευγονική. 		

4. Ανίχνευση νοσημάτων εμβρύου, προγεννητική διάγνωση και θεραπεία, γονιδιακή παρέμβαση, γενετική μηχανική. Επιλογή φύλου. Ευγονική. Εκούσια ή ακούσια στείρωση.
5. Ζητήματα σχέσης επαγγελματία υγείας-ασθενούς - Η αυτονομία του ασθενούς: το ζήτημα της ενημέρωσης και της συγκατάθεσης/άρνησης ασθενούς, επικοινωνιακές δυσκολίες, απόρρητο, διακίνηση κλινικής πληροφορίας, ευάλωτες ομάδες ασθενών.
6. Μεταμόσχευση ιστών και οργάνων.
7. Γήρανση. Διάρκεια και ποιότητα ζωής. Ηθικά ζητήματα σε σχέση με συγκεκριμένες κατηγορίες ασθενών (πχ. Άτομα με Αλζχάιμερ: μια ηθική πρόκληση).
8. Ηθικά ζητήματα στο τέλος της ζωής. Η φροντίδα του ανθρώπου που πεθαίνει. Ανακουφιστική θεραπεία.
9. Παράταση της ζωής και του θανάτου. Η έννοια της ματαιότητας της ιατρικής παρέμβασης, ερωτήματα για τη διακοπή της υποστηρικτικής αγωγής, πιστοποίηση θανάτου, εγκεφαλικός θάνατος.
10. Ενεργητική και παθητική ευθανασία. Υποβοηθούμενη αυτοκτονία.
11. Η εξέλιξη της βιοτεχνολογίας και οι κοινωνικές και πολιτικές της επιπτώσεις.
12. Έρευνα και ηθική. Ζητήματα βιο-ιατρικής έρευνας (όρια και καταχρήσεις). Κλινικές μελέτες και βιοηθικά προβλήματα.
13. Ανθρώπινη δραστηριότητα και περιβαλλοντική ηθική.
14. Κριτική της Βιοηθικής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας	
	Διαλέξεις	80	
	Εργαστηριακή Άσκηση	20	
	Συγγραφή Εργασίας	20	
	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης 2. Γραπτή Εργασία (40%) <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>		

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ηγουμενίδης Μ., (2020). Βασική Βιοηθική-Δεοντολογία-Νομοθεσία για Επαγγελματίες Υγείας, Broken Hill Publishers,

Τσινόρεμα, Σ., Λούης, Κ. (2013). Θέματα Βιοηθικής – Η ζωή, η κοινωνία και η φύση μπροστά στις προκλήσεις των Βιοεπιστημών. Ηράκλειο: ΙΤΕ-Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Παναγοπούλου, Φ. (2011). Ηθική δεοντολογία της υγείας. Αθήνα: Πασχαλίδης.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ		
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εφαρμογές Πληροφορικής	
<p>ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i></p>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<p>Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης</p>	3	4
<p><i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i></p>		
<p>ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i></p>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 		
<p>Οι φοιτητές αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να μπορούν να ανταποκριθούν στις βασικές απαιτήσεις μιας επιστημονικής εργασίας. • Να αξιοποιούν αποτελεσματικά γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών. • Να προβληματιστούν για την αξιοποίηση των Η/Υ στην Κοινωνική Εργασία και τη χρήση λογισμικού για Κοινωνική Υπηρεσία. 		

- Να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά εφαρμογές επεξεργασίας κειμένου και παρουσίασης περιεχομένου.
- Να αποκτήσουν δυνατότητα πλοήγησης και αναζήτησης πληροφορίας στο διαδίκτυο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές αποκτούν γνώσεις και δεξιότητες εφαρμογής στα παρακάτω:

1. Βασικές έννοιες της Πληροφορικής
2. Υπολογιστικά συστήματα- Δίκτυα υπολογιστών
3. Νομικά θέματα και θέματα προστασίας και ασφάλειας σε σχέση με τη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων
4. Χρήση υπολογιστή και διαχείριση αρχείων
5. Διαχείριση πληροφοριών και υπηρεσίες διαδικτύου
6. Επεξεργασία κειμένου
7. Αρχές - δομή επιστημονικού κειμένου
8. Τρόπος σύνταξης κειμένου - αξιοποίηση πηγών
9. Βιβλιογραφικές πηγές - βιβλιογραφική τεκμηρίωση
10. Κατάρτιση βιβλιογραφίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο													
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class για την αποθήκευση των παρουσιάσεων σε ψηφιακή μορφή για την εύκολη πρόσβαση από τους φοιτητές. • Χρήση Η/Υ 													
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="703 1570 1066 1630">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1070 1570 1353 1630">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="703 1630 1066 1666">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1070 1630 1353 1666">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="703 1666 1066 1702">Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td data-bbox="1070 1666 1353 1702">80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="703 1702 1066 1738"></td> <td data-bbox="1070 1702 1353 1738"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="703 1738 1066 1774"></td> <td data-bbox="1070 1738 1353 1774"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="703 1774 1066 1794">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1070 1774 1353 1794">120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	40	Εργαστηριακή Άσκηση	80					Σύνολο φόρτου μαθήματος	120	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	40													
Εργαστηριακή Άσκηση	80													
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120													

εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Γραπτή τελική εξέταση (50%) με χρήση ΗΥ για να διαπιστωθούν οι δεξιότητες των φοιτητών στη χρήση των προγραμμάτων που διδάσκονται</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση (50%) που περιλαμβάνει Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης</p>
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>	
<p><i>Beekman, G. (2005). Εισαγωγή στην Πληροφορική. Αθήνα: Γκιούρσδας.</i></p> <p><i>Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005). Πως γίνεται μια διπλωματική εργασία. Αθήνα: Κριτική.</i></p> <p><i>Κωνσταντίνος, Ι. (2003). Χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή. Αθήνα: Άβακας.</i></p> <p><i>Microsoft Corporation (2004). Το λεξικό της Πληροφορικής. Αθήνα: Κλειδάριθμος.</i></p> <p><i>Παπαδάκης, Σ. (2002). Εισαγωγή στην Πληροφορική και τη χρήση υπολογιστή. Αθήνα: Μεταίχμιο.</i></p> <p><i>Rivard, J. D. (1997). Quick guide to the Internet for social workers. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.</i></p> <p><i>Τσουροπλής, Α. (2003). Εισαγωγή στην Πληροφορική. Αθήνα: Νέες Τεχνολογίες.</i></p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνική Οικονομία Και Επιχειρηματικότητα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>			
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	4
Εργαστήριο			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιλογής Υποχρεωτικό		
<i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα			
<i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση των εννοιών της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας και πως αυτές σχετίζονται με την κοινωνική εργασία. • Κατανόηση του ρόλου της κοινωνικής οικονομίας στην παγκόσμια κρίση και πως σχετίζεται με την κοινωνική συνοχή. • Εξοικείωση των σπουδαστών με τον επιχειρηματικό τρόπο σκέψης και οργάνωσης. • Ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η δημιουργικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η εύρεση εναλλακτικών λύσεων και η προσαρμοστικότητα στις ανάγκες της εποχής. • Συνειδητοποίηση των διευρυμένων επαγγελματικών επιλογών που έχουν οι πτυχιούχοι κοινωνικοί λειτουργοί. 			
Γενικές Ικανότητες			
<i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i>			

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Σε επίπεδο γνώσεων

Ο φοιτητής θα αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις στα θέματα της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας. Οι γνώσεις αυτές θα αφορούν τις βασικές έννοιες του πεδίου και την συσχέτισή τους με την κοινωνική εργασία και την έννοια της κοινωνικής συνοχής.

Ο φοιτητής θα αποκτήσει γνώσεις αξιολόγησης χαρακτηριστικών κοινωνικών επιχειρήσεων, ανάλυσης κοινωνικών δικτύων και σχεδιασμού-επικοινωνίας προτάσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων

Ο φοιτητής θα αναπτύξει δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η ανταπόκριση στις ανάγκες της εποχής και η εύρεση εναλλακτικών λύσεων.

Ο φοιτητής θα ενθαρρυνθεί να αναζητά ενεργά (μεθοδολογία έρευνας αγοράς) και να διαβάξει κριτικά τις πληροφορίες καθώς και να καλλιεργήσει τις δεξιότητες της καινοτομίας και λήψης αποφάσεων.

Σε επίπεδο ικανοτήτων

Ο φοιτητής θα αναγνωρίσει τις ικανότητές του και πως μπορεί να τις χρησιμοποιήσει στους τομείς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και κοινωνικής εργασίας.

Η συμπληρωματικότητα των ικανοτήτων που είναι απαραίτητες για την δραστηριοποίηση στον κάθε τομέα ξεχωριστά, θα βοηθήσει στην ομαδική φύση του μαθήματος και στη κατανόηση πρότυπων πρωτοβουλιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός της κοινωνικής οικονομίας. Ιστορική εξέλιξη της έννοιας. Προσδιορισμός εμπλεκόμενων φορέων. Βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις σε τοπικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο. Ορολογία.
2. Η κοινωνική οικονομία και η θέση της στην παγκόσμια κρίση. Αξιολόγηση χαρακτηριστικών κοινωνικών επιχειρήσεων.
3. Νομικό πλαίσιο και διαδικασίες ίδρυσης των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Η εθνική δημόσια πολιτική
4. Η κοινωνική εργασία και η κοινωνική οικονομία. Η έννοια της κοινωνικής συνοχής. Τα ερευνητικά εργαλεία στην μεθοδολογία έρευνας αγοράς.
5. Εξεύρεση οικονομικών πόρων-Fundraising. Το παράδειγμα των Ashoka και UnLtd.
6. Σχεδιασμός επιχειρηματικής δραστηριότητας. Hands-on: Εντοπισμός προβλημάτων-Εύρεση λύσεων- Προβληματισμοί.
7. How to pitch your idea. Η παρουσίαση-επικοινωνία της επιχειρηματικής κοινωνικής ιδέας.
8. Οι έννοιες της αυτονομίας, δημιουργικότητας, αποφασιστικότητας, ομαδικότητας και κριτικής σκέψης. Τα χαρακτηριστικά (qualities) του κοινωνικού επιχειρηματία.
9. Η στρατηγική 2020 στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρώπη 2020). Οι κατευθυντήριες της Ε.Ε. για την μέτρηση του κοινωνικού αντίκτυπου- επιρροής (social impact measurement).
10. Διερεύνηση δικτύων κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Συγκριτική μελέτη μεταξύ χωρών. Το παράδειγμα του “Ruby Cup”.
11. Αλληλέγγυα και συνεργατική οικονομία. Εταιρική κοινωνική ευθύνη. Οι διαφορές τους με την κοινωνική οικονομία.
12. Πρόσφατες πρωτοβουλίες και εξελίξεις που αφορούν την κοινωνική οικονομία. Το παράδειγμα του “Challenging the Crisis” group (European initiative).
13. Η εξέλιξη της κοινωνικής οικονομίας: ζητήματα και προοπτικές.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας στη θεωρητική εκπαίδευση με παράλληλη χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="695 421 1054 488">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1054 421 1361 488">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="695 488 1054 555">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1054 488 1361 555">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 555 1054 589">Μελέτες περίπτωσης</td> <td data-bbox="1054 555 1361 589">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 589 1054 645">Συγγραφή εργασιών</td> <td data-bbox="1054 589 1361 645">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 645 1054 678">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="1054 645 1361 678">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="695 678 1054 712">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1054 678 1361 712">120</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	60	Μελέτες περίπτωσης	20	Συγγραφή εργασιών	20	Αυτοτελής Μελέτη	20	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	60													
Μελέτες περίπτωσης	20													
Συγγραφή εργασιών	20													
Αυτοτελής Μελέτη	20													
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120													
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (80%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής - Μελέτη και αξιολόγηση περίπτωσης φορέα <p>2. Παρουσίαση Ομαδικής Εργασίας (20%)</p>													
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ														
<p>Αδάμ, Σ. (2014). Κοινωνική οικονομία: οδηγός δημιουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων. Θεσσαλονίκη (e-book: http://gr.boell.org/el/2014/08/29/odigos-dimioyrgias-koinonikon-epiheiriseon) Γενική Διεύθυνση Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2013). Κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα: οδηγός για την κοινωνική Ευρώπη. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ε.Ε., Λουξεμβούργο (e-book: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=el&pubId=7523) Council of European Union (2014). Council conclusions on the EU common position for the First High Level Meeting of the Global Partnership for Effective Development Co-operation (report) Den Sociale Kapitalfond Management ApS (2014). Social return of investment: A review of methods to measure social impact. Copenhagen: Den Sociale Kapitalfond. European Commission (2014). A map of social enterprises and their eco-systems in Europe. Employment, Social Affairs and Inclusion: EU (booklet). European Economic and Social Committee (2013). Report: Social impact measurement EESC: Brussels Guclu, A. J., Dees, G., & Anderson, B. B. (2002). The process of social entrepreneurship: creating opportunities worthy of serious pursuit. Center for the Advancement of Social Entrepreneurship: DUKE the Fuqua School of Business Mair, J. & Boboa, E. (2003). Social entrepreneurship: How intentions to create a social enterprise get formed. Barcelona: IESE Business School: University of Navarra Λιερός, Γ. (2012). Υπαρκτός καινούριος κόσμος. Αθήνα: Οι εκδόσεις των συναδέλφων. Νασιούλας, Ι. (2010). Κοινωνική οικονομία της Ελλάδος και το κοινωνικό της κεφάλαιο. Αθήνα: Ορθός λόγος Vienney, C. (2008). Η κοινωνική οικονομία. Αθήνα: Πολύτροπον. Διαδικτυακές πλατφόρμες: www.social-economy.com</p>														

www.koinsep.org
www.ripess.org
<http://www.benefitcorp.net/>
<https://www.gov.uk/government/organisations/office-of-the-regulator-of-community-interest-companies>
http://www.ssireview.org/articles/entry/for_love_or_lucre/
<https://canvanizer.com/>
<http://socialleancanvas.com/>
<http://www.socialbusinessmodelcanvas.com>
<http://sustainabledevelopment.un.org/focussdgs.html>

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

● ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματών Υγείας		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία - Διαλέξεις		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΌΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΌΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

● ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη και κατανόηση των διαφόρων τύπων ψυχοπαθολογικής συμπεριφοράς της παιδικής και εφηβικής ηλικίας βάσει των σύγχρονων ταξινομικών συστημάτων (π.χ. DSM-5). Στα πλαίσια του μαθήματος θα παρουσιάζονται τυπικά περιστατικά ψυχοπαθολογίας (π.χ. ιστορικά, ταινίες, βίντεο, κ.ά.). Έμφαση θα δοθεί στην κατανόηση της συμπτωματολογίας κάθε διαταραχής και στη διαφοροδιάγνωσή της από άλλες, ενώ επίσης, θα γίνεται σύντομη συζήτηση για την αιτιολογία κάθε διαταραχής και τους τρόπους παρέμβασης

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- να κατανοεί τις έννοιες της ψυχικής υγείας και ψυχοπαθολογίας
- να διακρίνει τις διάφορες ψυχικές διαταραχές
- να αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά συμπτώματα κάθε ψυχικής διαταραχής
- να χρησιμοποιεί τα σύγχρονα ταξινομητικά συστήματα στην εργασία του/της

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
 και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

2. Αυτόνομη εργασία
3. Ομαδική εργασία
4. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
5. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
6. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
7. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
8. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

● ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1^η Εβδομάδα:** Η αναπτυξιακή προσέγγιση στην ψυχοπαθολογία
2^η Εβδομάδα: Η αιτιολογία της εκδήλωσης ψυχοπαθολογίας σε παιδιά και εφήβους
3^η Εβδομάδα - 5^η Εβδομάδα: Νευροαναπτυξιακές διαταραχές (Νοητική ανεπάρκεια/αναπηρία, διαταραχές επικοινωνίας, Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος, Ειδική Μαθησιακή Διαταραχή, Κινητικές διαταραχές)
6^η Εβδομάδα: Αγχώδεις διαταραχές και ψυχαναγκαστική-καταναγκαστική και συναφείς διαταραχές στην παιδική και εφηβική ηλικία
7^η Εβδομάδα: Διαταραχές σχετιζόμενες με τραύμα και στρες
8^η Εβδομάδα: Διαταραχές σίτισης και πρόσληψης τροφής
9^η Εβδομάδα: Διαταραχές απέκκρισης
10^η Εβδομάδα: Δυσφορία του φύλου
11^η Εβδομάδα - 12^η Εβδομάδα: Διαταραχές διασπαστικής συμπεριφοράς, ελέγχου των παρορμήσεων και διαγωγής (ΔΕΠΥ, Εναντιωτική προκλητική διαταραχή και διαταραχή διαγωγής, διαταραχές του ελέγχου των παρορμήσεων)
13^η Εβδομάδα: Σύνοψη - συζήτηση. Κριτική αξιολόγηση των συστημάτων αξιολόγησης.

● ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο.														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD. ▪ Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Δραστηριότητα</th> <th style="text-align: left;">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις (3X13)</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις στην τάξη (1X13)</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>180</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις (3X13)	39	Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13	Συγγραφή εργασίας	15	Αυτοτελής Μελέτη	100	Σύνολο Μαθήματος	180
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις (3X13)	39														
Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13														
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13														
Συγγραφή εργασίας	15														
Αυτοτελής Μελέτη	100														
Σύνολο Μαθήματος	180														
<i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο</i>															

εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει: <ul style="list-style-type: none"> – Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής – Ερωτήσεις σύντομης απάντησης 2. Προαιρετική ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση – πρόοδος (40%). Σ' αυτή την περίπτωση η τελική γραπτή εξέταση προσλαμβάνει το 60% της τελικής βαθμολογίας. 3. Προαιρετική εργασία (20%) και παρουσίασή της στην τάξη (5%). <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο eclass. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο eclass και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>

● ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- American Psychiatric Association (2013). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: Dsm-5*. Amer Psychiatric Pub Incorporated.
- American Psychiatric Association (2013). *Desk Reference to the Diagnostic Criteria from DSM-5(TM)*. Amer Psychiatric Pub Incorporated.
- Brock S., Sandoval J., Lewis S. *Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος
- Comer R.J. (2013). *Abnormal Psychology--DSM-5 Update*. Worth Publishers.
- Ζαφειροπούλου, Μ. και Κλεφτάρας, Γ. *Εφαρμοσμένη Κλινική Ψυχολογία του παιδιού*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Guthrie, E. & Lewis, S. (2005). *Ψυχιατρική. Βασικό εγχειρίδιο με κλινικό προσανατολισμό, για απαρτιωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα, με ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης*. (Επιμ. Κ.Ρ. Σολδάτος & Π. Σακκάς). Αθήνα: Εκδ. Παρισιάνου.
- Heiden, L.A. & Hersen, M. (Eds.) (1997). *Εισαγωγή στην Κλινική Ψυχολογία*. (Επιμέλεια: Α. Καλαντζή-Αζίζι & Φ. Αναγνωστόπουλος). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2000). *Διατροφή και ύπνος των παιδιών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2000). *Οι καθγάδες των παιδιών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2000). *Τα όρια στη συμπεριφορά των παιδιών. Θετικοί τρόποι διαπαιδαγώγησης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2004). *Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων σε παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2004). *Δημιουργία δεσμών παιδιού-γονέων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2004). *Διαταραχή μετατραυματικού άγχους στα παιδιά*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2004). *Ενούρηση και εγκόπριση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2004). *Η λειτουργική ανάλυση της συμπεριφοράς των παιδιών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Herbert, M. (2004). *Τα παιδιά μπροστά στο πένθος και την απώλεια*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καίλα, Μ., Καλαβάσης, Φ., και Πολεμικός, Ν. (Επιμ.). (2002). *Εκπαιδευτική, Οικογενειακή και Πολιτική Ψυχοπαθολογία. Τόμος Α' Θέματα Ψυχοπαθολογίας σε παιδιά και εφήβους*. Αθήνα: Εκδόσεις Ατραπός.
- Κάκουρος, Ε., και Μανιαδάκη, Κ. (2000). *Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής – υπερκινητικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κάκουρος, Ε., και Μανιαδάκη, Κ. (2004). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων*. Τυπωθήτω – Γιώργος Δάρδανος
- Κάκουρος, Ε., Μανιαδάκη, Κ., Παπαβασιλείου-Συρίγου και Καραδήμας, Ε. (2001). *Το υπερκινητικό παιδί και οι δυσκολίες του στη μάθηση και τη συμπεριφορά*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Kring Ann M., Johnson Sheri, Davison Gerald C., & Neale John M. (2013). *Abnormal Psychology*. Wiley.

Παπαγεωργίου, Β. (2001). *Παιδιά και έφηβοι. Προβλήματα ψυχικής υγείας*. Αθήνα: University Studio Press. (ISBN 960-12-0949-2)

Wenar, C., & Kerig, P.K. (2008). *Εξελικτική Ψυχοπαθολογία: Από τη βρεφική ηλικία στην εφηβεία*. (Μετάφραση-Επιμέλεια: Δ. Μαρκουλής & Ε. Γεωργάκα). Αθήνα: Εκδ. Gutenberg.

Χριστοδούλου, Γ.Ν. και συνεργάτες (2006). *Ψυχιατρική (Τόμος Α' και Β')*. Αθήνα: BHTA Medical Arts.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

● ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εγγραμματοσύνη σε Θέματα Υγείας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις- διαδραστικές ασκήσεις	2	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

● ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Η χαμηλή εγγραμματοσύνη υγείας αποτελεί μείζον πρόβλημα δημόσιας υγείας με σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις στη λειτουργία του συστήματος υγείας και στη διαχείριση της φροντίδας των ασθενών με χρόνιες παθήσεις (Palumbo, 2017; Reisi et al., 2014). Οι χρήστες υπηρεσιών υγείας με χαμηλή εγγραμματοσύνη δεν συμμορφώνονται στη θεραπεία και κάνουν μεγαλύτερης διάρκειας νοσηλεία (Doyle et al., 2017; Kim et al., 2019)</p> <p>Σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει τη δυνατότητα στους φοιτητές να γνωρίσουν τις έννοιες, τις θεωρίες και τις διαστάσεις της εγγραμματοσύνης και της εγγραμματοσύνης υγείας.</p> <p>Στη διάρκεια του μαθήματος, θα παρουσιαστούν οι σημαντικότερες θεωρίες για την έννοια της εγγραμματοσύνης, η εξέλιξη της έννοιας στο χώρο της υγείας και μέθοδοι αναγνώρισης και αξιολόγησης ανθρώπων με χαμηλή εγγραμματοσύνη υγείας.</p> <p>Στο τέλος του μαθήματος ο/η κάθε φοιτητής/τρια αναμένεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναφέρει και επεξηγεί τους ορισμούς, τις διαστάσεις και τις κυριότερες θεωρίες της εγγραμματοσύνης, της εγγραμματοσύνης υγείας και της ψηφιακής εγγραμματοσύνης υγείας • Κατανοεί το ρόλο του στον εντοπισμό, την πρόληψη και την ενδυνάμωση των ατόμων με χαμηλή εγγραμματοσύνη όπως τα ηλικιωμένα άτομα • Παρατηρεί και να αξιολογεί το επίπεδο εγγραμματοσύνης υγείας μέσα από τη χρήση σύντομων εργαλείων και τεχνικών παρατήρησης
Γενικές Ικανότητες
<ul style="list-style-type: none"> • Λήψη αποφάσεων • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Σεβασμός στη διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Επίλυση προβλημάτων • Παρατήρηση και σύγκριση • Δεξιότητες προφορικής και γραπτής επικοινωνίας

● ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Η έννοια της εγγραμματοσύνης και τα διαφορετικά είδη εγγραμματοσύνης 2. Κοινωνικό-πολιτιστικές προσεγγίσεις της εγγραμματοσύνης 3. Η εξέλιξη της εγγραμματοσύνης στο χώρο της υγείας: ιστορική αναδρομή και ορισμοί
--

4. Τι είναι η εγγραμματοσύνη υγείας: μοντέλα, διαστάσεις και επιδημιολογικά στοιχεία
5. Ψηφιακή υγεία και ψηφιακή εγγραμματοσύνη υγείας. Η χρήση των νέων τεχνολογιών στην υγεία
6. Οι επιπτώσεις της χαμηλής εγγραμματοσύνης υγείας στο σύστημα υγείας: Τι μας δείχνουν τα δεδομένα για χρόνιους ασθενείς
7. Οι ηλικιωμένοι και οι φροντιστές ατόμων με άνοια: Οι συνέπειες της χαμηλής εγγραμματοσύνης υγείας
8. Ο ρόλος της κουλτούρας και των γλωσσικών διαφορών για την ενίσχυση της εγγραμματοσύνης υγείας
9. Σύντομα εργαλεία αξιολόγησης του επιπέδου της εγγραμματοσύνης υγείας και της ψηφιακής διάστασης της
10. Σημάδια αναγνώρισης χρηστών υπηρεσιών υγείας με χαμηλή εγγραμματοσύνη υγείας
11. Τεχνικές βελτίωσης της λεκτικής επικοινωνίας με ασθενείς
12. Τεχνικές βελτίωσης της γραπτής επικοινωνίας με ασθενείς
13. Γνωριμία με την εργαλειοθήκη για τους επαγγελματίες υγείας για τη βελτίωση των δεξιοτήτων ανίχνευσης και ενίσχυσης της εγγραμματοσύνης των ηλικιωμένων σε θέματα υγείας

● **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΗ ΜΑΘΗΣΗ (ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΑΙ ΕΞ'ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ)	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη της διδασκαλίας μέσω της πλατφόρμας e-class Power-point Video-tutorials Emails, skype, Zoom	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	16
	ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	10
	ΕΡΓΑΣΙΑ	34
	ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΜΕΛΕΤΗ	60
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Οι μέθοδοι αξιολόγησης διακρίνονται σε:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ενδιάμεση γραπτή αξιολόγηση 30% - σε μορφή εργασίας 2. Τελική γραπτή εξέταση 60% - ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις σύντομης απάντησης 3. Παρακολούθηση και συμμετοχή (10%) 	

● **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Altin, S. V., Finke, I., Kautz-Freimuth, S., & Stock, S. (2014). The evolution of health literacy assessment tools: a systematic review. *BMC Public Health*, 14(1), 1207. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-1207>
- DeWalt, D. A., Broucksou, K. A., Hawk, V., Brach, C., Hink, A., Rudd, R., & Callahan, L. (2011). Developing and testing the health literacy universal precautions toolkit. *Nursing Outlook*, 59(2), 85–94. <https://doi.org/10.1016/j.outlook.2010.12.002>
- Doyle, G., Gibney, S., Quan, J., Martensen, U., & Schillinger, D. (2017). Health Literacy, Health Care Utilization, and Direct Cost of Care Among Linguistically Diverse Patients with Type 2 Diabetes Mellitus. *HLRP: Health Literacy Research and Practice*, 1(3), e116–e126. <https://doi.org/10.3928/24748307-20170613-01>
- Efthymiou, A., Middleton, N., Charalambous, A., & Papastavrou, E. (2021). Health literacy and eHealth literacy and their association with other caring concepts among carers of people with dementia: A descriptive correlational study. *Health Soc Care Community*. 2021; 00: 1– 11. <https://doi.org/10.1111/hsc.13341>
- Efthymiou, A., Middleton, N., Charalambous, A., & Papastavrou, E. (2019). Adapting the eHealth Literacy Scale for Carers of

- People With Chronic Diseases (eHeals-Carer) in a Sample of Greek and Cypriot Carers of People With Dementia: Reliability and Validation Study. *J Med Internet Res* 2019;21(11):E12504 <https://doi.org/10.2196/12504>
- Eysenbach, G. (2001). What is e-health? *Journal of Medical Internet Research*, 3(2), 1–5. <https://doi.org/10.2196/jmir.3.2.e20>
- Institute of Medicine. (2004). *Health Literacy: A prescription to End Confusion*. Washington, DC: the National Academy of Sciences. Retrieved from <http://www.nap.edu/catalog/10883.html>
- Nutbeam, D. (2000). Health literacy as a public health goal: a challenge for contemporary health education and communication strategies into the 21st century. *Health Promotion International*, 15(3), 259–267. <https://doi.org/10.1093/heapro/15.3.259>
- Norman, C. D., & Skinner, H. A. (2006). eHealth literacy: Essential skills for consumer health in a networked world. *Journal of Medical Internet Research*. <https://doi.org/10.2196/jmir.8.2.e9>
- Palumbo, R. (2017). Examining the impacts of health literacy on healthcare costs. An evidence synthesis. *Health Services Management Research*, 30(4), 197–212. <https://doi.org/10.1177/0951484817733366>
- Pearlin, Leonard, Mullan, Joseph, Sepmler, Shirley, Skaff, M. (1990). Caregiving and the Stress Process: An Overview of Concepts and their Measures. *The Gerontologist*, 30(5).
- Perry, KH. (2021). What is Literacy?- A Critical Overview of Sociocultural Perspectives. *Journal of Language & Literacy Education*, 8 (1), 50-71
- Reisi, M., Javadzade, S. H., Heydarabadi, A. B., Mostafavi, F., Tavassoli, E., & Sharifirad, G. (2014). The relationship between functional health literacy and health promoting behaviors among older adults. *Journal of Education and Health Promotion*, 3, 119. <https://doi.org/10.4103/2277-9531.145925>
- Soerensen, K., Van den Broucke, S. , Fullam, J. , Doyle, G. , Pelikan, J., Slonska, Z., Brand, H., Soerensen, K., Van den Broucke, S., Fullam, J., Doyle, G., Pelikan, J. J., ... Brand, H. (2012). Health literacy and public health: A systematic review and integration of definitions and models. *BMC Public Health*, 12(8), 80. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1186/1471-2458-12-80>
- Vozikis, A., Drivas, K., & Milioris, K. (2014). Health literacy among university students in Greece : determinants and association with self-perceived health, health behaviours and health risks, 72(1), 1–6. <https://doi.org/10.1186/2049-3258-72-15>
- Weiss, B. D., Mays, M. Z., Martz, W., Castro, K. M., DeWalt, D. A., Pignone, M. P., ... Hale, F. (2005). Quick Assessment of Literacy in Primary Care : The Newest Vital Sign, 514–522. <https://doi.org/10.1370/afm.405>. College
- World Health Organization. (2013). *Health literacy The solid facts*. Accessed 17-04-2020, URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/128703/e96854.pdf>
- Κονδύλη, Β., Μαγουλάς, Χ., Ιωαννίδη, Ε., & Αγραφιώτης, Δ. (2012). Η Ευρωπαϊκή Έρευνα για την Εγγραμματοσύνη σε Θέματα Υγείας: Ελλάδα. Accessed 17-04-2020, URL: http://www.esdy.edu.gr/files/006_Koinoniologias/HLS-EU%20country%20report_Greece_2012_GR.pdf

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
European Journal of Public Health
Journal of Patient Education and Councelling
Journal of Medical Internet Research
Journal of Education and Health Promotion
BMC Public Health
Journal of Health and Social Care in the Community

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ο κινηματογράφος ως εργαλείο ευαισθητοποίησης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις Πράξης		3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Γενικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Ο κινηματογράφος αποτελεί ένα πρόσφορο διεπιστημονικό αντικείμενο στο πεδίο των κοινωνικών επιστημών καθώς η εξέλιξή του είναι άμεσα συνυφασμένη με το κοινωνικό, ιδεολογικό, πολιτικό και πολιτισμικό πλαίσιο κάθε εποχής. Τις τελευταίες δεκαετίες ο τρόπος με τον οποίο οι άνθρωποι, οι στάσεις και οι συμπεριφορές τους απεικονίζονται σε ταινίες έχει γίνει αντικείμενο ποικίλων επιστημονικών μελετών. Οι κινηματογραφικές ταινίες μπορούν να χρησιμεύσουν ως ισχυρά μέσα και εργαλεία για τη διασπορά ιδεών και δύνανται να διευκολύνουν τη συζήτηση για θέματα και έννοιες της κοινωνικής εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τη διαδικασία της φιλμικής ανάλυσης, δηλαδή στη αναλυτική περιγραφή και παρουσίαση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του κινηματογραφικού κειμένου με στόχο την κατανόηση της έννοιας της κοινωνικής αναπαράστασης, της πλαisiώσης και της ερμηνείας, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο τεχνικό λεξιλόγιο και μεθοδολογία ανάλυσης. Επιπρόσθετα, θα προταθεί μια μεθοδολογία προσέγγισης μέσω ενός ειδικά διαμορφωμένου σχεδίου ευαισθητοποίησης για τους κοινωνικούς λειτουργούς στο πεδίο της εργασίας τους.</p> <p>Οι φοιτητές /φοιτήτριες αναμένεται :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν σύγχρονες γνώσεις αναφορικά με θεωρητικές προσεγγίσεις από το χώρο των 			

πολιτισμικών και κινηματογραφικών σπουδών

- Να κατανοήσουν και να αποτιμήσουν τους κυριότερους τρόπους με τους οποίους ο κινηματογράφος έχει γίνει κατανοητός και έχει αναλυθεί και ερμηνευτεί από κριτικούς, συγγραφείς και ακαδημαϊκούς.
- Να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες και μεθόδους που εμπεριέχονται στην φιλική ανάλυση.
- Να κατανοήσουν τους διαφορετικούς τρόπους «ανάγνωσης» και ερμηνείας των ταινιών από το κοινό και τον τρόπο που συνδέονται με ευρύτερες δομές κοινωνικών και πολιτισμικών νοημάτων και ταυτοτήτων.
- Να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη των μέσων και του κινηματογράφου για τη διασπορά ιδεών καθώς και των διαφορετικών προσλήψεων
- Να αποκτήσουν γνώσεις για τις δυνατότητες και τη χρήση των κινηματογραφικών ταινιών στην κοινωνική εργασία.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες για τη χρήση ενός κατάλληλου πλαισίου ευαισθητοποίησης και παρέμβασης.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας, ομαδικότητας και επικοινωνίας.
- Να αναπτύξουν κριτική ικανότητα στην ανάλυση των οπτικοακουστικών μέσων.
- Να αποκτήσουν την ικανότητα ανάλυσης και χρήσης κινηματογραφικών ταινιών στην κοινωνική εργασία για την ευαισθητοποίηση σχετικά με θέματα κοινωνικού ενδιαφέροντος.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Ομαδική Εργασία
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Θεωρητικές και κριτικές προσεγγίσεις του κινηματογράφου στις πολιτισμικές και κινηματογραφικές σπουδές.
2. Ο κινηματογράφος ως ένα συλλογικό πολιτισμικό προϊόν: σχέσεις αισθητικής, οικονομίας και πολιτικής.
3. Η ταινία ως κείμενο: θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις.
4. Κοινωνικές αναπαραστάσεις και κινηματογράφος (στερεοτυπικές και εναλλακτικές εικόνες για φύλο, φυλή, διαφορετικότητα, ταυτότητες).
5. Κινηματογραφικό κείμενο και πλαίσιο αναφοράς: πολιτισμός, ιστορία και πρόσληψη
6. Νέα κινηματογραφικά είδη και καλλιτεχνικές εκφράσεις. Το παράδειγμα του queer film και του διασπορικού κινηματογράφου.
7. Ειδικά θέματα στην κοινωνική εργασία μέσα από κινηματογραφικές ταινίες:
  - Ιστορίες για τη μετανάστευση και την προσφυγική κρίση.
  - Νεανικές κουλτούρες και κοινωνιολογία της πόλης.
  - Η οικογένεια ως δομή και λειτουργία.

- Ο ρόλος των ΜΜΕ και πώς επηρεάζουν την κοινωνική ζωή.
  - Κοινωνική διαστρωμάτωση με βάση τη φυλή, τις τάξεις και τα στρώματα.
  - Κοινωνική διαστρωμάτωση με βάση το φύλο. Φεμινιστικές προσεγγίσεις.
  - Κοινωνιολογία της κοινωνικοποίησης και σχολείο – μαθησιακές δυσκολίες.
  - Υβριδικές ταυτότητες και η αναπαράσταση των ΛΟΑΤΚΙ
8. Σχέδιο ευαισθητοποίησης στο πεδίο της κοινωνικής εργασίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint και Prezi. • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα φιλικών αποσπασμάτων κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Τακτική επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	Διαλέξεις	80
	Άσκηση Πράξης	20
	Αυτοτελής Μελέτη	20
<p>Σύνολο φόρτου μαθήματος</p>	<p>120</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίων Ανάλυση σύντομου αποσπάσματος φιλικού κειμένου.</p> <p>2. Γραπτή Εργασία (40%) Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>	
<p>ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</p>		
<p>Andrew, D., Brunette, P., Chow, R., Christie, I., Creed, B., Doty, A., Easthope, A., Gordman, C., Gripsrud, J. (2009). <i>Εισαγωγή στις κινηματογραφικές σπουδές</i>. Αθήνα: Πατάκης [Κωδικός Εύδοξος: 21546] Bordwell, D., & Thompson, K. (2012). <i>Εισαγωγή στην τέχνη του κινηματογράφου</i>. Αθήνα: MIET (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης) [κωδικός Εύδοξος 33153075] Davies, J., & Smith, C. (2000). <i>Gender, ethnicity and sexuality in contemporary American film</i>. Edinburgh: Edinburgh University Press. Dick, B. (2010). <i>Ανατομία του κινηματογράφου</i>, Αθήνα: Πατάκης [κωδικός Εύδοξος 25991] Monaco, J. (2019). <i>Πώς διαβάζουμε μια ταινία</i>. Αθήνα: Gutenberg. Rocchio, V. (2000). <i>Reel racism: Confronting Hollywood's construction of Afro-American culture (thinking through cinema)</i>. Boulder, CO: Westview Press.</p>		

- Smelik, A. (2001). *And the mirror cracked: Feminist cinema and film theory*. New York: Palgrave.
- Solomon, G. (2001). *Reel therapy: How movies inspire you to overcome life's problems*. Santa Rosa, CA: Aslan Publishing.
- Stam, R., (2006). *Εισαγωγή στη θεωρία του κινηματογράφου*. Αθήνα: Πατάκης [κωδικός Εύδοξος 21539]
- Tasker, Y. (1998). *Working girls: Gender and sexuality in popular cinema*. London - NewYork: Routledge.
- Wedding, D., & Boyd, M. (1999). *Movies and mental illness: Using films to understand psychopathology*. Boston: McGraw-Hill.
- Δορούκα, Π., Θεοδώρου, Κ., Μανταδάκη, Ε., Σηφάκη, Ε., & Καλογιαννάκης, Μ. (2019). *Ευαισθητοποίηση παιδιών προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας σε θέματα από το χώρο των Φυσικών Επιστημών μέσα από οπτικοακουστικά έργα. Η περίπτωση της ταινίας "Sid The Science Kid: The Movie"*. Στο Π. Παντίδιος (Επιμ.). *Φυσικές Επιστήμες, Εκπαίδευση, Πολιτισμός*, Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών (υπό έκδοση).
- Ello, L. (2004). «Older Adult Issues and Experiences Through the Stories and Images of Film» in the Second National Gerontological Social Work Conference Presentation Abstracts.
- Higgins, J., & Dermier, S. (2001). The use of film in marriage and family counselor education. *Counselor Education and Supervision*, 40.
- Σηφάκη, Ε., & Παπαχρήστος, Δ. (2007). *Κινηματογράφος και ιστορία: η εκπαιδευτική χρήση της κινηματογραφικής ταινίας Ο άνθρωπος με την κινηματογραφική μηχανή του Τ. Βερτόφ στο γυμνάσιο, Επιστήμες Αγωγής*, 1, 113-227.
- Σηφάκη, Ε. (2008). «Όψεις των διασπορικών ταυτότητων στον ελληνικό κινηματογράφο». Στο Μ. Δαμανάκης (Επιμ), *Πρακτικά του συνεδρίου Παγκοσμιοποίηση και ελληνική διασπορά, Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών, (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ)*, 241-252, Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Σηφάκη, Ε. (2016). «Πορτραίτα και διαδρομές μιας 'χαμένης γενιάς' στην Αθήνα. Νέες αφηγήσεις για την πόλη και τις νεανικές κουλτούρες». Στο Τ. Καραβία και Η. Πάσχου (Επιμ.), *Η εικόνα της πόλης. Οπτικές και θέσεις με φόντο την Αθήνα*, σελ. 151-165, Αθήνα: Ποταμός.
- Σηφάκη, Ε. (2007). «Ταξιδεύοντας με τις "Νύφες" στη μικροϊστορία της μετανάστευσης», κεφάλαιο στο *Τομαή Φ. (επιμ.) Ιστορία και πολιτική στο έργο του Παντελή Βούλγαρη*, 293-315, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Paddock, J., Terranova, S., & Lance, G. (2001). *SASB goes Hollywood: Teaching personality theories through movies. Teaching of Psychology*, 28(2), 117-121.
- Sleek, S. (1998). *How are psychologists portrayed on the screen? APA Monitor*, 29(11).
- Valentine, D., & Freeman, M. (2002). *Film portrayals of social workers doing child welfare work. Child and Adolescent Social Work Journal*, 19, 455-470.

1. Μαθήματα κατ' επιλογή Υποχρεωτικά ΕΙΔΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	Επαγγελματών Υγείας		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνικής Εργασίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	7031	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Συμβουλευτική με παιδιά και εφήβους		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Θεωρία - Διαλέξεις	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση διαφόρων θεωρητικών προσεγγίσεων, αλλά και συγκεκριμένων τεχνικών παροχής συμβουλευτικής σε παιδιά και εφήβους. Στα πλαίσια του μαθήματος θα δοθεί έμφαση στην αντιμετώπιση των κυριότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι (π.χ. προβλήματα συμπεριφοράς, φοβίες, διαταραχές σίτισης, αγχώδεις διαταραχές, απώλεια) με ορισμένα από τα πιο βασικά θεωρητικά μοντέλα, μέσω της μελέτης συγκεκριμένων περιστατικών, παραδειγμάτων και ασκήσεων.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • να κατανοεί και να ερμηνεύει τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι, αξιοποιώντας βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις και μοντέλα παρέμβασης • να συνδυάζει τη θεωρία με την κλινική πράξη (δηλαδή, να εφαρμόζει τις θεωρίες για την κατανόηση και ερμηνεία των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι), • να παρεμβαίνει για την αντιμετώπιση των σημαντικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες στρατηγικές, δεξιότητες και τεχνικές παρέμβασης. 			

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1 Συμβουλευτική: πεδίο εφαρμογής, κοινά σημεία μεταξύ των προσεγγίσεων, δεξιότητες συμβούλου.
- 2 Κριτήρια διάκρισης φυσιολογικής-παθολογικής συμπεριφοράς. Αιτιολογικά μοντέλα ερμηνείας της συμπεριφοράς. Παράγοντες που επηρεάζουν (π.χ. προκαταλήψεις). Παράγοντες που επηρεάζουν την αναζήτηση βοήθειας
- 3 Συμπεριφοριστικές μέθοδοι στην αντιμετώπιση ανεπιθύμητων συμπεριφορών: Κλασική εξαρτημένη μάθηση. Τεχνικές τροποποίησης ανεπιθύμητης συμπεριφοράς – Ασκήσεις και παραδείγματα
- 4 Συμπεριφοριστικές μέθοδοι στην αντιμετώπιση ανεπιθύμητων συμπεριφορών: Συντελεστική μάθηση. Αρχές αποτελεσματικής μάθησης. Τεχνικές ενίσχυσης επιθυμητής συμπεριφοράς και τεχνικές εξάλειψης / μείωσης ανεπιθύμητης συμπεριφοράς – Ασκήσεις και παραδείγματα.
- 5 Τεχνικές γνωστικού συμπεριφορισμού. Συνάντηση με γονείς - Τι πρέπει να προσέξουμε. Οικοσυστημική προσέγγιση-Τεχνικές. Ανθρωπιστικές τεχνικές.
- 6 Τα θεραπευτικά παραμύθια και παιχνίδια στην αντιμετώπιση διάφορων ανεπιθύμητων συμπεριφορών (π.χ. αδελφική ζήλια, θυμός και επιθετικότητα, θάνατος). Η Χρήση των ΤΠΕ στη συμβουλευτική - Serious games.
- 7 Ψυχανάλυση – Βασικές έννοιες - Ψυχαναλυτική θεραπεία με παιδιά.
- 8 Προβολικές δοκιμασίες / Τεχνικές – Διαγνωστικά και θεραπευτικά μέσα (Παιχνιοθεραπεία, ζωγραφική, διάφορα υλικά, θεατρικό παιχνίδι, παιχνίδια ανάληψης ρόλων, ταξίδι στην φαντασία). Βασικές αρχές στην ερμηνεία του ιχνογραφήματος.
- 9 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: Πως να μιλήσουμε σ' ένα παιδί για τον ερχομό ενός νέου παιδιού στην οικογένεια. Αντιμετώπιση ζήλιας.
- 10 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: Πως να μιλήσουμε σ' ένα παιδί για τη σεξουαλικότητα, το σεξ, την ομοφυλοφιλία και την σεξουαλική παρενόχληση/ αποπλάνηση.
- 11 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: Θυμός και επιθετικότητα. Αγχώδεις διαταραχές
- 12 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: σοβαρή ασθένεια, χρόνια ασθένεια και θάνατος.
- 13 Αντιμετώπιση κρίσεων στην παιδική ηλικία και εφηβεία: Σχολικός εκφοβισμός, υπερβολική χρήση Η/Υ, διαζύγιο, αποχωρισμός, υιοθεσία κ.άλ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις.

<p>Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Προβολή DVD. ▪ Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 														
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 70%;">Δραστηριότητα</th> <th style="width: 30%;">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις (3X13)</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις στην τάξη (1X13)</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού</td> <td>13</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασίας</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td>120</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις (3X13)	39	Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13	Συγγραφή εργασίας	15	Αυτοτελής Μελέτη	40	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου														
Διαλέξεις (3X13)	39														
Ασκήσεις στην τάξη (1X13)	13														
Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	13														
Συγγραφή εργασίας	15														
Αυτοτελής Μελέτη	40														
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120														
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>a. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής – Ερωτήσεις σύντομης απάντησης <p>b. Προαιρετική εργασία (20%) και παρουσίασή της στην τάξη (5%).</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>														
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ															
<p>Γκλάσερ, Γ. (2004). Δυστυχημένοι έφηβοι και πως μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί τους οι γονείς και οι δάσκαλοι. Αθήνα: Εκδ. Θυμάρι.</p> <p>Cooper, M., Hooper, C., Thompson, M. (2012). Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων: Θεωρία και Πράξη (1η έκδοση). Επιμ. Γ. Παπαδάτος. Αθήνα: ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε.</p> <p>Eltridge, S. (2004). Τι θα ήθελα να γνώριζαν οι γονείς μου όταν με υιοθέτησαν. Αθήνα: Εκδ. Θυμάρι.</p> <p>Κάκουρος, Ε. (2001). Το υπερκινητικό παιδί. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Καλαντζή-Αζίζι, Α. και Μπεζεβέγκης, Η. (2000). Θέματα Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Κοσμίδου-Hardy, Χρυσ. & Γαλανουδάκη-Ράπτη, Αθ. (1996). Συμβουλευτική: Θεωρία και πρακτική με Ασκήσεις για την Ανάπτυξη Αυτογνωσίας και Δεξιοτήτων Συμβουλευτικής. Αθήνα: Ινστιτούτο Προσωπικής Ανάπτυξης.</p> <p>Κουρκούτας Ε. Η. (2001). Η Ψυχολογία του Εφήβου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Κουρκούτας Ε. Η. (2011). Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.</p> <p>Κουρκούτας Ε. Η. (2017). Συναισθηματικές και συμπεριφορικές διαταραχές στα παιδιά. Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.</p> <p>Κουρκούτας Ε. Η. (2017). Σχολική συμβουλευτική και παρεμβάσεις για παιδιά με διαταραχές. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Μπρακονιέ, Α. και Μαρτσέλι, Ν. (2002). Τα χίλια πρόσωπα της εφηβείας. Αθήνα: Εκδ. Καστανιώτη</p> <p>Παπαγεωργίου, Β. (2001). Παιδιά και έφηβοι. Προβλήματα ψυχικής υγείας. Αθήνα: University Studio Press.</p> <p>Sharf R. S. (2011). Student Manual for Sharf's Theories of Psychotherapy & Counseling: Concepts and Cases, 5th [Paperback]. Brooks Cole.</p> <p>Συλλογικό (2007). Πώς να μιλήσετε σε ένα παιδί για... (Επιστη. Επιμ. Ι. Τσιάντης, Δ., Τζίκας, & Σ. Βγενοπούλου). Αθήνα: Ε.Ψ.Υ.Π.Ε. / ΚΟΑΝ Α. Μοιράγιας & ΣΙΑ Ε.Ε.</p> <p>Συλλογικό (2008). Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές. (Επιστ. Επιμέλεια: Η. Κουρκούτας). Αθήνα: Μοτίβο Εκδοτική Α.Ε.</p> <p>Σουρ & Μίλερ. Ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία παιδιών, εφήβων και των οικογενειών τους. Σύγχρονες ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις I & II. Αθήνα: Καστανιώτης.</p>															

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ				
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ			
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ			
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό			
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θέματα Φύλου και Ισότητας			
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ		
Διαλέξεις	3	4		
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.				
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό / Ειδικής Υποδομής			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)				
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ				
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 				
<p>Σκοπός του μαθήματος είναι να ευαισθητοποιηθούν οι φοιτητές/τριες και να αποκτήσουν γνώσεις σε θέματα ισότητας των φύλων, την έννοια της κοινωνικής κατασκευής του φύλου και την ύπαρξη μηχανισμών νομιμοποίησης και αναπαραγωγής της ανισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.</p> <p>Οι φοιτητές/φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα ισότητας των φύλων • Να συνειδητοποιήσουν την κοινωνική κατασκευή του φύλου και την ύπαρξη μηχανισμών αναπαραγωγής ανισοτήτων με βάση το φύλο. • Να κατανοήσουν τις υπάρχουσες ανισότητες με βάση το φύλο. <p>Να αποκτήσουν ικανότητα παρέμβασης για την προώθηση της ισότητας των φύλων και την ενδυνάμωση των γυναικών.</p>				
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</i></p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> </td> </tr> </table>			<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i> <i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i> <i>Λήψη αποφάσεων</i> <i>Αυτόνομη εργασία</i> <i>Ομαδική εργασία</i> <i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i> <i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i> <i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i> <i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i> <i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i> <i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i> <i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>			

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Πρότυπα φύλου - Η 'κοινωνική κατασκευή' του φύλου: βιολογικό και κοινωνικό φύλο. Κοινωνικοί μηχανισμοί της κατασκευής του φύλου.
2. Φύλο και οικογένεια: Ο καταμερισμός της φροντίδας στην οικογένεια. Η φροντίδα στην οικογένεια και ο ρόλος της γυναίκας- διακρίσεις μεταξύ των δυο φύλων με βάση τους ρόλους στην οικογένεια και ιδιαίτερα τον ρόλο της φροντίδας. Ο ρόλος του κράτους πρόνοιας.
3. Φύλο και εκπαίδευση. Ανισότητες των δυο φύλων στην εκπαίδευση.
4. Φύλο και εργασιακός χώρος. Η ισότητα των φύλων στην απασχόληση. Ανισότητες στην μη αμειβόμενη, την αμειβόμενη εργασία και την κοινωνική ασφάλιση. Φύλο και επαγγελματικός διαχωρισμός.
5. Γυναίκες και ηγεσία.
6. Υγεία και πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας: διαφορές μεταξύ των δυο φύλων στην υγεία, την ασθένεια και τη χρήση υπηρεσιών υγείας.
7. Ενδοοικογενειακή βία και βία κατά των γυναικών. Διεθνείς και ευρωπαϊκές πολιτικές για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Η βία κατά των γυναικών στην Ελλάδα.
8. Πολιτικές ισότητας των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτελεσματικότητα αυτών των πολιτικών. – Οι επιδράσεις αυτών των πολιτικών στα κράτη μέλη – Διακρατικές συγκρίσεις.
9. Η διεκδίκηση των δικαιωμάτων των γυναικών σε διεθνές και εθνικό επίπεδο: γυναικείες οργανώσεις. Σύντομη ιστορία του φεμινιστικού κινήματος στην Ελλάδα.
Οικονομική κρίση και ισότητα των δυο φύλων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>													
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 													
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="639 1576 1007 1644">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1011 1576 1358 1644">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="639 1650 1007 1682">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1011 1650 1358 1682">80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="639 1688 1007 1720">Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td data-bbox="1011 1688 1358 1720">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="639 1727 1007 1758">Συγγραφή Εργασίας</td> <td data-bbox="1011 1727 1358 1758">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="639 1765 1007 1796"></td> <td data-bbox="1011 1765 1358 1796"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="639 1803 1007 1870">Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td data-bbox="1011 1803 1358 1870">120</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	80	Εργαστηριακή Άσκηση	20	Συγγραφή Εργασίας	20			Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου													
Διαλέξεις	80													
Εργαστηριακή Άσκηση	20													
Συγγραφή Εργασίας	20													
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120													

εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>1. Γραπτή τελική εξέταση (60%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης <p>2. Γραπτή Εργασία (40%)</p> <p>Τα εκπαιδευτικά κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στους φοιτητές στο e-class</p>
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
<p><i>ΚΕΚΜΟΚΟΠ (2008). Πολιτικές ισότητας των φύλων. Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις και εθνικές πρακτικές. Αθήνα: Gutenberg.</i></p> <p><i>Μαγυαρί, Μ. (Επιμ.) (2008). Γυναίκες, φύλο, κοινωνίες. Τι γνωρίζουμε σήμερα. Αθήνα: Μεταίχμιο.</i></p> <p><i>Στρατηγάκη, Μ. (2006). Φύλο της κοινωνικής πολιτικής. Αθήνα: Μεταίχμιο.</i></p> <p><i>Τατά-Αρσέλ, Λ., Χαρίτου-Φατούρου, Μ., Αδαμάκη Θ. (2008). Καταργώντας τα εμπόδια. Συμβουλευτική και ενδυνάμωση γυναικών. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα</i></p>	

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ			
ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή Στο Θεραπευτικό Παιχνίδι Και Παιγνιοθεραπεία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Θεωρία - Διαλέξεις		3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό Μάθημα Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>			
<i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων 			
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στο αντικείμενο του Θεραπευτικού παιχνιδιού και της Παιγνιοθεραπείας. Στα πλαίσια των διαλέξεων οι φοιτητές θα διδαχθούν τις θεραπευτικές αρχές και δεξιότητες συμβουλευτικής που ακολουθούνται κατά την εφαρμογή της Παιγνιοθεραπείας. Επίσης, θα γίνει αναλυτική περιγραφή του εύρους των συναισθηματικών δυσκολιών και των προβλημάτων συμπεριφοράς που αντιμετωπίζονται μέσω της παιγνιοθεραπείας. Ταυτόχρονα, οι φοιτητές θα γνωρίσουν τον τρόπο οργάνωσης και παροχής ενός ασφαλούς και κατάλληλου περιβάλλοντος κατά την εφαρμογή της Παιγνιοθεραπείας σε παιδιά, το θεσμικό πλαίσιο άσκησης του αντικειμένου και τον κώδικα ηθικής και δεοντολογίας που διέπει την εφαρμογή του. Τέλος, θα πραγματοποιηθεί μία συνοπτική αλλά σε βάθος παρουσίαση διάφορων θεραπευτικών μέσων, όπως ο δίσκος με άμμο, η χρήση της τέχνης και φυσικών υλικών, κ.α., τα οποία εφαρμόζονται στα πλαίσια της Παιγνιοθεραπείας.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχει κατανοήσει τις θεραπευτικές αρχές της Παιγνιοθεραπείας • Να γνωρίζει την υψηλή αξία του παιχνιδιού και κυρίως του «ελεύθερου παιχνιδιού». • Να γνωρίζει πώς και σε ποιές περιπτώσεις η Παιγνιοθεραπεία μπορεί να είναι βοηθητική για την αντιμετώπιση δυσκολιών σε παιδιά 			

- Να γνωρίζει πώς οργανώνεται και πώς δομείται μία συνεδρία Παιγνιοθεραπείας
- Να έχει κατανοήσει την αξία των θεραπευτικών μέσων που χρησιμοποιούνται στην Παιγνιοθεραπεία

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Ορισμός, στόχοι μαθήματος και αντικείμενο της Παιγνιοθεραπείας. Είδη και διαφορετικές κατευθύνσεις Παιγνιοθεραπείας. Η αξία του Παιχνιδιού.
2. Παιχνίδι και Παιγνιοθεραπεία. Βασικές θεωρίες της Αναπτυξιακής/Εξελικτικής Ψυχολογίας (Erickson, Freud, Klein, Bowlby, Piaget, Vygotsky).
3. Παρουσίαση μοντέλου μη κατευθυντικής Παιγνιοθεραπείας (Play Therapy International)
4. Οι αρχές της προσωπικοκεντρικής ψυχοθεραπείας του C. Rogers. Θεραπευτικές πρακτικές και αρχές Συμβουλευτικής. Οι 8 αρχές της V. Axline, όπως αυτές εφαρμόζονται στο μη κατευθυντικό μοντέλο παιγνιοθεραπείας.
5. Η Θεωρία του Συναισθηματικού Δεσμού (J. Bowlby). Προβολή DVD με τη «Δοκιμασία του Ξένου» της M. Ainsworth. Οι τύποι των συναισθηματικών δεσμών κατά τη βρεφική ηλικία. Ο ρόλος της Παιγνιοθεραπείας και άλλων παρεμβάσεων (π.χ. Κύκλος της Ασφάλειας, Theraplay, Filial Play) για την αντιμετώπιση δυσκολιών που συνδέονται με τον τύπο δεσμού παιδιού-γονέα.
6. Ο δίσκος της άμμου - Παρουσίαση του θεραπευτικού μέσου. Θεωρίες Αναπτυξιακής Ψυχολογίας που θεμελιώνουν το θεωρητικό υπόβαθρο της μεθόδου. Αναλυτική περιγραφή των υλικών που απαιτούνται κατά την εφαρμογή του στην παιγνιοθεραπεία. Παρουσίαση DVD με προσομοίωση συνεδρίας.
7. Βασικές αρχές Διαπροσωπικής Νευροβιολογίας. Ο ρόλος των διαπροσωπικών σχέσεων και της συναισθηματικής επικοινωνίας για την ομαλή λειτουργία του εγκεφάλου (mirror neurons, neuroplasticity) Παρουσίαση ερευνητικών ευρημάτων του A. Schore και του S. Porges. Σύνδεση ευρημάτων νευροβιολογίας με το μοντέλο της Παιγνιοθεραπείας.
8. Θεραπεία μέσω της τέχνης και χρήση φυσικών υλικών στην ατομική δουλειά με παιδιά. Το έργο της V. Oaklander. Θεωρητική παρουσίαση της χρήσης της ζωγραφικής, του πηλού και άλλων φυσικών υλικών στο θεραπευτικό παιχνίδι.
9. Η αξία της μεταφοράς. Αρχές θεωρίας του M. Erickson. Μεταφορά και νευροβιολογία.
10. Εργαλεία αξιολόγησης. HTP, η Οικογένεια μου, Fairy Tale Test, προβολικά εργαλεία. Η πολυπολιτισμικότητα και το παιχνίδι.
11. Παιδική προστασία. Τήρηση κανόνων στη δουλειά με το παιδί. Θεσμικό πλαίσιο άσκησης του αντικειμένου σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, τήρηση απορρήτου, αρχείων και ανάλυση θεμάτων ηθικής και δεοντολογίας στην ατομική δουλειά με παιδιά.
12. Περιγραφή του εύρους των συναισθηματικών δυσκολιών και των προβλημάτων συμπεριφοράς που αντιμετωπίζονται μέσω της παιγνιοθεραπείας. Το θεραπευτικό συνεχές – μοντέλο του PTI
13. Η εφαρμογή της παιγνιοθεραπείας σε ομάδες παιδιών. Τρόπος εφαρμογής του μοντέλου σε σχολεία και άλλου τύπου δομές, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο											
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class. ▪ Χρήση λογισμικού power point στις παραδόσεις. ▪ Προβολή DVD. ▪ Email, fb, Skype (για την επικοινωνία με τους φοιτητές) 											
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις (13Χ3)</td> <td style="text-align: center;">39</td> </tr> <tr> <td>Ασκήσεις στην τάξη</td> <td style="text-align: center;">13</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής Μελέτη</td> <td style="text-align: center;">68</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο φόρτου μαθήματος</td> <td style="text-align: center;">120</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις (13Χ3)	39	Ασκήσεις στην τάξη	13	Αυτοτελής Μελέτη	68	Σύνολο φόρτου μαθήματος	120
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>											
Διαλέξεις (13Χ3)	39											
Ασκήσεις στην τάξη	13											
Αυτοτελής Μελέτη	68											
Σύνολο φόρτου μαθήματος	120											
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i> <i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i>	<p>1. Τελική γραπτή εξέταση (100%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής – Ερωτήσεις σύντομης απάντησης <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης αναφέρονται στο e-class. Οι βαθμολογίες αναρτώνται στο e-class και τα γραπτά είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές</p>											
ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ												
<p><i>Axline, V. (1947). Play therapy. New York: Ballantine.</i></p> <p><i>Axline, V. (1949). Mental deficiency: Symptom or disease? Journal of Consulting Psychology, 13, 313–327.</i></p> <p><i>Axline, V. (1964). Dibs: In search of self. New York: Ballantine</i></p> <p><i>Kalff, D. (2003). Sandplay: A psychotherapeutic approach to the psyche. Cloverdale, CA: Temenos Press.</i></p> <p><i>Kestly, T. (2014). The interpersonal neurobiology of play. Brain building interventions for emotional well-being. Norton & Company. New York.</i></p> <p><i>Oaklander, V. (1978). Windows to our children: A gestalt approach to children and adolescents. The gestalt journal press. Gouldsboro.</i></p> <p><i>Παπαδάκη-Μιχαηλίδη Ε. (2012). Ο δεσμός της αγάπης. Στοιχεία ψυχοσυναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης του παιδιού μέσα από τη νεοψυχαναλυτική σκέψη. Εκδόσεις Πεδίο.</i></p> <p><i>Siegel, D., Payne Bryson, T. (2012). The whole brain child. Delacorte Press.</i></p>												

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

● ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μνήμη – Χώρος – Κοινότητα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		2	4
Άσκηση Πράξης		1	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιλογής Υποχρεωτικό/ Ειδικής Υποδομής		
ΠΡΟΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

● ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Οι φοιτητές/ φοιτήτριες αναμένεται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοήσουν την κοινωνική και πολιτισμική συγκρότηση των εννοιών του χώρου και του χρόνου στο πλαίσιο της κοινότητας • Να γνωρίσουν τις ανθρωπολογικές θεωρίες αναφορικά με α) την κοινωνική και πολιτισμική μνήμη, β) τον χώρο ως προϊόν κοινωνικών διεργασιών και γ) τις διαφορετικές εννοιολογήσεις της κοινότητας. • Να κατανοήσουν την κοινωνική διάσταση της μνήμης και τους τρόπους με τους οποίους οργανώνεται η κοινότητα γύρω από αντιλήψεις, αναπαραστάσεις και νοηματοδοτήσεις του παρελθόντος • Να κατανοήσουν το χώρο ως κοινωνική κατασκευή που σχετίζεται άμεσα με την διαμόρφωση των ατομικών και συλλογικών ταυτοτήτων και την παραγωγή των πολιτισμικών φαινομένων γενικότερα.
Γενικές Ικανότητες
<p><i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i></p> <p><i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i></p> <p><i>Αυτόνομη εργασία</i></p> <p><i>Ομαδική εργασία</i></p> <p><i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i></p> <p><i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i></p> <p><i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i></p> <p><i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i></p> <p><i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i></p>
(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- 1) Κοινωνική, πολιτισμική και συλλογική μνήμη
- 2) Μνήμη, λήθη και τραύμα στην κοινότητα. Διαγενεακή μνήμη και τοπική ταυτότητα
- 3) Δράσεις προφορικής ιστορίας. Η μνήμη ως πηγή ενδυνάμωσης της κοινότητας.
- 4) Φύλο και χώρος: Εξετάζοντας τις έννοιες δημόσιο/ιδιωτικό, μέσα/ έξω, γυναικείο/ ανδρικό ως κοινωνικές και πολιτισμικές κατασκευές.
- 5) Κατανοώντας το 'σύνορο' και την 'επικράτεια' μέσα από εννοιολογήσεις και πρακτικές του 'ανήκειν' και του αποκλεισμού.
- 6) Τι είναι η κοινότητα; Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις
- 7) Κοινωνικά δίκτυα: Δεσμοί και θεσμοί.
- 8) Από την αυτονομία στον ατομικισμό: μετατοπίσεις στις εννοιολογήσεις και τις πρακτικές του ατόμου και της κοινότητας.
- 9) Οι έννοιες της μνήμης και του τόπου και η (φαντασιακή) συγκρότηση της κοινότητας.
- 10) Κοινωνική μεταβολή: συνέχειες και ρήξεις

● **ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Παρακολούθηση σχετικών με το μάθημα Video κατά τη διάρκεια των διαλέξεων. • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. 	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	20
	Ανάλυση περιπτώσεων	20
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	20
	Ανάλυση οπτικοακουστικού υλικού	20
	Αυτοτελής μελέτη	20
	Συγγραφή εργασιών	20
	Σύνολο Μαθήματος	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i>	Γραπτή εργασία (40% της βαθμολογίας του μαθήματος) που περιλαμβάνει παρουσίαση στην τάξη. Τελική εξέταση (60% της βαθμολογίας του μαθήματος)	

● **ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

- *Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:*

Άντερσον Μ. (1997) *Φαντασιακές Κοινότητες. Στοχασμοί για τις απαρχές και τη διάδοση του Εθνικισμού*, Αθήνα: Νεφέλη.

Βαν Μπούσχοτεν Ρ., Βερβενιώτη Τ., Βουτυρά Ε., Δαλκαβούκης Β., Μπάδα Κ. (επιμ.), (2008) *Μνήμες και Λήθη του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Βαν Μπούσχοτεν Ρ., Βερβενιώτη Τ. Λαμπροπούλου Δ., Μούλιου Μ. Χανταζούλα Π. (επιμ.) (2016) *Η Μνήμη Αφηγείται την πόλη: Προφορική ιστορία και μνήμη του αστικού χώρου*. Αθήνα: Πλέθρον.

Γιαννακόπουλος Κ. Γιαννιτσιώτη Γ. (επιμ) (2010) *Αμφισβητούμενοι Χώροι στην Πόλη: Χωρικές Προσεγγίσεις του Πολιτισμού*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Γκέφου – Μαδιανού Δ. (1999), *Πολιτισμός και Εθνογραφία. Από τον Εθνογραφικό Ρεαλισμό στην Πολιτισμική Κριτική*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ζαϊμάκης Γ. (2016) *Κοινωνική εργασία και τοπικές κοινωνίες: Ανάπτυξη, συλλογική δράση, Πολυπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Πλέθρον

Καυταντζόγλου Ρ. (2001) *Στη σκιά του ιερού θράχου: Τόπος και μνήμη στα Αναφιώτικα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κουρούκλη Μ. (2008) *Έργα και ημέρες στην Κέρκυρα: Ιστορική ανθρωπολογία μιας τοπικής κοινωνίας*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Λε Γκοφ Ζ. (1998) *Ιστορία και Μνήμη*. Αθήνα: Νεφέλη.

Μαντόγλου Α. (2005) *Μνήμες: Ατομικές- Συλλογικές- Ιστορικές*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Μαντόγλου Α. (2010) *Κοινωνική Μνήμη, Κοινωνική Λήθη: Εκδηλες και λανθάνουσες μορφές κοινωνικής σκέψης*. Αθήνα: Πεδίο.

- Μπενβενίστε Ρ., Παραδέλλης Θ. (1999) *Διαδρομές και Τόποι της Μνήμης. Ιστορικές και Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Νιτσιάκος Β (2003), *Χτίζοντας το Χώρο και το Χρόνο*, Αθήνα: Οδυσσεύς.
- Νιτσιάκος Β., Κασίμης Χ. (2008) *Ο ορεινός χώρος της Βαλκανικής: Συγκρότηση και Μετασχηματισμοί*. Αθήνα: Πλέθρον, Δήμος Κόνιτσας.
- Παπαταξιάρχης Ε., Παραδέλλης, Θ. (επιμ.) (1993) *Ανθρωπολογία και Παρελθόν. Συμβολές στην Κοινωνική Ιστορία της Νεότερης Ελλάδας*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Σταυρίδης, Σ. (επιμ.) (2006) *Μνήμη και εμπειρία του χώρου*. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Τερκενλή Θ. (1996) *Το πολιτισμικό τοπίο: Γεωγραφικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Τσιώλης Γ. (2006) *Ιστορίες ζωής και βιογραφικές αφηγήσεις. Η βιογραφική προσέγγιση στην κοινωνιολογική ποιοτική έρευνα*. Αθήνα: Κριτική.
- Χρυσανθοπούλου Β. (2008) «Ο τόπος της πατρίδας στο λόγο και τις εθμικές τελετουργίες των Καρπάθων της Καμπέρρας Αυστραλίας», στο Κάρπαθος και Λαογραφία, Αθήνα: Γ' Διεθνές Συνέδριο Καρπαθιακής Λαογραφίας, Πρακτικά, σ. 1027-1074.
- Abrams, L. (2010) *Θεωρία Προφορικής Ιστορίας*. Αθήνα: Πλέθρον.
- Argenti, N. (2019) *Remembering Absence: The Sense of Life in Island Greece*. Indiana: Indiana University Press.
- Behar, R. (1986) *The Presence of the Past in a Spanish Village*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Carr, G., Reeves, K. (eds) (2015) *Heritage and Memory of War: Responses from Small Islands*. London: Routledge.
- Eriksen T.H. (2005) *Η τυρρανία της στιγμής: Γρήγορος και αργός χρόνος στην επαχή της πληροφορίας*. Αθήνα: Σαββάλας.
- Forbes, H. (2007) *Meaning and Identity in a Greek Landscape*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Forty, A., Kuchler S. (eds) (2001) *The Art of Forgetting*. Oxford, New York: Berg.
- Halbwachs, M. (2013) *Τα κοινωνικά πλαίσια της μνήμης*. Αθήνα: Νεφέλη.
- Halbwachs, M. (2013) *Η συλλογική μνήμη*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Herzfeld, M. (1991) *A Place in History: Social and Monumental Time in a Cretan Town*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Jones, A. (2007) *Memory and Material Culture*. New York: Cambridge University Press.
- Jackson, M. (2006) *The Politics of Storytelling: Violence, Transgression and Intersubjectivity*. Copenhagen: Museum Tusulanm Press, University of Copenhagen.
- Kern, S. (2003) *The Culture of Time and Space*. Cambridge: Harvard University Press.
- Law, S., Lawrence- Zuniga, D. (2007) *The Anthropology of Space and Place: Locating Culture*. Victoria: Blackwell Publishing.
- Lowenthal, D. (1985) *The past is a foreign country*. New York: Cambridge University Press.
- Massey, D. (2008) *Για το Χώρο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Misztal, B. (2003) *Theories of Social Remembering*. Philadelphia: Open University Press.
- Papailias, P. (2005) *Genres of Recollection: Archival Poetics and Modern Greece*. NY: Palgrave MacMillan
- Ricœur, P. (2013) *Η μνήμη, η ιστορία, η λήθη*. Αθήνα: Ίνδικτος.
- Sutton, D. (2000) *Memories Cast in Stone: The relevance of the Past in Everyday Life*. London: Berghahn Books.
- Zonabend, F. (1984) *The Enduring Memory: Time and History in a French village*. Manchester: Manchester University Press.
- *Συναφή επιστημονικά περιοδικά:*
History and Anthropology, Past and Present, Journal of the Royal Anthropological Institute, Cultural Anthropology, American Ethnologist

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία της βίας και των κοινωνικών συγκρούσεων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Θεωρία	2		
Άσκηση Πράξης	1		
Σύνολο	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κατ επιλογή υποχρεωτικό Επιστημονικής Περιοχής / Μάθημα Ειδικότητας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.hmu.gr		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Παρατηρούμε συχνά την κυριαρχία συγκρούσεων σε όλες τις εκφάνσεις του κοινωνικού βίου. Αυτές μπορεί να αφορούν ολικά κοινωνικά φαινόμενα, όπως οι πόλεμοι, εμφύλιοι ή μη, γενοκτονίες/εθνοκαθάρσεις, επαναστάσεις όσο και μορφές βίας που εδράζονται στο μικρό-επίπεδο της κοινότητας. Η παραβατικότητα/εγκληματικότητα (ενηλίκων ή ανηλίκων) βρίσκεται στην καθημερινότητα των κοινωνικών λειτουργιών, οι οποίοι είναι επιφορτισμένοι με την αντιμετώπιση και τη διαχείριση περιστατικών συγκρουσιακού τύπου. Η πλούσια θεωρητική ιστορικό-κοινωνιολογική βιβλιογραφία επί του θέματος μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη κατανόηση των ζητημάτων αυτών και στην ενίσχυση των δεξιοτήτων διαχείρισής τους.</p> <p>Στο τέλος του μαθήματος, οι φοιτητές θα μπορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να εμπεδώσουν τις κυριότερες κοινωνιολογικές θεωρίες σχετικά με τα μείζονα φαινόμενα βίας, τόσο στη συγχρονία όσο και στη διαχρονία. • Να αναγνωρίσουν το ευρύτερο πλαίσιο (context) εντός του οποίου ενεργοποιούνται μηχανισμοί σύγκρουσης. • Να πληροφορηθούν για ενδεχόμενες πρακτικές διαμεσολάβησης ή/και άμβλυνσης των συγκρούσεων, με τη χρήση ιστορικών παραδειγμάτων.
Γενικές Ικανότητες

- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης για σύνθετα ζητήματα
- Ενίσχυση ερευνητικής ικανότητας
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Ενδυνάμωση της κοινωνικής ευαισθησίας σε ζητήματα βίας
- Εξοικείωση των φοιτητών με τη σύγχρονη βιβλιογραφία

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγικά ζητήματα. Ορισμοί και μορφές βίας στο σύγχρονο κόσμο.
2. Ατομική και συλλογική βία.
3. Οι κυριότερες κοινωνιολογικές θεωρίες για τη βία.
4. Πολιτικές, κοινωνικές και ιστορικές διαστάσεις της βίας.
5. Οι κυρίαρχες διαστάσεις της βίας στη νεώτερη και σύγχρονη ελληνική κοινωνία από τον παραδοσιακό στο μετανεωτερικό κόσμο.
6. Η βία στο μικρό-επίπεδο και στο μακρό-επίπεδο.
7. Πολιτική και εθνοτική βία σε εθνικό και διεθνικό πλαίσιο.
8. Η κοινωνιογένεση του εγκλήματος και της παραβατικότητας.
9. Η βία στους αθλητικούς χώρους. Οπαδικές κοινότητες, ρητορικές μίσους, φυσική και συμβολική βία στα αθλητικά περιβάλλοντα.
10. Οι πολιτικές της ταυτότητας και η ανάδυση νέων μορφών βίας.
11. Κοινωνικές αναπαραστάσεις της βίας. ΜΜΕ, Τέχνη και αισθητικοποίηση της βίας.
12. Πολιτικές πρόληψης και αποκλιμάκωσης της βίας.
13. Πρακτικές διαμεσολάβησης σε συγκρουσιακές καταστάσεις.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Πρόσωπο με πρόσωπο
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class • Ηλεκτρονικές παρουσιάσεις με τη χρήση του Προγράμματος PowerPoint • Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της χρήσης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<p>Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p> <p>Διαλέξεις 80</p> <p>Άσκηση Πράξης</p> <p>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</p> <p>Συγγραφή Εργασίας</p> <p>Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας 20</p> <p>Αυτοτελής Μελέτη 20</p> <p style="text-align: right;">120</p>
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>1. Θεωρία</p> <p>Γραπτή τελική εξέταση (70%) που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής • Επίλυση προβλημάτων • Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης <p>2. Άσκηση Πράξης</p> <p>Ατομική εργασία (30%)</p>

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Arendt H., Περί βίας, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη, 2020.
- 2) Τζούκας Β., Όταν ξέσπασε η βία. Μελέτες και δοκίμια για τη δεκαετία 1940-50, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη, 2020.
- 3) Δημητρίου Σ., Μορφές βίας, Σαββάλας, Αθήνα, 2009.
- 4) Καφφές Γ., Τι είναι ο πόλεμος; Κοινωνιολογία της βίας και του πολέμου, Παπαζήσης, Αθήνα, 2008.
- 5) Τσαλίκoglou Φ., Μυθολογίες βίας και καταστολής, Παπαζήσης, Αθήνα, 2011.
- 6) Μαρκαντωνάτου Μ., Το κράτος και το μονοπώλιο της βίας, Παπαζήσης, Αθήνα, 2009.
- 7) Ναυρίδης Κ. (επιμ.), Βία και Εξουσία, Καστανιώτης, Αθήνα, 2002.
- 8) Ναυρίδης Κ. (επιμ.), Εξουσία και Πόνος, Καστανιώτης, Αθήνα, 2002.
- 9) Ζαϊμάκης Γ.-Κοταρίδης Ν. (επιμ.), Ποδόσφαιρο και κοινότητες οπαδών. Αντιπαλότητες και πολιτικές της ταυτότητας, Πλέθρον, Αθήνα, 2013.
- 10) Malesevic S., The Rise of Organised Brutality: A Historical Sociology of Violence, Cambridge University Press, Cambridge, 2017.
- 11) Collins R., Violence: A Micro-sociological Theory, Princeton University Press, Princeton, 2009.
- 12) Gerlach C., Extremely Violent Societies, Cambridge University Press, Cambridge, 2010.

4. Επιλογής μαθήματα στην αγγλική

COURSE SYLLABUS

GENERAL			
SCHOOL	School of Health Sciences		
DEPARTMENT	Social Work		
LEVEL OF STUDIES	Undergraduate		
COURSE CODE		SEMESTER	
COURSE TITLE	Positive Psychology		
TEACHING ACTIVITIES		HOURS PER WEEK	ECTS
	Lectures	3	4
TYPE OF COURSE	Optional		
PREREQUISITE COURSE	No		
TEACHING LANGUAGE	English		
OFFERED TO ERASMUS STUDENTS	Yes		
ONLINE COURSE PAGE (URL)			
LEARNING OUTCOMES			
Learning outcomes			
<p>Psychology is not only about treating human weakness, pathologies and disorders, but also about promoting optimal human functioning, flourishing, well-being and happiness.</p> <p>The purpose of this course is to provide students with the opportunity to study the most recent scientific development in the field of psychology (i.e., positive psychology). More specifically, the course will acquaint students with the theoretical concepts and core ideas in the science of happiness, human flourishing and well-being and also with the growing body of research findings on developing positive individuals. The focus of the course will be on applied positive psychology and the course is largely experiential as it includes a lot of classroom activities.</p> <p>The students mastering course content will:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gain knowledge of basic principles and concepts of positive psychology, • investigate positive psychology phenomena in real life, • apply positive psychology in daily living to promote a full and meaningful life, and • acquire insight into their own strengths and virtues and learn strategies to increase their happiness and overall quality of life. 			
General abilities			
<ul style="list-style-type: none"> • Independent work • Teamwork • Interdisciplinary work • Respect of diversity and multicultural environments • Accountability and sensitivity of gender issues • Critical thinking and self-criticism • Advancement of free, creative and inductive thinking 			
CONTENT OF THE COURSE			

1. Introduction to positive psychology
2. Subjective well-being – Happiness
3. Interpersonal relationships
4. Generosity and Forgiveness
5. Kindness, altruism and pro-social behaviour
6. Positive Mindset: Optimism and positive emotions
7. Savoring
8. Engagement, flow and mindfulness
9. Gratitude
10. Hope
11. Strengths and Virtues
12. Resilience
13. Post-traumatic growth and meaning

TEACHING and LEARNING METHODS – EVALUATION

DELIVERY METHODS	Face-to-face / In vivo												
USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Support of learning process through the asynchronous platform e-class ▪ Use of power point during lectures. ▪ Use of video/DVD during lectures. ▪ Email, fb, Skype (communication with students) 												
WAYS OF TEACHING	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Activities</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Workload of semester</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lectures (3X13)</td> <td style="text-align: center;">39</td> </tr> <tr> <td>Experiential activities</td> <td style="text-align: center;">13</td> </tr> <tr> <td>Homeworks</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td>Reading</td> <td style="text-align: center;">48</td> </tr> <tr> <td>Overall workload</td> <td style="text-align: center;">120</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Activities</i>	<i>Workload of semester</i>	Lectures (3X13)	39	Experiential activities	13	Homeworks	20	Reading	48	Overall workload	120
<i>Activities</i>	<i>Workload of semester</i>												
Lectures (3X13)	39												
Experiential activities	13												
Homeworks	20												
Reading	48												
Overall workload	120												
STUDENTS' EVALUATION	<ol style="list-style-type: none"> 1. Final exam test of multiple choice type 2. Homeworks and class presentations of group projects 3. Group Discussions 4. Self-Assessments 5. Attendance and Participation <p>Assessment criteria are referred upon e-class. Exam degrees are uploaded at e-class and exam papers are available to students.</p>												

RECOMMENDED LITERATURE

- Armour, M. P., & Umbreit, M. S. (2005). The paradox of forgiveness in restorative justice. In E. L. Worthington Jr (ed.), Handbook of forgiveness. New York, NY: Routledge. Available online at http://fetzer.org/sites/default/files/images/Paradox_of_Forgiveness_in_RJ.pdf*
- Emmons, R. A., & McCullough, M. E. (2003). Counting blessings versus burdens: an experimental investigation of gratitude and subjective well-being in daily life. Journal of Personality and Social Psychology, 84(2), 377-389.*
- Fredrickson, B. L. (2003). The value of positive emotions. American Scientist, 91, 330-335.*
- Harvey, J. H., Pauwels, B. G., & Zicklund, S. (2001). Relationship connection: The role of mnding in the enhancement of closeness. In C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.), The handbook of positive psychology (pp. 423-233). New York, NY: Oxford University Press.*
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. Journal of personality and social psychology, 52(3), 511-524.*
- Hefferon K., Boniwell, I., (2011). Positive Psychology. Theory, Research, and Applications. UK: McGraw Hill.*
- Keltner, D. (2009). Born to be good: The science of a meaningful life. New York, NY: W. W. Norton & Company, Inc.*
- Lyubomirsky, S (2011). The How of Happiness. A Practical Guide to Getting the Life You Want. New York: The Penguin Press*
- Lyubomirsky, S. (2013). The myths of happiness: What should make you happy, but doesn't, what shouldn't make*

you happy, but does. New York, NY: Penguin.

Peterson, C. (2006). *A primer in positive psychology*. New York: Oxford University Press.

Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Washington, DC: American Psychological Association.

Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. New York: Oxford University Press/Washington, DC: American Psychological Association.

Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1985). Optimism, coping, and health: Assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health Psychology, 4*(3), 219-247. Available online at http://www.psy.cmu.edu/faculty/scheier/scales/LOT_article.pdf

Schneider, K. (2011). Toward a humanistic positive psychology: Why can't we just get along. *Journal of the Society for Existential Analysis, 22*(1), 32-38. Available online at <http://www.psychologytoday.com/blog/awakening-awe/201011/toward-humanistic-positive-psychology-why-cant-we-just-get-along>

Seligman, M. E. (2006). *Learned optimism: How to change your mind and your life*. New York, NY: Random House LLC.

Seligman, M. E. P., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist, 55*, 5-14.

Seligman, M. E., Rashid, T., & Parks, A. C. (2006). Positive psychotherapy. *American Psychologist, 61*(8), 774-788.

Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). The posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress, 9*, 455-471.

Ungar, M. (2008). Resilience across cultures. *British journal of social work, 38*(2), 218-235. Available online at [http://pss-forum-2013.repssi.org/download/Media/Ungar-%20resilience%20across%20cultures%20\(1\).pdf](http://pss-forum-2013.repssi.org/download/Media/Ungar-%20resilience%20across%20cultures%20(1).pdf)

VIA Character Survey (2014), Available online at <http://www.viacharacter.org/www/The-Survey>

Wong, P. T. P. (2004). The healing power of forgiveness. Available online at http://www.meaning.ca/archives/presidents_columns/pres_col_dec_2004_healing-forgiveness.htm

Wong, P. T. P. (2006a). Meanings and blessings of Thanksgiving: Helpful exercises of gratitude. Available online at http://www.meaning.ca/archives/presidents_columns/wong-thanksgiving2006.htm

Wong, P. T. P. (2011). Positive psychology 2.0: Towards a balanced interactive model of the good life. *Canadian Psychology, 52*(2), 69-81. Available online at <http://www.drpaullwong.com/positive-psychology-2-0-towards-a-balanced-interactive-model-of-the-good-life/>.

Young, M. E., & Hutchinson, T. S. (2012). The rediscovery of gratitude: implications for counseling practice. *The Journal of Humanistic Counseling, 51*(1), 99-113.

COURSE SYLLABUS

GENERAL			
SCHOOL	School of Health Sciences		
DEPARTMENT	Social Work		
LEVEL OF STUDIES	Undergraduate		
COURSE CODE		SEMESTER	
COURSE TITLE	Domestic Violence		
TEACHING ACTIVITIES		HOURS PER WEEK	ECTS
	Lectures	3	4
TYPE OF COURSE	Optional		
PREREQUISITE COURSE	No		
TEACHING LANGUAGE	English		
OFFERED TO ERASMUS STUDENTS	Yes		
ONLINE COURSE PAGE (URL)			
LEARNING OUTCOMES			
Learning outcomes			
<p>The lesson aims to raise students' awareness on domestic violence issues, to improve their knowledge and reinforce their skills in addressing and dealing efficiently with abused people in the health and social care settings. At the end of the course students should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gain understanding of the dynamics and consequences of violence • Develop clinical skills needed to screen for violence, assess risk, provide counselling and document violent situations in charts and referrals. • Understand the law implementation process for domestic violence cases and become aware of the referral resources and procedures. 			
General abilities			
<ul style="list-style-type: none"> • Collection and synthesis of information • Decision making • Individual work • Interdisciplinary work • Professional responsibility • Critical thinking • Self-evaluation 			
CONTENT OF THE COURSE			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Theory of violence 2. Risk factors and consequences 3. Clinical indicators of domestic violence 4. Clinical protocols and practice guidelines for the identification and management of domestic violence 5. Cultural competency in responding to domestic violence victims 6. Screening for domestic violence 			

7. Interviewing basics, barriers to interviewing, sensitive questioning
8. Recording and documentation of domestic violence
9. Information sharing
10. Counselling techniques
11. Referral – networking
12. Reporting requirements - Mandatory reporting
13. Legal framework

TEACHING and LEARNING METHODS – EVALUATION

DELIVERY METHODS	Face-to-face / In vivo	
USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES	Communication through e-class platform	
WAYS OF TEACHING	Activities	Workload of semester
	Lectures	80
	Experiential activities	20
	Reading	20
	Overall workload	120
STUDENTS' EVALUATION	Final written examinations	

RECOMMENDED LITERATURE

Roberts, G., Hegarty, K., & Feder, G. (2006). *Intimate partner abuse and health professionals: New approaches to domestic violence*. Edinburgh: Churchill Livingstone.

McClellan, J. C. (2010). *Social Work and Family Violence: Theories, Assessment, and Intervention*. NY: Springer

COURSE SYLLABUS

GENERAL			
SCHOOL	School of Health Sciences		
DEPARTMENT	Social Work		
LEVEL OF STUDIES	Undergraduate		
COURSE CODE		SEMESTER	
COURSE TITLE	Interpersonal relationships		
TEACHING ACTIVITIES		HOURS PER WEEK	ECTS
	Lectures	3	4
TYPE OF COURSE	Optional		
PREREQUISITE COURSE	No		
TEACHING LANGUAGE	English		
OFFERED TO ERASMUS STUDENTS	Yes		
ONLINE COURSE PAGE (URL)			
LEARNING OUTCOMES			
Learning outcomes			

This course will introduce the students to the psychology of human relationships. It will address knowledge and skills needed for positive relationships in community, family and career settings. Its primary focus will be romantic relationships, although other kinds of close relationships (e.g., family, friends, work relationships) will also be discussed. The goals of this course are: (1) to provide students with a comprehensive overview of the research in relationship psychology and of its underlying theories, (2) to help students acknowledge the significance of interpersonal relationships, (3) to help students discern those problem situations in which interpersonal skills are required, (4) to cope with unhealthy relationships and respond non-violently, with awareness and empathy, (5) to learn how to effectively apply knowledge in daily living. The course is largely experiential as it includes a lot of classroom activities.

Hopefully, by successfully completing this course the students will have the skills to:

- identify and describe the core theories involved in relationships research,
- interpret, critically evaluate, and discuss scientific research on relationships,
- acknowledge the significance of interpersonal relationships,
- develop a better understanding of self and others in terms of how we relate to others (self-Disclosure),
- have the skills needed to develop and maintain healthy interpersonal relationships, and
- apply knowledge to experiences from the daily life.

General abilities

- Independent work
- Teamwork
- Interdisciplinary work
- Respect of diversity and multicultural environments
- Accountability and sensitivity of gender issues
- Critical thinking and self-criticism
- Advancement of free, creative and inductive thinking

CONTENT OF THE COURSE

1. Introduction to the psychology of interpersonal relationships
2. Relationships in modern society
3. Impact on health, mental health, well-being and happiness
4. Psychological resilience and social networks
5. Theories of interpersonal relationships
6. Assessment of interpersonal relationships
7. Kindness and forgiveness
8. Stress, conflicts and conflict resolution
9. Infidelity, Betrayal and jealousy
10. Coercion, manipulation, exploitation and interpersonal violence
11. Interpersonal skills and coping strategies
12. Compassionate, empathetic or non-violent communication
13. Dissolution and Loss

TEACHING and LEARNING METHODS – EVALUATION

DELIVERY METHODS	Face-to-face / In vivo	
USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES	<ul style="list-style-type: none"> • Support of learning process through the asynchronous platform e-class • Use of power point during lectures. • Use of video/DVD during lectures. • Email, fb, Skype (communication with students) 	
WAYS OF TEACHING	Activities	Workload of semester
	Lectures (3X13)	39
	Experiential activities	13
	Homeworks	20
	Reading	48

	<table border="1"> <tr> <td>Overall workload</td> <td>120</td> </tr> </table>	Overall workload	120
Overall workload	120		
STUDENTS' EVALUATION	<ol style="list-style-type: none"> 1. Final exam test of multiple choice type 2. Homeworks and class presentations of group projects 3. Group Discussions 4. Self-Assessments 5. Attendance and Participation <p>Assessment criteria are referred upon e-class. Exam degrees are uploaded at e-class and exam papers are available to students.</p>		
RECOMMENDED LITERATURE			
<p>Armour, M. P., & Umbreit, M. S. (2005). <i>The paradox of forgiveness in restorative justice</i>. In E. L. Worthington Jr (ed.), <i>Handbook of forgiveness</i>. New York, NY: Routledge. Available online at http://fetzer.org/sites/default/files/images/Parodox_of_Forgiveness_in_RJ.pdf</p> <p>Harvey, J. H., Pauwels, B. G., & Zicklund, S. (2001). <i>Relationship connection: The role of mnding in the enhancement of closeness</i>. In C. R. Snyder & S. J. Lopez (Eds.), <i>The handbook of positive psychology</i> (pp. 423-233). New York, NY: Oxford University Press.</p> <p>Hazan, C., & Shaver, P. (1987). <i>Romantic love conceptualized as an attachment process</i>. <i>Journal of personality and social psychology</i>, 52(3), 511-524.</p> <p>Lyubomirsky, S (2011). <i>The How of Happiness. A Practical Guide to Getting the Life You Want</i>. New York: The Penguin Press</p> <p>Lyubomirsky, S. (2013). <i>The myths of happiness: What should make you happy, but doesn't, what shouldn't make you happy, but does</i>. New York, NY: Penguin.</p> <p>Wong, P. T. P. (2004). <i>The healing power of forgiveness</i>. Available online at http://www.meaning.ca/archives/presidents_columns/pres_col_dec_2004_healing-forgiveness.htm</p> <p>Birtchnell, J., Newberry, M., & Kalairzaki, A. (Eds) (2016). <i>Relating Theory: Clinical and Forensic Applications</i>. London: Palgrave Macmillan.</p> <p>Keltner, D. (2009). <i>Born to be good: The science of a meaningful life</i>. New York, NY: W. W. Norton & Company, Inc.</p> <p>Tedeschi, R. G., & Calhoun, L. G. (1996). <i>The posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma</i>. <i>Journal of Traumatic Stress</i>, 9, 455-471.</p> <p>Ungar, M. (2008). <i>Resilience across cultures</i>. <i>British journal of social work</i>, 38(2), 218-235. Available online at http://pss-forum-2013.repssi.org/download/Media/Ungar-%20resilience%20across%20cultures%20(1).pdf</p> <p>Arnold, D., Calhoun, L. G., Tedeschi, R., & Cann, A. (2005). <i>Vicarious posttraumatic growth in psychotherapy</i>. <i>Journal of Humanistic Psychology</i>, 45(2), 239-263.</p> <p>Park, C. L. (2010). <i>Making sense of the meaning literature: an integrative review of meaning making and its effects on adjustment to stressful life events</i>. <i>Psychological bulletin</i>, 136(2), 257-301. Available online at http://www.researchgate.net/publication/41654706_Making_sense_of_the_meaning_literature_an_integrative_r_eview_of_meaning_making_and_its_effects_on_adjustment_to_stressful_life_events/file/32bfe5124f7cac0c86.pdf</p>			